comando

Douglas Reeman

VÂNĂTOARE ÎNCRÂNCENATĂ

NEMIRA

DOUGLAS REEMAN

VÂNĂTOARE ÎNCRÂNCENATĂ

Pentru Kim – împreună,
am descoperit iubirea.

NEMIRA 2002

DOUGLAS REEMAN
KILLING GROUND, 1991

PROLOG

Zorile întârziau să apară, nedorind parcă să dezvăluie priveliştea pustietăţii oceanului necuprins, căruia, de astă dată, îi lipsea obişnuita ostilitate furioasă. Peste noapte, căzuse o ceaţă umedă, care se risipise în cele din urmă, iar apa oceanului, ridicându-se şi coborând în hula puternică, îşi păstra o consistenţă uleioasă, cu excepţia câte unei jerbe întâmplătoare de stropi.

Cerul era de un albastru ca ardezia şi doar lumina palidă trăda prezenţa unei noi dimineţi, dând crestelor un luciu metalic, dar lăsând în întuneric scobiturile valurilor ce păreau a fi din sticlă neagră, topită. Un loc nepopulat, pustiu şi înşelător –, dar acesta era un neadevăr, fiindcă, la fel ca jungla sau deşertul, era străbătut de fiinţe ce-şi căutau adăpost în faţa primejdiilor, pentru a supravieţui vânătorilor atotprezenţi.

Pe măsură ce lumina încerca să-şi croiască drum printre norii călătorind lenevos pe cer, se zăriră câteva păsări, descriind cercuri deasupra suprafeţei apei sau alunecând ca nişte ghirlande destrămate pe pantele valurilor abrupte. Pentru ele, oceanul nu ascundea nici un secret, şi ştiau că la mai puţin de-o sută de mile[1] depărtare se întindea coasta aspră a Irlandei.

Dacă s-ar fi aflat prin preajmă, orice pescar pescuind la adâncime, sau orice supravieţuitor nenorocit, aflat pe vreo plută sau vreo barcă de salvare în derivă, ar fi simţit prezenţa aceea. Vibraţia slabă, sacadată, ce răzbătea de sub valuri – mai degrabă o senzaţie decât un zgomot –, ar fi putut face chiar şi un muribund să tresară de groază. Dar nu era nici ţipenie, iar la patruzeci de metri în adânc submarinul aluneca încet şi precaut, ca şi cum ar fi voit să urmeze linia de pe harta deasupra căreia se aplecase căpitanul. Ochii săi spălăciţi rămăseseră neclintiţi, urechile înregistrând orice sunet din jur, în vreme ce stătea în aşteptare; redeveni un vânător chiar în clipa în care clopotele de alarmă răsunară strident în întreaga navă şi îl făcură să se trezească imediat din somnul agitat şi să intre în alertă maximă.

Îşi simţi oamenii fixându-l, de parcă s-ar fi răsucit el însuşi să-i privească pe fiecare în parte. Chipuri pe care ajunsese să le

[1] Milă marină – 1852 m (n.trad.).

cunoască în orice situaţie posibilă, cândva luminoase şi mobile, acum însă căpătând paloarea deţinuţilor care nu văd lumina zilei, cu gesturi obosite şi mişcări convulsive ca ale bătrânilor. Asemenea navei, epuizaţi de săptămânile şi lunile petrecute pe apă, la care se adăugau duhoarea – mirosul de motorină şi apă stătută –, îmbrăcămintea umedă şi murdară, care de mult nu mai ţinea de cald, disperarea.

Aruncă o privire spre ceas, odihnindu-şi ochii la vederea strălucirii de un oranj stins. După atacul asupra ultimului convoi, care se încheiase aproape dezastruos, mai rămăseseră doar două torpile. *De ce tocmai acum? Dar ce importanţă mai are? Ne îndreptăm spre casă*. Era ca şi cum le-ar fi auzit glasurile rugându-se în cor.

Numai că avea importanţă. Trebuia să aibă. Operatorul hidrofonului raportase o bătaie slabă de motoare. O navă mare, aflată, probabil, în dificultate. Dacă ar fi fost altul, ar fi pus la îndoială anunţul, neluându-l în seamă. Marinarul acela fusese însă alături de el încă de când preluase comanda. Nu greşise niciodată, şi zeci de mii de tone de mărfuri răspândite în adâncul Oceanului Atlantic de Vest stăteau drept mărturie a preciziei lui. Căpitanul surâse, dar faţa îi rămase neclintită. Ceilalţi îl urau acum pentru pricepere, în vreme ce în alte ocazii îl binecuvântaseră pentru că le salvase viaţa. *Urechile prădătorului*.

Făcu un semn către mecanicul-şef, care aştepta la tabloul de comandă înţesat de cadrane şi luminiţe sclipitoare, şi, fără să mai aştepte confirmarea, porni către puţul periscopului. Fiecare pas făcut îi provoca dureri în toate oasele. Se simţea înţepenit, murdar, dar, mai presus de toate, la capătul puterilor. Alungă acest gând imediat ce aerul începu să pătrundă vijelios în rezervoare şi indicatoarele de adâncime prinseră viaţă. Ce simţea cu adevărat? Probabil, nimic. Imaginile tăcute, percepute prin lentilele periscopului, exploziile, nave şi oameni arzând – toate acestea nu-l mai sensibilizau de mult.

Întoarcerea la bază ar fi cu totul altceva. Acolo ar putea să bea peste măsură sau să uite prea puţine lucruri.

Tresări când auzi un râset. Un chicotit scăpat de cineva tânăr. Era „Moise“, porecla pe care o primea pe orice submarin cel mai tânăr membru al echipajului. Căpitanul îşi întoarse privirea către indicatoare, în momentul în care submarinul se stabiliză la

paisprezece metri. Era prima cursă a băiatului. Starea de uşurare a acestuia îi alungă în beznă toate coşmarurile. Era norocos. Fără un motiv anume, căpitanul îşi amintise de fratele lui mai mic, dar îl văzu doar ca student, cu o faţă rotundă, purtându-şi şapca la un unghi şmecheresc, bucurându-se de viaţă, dar fiind uneori prea serios, prea deschis în legătură cu problemele pe care nu le înţelegea. În ciuda ochelarilor şi a vederii slabe, fusese înrolat. Acum, zăcea alături de alte două milioane de soldaţi pe Frontul de Est.

Încercă să nu scrâşnească din dinţi. *Nu trebuie să mă gândesc la asta*. Fiindcă aici, în Atlantic, pericolul era permanent; pândea ca un asasin pentru a-i surprinde pe imprudenţi, pe cei care uitau, fie şi numai o clipă, de necesitatea vigilenţei. Făcu din nou o mişcare bruscă, şi periscopul din faţă glisă lin din locaşul lui, apoi se lăsă aproape în genunchi pentru a-i urmări ridicarea până la suprafaţă – chipiul alb, simbolul comandantului de submarin, pătat şi unsuros după sute de atingeri cu ţevile de pe punte şi cu metalul neîndurător, îi stătea împins spre ceafă, deşi nu-şi amintea să mai fi făcut vreodată asta.

Încet, cu mult calm. Lentila se apropia de suprafaţă şi zări prima licărire cenuşie. Întări strânsoarea pe mânerele gemene, aşa cum i se întâmplase de nenumărate ori, păstrându-şi mintea clară şi percepându-şi ritmul normal al inimii. Îi simţi pe oamenii fără treabă încă urmărindu-l. Trebuia ca aceştia să fie precum nava însăşi – o componentă a armei, o prelungire a ochilor şi a creierului comandantului.

Îşi trecu limba peste buza superioară, pipăind barba nerasă, şi urmări cum se dezvăluia suprafaţa oceanului. Comută periscopul pe rezoluţie maximă şi îl făcu să descrie un cerc complet, după care reveni la poziţia iniţială. *Pustiu*. Nici o navă, nici o barcă de patrulare sau bombardier.

Clipi în clipa în care lentila periscopului se acoperi de stropi fini de apă, ca şi cum procedând astfel ar fi curăţat-o. Văzu un petic de soare argintiu ce îi atinse ochii, făcându-i să capete culoarea Atlanticului.

Şi atunci o descoperi. Apăru treptat în vizor, apoi rămase o clipă în reticul ca prinsă într-o plasă de păianjen, în timp ce el urmărea ţinta şi transmitea detaliile maşinii de luptă din spatele său. Periscopul coborî din nou, şi căpitanul se ridică de pe scaun,

cu picioarele larg desfăcute şi cu trăsăturile de nepătruns, frământându-şi mintea în căutarea elementului-lipsă. O navă mare de mărfuri, probabil un cargou oceanic de dinainte de război; dar de ce nu avea escortă? Un vas de asemenea dimensiuni! Ridică privirea în timp ce luminile licăreau, anunţându-l că ambele torpile erau gata de lansare.

Aproape că pufni în râs, dar ştia că, dacă ar fi făcut-o, n-ar mai fi fost în stare să se oprească. Nici un comandant orb n-ar putea rata lovitura. Oare ce-or fi gândind oamenii?

Cei aflaţi în apropiere îi văzură faţa şi se liniştiră. *Scapă de blestematele alea şi apoi du-ne acasă*.

Făcu un gest către operatorul periscopului şi se lăsă pe vine să arunce o ultimă privire. Nu se schimbase nimic. Distanţa, poziţia, până şi lumina slabă rămăseseră la fel.

Dădu ordinul şi simţi cum periscopul îi tresare între degete când prima, apoi cealaltă torpilă rămasă porniră din tubul de lansare.

După aceea se holbă, surprins, când, de dincolo de ţinta abia mişcându-se apăru un alt vas. Acesta din urmă trebuie să fi stat ascuns de cealaltă parte a cargoului, cu motoarele oprite pe moment. Acum, cu un val mare ce creştea sub presiunea etravei ca o mustaţă uriaşă, nava păru să pivoteze în jurul provei tovarăşei ei de călătorie până ajunse direct în vizorul periscopului. Căpitanul luptase prea mult pe submarine ca să nu recunoască liniile acelea îndrăzneţe. Avea în faţă un distrugător.

Se auzi doar o explozie. Torpila lovi distrugătorul undeva la pravă, în timp ce-şi încheia virajul. Cea de-a doua pesemne că ratase ţinta sau mersese prea adânc şi scăpase de sub control. Se mai întâmplase asta. Câţiva oameni începură să ovaţioneze când explozia răsună dinspre corpul distrugătorului, însă veselia lor încetă imediat când se întoarse spre ei şi ordonă o scufundare de urgenţă.

Întoarse periscopul uşor chiar în clipa în care, duduind, apa începu să umple tancurile, apoi îşi duse brusc braţul spre faţă, de parcă ar fi vrut să şi-o ferească. Încadrat în vizorul periscopului, văzuse o pereche de elice apropiindu-se, în timp ce bombardierul intra meticulos în picaj către umbra aflată aproape de suprafaţa apei.

Căpitanul submarinului avea douăzeci şi şapte de ani. În zorile

acelea sumbre, atât el cât şi echipajul său mai aveau de trăit doar douăsprezece secunde.

Dar ăsta era Atlanticul de Vest. Un teren de vânătoare nemiloasă.

PARTEA ÎNTÂI
1942

1
Fără cruţare

În toiul războiului, orice şantier naval devine un loc ameţitor pentru un străin, iar Rosyth, chircindu-se în faţa vântului tăios de martie, nu constituia o excepţie.

Fiecare doc, bazin sau cheu părea ocupat: nave în curs de reparaţie, altele, atât de avariate de mine sau bombe, încât nu mai erau bune decât să furnizeze armamentul sau aparatura de la bord, a căror lipsă se simţea din plin.

Sublocotenentul Richard Ayres se opri un moment ca să privească într-un astfel de bazin portuar la o veche navă de escortă, sau mai curând la ceea ce mai rămăsese din ea. Odinioară, fusese o navă plină de viaţă, acum însă avea găuri uriaşe deasupra şi dedesubtul liniei de plutire. În lumina scăzută, Ayres mai putea încă să vadă vopseaua băşicată acolo unde cândva trăiseră şi speraseră zeci de oameni. Judecând după avarii, ar fi fost o minune să fi scăpat cineva cu viaţă ca să o aducă în port.

Umbre întunecate jucau şi coborau asupra carcasei mutilate, când macaralele firave ridicau piesele ce meritau a fi păstrate şi azvârleau restul deasupra grămezilor de metal ruginit care se înălţau pe cheu. Arăta de parcă acestea provocau distrugerea,

gândi Ayres, sfârtecând carcasa abandonată ca nişte monştri preistorici.

Îşi săltă gulerul hainei albastre de ploaie şi se înfioră în vântul muşcător care bătea dinspre nord-vest şi transforma apa din faţa zonei Forth într-o mare miniaturală de căluţi albi.

Locul părea sinistru, dar pentru sublocotenentul Ayres, care avea nouăsprezece ani şi urma să se îmbarce pentru prima oară pe o navă, ca ofiţer, nu oricum, semăna cu punctul suprem al unui vis la care, cândva, nu îndrăznise să aspire.

Singura lui ieşire pe mare fusese pe un vas de patrulare obosit şi suprasolicitat, pe nume *Sanderling*, pentru cele trei luni obligatorii pe care toţi candidaţii la funcţia de ofiţer trebuia să le satisfacă înainte de a fi îmbarcaţi pe HMS *King Alfred*. Se anticipa ca pe acest din urmă vas tinerii plini de speranţe să se transforme în ofiţeri, în decursul altor trei luni aglomerate, după care să fie debarcaţi şi trimişi imediat la război. Numai că sărmanul şi micuţul *Sanderling*, cu cele câteva arme antiaeriene, fusese exploatat atât de nemilos, încât îi răpise lui Ayres cea mai mare parte a timpului, ba trebuind să i se cureţe cazanul, ba zăcând ancorat la dană, în vreme ce muncitorii hărţuiţi de la şantierul naval se străduiau să descopere ce se mai stricase de acea dată.

Se simţi din nou cuprins de un tremur de frig. Îi luase două zile să ajungă aici, venind din sudul Angliei. Trenuri care uitau să mai sosească, unul dintre ele reţinut patru ore din cauza unui raid aerian – totul îi fusese potrivnic.

Întoarse spatele bătrânei nave şi privi către celelalte, care se ridicau semeţe la locurile lor de staţionare, ori îşi iţeau o parte a suprastructurii pe deasupra marginii unui doc sau debarcader. Erau de toate tipurile, începând cu crucişătoare puternice şi terminând cu traulere, care pescuiseră hering şi cod în aceste ape convertite în culegătoare de bombe.

Un strat de vopsea cenuşie sau de mascare transforma orice vas într-o navă de linie, tot astfel cum o clădire ce găzduise cândva un bazin şi un centru de distracţii din Hove devenise o bază de pregătire unde ofiţerii erau fabricaţi peste noapte.

Ayres auzi hârşâit de ghete pe pavajul de piatră şi văzu un subofiţer cu centură şi moletiere oprindu-se o clipă şi măsurându-l, parcă nehotărât, dacă să-l tulbure sau nu.

— Vă pot ajuta cu ceva, domnule?

Îşi drese glasul şi, în cele câteva secunde, înregistră tot ce trebuia remarcat. Cascheta nou-nouţă, la fel ca pelerina de ploaie şi valiza mică şi îngrijită; dar, mai presus de toate, trăsăturile deschise şi plăcute.

Ayres scoase un petic de hârtie. În Marină nu făceai nici un pas fără aşa ceva. Fusese aproape prima lecţie pe care o deprinsese când îşi croise cu greu drum spre ţintă.

— Mă îmbarc pe *Gladiator*, domnule.

Apoi îl studie şi el pe celălalt. Era în vârstă – pesemne pensionar în momentul în care războiul izbucnise în întreaga Europă şi lumea lor devenise de nerecunoscut.

Gladiator. Simplul nume părea să i se rostogolească pe buze asemenea unui cuvânt familiar, ieşit din comun.

Subofiţerul privi din nou spre el.

— Deci dumneavoastră sunteţi domnul Ayres. Vă aşteptau de ieri.

Vorbele acestuia sunau ca o acuzaţie.

Ayres roşi, ceea ce i se întâmpla cu mult prea mare uşurinţă.

— Da, dar... nava trebuia să fie la Leith, şi când am ajuns eu acolo...

Celălalt bărbat dădu aprobator din cap.

— Portul Leith e supraaglomerat. Au mutat nava dumneavoastră aici imediat ce s-au terminat reparaţiile generale. Se hotărî. O să-i anunţ şi o să cer să trimită o şalupă aici. A ieşit în larg cu celelalte din clasa ei. Privi în depărtare. N-au mai rămas decât două ca ea, nici nu-i de mirare.

În timp ce se îndreptau către ghereta micuţă, pe care Ayres nu o remarcase mai devreme, omul se opri brusc şi rămase faţă în faţă cu proaspătul ofiţer, ale cărui ghetre scârţâiau la atingerea cu bocancii. Până la urmă, ce importanţă are asta pentru acest subofiţer? Deocamdată e cât se poate de fercheş. Însă o mică dungă aurie pe mânecă, chiar şi o tresă ar putea schimba orice bărbat; şi nu în bine.

— Fiul meu a luptat pe una dintre ele, pe *Glowworm*, în vălmăşagul luptelor din largul coastelor Norvegiei, spuse subofiţerul. Sunt nave bune – dar nu mă lua în seamă.

Ayres îl privi fix. Parcă simţea o mână îngheţată lăsându-i-se pe umăr. Toată lumea auzise de *Glowworm*. Se scufundase trăgând cu tot armamentul de la bord şi, chiar şi în condiţiile

acelea, reuşise să-l pinteneze pe *Hipper*, un crucişător greu al flotei germane. Semăna cu una dintre povestirile pe care le citise în vremea copilăriei. Distrugătoarele, ogari ai oceanelor, „ochii flotei“, după cum erau ele descrise în mod romanţios.

Se trezi întrebând:

— Ăăă… vreau să zic, fiul dumneavoastră…

Subofiţerul săgetă cu privirea tunul scânteietor a cărui ţeavă se avânta de pe puntea crucişătorului din apropiere ca un semnal exaltat.

— S-a scufundat împreună cu ea.

Apoi se îndepărtă.

Ayres ridică valiza şi se duse să aştepte lângă celelalte efecte ale sale, gândindu-se la noua navă. Distrugător. Se temuse mult să nu fie repartizat pe o navă mai mare sau să nimerească pe o veterană care agoniza, precum *Sanderling*. Toţi ofiţerii de pe această navă erau marinari de carieră şi, la fel ca subofiţerul de pe chei, stătuseră pe uscat până în clipa în care fusese nevoie de ei pentru a suplini lipsa tot mai mare de oameni şi de vase. Când îşi aduse aminte de *Glowworm* şi de soarta navei, rămase uimit şi uşurat de faptul că simţea, totuşi, acelaşi elan.

Se făcu aproape amiază până când barca cu motor de pe distrugător sosi, tuşind, la cheu, iar timonierul ei, un scoţian masiv, cu o haină de ploaie lucioasă, se repezi în sus pe scările de piatră şi se apucă să adune bagajele lui Ayres, făcând câteva comentarii grăbite.

— Domnul Ayres? Vă aşteptau de ieri, înainte de amiază, domnule.

— Ştiu. Am fost în alt loc.

Timonierul nu-l auzi.

— Căpitanului nu-i prea place să stea după nimeni, domnule. Îi îngădui lui Ayres să coboare în cabina bărcii şi răcni: Dă-i drumu’, Nobby! Mă grăbesc să-mi iau cinzeaca!

Marinarul de la provă surâse şi dispăru cu bulina sub tenda bărcii şi, după câteva secunde, se deplasau rapid pe deasupra crestelor albe şi agitate. Ayres privi spre pupa şi-l văzu pe subofiţerul în vârstă, cu centură şi moletiere, urmărindu-i din uşa micii gherete. În vreme ce întinderea de apă spumegândă dintre ei creştea, bărbatul duse mâna la caschetă în semn de salut şi, din motive pe care Ayres nu le putea înţelege, fiind prea tânăr,

părea foarte tulburat. Ayres îi întoarse salutul şi îşi dădu seama că era primul semn de respect pe care bătrânul subofiţer i-l arăta.

Mai existau şi alte lucruri cu care trebuia să se obişnuiască. Erau marinari care îşi călcau pe inimă pentru a saluta, mai ales dacă celălalt avea braţele ocupate cu bagaje, după cum găseai şi dintre aceia care intrau într-un magazin, dacă se vădea necesar să evite salutul.

Timonierul îl examină precaut.

— Urcaţi prima oară pe un distrugător, domnule?

Ayres îşi duse mâna streaşină la ochi, privind avid impresionantul Forth Bridge, ale cărui dimensiuni făceau ca navele ancorate în apropiere sau care treceau pe sub arcul uriaş din oţel, ce lega podul cu Queensferry spre sud, să pară nişte jucării. Dacă ar fi fost nevoie de o singură realizare umană care să demonstreze modul în care oamenii reuşiseră să îmblânzească această parte a Scoţiei, atunci acest pod era exemplul ideal.

Germanii încercaseră să-l distrugă, dar fără succes; de fapt, devenise prima ţintă a bombardamentelor efectuate de insistenta Luftwaffe pe pământul britanic. Apăruseră expresii de indignare şi furie la adresa uşurinţei cu care fusese îngăduit acest lucru. Ayres se îndoia că s-ar mai fi găsit cineva care să facă vreun comentariu, dacă asta s-ar fi întâmplat chiar acum. Prea multe bătălii fuseseră pierdute, prea mulţi oameni şi numeroase nave dispăruseră pe vecie.

Tresări când îşi dădu seama ce îl întrebase timonierul.

— *Dacă e vorba de distrugătoare, da,* răspunse Ayres.

Bărbatul dădu din cap şi, când Ayres privi în altă parte, clipi către omul de la provă. Un ageamiu, la fel ca toţi ceilalţi.

În ciuda vântului aspru şi a jerbelor de apă ce săreau din când în când din prova micii ambarcaţiuni, era o zi perfectă, deosebindu-se mult de aceea în care Ayres se îmbarcase pe firava *Sanderling*, care stătea la ancoră, în bazinul murdar de la Docurile Chatham. Nu găsise nici un locşor să-şi atârne hamacul şi nici nu se bucurase de un bun-venit din partea marinarilor care urma să-i fie tovarăşi o perioadă atât de scurtă. Ştia că îndurase destule încercări: umorul de obicei brutal al celor de pe puntea inferioară, păstrat pentru orice presupus ofiţer; limbajul scabros şi glumele grosolane care îl făceau să roşească; înţepăturile din pricina accentului său „şcolit“; dispreţul faţă de amatorismul lui, şi altele

pe deasupra.

Asta, până la atacul asupra unui convoi ce naviga cu zece noduri de-a lungul coastei estice. Urletul bombelor şi coloanele înalte de apă, stropii şi fumul. Bătrâna navă comercială căutând să rămână în formaţie, în ciuda tuturor acestora, având câmpul de bombe de-o parte şi apa sub pescaj de alta. Fără spaţiu de manevră, iar dacă un vas era lovit, i se ordona să eşueze din proprie iniţiativă, pentru a păstra canalul navigabil. Se vedeau nenumărate vârfuri de catarge de-a lungul acelei coaste, ceea ce demonstra câte nave fuseseră scufundate în astfel de atacuri.

Ayres transfera proiectile de la magazia de muniţie cât de repede putea către anticul tun de zece milimetri, în timp ce *Sanderling* şi grupul pestriţ de nave de escortă menţineau un foc rapid şi susţinut asupra bombardierelor în picaj, astfel încât cerul era vârstat de explozii, care constituiau mizeria războiului.

O bombă căzuse prea aproape de copastia navei, care virase şi se înclinase pe o parte atunci când căpitanul răsucise timona ca să se îndepărteze de locul deflagraţiei. Dezechilibrându-se, Ayres se întinse cât era de lung pe puntea din oţel, lovindu-se atât de tare cu capul de un pontil, încât fusese cât pe-aci să-şi piardă cunoştinţa.

Un marinar mătăhălos, unul dintre cei mai înverşunaţi inchizitori ai lui, se repezise să-l tragă din calea primejdiei şi urlase la el, ca să acopere clănţănitul mitralierelor şi duduitul neîncetat al tunurilor automate antiaeriene:

— Ai păţit ceva, flăcăule? Una pen’ rege şi una pen’ tine – să ţii minte asta! Apoi adăugase oarecum stângaci: Ne vedem la ora cinzecii! Aia o să-ţi ia durerea de cap cât ai zice peşte!

Acel gest de bunătate schimbase totul pentru Ayres.

Îşi ţinu respiraţia ca să ascundă efortul de a se apuca de partea superioară a tendei cu ambele mâini. Văzuse deja nava la ancoră, alături de alta din aceeaşi clasă, şi vopseaua proaspătă de camuflaj lucea atât de tare în razele soarelui arctic, încât părea să radieze lumină. Arăta exact aşa cum şi-o imaginase şi aşa cum sperase pe vremea când studia misterele artileriei şi ale navigaţiei, ale semnalizărilor şi ale încadrării loviturilor de tun – toate într-un interval de timp ce se scursese într-o clipită.

Nava *Gladiator* – şi îşi dădu seama că aceasta era cea apropiată după indicativul *H-38*, trasat sub castelul provă – arăta

întru totul ca un distrugător; de tipul celor construite între războaie, când Marina Regală Britanică deţinea supremaţia mondială, iar proiectanţii ei o vedeau ca pe o navă cu rolul de apărare a flancurilor, la fel ca în orice război tradiţional.

Dunkerque, Norvegia, Creta şi sângeroasa campanie din nordul Africii răsturnaseră situaţia.

— Nava noastră e acolo, domnule!

— Da. Scăpase vorba prea tăios. Mulţumesc.

Nu dorea, totuşi, să împartă cu altcineva emoţiile acestei întâlniri. Cunoştea isprăvile navei la fel cum îşi ştia biografia. O sută şapte metri lungime; construită la Vickers-Armstrong at Barrow, în 1936. Patru tunuri de 4,7; tuburi pentru torpile; avea chiar şi radar într-un soi de lighean uriaş, situat deasupra punţii deschise, obişnuite. Cele două coşuri de fum îi confereau o înfăţişare şmecherească, îndrăzneaţă – Ayres ajunsese să-i cunoască pe de rost silueta din vremea şcolarizării, când *Gladiator* făcuse parte din Prima Flotilă, greu încercată în Mediterana.

Ayres se strădui să pară stăpân pe sine în vreme ce şalupa despica apa către scara de paradă, unde doi marinari le urmăreau sosirea rapidă. Când ajunse mai aproape de navă, reuşi să vadă numeroasele îndoituri şi cicatrice de-a lungul bordului expus. Fiecare avea istoria sa – se lipise bord la bord de vreo navă lovită a convoiului, probabil în beznă, sau fusese lovită de schije în vreo confruntare cu un inamic ce încercase să străpungă blocada.

— Prinde coţa, Nobby!

Şalupa se răsuci cu un vârtej de apă, manevrând cu toată viteza înapoi, şi, după ce motorul tăcu, se lipi cuminte de scară, în ciuda curentului puternic creat de maree.

Apărură câţiva oameni pentru a ridica bagajele lui Ayres. Chipuri bătute de vânt, obosite, oameni pe care o să ajungă să-i cunoască bine, dacă o să i se ofere cât de cât prilejul.

Conducătorul şalupei se strâmbă.

— Uite c-a apărut şi marele şef, Nobby, pregăteşte-te de-o săpuneală!

Ayres urcă scara în fugă şi execută un salut ca la carte spre secţiunea pupă, unde drapelul naţional, nou şi imaculat, stătea nemişcat pe catargul aflat între şiruri de bombe submarine. Un ofiţer înalt, cu o faţă gravă, ţinându-şi mâinile la spate, se aplecă peste balustradă şi strigă:

— Timonier, să aştepţi sacul de corespondenţă!

Din şalupa care se legăna zdravăn, bărbatul masiv se uită spre el cu ochii mijiţi:

— Am aprobare să-mi iau cinzeaca?

— Mai târziu.

Ofiţerul se întoarse spre Ayres, cu aerul cuiva care tocmai a scăpat de-o pacoste şi se pregătea să dea piept cu alta.

— Ayres, corect?

— Am venit să mă alătur echipajului, domnule.

Simţi ochii bărbatului măsurându-l din vârful caschetei până la cizme. O faţă impasibilă, cu trăsături puternice, dominată de un nas mare şi coroiat.

— Eşti în derivă.

— Derivă, domnule?

— Comandantul vrea să te vadă. Imediat.

— Comandantul, domnule?

Cu comandantul navei *Sanderling* vorbise doar o dată, şi atunci, probabil, numai din întâmplare.

Nasul mare se răsuci spre el şi-l prinse în bătaia lui ca un tun.

— Întotdeauna repeţi ce ţi se spune? Privi tăios către nişte marinari care târau un colac de cablu de amarare de-a latul punţii şi se răsti: Fiţi atenţi la vopsea, netoţilor! Apoi i se adresă lui Ayres pe un ton potolit: Mă numesc Marrack. Sunt secundul navei.

În mod surprinzător, îi întinse mâna, şi Ayres rămase şi mai surprins observând cele două trese de pe mâneca lungă. Un „marinar temporar“ ca şi el.

Zâmbi.

— Mulţumesc, domnule.

— Şi te rog să nu mi te mai adresezi cu „domnule“ decât pe linie de serviciu. Continuă să-i urmărească pe oamenii care trăgeau de cablu şi adăugă: Dacă-mi zici şefu’ e suficient.

De data asta nu mai zâmbi, şi Ayres bănui că, asemenea cuvintelor, şi zâmbetele acestuia erau raţionalizate. Un individ straniu. Oare cu ce se ocupase Marrack înainte de război? se întrebă el. La prima vedere, nu depăşea treizeci de ani, dar se purta cu autoritatea şi experienţa unuia mult mai în vârstă.

Parcă amintindu-şi, Marrack zise:

— Vei împărţi o cabină cu unul dintre sublocotenenţi. Cel puţin, deocamdată. Acum, du-te să discuţi cu Bătrânul!

În clipa în care Ayres pornise grăbit, vocea omului deveni tăioasă:

— Nu într-acolo! Cabina lui este jos la pupă, cât stăm în port, mai precis. Când suntem pe mare, stă întotdeauna *acolo*, preciză el, aruncând o privire spre puntea de comandă, ce semăna cu o cutie.

Apoi, fără să-l mai privească, Marrack se răsuci şi o luă de-a lungul punţii metalice, către castelul provă, oprindu-se doar ca să-şi arunce ochii spre coşul de fum al bucătăriei, de parcă ar fi vrut să descopere ce ingrediente aveau să fie la masă.

— Pe aici, domnule Ayres. Un subofiţer vânos, intendent de bord, îl iscodea din uşa culoarului ce ducea spre camera timonierului-şef, de sub tunul cel mare. Vă aşteptam să veniţi ieri.

Ayres îi aruncă un zâmbet obosit.

— Am aflat.

Constată că bagajul îi fusese luat de pe punte. Păşi peste o ramă de magazie şi intră pe culoarul vopsit în alb, unde se aflau o panoplie cu puşti Lee-Enfield, cu tragere foc cu foc, şi un marinar brevetat, care era evident timonierul-şef, citind o revistă ce stătea răsfirată pe jurnalul de punte. Nici nu ridică ochii din pagină când Ayres trecu pe lângă el, urmându-l pe subofiţerul intendent, ca să coboare o scară foarte abruptă.

Îl întâmpinară mirosuri noi. De vopsea proaspătă, de motorină, de oameni.

Îşi scoase pelerina de ploaie, iar intendentul i-o luă şi o împături cu îndemânare pe braţ, în vreme ce îl examina cu un ochi critic pe noul superior.

— Mă numesc Vallance, domnule. Răspund de compartimentul pupă, şi Bătrânul e cap de listă, ca să zic aşa. Observă zâmbetul lui Ayres. Voiaţi să spuneţi ceva, domnule?

Ayres se mulţumi să clatine din cap.

— Mi-am adus aminte de ceva, Vallance.

Se gândise la exprimarea lui Vallance. *Compartimentul pupă*. Pe *Sanderling*, referindu-se la ofiţeri, intendenţii spuneau întotdeauna „porcii de la pupă“.

Se opri o clipă şi fixă cu privirea uşa închisă, pe care se afla o plăcuţă din alamă. *Căpitan*. Ei, acum avea să dea ochii cu unul dintre porci!

Vallance îi detectă nesiguranţa. Ayres părea un tânăr de

treabă, la prima vedere. Nici măcar nu avea nevoie să se radă după două zile petrecute într-un tren nenorocit. Doamne, curând or să vină în cărucior la bord, dacă acest război mai ţinea mult!

Dunga sinuoasă, strălucitor de nouă, tunsoarea şcolărească; tinereţea lui Ayres îl deprimă brusc pe Vallance.

— O sugestie, domnule. Îl privi atent, căutând orice undă de aroganţă. Nu descoperi nici urmă. Încurajat de nevinovăţia vădită a lui Ayres, adăugă: Să vă comportaţi firesc cu Bătrânul. Nu-i place să fie periat de nimeni, nici măcar de căpitanul.

Ayres se trezi încuviinţând din cap. Nimic nu se potrivea cu ceea ce i se spusese. Un subofiţer care, la început, nici nu-l salutase, i se confesase apoi despre fiul pierdut pe mare; un conducător de şalupă care îl întrebase de-a dreptul despre experienţa pe care o avea – nici măcar secundul nu aducea cu acei bărbaţi cu ochii oţeliţi, pe care îi văzuse prin reviste sau filme de război. Iar acum, Vallance se oferea să-i dea sfaturi… ori îl punea la încercare să vadă dacă era prea slab ca să-l pună la punct?

Instinctul îl făcu pe Ayres curios şi ajunse să întrebe:

— Cum e?

Vallance se linişti. Un tip de treabă, nu unul care să-l ia în răspăr.

— A avut multe de suferit, domnule. Se uită în sus, apoi în jur. Am avut multe de înfruntat – şi a rezistat la toate. Multe le poţi duce, dar… purtaţi-vă natural, dacă-mi iertaţi îndrăzneala. Surâse calm. O să vă păstrez ceva bun de la masa de prânz.

Nu-i scăpă ezitarea mâinii lui Ayres înainte ca acesta să bată la uşă.

— Intră!

Ayres se întoarse să-i mulţumească intendentului, însă culoarul era pustiu. Înghiţi în sec şi deschise uşa energic.

Spre deosebire de majoritatea distrugătoarelor construite în timpul războiului, cabina căpitanului de pe *Gladiator* era aproape spaţioasă. Era situată chiar la pupă, sub puntea dunetei, şi era împărţită în dormitor şi cameră de zi. Până şi aici mai persista un miros slab de vopsea proaspătă, dar fotoliile confortabile şi covorul erau încă dovezi ale uzurii din vremea numeroaselor convoaie de traversare a Atlanticului, când această cabină fusese

folosită pentru adăpostirea supravieţuitorilor, a răniţilor şi a altora, atunci când infirmeria nu mai putuse face faţă.

Dincolo de peretele etanş de compartimentare se aflau cabinele celorlalţi ofiţeri şi, desigur, careul ofiţerilor. Era singurul loc în care se întâlneau cu toţii, la masă, pentru a organiza câte o mică petrecere, pentru a aştepta înainte de a intra de cart sau pentru a răspunde detestatului dangăt al clopotelor de alarmă. În continuare, spre partea din faţă a navei, se găsea camera motoarelor şi cea a cazanelor, sângele ce dădea viaţă vasului, care ocupa aproape o treime din capacitatea cocăi. Dincolo de acestea se afla castelul provă, unde erau îngrămădiţi membrii echipajului în câteva săli de masă, separate doar pe grade şi servicii.

Aşezat la biroul din camera sa de zi, comandantul navei *Gladiator* ridică peniţa de pe hârtia pe care aşternea o scrisoare şi privi spre focul de cărbune, demodat, pe care îl menţinea pe toată perioada ancorat în port. Făcea ca acest loc să pară locuit sau, după cum se exprima intendentul, Percy Vallance, să arate „ca acasă“.

Comandantul-locotenent David Howard avea douăzeci şi şapte de ani şi, la fel ca tatăl şi bunicul său, intrase în Marina Regală ca tânăr cadet. Nimeni nu adusese vorba de asta în familie; fusese singura cale de ales, se înţelegea de la sine.

În afara diferitelor cursuri pe nave de luptă mai mari, îşi petrecuse aproape tot timpul serviciului militar pe distrugătoare, şi nici nu-şi mai putea imagina altceva. La izbucnirea războiului, preluase în iureş comanda unui distrugător din clasa V&W, de pe vremea Marelui Război, şi, destul de curând, participase la cutremurătoarea înfrângere din Franţa şi la amărăciunea debarcării nereuşite de la Dunkerque.

Toate astea păreau să se fi petrecut cu un milion de ani în urmă, războiul de acum deosebindu-se de acele evenimente de început, ca şi bătălia de la Agincourt. Imediat după Dunkerque, i s-a ordonat să plece cu bătrânul distrugător V&W *Winsby* în bătălia Atlanticului. De-atunci dusese acelaşi tip de luptă şi se afla la comanda navei *Gladiator* de optsprezece luni. Şi perioada asta i se părea să fi ţinut ani în şir.

Se ridică brusc, alert ca o pisică, şi păşi către una dintre puţinele fotografii ce atârnau în camera de zi: locul la care putea

visa doar când se afla pe mare. În cabina lui de luptă de pe punte nu încăpeau decât un fişet metalic, un pat şi telefonul. Când se trântea între păturile umede, complet îmbrăcat, dacă simţurile îi mai funcţionau, nu putea dormi; avea senzaţia că moare. Cotlonul de refugiu, departe de privirile iscoditoare ale celor de pe punte; departe de marea cenuşie, în veşnică mişcare, de contururile patetice ale navelor comerciale şi ale tancurilor petroliere ruginite, care urmau nava sa ca nişte oi – zâmbi cu mâhnire – până la măcel.

Întinse mâna şi îndreptă fotografia primului său comandant. Relicve din Marele Război, despre care tatăl lui vorbea rareori, însă distrugătoarele V&W erau nişte nave excelente şi insuflau un soi de încredere sfidătoare, care compensa din plin utilarea demodată şi cabinele supraaglomerate. În absenţa lor, acest război ar fi fost, probabil, pierdut încă înainte de a fi început cu adevărat. *Winsby* fusese o navă fericită, deşi îi venea din ce în ce mai greu să-şi amintească toate chipurile de pe ea, dintre care majoritatea fuseseră marinari brevetaţi, la fel ca el.

Se întoarse să arunce o privire spre ţărm, printr-unul dintre hublourile lustruite, şi făcu un calcul privind starea actuală a navei. Cu fiecare intrare în port, indiferent de motiv, pierdea mereu din ce în ce mai mulţi oameni pricepuţi. Printre ei se numărau şi ofiţeri, care erau promovaţi sau mergeau la cursuri de perfecţionare, pentru a încerca să ţină pasul cu ferocitatea crescândă a războiului. Pregătirea unor ofiţeri noi necesita mult timp, iar la nevoie erau îmbarcaţi şi dintre aceştia.

Pe toate navele, situaţia se prezenta la fel. Brutari şi poştaşi, funcţionari şi curieri. Din echipajul de o sută patruzeci şi cinci de suflete doar jumătate aveau vârsta care să le permită să-şi bea păhărelul zilnic. Îl lua cu răcori când găsea un răgaz să se gândească la asta.

Ascultă cu jumătate de ureche la bătaia înfundată a unui generator din adâncul camerei motoarelor, imaginându-şi-l pe ofiţerul mecanic-şef, locotenent (E) Evan Price, care rămăsese pe navă încă dinaintea izbucnirii războiului. Ce s-ar fi întâmplat dacă l-ar fi luat *şi* pe el? Probabil că nava s-ar fi sfărâmat. Surâse şi bâjbâi după pipă, dar aceasta se afla încă în haina atârnată neglijent pe spătarul scaunului.

Locotenentul avea un chip tineresc, care ar fi putut suci capul

oricărei femei. Părul lui negru şi nesupus ar fi trebuit tuns – un subiect care, mai mult ca sigur, nu avea să-i scape căpitanului la viitoarea întâlnire.

Privi intens către hubloul din sticlă, brăzdat cu dâre de sare ce sugerau flori de gheaţă, dar nu-şi văzu decât propria-i faţă reflectată: ochii căprui, ridurile de la colţurile gurii, privirea bântuită care nu se ştersese de la acel ultim convoi din Newfoundland şi pe care această scurtă şedere pentru reparaţii capitale, de la Leith şi de-aici, nu reuşise să o alunge.

După o asemenea misiune, unii căpitani ar fi coborât grabnic pe ţărm să se ascundă în vreun hotel, să se îmbete, să caute tovărăşia vreunei prostituate plictisite – orice. Aici însă, în cabina asta rar folosită, îşi găsea scăparea. Făcea băi fierbinţi de câte ori voia, apoi măsura cabina în lung şi-n lat, rememorând evenimentele, de parcă ar fi vrut să se autopedepsească.

În acel convoi îngrozitor plecaseră patruzeci de nave din St. John’s. Fuseseră atacaţi de un grup compact de submarine când abia parcurseseră o treime din drum. După ce depăşiseră Liverpool Bar, rămăseseră doar treisprezece. Mai văzuse asemenea dezastre, dar, într-un fel, convoiul acela îl afectase mult mai profund. Un tanc petrolier încărcat cu combustibil cu cifră octanică mare, atât de preţios pentru ţara aflată în război, arsese vreme de trei zile, împreună cu întregul echipaj. Un altul, încărcat până la refuz cu vehicule blindate şi tancuri, se scufundase în treizeci de secunde, având coca sfărâmată de două torpile. Şi măcelul continuase la fel, de parcă n-ar mai fi existat îndurare pe lume.

Se întoarse la birou şi pipăi buzunarul hainei, în căutarea pipei.

Înfundată din cauza peretelui despărţitor, se auzi vocea unui intendent ţipând ascuţit:

— Hei, nu s-aude?! Echipajul la masă!

Timonierul-şef părea să fi adăugat în şoaptă: „Ofiţerii la masa de prânz!“.

Îşi reluă locul şi începu să-şi umple pipa, aţintind cu privirea fotografia tatălui său, pe care acesta i-o dăduse atunci când lumea le fusese destrămată. Era îmbrăcat în uniformă de Marină, iar chipul său tineresc avea aceeaşi sclipire jucăuşă în ochi. Nu voise ca fiul să posede o fotografie mai recentă. Aceasta fusese

făcută înaintea faimosului raid de la Zeebrugge, din 1918, când, necunoscut pentru el, războiul mai avea să-şi urmeze cursul sângeros doar şapte luni. Îşi pierduse un braţ şi un ochi, şi fusese respins de serviciul pe care îl iubea mai mult decât propria-i viaţă. Încă mai reuşea să glumească în legătură cu asta: „Cum rămâne cu Nelson? *El* a făcut faţă!“. Iar în momente de furie spusese: „În orice caz, n-aş putea face mai mult rău decât încuiaţii care conduc Marina acum!“.

Howard apropie chibritul aprins de pipă şi urmări fumul ridicându-se către gura de aerisire. Mâna nu-i tremura deloc, rămânând aproape împietrită, de parcă ar fi ţinut-o astfel dinadins, aşa cum îşi simţea muşchii încordaţi când răsuna alarma; cum avea să fie următoarea luptă?

Oftă. Promisese să se vadă cu Spike Colvin, căpitanul navei din aceeaşi clasă, *Ganymede*, aflată la ancoră alături, pentru a bea ceva împreună până să primească ordinele pentru următoarea misiune. Se uită la ceas. Aveau să afle în curând. Escortarea vreunui convoi. Dar, în nici un caz din nou pe Atlantic, încă nu... Se ridică violent în picioare, furios că-şi recunoştea slăbiciunea.

— Intră! se auzi el spunând, şi văzu uşa deschizându-se, iar în cadrul ei, un sublocotenent a cărui faţă nu-i era familiară. Intră! Eşti Ayres, aşa-i? Îi întinse mâna. Cât pe ce să ieşim în larg fără dumneata.

Ayres îşi trecu cascheta nouă dintr-o mână în alta mototolind-o în pumni.

— M-am dus întâi la Leith, înţelegeţi...

Howard făcu un gest către un scaun comod.

— Ia un loc în stranã, sublocotenent. Bei ceva?

Ayres se aşeză, ameţit cu totul de acest bun-venit surprinzător. Howard nu era nicidecum aşa cum şi-l imaginase. Părea foarte calm şi mult mai tânăr decât se aşteptase.

— Poate nişte gin, domnule. Nu sunt mare amator de...

Howard deschise dulăpiorul şi turnă gin în două pahare. Prin urmare, noul sublocotenent nu era băutor. Viaţa pe Atlantic avea să schimbe însă lucrurile.

— Te-am repartizat să efectuezi carturile împreună cu ofiţerul cu navigaţia. E ofiţer brevetat al Marinei Regale, foarte bun, aşa că mă aştept să-l pierd curând şi pe el. Secundul te va instrui cu

privire la sarcini şi la posturile de luptă, şi cu celelalte – te-ai întâlnit cu el deja?

Ayres îşi aduse aminte de nasul mare şi de aerul uşor dezaprobator. Purtarea secundului amintea mai mult de aceea a unui ofiţer brevetat, fiind mai milităros decât căpitanul care, abia acum băgă de seamă, purta un pulover vechi peste cămaşă şi o pereche de pantaloni din flanel gri. Se uită apoi la haina aflată pe scaunul alăturat, care avea două dungi aurii destul de murdare. Gândul îi rămase la micuţa panglică albă cu albastru de pe pieptul hainei. Crucea pentru Merite Deosebite. Când erai pe un distrugător, nu căpătai aşa ceva de pomană.

— Ai sosit la bord în cursul unei situaţii cam agitate, sublocotenent.

Howard se rezemă de speteaza fotoliului şi lăsă fumul pipei să se vălătucească deasupra capului. Îl văzu pe Ayres reţinându-şi un acces de tuse în clipa în care înghiţi prima gură de gin, şi încercă să-şi înfrâneze dezamăgirea. Celălalt sublocotenent se îmbarcase cu puţin timp înainte de reparaţiile capitale, fiind transferat de la Forţele Uşoare de Coastă, după ce canoniera lui fusese bombardată şi scufundată în largul coastei, la Hook of Holland. Un tânăr retras, încordat, care părea să considere transferul drept un soi de pedeapsă. Până şi ofiţerul artilerist, locotenent al Marinei Britanice, absolvent al Colegiului „Regina Victoria“, se afla pe *Gladiator* de numai patru luni, iar noul ofiţer practicant, un tânăr cu un aer de permanentă uimire dată de ochii mari şi rotunzi, sosise pe când se aflau la Leith.

— O treime dintre membrii echipajului sunt noi – o mulţime dintre ei a urcat la bord chiar înainte de ultimul convoi.

Vocea lui păru să zăbovească asupra cuvântului. Nave arzând, oameni măturaţi în urmă şi înghiţiţi de elicele ce se roteau nebuneşte, strigătele lor fiind acoperite de tunetele bombelor de adâncime. *Nu vă opriţi! Nu priviţi înapoi! Strângeţi rândurile!* Semnalele lansate de Comandantul convoiului nu încetaseră nici o clipă. Howard se întrebă ce gândise bătrânul de ispravă atunci când propria-i navă fusese torpilată şi lăsată la pupă să piară.

Ayres simţi arsura băuturii consumate pe stomacul gol. Oare ce se întâmplase în cursul acelei misiuni de escortă? se întrebă el. Aruncă o privire în jur, la cabina încremenită, cu excepţia câte unei legănări uşoare, când vreo navă trecea pe lângă distrugător.

I se părea un păcat ca un distrugător atât de frumos precum *Gladiator* să fie pus să facă escortă. Privirea îi rămase aţintită asupra panaşului navei, care stătea agăţat deasupra biroului. O spadă ridicată în plin avânt, în strânsoarea unui pumn înmănuşat, având ca moto *Manu forti*, scris dedesubt. Luptase destul cu latina în şcoală, ca să ştie că asta însemna *Cu un braţ de fier*. Foarte potrivit pentru un distrugător, însă nu pentru plictisul ucigător al activităţii de escortă.

Howard remarcă dintru început trăsăturile deschise ale ofiţerului.

— Pe nava-sat nu avem pasageri, sublocotenent. Îţi zic asta de pe-acum, ca să poţi folosi orice prilej pentru a învăţa de la membrii mai experimentaţi ai echipajului. Pilotul, împreună cu care vei executa carturile, secundul, şi oameni ca timonierul-şef, Bob Sweeney, şi domnul Pym tunarul – sunt cu toţii vechi pe distrugătoare şi te pot învăţa mai mult în cursul unui cart plicticos decât şase luni petrecute în sălile de curs. Dacă ai probleme, discută-le cu secundul. Ţi s-ar putea părea puţin sever, dar, înainte de a se înrola ca voluntar, a fost avocat pledant. Se sili să zâmbească. Nu ajungea nicăieri aşa. Ce li se preda la centrul de instruire? Să moară cu mult curaj? Să fie nişte supravieţuitori şocaţi de bombardamente, ca celălalt sublocotenent? Continuă: Face minuni cu cei neglijenţi! Lăsă pipa în jos şi îşi privi paharul gol. La început, te vei simţi proaspăt şi stângaci – toată lumea e la fel. Dar să ţii minte. Acum porţi uniformă de ofiţer, şi asta eşti pentru ceilalţi membri ai echipajului. Un superior la care pot să apeleze, iar uneori, trebuie să te repezi la ei ca un tren. Nu e suficient să fii prietenos.

Ayres încuviinţă din cap.

— Am vrut să vin pe un distrugător, domnule.

Howard aproape că se oprise, însă continuă:

— Atenţia şi curajul merg mână în mână cu postul – trebuie să recunosc asta. Dar rezistenţa şi supravieţuirea sunt cele care atârnă, până la urmă. Altfel, o să pierdem războiul. Înţelegi?

Ayres îşi înghiţi nodul din gât. Nimeni nu-i mai spusese asemenea lucruri. *Să piardă războiul?* Se simţea dezorientat, chiar trădat de exprimarea brutală a căpitanului.

Howard constată că vorbele lui atinseseră o coardă sensibilă. Mai târziu, poate că nu avea să mai fie timp de aşa ceva. Sigur.

— De când a izbucnit nebunia, e pentru prima oară când duşmanul scufundă mai multe nave decât putem noi să construim, adăugă el. (Se opri, numărând secundele şi încercând să nu-şi aducă aminte de predecesorul lui Ayres, de entuziasmul lui patetic atunci când stătuse în picioare pe acelaşi covor pătat.) Iar inamicul construieşte mai multe submarine decât putem noi să scufundăm, cel puţin deocamdată. E o ecuaţie brutală, dar acesta e adevărul.

Se auzi un strigăt de pe puntea de deasupra, apoi vibraţia ritmică a motorului unei şalupe care venea la abordaj. Marrack avea să se ocupe de problema asta. Se descurca aproape în orice chestiune.

— N-o să vă dezamăgesc, domnule, spuse Ayres cu glas gâtuit.

— Am auzit că ai servit pe *Sanderling*, e-adevărat?

— Da, domnule.

Howard îl măsură, ferindu-şi ochii de razele puternice ale soarelui.

— Vei afla oricum, mai târziu, când domniile lor vor catadicsi să anunţe. A fost scufundată astă-noapte. O bombă.

Ayres se trezi în picioare, fără să-şi dea seama, iar prin minte îi defilară chipurile foştilor tovarăşi. Marinarul care îl ajutase după un atac aerian. Căpitanul în vârstă pe puntea de comandă, ţinând mereu o pipă neaprinsă între dinţi.

— Sunt supravieţuitori, domnule?

Howard clătină din cap.

— Era într-o stare proastă evidentă. Nu putea rezista unei bombe. Se ridică şi adăugă furios: E o crimă, nimic altceva!

Îi întinse mâna lui Ayres.

— Scuză-mă, sublocotenent. Dar acesta e singurul loc în care îmi pot permite să mă descarc. Îi strânse mâna. Dacă ai cu adevărat necazuri, să vii să-mi spui.

Urmă un ciocănit la uşă, şi secundul îşi vârî capul în cabină, mutându-şi privirea rapid de la unul la altul.

— Mă gândesc că trebuie să aflaţi, domnule. Şalupa de gardă tocmai a adus sacul. Păşi peste prag, aproape atingând canatul uşii cu părul. Altfel nu v-aş fi deranjat. Depuse sacul uzat din piele pe punte şi-l studie gânditor. Au sosit ordinele.

Uşa se închise şi Howard îşi dădu seama că sublocotenentul

plecase. Se aşează greoi pe fotoliu şi spuse:

— Cred că e cazul să convoci careul ofiţerilor azi după-amiază.

Marrack aşteptă şi îl urmări pe Howard deschizând pachetul şi rupând sigiliul. Apoi adăugă:

— Numai noi, domnule. Vecinii noştri de-alături n-au primit ordin de ieşire în larg.

Observă ezitarea căpitanului, ale cărui mâini întârziau pe pachetul desfăcut. *Nu vrea să afle. E la fel ca noi toţi*.

Pentru a alunga momentul de încordare, întrebă nonşalant:

— Cum vi se pare Ayres, domnule?

Howard îşi privi mâinile. Încă destul de sigure.

— O să se formeze, cu puţin ajutor.

Scoase hârtiile la lumină şi, brusc, îşi simţi gura uscată.

Marrack riscă o remarcă:

— Sper că ne scutesc de Atlantic.

Howard nu-i răspunse direct şi se ridică din nou, păşind către un hublou. Pe cer se zăreau câţiva nori. Apăruseră brusc. Apoi răspunse, rostind cuvintele rar:

— Nu, nu-i vorba de Atlanticul de Vest, secund.

Se îndepărtă de sticla care parcă îl sfida şi îl privi direct pe secund. Mai târziu, Marrack îşi aduse aminte de ochii lui întunecaţi, aproape imobili, ca ai unui om deja mort.

— Îmi pare rău, nordul Rusiei.

— Înţeleg. E delicat, spuse Marrack.

Lui Howard îi veni să strige sau să râdă. *Delicat*. O apreciere ce nu avea să fie uitată curând.

Marrack era deja cu mâna pe clanţa uşii.

— Când, domnule?

— Ultima corespondenţă la ţărm, mâine, înainte de amiază. Ridicăm ancora la ora treisprezece. O să-i anunţ şi pe ceilalţi după ce termin de citit maldărul de documente.

În timp ce secundul cel înalt se întorcea să iasă, Howard adăugă:

— Mulţumesc, secund. Dacă o să-l asasinez vreodată pe amiral, ceea ce s-ar putea întâmpla, aş vrea să te ştiu de partea mea.

Marrack ridică din umeri.

— Asta-i viaţa. Schiţă un zâmbet. Ca asta pe care o avem.

Apoi plecă.

Howard deschise dulăpiorul şi căută ceva mai tare decât ginul.

Aproape că putea detecta schimbarea din jur. Nu era vorba doar de a-şi părăsi cabina şi de a reveni pe puntea de comandă, pe scena de luptă. Nu de data asta. Secrete sau nu, întregul echipaj cunoştea ordinele, sau avea să le afle în scurt timp. Aşa era în Marină. Ca într-o familie.

Luă o înghiţitură de brandy şi se gândi la Ayres. Ce început pentru el...

Intendentul Vallance intră în cabină şi începu să aranjeze masa pentru prânz.

Ridică ochii doar o sigură dată de pe farfurii şi tacâmuri, apoi spuse:

— Deci o să avem nevoie cu toţii de îmbrăcăminte călduroasă, aşa-i, domnule?

Restul nu mai prezenta importanţă.

2

Ambarcaţiunea nepuntată

Locotenentul Gordon Treherne, din Rezerva Marinei Britanice, ofiţerul navigator al navei *Gladiator*, şterse lentilele binoclului cu o bucată de pânză şi apoi îl agăţă sub mantaua marinărească. Pe dedesubtul mantalei uzate zdravăn purta o haină căptuşită cu blană de miel şi un pulover gros pe gât, care fusese cândva alb. Dar chiar şi fără straturile groase de haine Treherne avea o statură impunătoare, care n-ar fi fost nelalocul ei nici în înfruntarea cu Invincibila Armada spaniolă sau cu francezii la Trafalgar. Sub fesul albastru din lână, părul era negru ca şi barba, iar ochii, cu riduri adânci la colţuri, albaştri ca oceanul. Îşi linse buzele, simţind gustul sărat şi aspru, şi îşi înfăşură mai strâns prosopul în jurul gâtului. Preluase cartul de dimineaţă cu câteva minute mai devreme, şi prosopul era deja umed.

Privi în jur la puntea superioară, care se legăna, deschisă tuturor vânturilor şi ploii, un loc atât de cunoscut la orice oră din

zi sau din noapte, încât ar fi remarcat imediat dacă s-ar fi schimbat ceva sau ar fi fost vreo neregulă. Observatorii, la fel de înfofoliţi împotriva frigului, îşi mişcau binoclurile circular, ca să acopere zonele încredinţate; şeful de la semnalizare, întotdeauna sculat din zori, şedea ghemuit, împreună cu doi dintre asistenţii săi, împungând aerul cu mâna înmănuşată pentru a accentua una sau alta, în vreme ce puntea din oţel se legăna ca beată, gata să-i azvârle pe toţi la pământ. O aruncătură de ochi către o aripă a punţii de comandă, şi-l văzu pe cel mai apropiat tunar de la Oerlikon stând la postul lui, încercând să bată uşor din picioarele încălţate cu cizme, ca să nu supere pe nimeni. Noul asistent al lui Treherne, sublocotenentul Ayres, stătea aplecat deasupra mesei de lucru, pe care se afla harta luminată discret, cu picioarele larg desfăcute, în vreme ce analiza cursul navei şi verifica cifrele creionate.

Treherne surâse amar. Opt şi zece dimineaţa, un alt cart, şi marea abia începea să-şi dea arama pe faţă. Mase alunecătoare, parcă din sticlă cenuşie, presărate cu creste săltăreţe şi furioase, care se spărgeau. Aşa fusese vremea încă de când *Gladiator* părăsise adăpostul oferit de ţărm, pentru a se îndrepta spre nord-vest, lăsând la travers insulele Orkney, cufundate în întuneric, şi continuând către arhipelagul Shetland. Şi aşa, tot timpul, trei zile şi jumătate de marş pe oceanul sălbatic şi nedomolit. Totul ar fi fost suportabil, cu excepţia celor două surate mai mici, corvete din clasa Flower, *Cynara* şi *Physalis*, care, la fel ca nenumărate alte nave de aceeaşi clasă, fuseseră azvârlite să lupte în acel conflict ce devenea cunoscut sub numele de Bătălia Atlanticului. Nave de luptă mici, cu o singură elice, despre care se spunea că intrau în ruliu chiar şi la un punct de rouă mai serios. Prin urmare, *Gladiator* se văzuse silită să reducă presiunea până la viteza de marş mai confortabilă pentru corvete, adică la unsprezece noduri. Distrugătoarele erau menite să atace fulgerător cu torpile, pentru ca apoi să se retragă la adăpostul unei perdele de fum. Acum însă rolul lor părea a fi doar acela de a însoţi convoaiele la plecarea şi venirea spre Anglia şi de a distruge detestatele submarine germane, când aveau prilejul. În ce priveşte convoaiele, singura regulă valabilă era viteza. *Aceasta va fi cea a celui mai lent vas din convoi*. Aşa se făcea că, deseori, nave de mărfuri noi şi rapide se vedeau silite să se târâie alături de câte un vas costier cu

aburi, care părea de pe vremea Marelui Război, şi probabil chiar era.

Cele două corvete erau plasate la fiecare travers, croindu-şi drum prin aceleaşi valuri impresionante ca şi *Gladiator*. Cu valuri din sectorul pupă şi un vânt care făcea să te doară şi gingiile, nu prea aveau de ales, gândi Treherne.

Ayres se apropie de locul în care stătea ofiţerul navigator, purtând cizme impermeabile şi groase din piele, cu un braţ petrecut pe după pontilul din apropierea unui repetitor giroscopic. Sublocotenentul parcă urca şi cobora, dispărând din câmpul vizual ca şi cum ar fi executat un dans nebunesc, şi, după ce reuşi să găsească ceva de care să se prindă, părea să-şi fi pierdut suflul.

Treherne îl privi gânditor. Oare învăţa ceva din asta? În cursul primului cart efectuat împreună, îl întrebase dacă avea experienţă pe mare, în afara celei căpătate pe vremea cât servise pe *Sanderling*. Ayres se încruntase, parcă într-un efort de a inventa ceva, dar răspunsese abătut:

— Am fost membru într-o grupă de cercetaşi marini, domnule.

Treherne transformase totul în glumă, fie şi numai pentru a alunga din minte gândul la nava care lovise o mină în Marea Nordului.

Dar nu era defel o glumă. La treizeci şi trei de ani, Treherne era cel mai vârstnic ofiţer de pe navă, cu excepţia lui Evan Price, mecanicul-şef, şi a lui Pym tunarul, dar nimeni din întreaga flotă nu era atât de bătrân ca el. Se întrebă ce gândea morocănosul de tunar despre Ayres; făceau împreună de cart pe puntea superioară pupă, când intrau sau ieşeau din port. Veteranul şi nevinovatul amator. Treherne era din Cornwall, un marinar trecut prin toate încercările, care îşi petrecuse anii de dinaintea războiului în Marina comercială, pe una dintre navele curate şi iuţi, care transportau banane tocmai din însoritele insule Winward până la Liverpool şi Cardiff. *Gladiatorul* se aflase deseori la Liverpool, centrul vital al rutelor spre vest. Asta îi aducea mereu aminte de acele vremuri îndepărtate, care nu aveau să mai revină: călătorii paşnice, cu doar o mână de pasageri la bord, care îl scoteau din sărite.

— Azi o să zărim Islanda, spuse Ayres, gâfâind. Ezită, şi dacă n-ar fi fost stropii reci din aer, s-ar fi văzut că roşeşte. Ăăă, domnule pilot.

Treherne zâmbi, arătându-şi dinţii puternici.

— Sigur că da, sublocotenent. Numai praf vulcanic şi oameni care ne detestă din răsputeri.

— Credeam că sunt de partea noastră.

Treherne îl studie cu tristeţe. Ce naiv era!

— Am ocupat insula, altfel, nemţii s-ar fi instalat primii acolo. Nu-i mare scofală, însă posedă unul dintre cele mai mari aerodromuri din lume – ceva ce i-ar fi atras mult pe germani. Cine deţine Islanda controlează rutele convoaielor către nordul Rusiei.

Se aplecă spre portavoce şi spuse răstit:

— Fii atent la capul de drum, timonier!

— Scuze, domnule. Vocea răsuna metalic şi subţire, venind tocmai din timonerie, de sub picioarele lor. Constant la trei-zero-zero, domnule.

Treherne îşi miji ochii pentru a urmări concentrat repetitorul giroscopic, ce ticăia. Murmură apoi pentru sine: „Ba tu, amice!“ Asta, fiindcă ştia ce gândea timonierul-şef.

Ayres îşi şterse faţa umedă de stropi şi privi, clipind, prin scutul de sticlă. Valurile erau enorme, dar nu prea periculoase, cel puţin aşa îi explicase Treherne. Când se spărgeau pe puntea principală, văzuse cum aceasta rămânea total izolată de careul ofiţerilor; nu se putea merge către prova sau pupa de-a lungul punţii metalice decât prin câmp deschis, şi nici măcar bandulele de salvare nu l-ar fi putut ajuta pe careva să scape cu viaţă în condiţiile acelea. Ar fi însemnat ca nefericitul ofiţer de cart şi căpitanul să rămână izolaţi şi siliţi să execute un cart după altul, până când furia oceanului s-ar fi potolit, rugându-se tot timpul să nu fie chemaţi la posturile lor de luptă.

— Acum suntem în siguranţă, domnule?

Treherne privi spre căpitan, care şedea pe un scaun înalt, înşurubat, la rândul lui, în podea. Îşi ţinea capul pe braţe, mai jos de geam, corpul îi tresărea în ritmul mişcărilor violente, iar mantaua marinărească şi gluga i se înnegriseră de broboane şi stropi de apă din crestele spulberate.

— În siguranţă? Rămase o clipă pe gânduri. Cu două corvete de însoţire şi având în vedere că hidrolocatoarele funcţionează din plin, ar trebui.

Privi spre pupa, dincolo de saulele pavilioanelor de semnalizare care fluturau nebuneşte şi de coşul de fum care

părea să stea cu capătul direct la travers, la acelaşi nivel cu crestele tumultuoase ale valurilor.

— Ţine minte, când am ajuns aproape de *Grădina de Trandafiri*, am recepţionat un semnal sau două.

Nu-i scăpă deplina uimire a lui Ayres.

— Aşa numesc nemţii porţiunea asta de trei sute de mile de mare dintre Islanda şi insulele Faroe. La începutul războiului, orice submarin şi orice navă de luptă erau nevoite să se strecoare cu atenţie prin şenalul acela. Am plasat acolo bombe de adâncime pentru a sili submarinele să stea la suprafaţă sau la înălţimea periscopului, astfel încât cei de la Forţele Aeriene să le poată ataca, dar, în ciuda minelor, unele au mai reuşit. Adăugă cu oarecare amărăciune: Acum, germanii nu trebuie să-şi mai bată capul trecând prin *Grădina de Trandafiri*, decât dacă iese *Tirpitz* să ne facă necazuri. Când Franţa a capitulat şi toţi ceilalţi aliaţi ai noştri s-au prăbuşit ca nişte castele din cărţi de joc, i-au făcut cadou domnului Hitler o linie de coastă liberă tocmai de la Capul Nord din Norvegia până la Golful Biscaya. Asta înseamnă aproximativ două mii şi cinci sute de mile. Asta le uşurează mult situaţia, nu crezi?

— În sfârşit, s-a luminat de ziuă! spuse cineva cu năduf.

Ayres se gândea la rarele lui întâlniri cu Lionel Bizley, cel de-al doilea sublocotenent de pe distrugător. Acesta era cu doar câteva luni mai în vârstă decât Ayres, dar arăta ca un veteran în comparaţie cu el. Împărţeau aceeaşi cabină, deoarece noua achiziţie făcută la Leith fusese locotenentul medic Jocelyn Lawford, care, cu siguranţă, abia îşi terminase studiile universitare, fiindcă era extrem de tânăr. Înaintea sosirii lui, ca multe alte nave de luptă, *Gladiator* trebuise să se mulţumească cu un subofiţer infirmier. Dacă ar fi fost să aleagă, majoritatea membrilor echipajului ar fi preferat ca lucrurile să fi rămas ca înainte.

Cu toate astea, Ayres abia dacă reuşise să schimbe câteva cuvinte cu colegul de cabină, şi îl întâlnise doar când treceau unul pe lângă celălalt în drum spre serviciul de cart sau spre posturile de luptă, pentru exerciţii. Experienţele trăite trebuie să-l fi marcat profund, gândea Ayres, şi simţea un soi de respect.

Semnalizatorul ridică brusc luneta, pe care o prefera oricărui binoclu, şi privi dincolo de valurile cenuşii, la o lumină ce licărea

prin picurii purtaţi de vânt ca un diamant sclipitor.

— De la *Cynara*, domnule. *Bună dimineaţa*.

Treherne zâmbi. Lucrurile se puneau din nou în mişcare. Într-un fel sau altul, ştiuse că Ayres se pregătea să-l întrebe de convoi, sau, mai rău, cum era marşul spre nordul Rusiei.

— Îl anunţ pe căpitan.

— Nu-i nevoie, pilot. Howard se ridică greoi de pe scaunul înalt şi bătu din picioare de un panou-grătar din lemn, care era ud. Doamne, am înţepenit. Avem ceai pe-aici?

Un ajutor de boţman anunţă prin portavoce şi apoi raportă:

— Am comunicat la bucătărie, domnule.

Câţiva dintre cei din preajmă răspunseră cu zâmbete obosite. Cel puţin, ceaiul de la bucătărie avea să fie fierbinte când o să sosească. Dacă ar fi sosit dinspre careul ofiţerilor, ar fi ajuns îndoit cu apă de mare până când intendentul ar fi traversat puntea şi scările neprotejate spre puntea de comandă.

Howard se apropie de masa hărţilor şi se rezemă cu coatele pe hârtia pătată.

Mai aveau de parcurs patruzeci de mile. Îşi aminti expresiile de pe chipul multora atunci când anunţase vestea, în careul ofiţerilor. Convoi pentru Rusia. Cei noi căutau din ochi explicaţii sau o speranţă pe feţele celorlalţi. Secundul, cu un aer sumbru; mecanicul-şef, gândindu-se probabil la efortul suplimentar pe care aveau să-l suporte motoarele; Arthur Pym, frământându-şi buzele subţiri, cum făcea deseori când era tulburat. Numai Treherne rămăsese imperturbabil ca întotdeauna.

Howard se îndreptă de spate chiar în clipa în care un matelot tânăr, a cărui manta de ploaie şiroia de apă, dădu buzna în cabina de comandă, cu un ceainic aburind. Apărură ca prin farmec şi cănile emailate, destul de murdare, iar Ayres avu timp să remarce că nou-venitul era tânărul marinar numit Nobby, timonierul şalupei cu motor.

În ciuda temerilor sale, Ayres îşi spuse că acum începea să se descurce. Chipurile aveau nume, sau măcar unele dintre ele; Pym, bătrânul tunar, îl ura la culme; secundul nici nu-l mai băga în seamă.

Îl auzi pe căpitan ordonându-i semnalizatorului:

— Mesaj către *Physalis*. Anunţă-i să ocupe poziţie lângă *Cynara*, aşa cum s-a ordonat, pentru intrarea în port. Luă o gură

din ceaiul greţos de dulce şi exclamă: *Bună dimineaţa*, zău aşa! Poate pentru unii! Urmară alte câteva zâmbete, aşa cum ştia că o să se întâmple.

Howard privi intens spre travers şi i se păru că zăreşte cealaltă corvetă în clipele în care luminile ei sclipeau deasupra apei.

Îl văzu pe Treherne explicându-i ceva lui Ayres. Era tare ca o stâncă. Treherne putea să preia comanda unei corvete, numai să fi cerut. Îşi câştigase dreptul de a deveni comandant. Un profesionist adevărat.

Îşi mai slăbi prosopul ce-i atârna la gât. O baie caldă şi bună – fără bărbierit, doar o baie în legănarea cabinei de la pupă. Un alt vis.

— Avertizează-i pe observatori, spuse el. S-ar putea să surprindem vreun vas de patrulare sau vreun pescar vânzând peşte unui submarin.

Nu era chiar o afirmaţie aruncată la întâmplare, deşi aşa părea. Apoi i se adresă lui Treherne:

— Începi să treci la următorul segment de drum peste treizeci de minute. Eu o să…

— Radarul… către puntea de comandă!

Subofiţerul Tommy Tucker, şeful semnalizatorilor, îl împinse deoparte pe unul dintre ajutoarele lui şi exclamă:

— *Drace!*

Howard se aplecă deasupra portavocii.

— Puntea de comandă. Sunt căpitanul.

Omul ezită, întrebându-se, probabil, dacă proceda bine.

— Recepţionez un ecou. Foarte slab, drept înainte – la vreo două mile. Văzând că Howard nu răspunse, adăugă: Ar putea fi o reflexie dinspre ţărm. Eu…

Howard socoti precipitat, stând cu ochii pe butonul roşu aflat la îndemână.

— McNiven, da? În minte i se contură faţa marinarului. Continuă să fii atent. Mă uit şi eu pe repetitorul radar. Se chirci când se scurse apa de pe prelata de deasupra repetitorului, prelingându-i-se pe după gât, rece ca gheaţa. Recepţionez o imagine neclară.

Nici nu era de mirare, având în vedere marea agitată şi masa de uscat a Islandei, situată destul de aproape.

— Ecoul a devenit constant, domnule, veni răspunsul. E foarte slab.

McNiven era un operator bun, neîntrecut decât de şeful lui.

— Să anunţ corvetele, domnule? întrebă Treherne.

Howard clătină din cap, stând încă pe gânduri. McNiven vedea ecoul, deci nu putea fi o reflexie. Venea de la suprafaţă. Plutind, dar fără a se deplasa.

Se aplecă din nou asupra portavocii.

— Vreo modificare?

— Nici una, domnule, veni imediat răspunsul lui McNiven.

— Nu poate fi un submarin, spuse Howard. E prea aproape de ţărm ca să iasă la suprafaţă pentru încărcarea acumulatoarelor. Au la dispoziţie şapte sute de braţe[1] ca să facă asta.

Din timonerie primi un alt anunţ:

— Timonierul-şef, domnule.

— Foarte bine.

Howard se uită către Treherne şi surâse. Cum se făcea că marinari bătrâni ca Bob Sweeney intuiau ce se întâmpla? Ca şi semnalizatorul-şef, păreau să nu aibă nevoie de clopote de alarmă.

— Pescador? întrebă Treherne.

— Nu-s sigur. Dar ar cam fi vremea să ne convingem, domnule, nu?

Howard îşi dădu seama că Treherne înţelesese. Câte nave nu fuseseră scufundate în momentele în care observatorii se gândeau doar să se vadă la adăpostul portului, să-şi schimbe hainele şi să stea în faţa unei farfurii din care furtuna de forţa nouă să nu le azvârle cât colo mâncarea. *Din senin*.

Apăsă butonul roşu şi auzi alarma răsunând în toată nava, ordinele sacadate prin portavoce şi telefon, în vreme ce oamenii se repezeau să-şi ocupe locurile la posturile de luptă.

Secundul se apropie de Howard.

— Nava în stare de luptă, domnule. Necazuri?

— Nu sunt sigur. Cei de la radar au raportat un ecou slab la trei-trei-zero. Nemişcat, deci nu e un chioşc de submarin.

Marrack îşi încordă privirea, încercând să pătrundă prin ceaţa umedă.

---

[1] Braţ – 6 picioare sau 1,83 m (măsură pentru adâncime) (n.trad.).

— Nu se vede nimic, la naiba!

— Radarul… către comandă!

— Comanda.

— Cred că e o barcă, domnule. Tocmai a virat. E în derivă. După voce, parcă cerea scuze.

— Ai procedat foarte bine, McNiven. Se uită către ceilalţi. Acolo e un curent spre nord, e-adevărat, pilot?

— Da, domnule.

Faţa bărboasă a omului nu trăda nici o emoţie.

— Părăsiţi posturile de luptă şi reveniţi la cele de apărare! ordonă Howard, şi auzi dupăitul oamenilor, parcă recunoscători, coborând scările şi traversând puntea. Am face bine să aruncăm o privire. Menţine cursul şi viteza, pilot. Pe marea asta agitată, n-aş vrea să răstorn ambarcaţiunea cu siajul nostru.

Până când Ayres ajunse din nou pe puntea de comandă, revenind de la postul său de luptă situat la tunul Y, chiar la pupă, oceanul se mai luminase şi, deşi valurile erau prea puternice ca să poată fi văzut orizontul, reuşi să simtă puterea adâncă şi încă ascunsă a acestuia. La tribord se insinua uscatul, o umbră violacee, care arăta ca un nor coborât prea jos.

— Obiect în apă, domnule! Drept înainte!

— Încet înainte.

Howard sui treptele unui panou-grătar şi îndreptă binoclul spre obiect. Simţi un gol în stomac.

Se afla, într-adevăr, în derivă.

— Anunţă-l pe boţman!

— E deja acolo, domnule!

— Aşa şi trebuie.

Knocker White – încă unul care era întotdeauna pregătit.

Se răsuci şi-l văzu pe Ayres lângă un panou de semnalizare, cu gluga căzută de pe cap şi cu privirea pironită asupra bărcii care aluneca pe lângă navă, în derivă, apoi agăţată cu gheara de abordaj de către ajutorul de boţman. Cât navigaseră aşa? De pe ce navă erau şi câtă vreme durase chinul? Arătau ca nişte sperietori: feţe sfărâmate, zdrenţuite, unele fără ochi, unele aplecate asupra vâslelor nemişcate. În cabina bărcii se zărea o siluetă ghemuită, cu cascheta căzută pe faţă şi cu două trese decolorate pe haina îmbibată de apă.

— Opriţi motoarele! comandă Howard.

Îl văzu pe noul doctor grăbindu-se spre balustradă, apoi oprindu-se ca paralizat de ceea ce avea în faţa ochilor.

— Ar trebui să coboare şi un ofiţer, domnule, se răsti Marrack.

Ayres îşi dezlipi privirea de la barca înspăimântătoare şi-şi dădu seama că Marrack se referise la el.

— Mă duc eu, domnule!

Howard îl măsură din ochi.

— Stai cu boţmanul şi cu oamenii lui. Dacă ţi se taie picioarele sau ţi se face greaţă, nu te apropia. Adăugă, apoi, îngăduitor: Dar secundul are dreptate. Dumneata trebuie să-i însoţeşti la bord.

Ayres se împiedică, era cât pe-aci să cadă, când coborî primele trepte, apoi trecu de tunarul cu faţa înnegurată, de la Oerlikon, şi ajunse pe punte. Câţiva dintre privitorii care nu erau de cart stăteau aproape de castelul prova; alţii se aplecaseră de la posturile de apărare, trăind clipa.

Subofiţerul Knocker White coborî din barcă şi-l văzu pe Ayres holbându-se la el. *Bun băiat*, gândi el, surprins că venise acolo. Auzi pe cineva care vărsa, neajutorat. Era noul doctor. *Dumnezeu să ne aibă în pază dacă dăm de nenorocitul de Tirpitz*, îşi zise el.

— Am găsit ceva, domnule. Trase de sub mantaua de ploaie un obiect învelit în piele, năpădit de mucegai. Îi întinse pacheţelul lui Ayres şi rosti încet: Sărmanul om s-a agăţat de poza iubitei, domnule. Pesemne c-a fost ultimul lucru pe care l-a avut în faţa ochilor. Făcu semn în sus, către punte, şi strigă puternic: Dă-i drumul, Jim!

Puntea începu să vibreze din nou, şi elicele puternice stârniră o spumă albicioasă. Barca păru să zăbovească puţin lângă bordul navei, ca şi cum n-ar fi vrut să se îndepărteze acum, după ce găsise ajutor.

— Ce-o să se întâmple cu...? întrebă Ayres, cu glas răguşit.

Boţmanul îl fixă câteva clipe, în timp ce urmărea barca abandonată, care se legăna puternic în siajul învolburat al distrugătorului.

— Comandantul o să anunţe bărcile de salvare ale Marinei, fiindcă sunt foarte aproape de ţărm. Se pricep mai bine decât noi ce să facă.

Ayres urmări barca de salvare până când începură să-l usture ochii. Uitase cu totul de vântul muşcător; în minte îi stăruia doar imaginea acesteia şi a ocupanţilor ei mutilaţi. Parcă s-ar fi

aşteptat ca ofiţerul de la cârmă să se trezească şi să-i fulgere cu privirea, blestemându-i, poate, pentru că-i părăsise.

— N-o să uit niciodată, se trezi spunând. Clătină din cap, iar părul tuns şcolăreşte îi flutură în vânt. *Niciodată!*

White, boţmanul, cum era cunoscut pe toate navele, spuse:

— După ce ieşiţi din cartul de dimineaţă, treceţi pe la sala noastră de mese. Beţi o cinzeacă împreună cu câţiva marinari *adevăraţi!*

Se îndepărtă cu paşi mari, ca să facă apelul oamenilor din subordine, şi nu mai avu vreme să vadă recunoştinţa de pe faţa lui Ayres.

Când ajunse din nou pe puntea de comandă pentru a-şi continua cartul, Ayres observă că ofiţerul cu navigaţia îl studia.

— În ordine, sublocotenent?

Howard se întoarse pe scaun.

— Te-ai descurcat bine, sub. Cu timpul, te obişnuieşti. Trebuie, înţelegi?

Ayres se refugie spre un colţ al punţii de comandă şi încercă să se facă nevăzut. Imaginile acelea nu dispăreau. Care dintre ei murise ultimul? Femeia din fotografie! Oare cineva de-acasă putea să-şi dea seama cum a fost?

Spre sfârşitul cartului, nava vira în dreptul ultimului promontoriu, după care se deschidea portul; dincolo de acesta se afla un fiord mare, iar uscatul înalt era acoperit de zăpadă.

— Toţi oamenii la posturi, pentru manevra de intrare în port! Observatorul de la tribord, intră în formaţie, rândul întâi înainte, rândul doi la pupă!

Ordinele curgeau unul după altul. Luminile sclipeau sacadat din toate direcţiile, iar semnalizatorul-şef nu avea o clipă de odihnă, fiind nevoit să răspundă cu lampa de mână.

— Semnal de la Comandamentul Centrului Naval de Informare de Luptă, domnule. *Ancorăm în largul insulei Videy*.

Howard se uită la Treherne şi nu-i scăpă grimasa acestuia. Asta însemna că celelalte locuri de ancorare erau deja ocupate. *Convoiul*.

— Virează, pilot!

Privi spre castelul prova şi îl văzu pe Marrack în fruntea oamenilor săi. Fochistul-şef ocolea stângaci cabestanul de la tribord, iar răsuflarea acestuia părea un nor de abur în aerul rece.

În Anglia, oamenii sperau să aibă o primăvară frumoasă peste câteva săptămâni, pentru a trăi cu iluzia că războiul nu era chiar atât de cumplit. Apoi, Howard se uită spre pupa şi la oamenii din jurul lui. Avea să mai treacă multă vreme până la sosirea primăverii, şi aici urma să aibă parte de gheaţă din belşug la sfârşitul voiajului. Remarcă paliditatea lui Ayres, hotărârea tinerească pe care nu o arătase până atunci. Pesemne că se gândea tot la barca de salvare – poate că era cea mai vie impresie de război care-l marcase până în acel moment.

Îşi coborî privirea spre compas şi calculă iute reperul pe cadranul vopsit într-un alb sclipitor.

— Încet înainte!

— Am înţeles, domnule.

Vocea lui Treherne suna calm, preocupată de ceea ce făcea, ca de obicei.

— Opriţi motoarele! Încet marş înapoi!

Ayres îndreptă binoclul către cea mai apropiată navă de luptă. Un distrugător mare, din clasa Tribal. Citi numele de pe plăcuţa de lângă uşa timonierului-şef: *Beothuck*. Canadiană, aşadar. Simţi că tremura, aşa cum i se întâmplase în dimineaţa aceea din Rosyth. *Parcă a fost acum câteva zile*. Nu se poate.

Se întoarse, tresărind, fiindcă ancora atinsese apa cu un plescăit, şi cablul începu să huruie spre adânc.

Howard îi aruncă un zâmbet fugar.

— Comunică dumneata către timonerie, sublocotenent. Să oprească motoarele principale.

Vibraţiile încetară imediat şi el auzi confirmarea ce trăda surpriza timonierului. Treherne îl atinse pe braţ, în timp ce observatorii începuseră să se relaxeze şi să coboare de la posturile lor.

— Du-te şi bea cinzeaca aia, sublocotenent, aia pe care ţi-a oferit-o hoţomanul de Knocker White.

Remarcă aerul stânjenit apărut brusc pe faţa lui Ayres şi adăugă:

— Ţi-ai câştigat acest drept. E modul lor de a te accepta.

Howard îşi scoase cordonul binoclului de după gât şi se întrebă dacă nu ar fi cazul să facă o baie înainte de a fi convocat de vreun superior.

— O să am nevoie de şalupă, pilot. Peste aproximativ o oră.

Semnalizatorul-şef strigă:

— Semnal, domnule. *Căpitanul să se prezinte la Cartierul General al Amiralului Comandant imediat ce se poate*.

— Confirmat.

— Peste vreo oră, repetă el, trecându-şi degetele prin păr, apoi coborî scara bocănind şi se îndreptă spre pupă.

Încă o apropiere de uscat. Curând, o altă ridicare de ancoră.

Se auzi o voce plină de viaţă:

— Ascultă comanda la mine! Cei care au de executat pedepse, adunarea!

Howard se opri o clipă la intrarea etanşă şi măsură cu privirea puntea distrugătorului. *Nava mea*. În intervalul de timp necesar ca să ajung de la ultima scară a punţii de comandă până aici, au murit oameni şi continuă să moară. Însă viaţa le era orânduită de rutină şi îndatorire.

În minte i se clarificaseră alte câteva lucruri. Ayres trecuse cu bine prima lecţie, dar noul doctor dăduse greş. Celălalt sublocotenent, Bizley, se dădea şi el pe brazdă, cel puţin aşa îi spusese Marrack. Se impunea ca toate aceste amănunte să fie rezolvate rapid, înainte ca vreun pericol să ameninţe nava sau oamenii. Nimeni altcineva nu putea să se ocupe de aşa ceva. Ofiţerul practicant Esmonde se repezise pe punte în momentul în care barca în derivă atinsese copastia, şi apoi leşinase. Avea şanse să treacă peste starea asta, dacă mai era vreme.

Uşa cabinei de zi se deschise exact când să pună mâna pe clanţă, şi îl văzu pe Vallance zâmbitor. În şemineu, focul prinsese deja viaţă.

— V-am pregătit baia, domnule, şi o cămaşă curată, special pentru amiral, ca să zic aşa!

Vallance ştia să depisteze şi să recunoască epuizarea pe care ceilalţi rareori o încercau. Bătrânul îi adusese în această stare şi continua să o facă. Până la ultima picătură de sânge.

Nava *Gladiator* rămase fixată la cablul ancorei şi se răsuci încet, dusă de curent. Vallance ştia însă că tânărul lor căpitan le purta tuturor de grijă.

Locul ales pentru şedinţa operativă se afla în perimetrul împrejmuit al Cartierului General al Forţelor Combinate, unde Marina se alăturase Forţelor Aeriene, ca să controleze destinul

fiecărui vas aliat. Numele era cam pompos pentru o adunătură de barăci din materiale prefabricate, toate fiind dominate de un uriaş catarg radio. Avându-l alături pe Treherne, Howard privi în jur la ceilalţi ofiţeri de marină, care stăteau ca nişte şcolari pe şirurile de scaune rigide din lemn.

Howard bănui că baraca, mai spaţioasă decât celelalte, slujea drept cinematograf pentru numeroşii militari care erau încarceraţi pe această insulă neprimitoare. Acum însă ecranul era pliat şi fixat sub tavan, iar în locul lui se găsea 6 masă lungă, cu picioarele în cruce, aşezată în faţa publicului.

Trecuseră patru zile de când *Gladiator* sosise la Reykjavik şi, în afară de manevra de acostare alături de o navă de alimentare cu combustibil pentru completarea tancurilor, nu se întâmplase nimic. *Ganymede*, nava din aceeaşi clasă, li se alăturase, făcând o escală în Scoţia, pentru a prelua şi escorta alte două corvete. Se aflau acolo circa douăzeci de comandanţi şi ofiţerii lor navigatori, gândi el, poate mai mulţi. Atât de importantă era misiunea.

Căpitanul de pe *Ganymede*, locotenentul-comandor „Spike“ Colvin, îl îmboldi cu cotul.

— Unii dintre indivizii ăştia arată de parcă abia au terminat şcoala!

Howard îl aprobă din cap, dar, prin ceaţa nemişcată creată de fumul de ţigară şi de pipă, observă şi câţiva ofiţeri cu mai multă experienţă, având tresele împletite de ofiţer brevetat al Marinei Britanice, cum erau ale lui Treherne şi ale câtorva brevetaţi ca el şi Colvin. Majoritatea, rezervişti, folosiţi doar în caz de război – sângele cel proaspăt.

Howard se întrebă cum o să reziste cu toţii la încă un marş spre Murmansk. O mie cinci sute de mile în linie dreaptă, dar mult mai lung, ţinând seama de toate ocolişurile. Una dintre cele mai duşmănoase zone maritime din lume, chiar în absenţa vreunui inamic.

Uşa se deschise şi spre masă se îndreptă un mic grup, în timp ce ofiţerii se ridicară în picioare, însoţiţi de zgomotul de scaune hârşâite de podea. Contraamiralul Henry Giffard luă loc la mijlocul mesei, încadrat de fiecare parte de echipa lui de „experţi“ şi de un comandor naval pe care Howard îl cunoştea. Era căpitanul navei *Beothuck*, marele distrugător din clasa Tribal, care avea să fie comandantul grupului de nave de escortă. Părea o alegere

nimerită, întrucât acesta participase la încă două marşuri de acelaşi fel. Era un bărbat masiv, cu trăsături impresionante. Unul care nu avea să-şi piardă vremea cu netoţii.

Contraamiralul contrasta vizibil cu ceilalţi. Bătrân pentru gradul lui, cu pieptul strălucind de un careu întreg de decoraţii, dintre care multe îi erau necunoscute lui Howard, omul arăta ca un Pickwick modern. Era chel, cu excepţia a două aripioare de păr alb, şi părea scos din cutie. Când îşi puse şi o pereche de ochelari, deveni cu adevărat domnul Pickwick, descins din paginile lui Dickens.

Îi privi pe cei adunaţi peste ramele ochelarilor şi rosti sec:

— Domnilor, puteţi fuma.

Se uită cu subînţeles la norul ce plutea prin cameră şi adăugă:

— Dacă trebuie.

Colvin mormăi şi scoase din buzunar o cutie metalică de ţigări scutite de vamă. În cele din urmă, se aşezară, iar ofiţerii cu navigaţia îşi aşezară la îndemână carnetele şi creioanele.

Contraamiralul îşi drese glasul.

— Înainte de a vă preda ofiţerilor meteorologi şi comandantului meu de operaţiuni, aş dori să vă expun situaţia. Voi fi de faţă, desigur, la conferinţa tuturor participanţilor la convoi pentru a mă adresa căpitanilor de nave, dar există unele lucruri care nu este nevoie să le fie aduse la cunoştinţă, cel puţin deocamdată. Urmă o nouă privire cercetătoare a feţelor. Aliaţii noştri, ruşii, o duc foarte greu. Prea multe retrageri, pierderi îngrozitoare în oameni şi materiale de luptă, şi mai ales avioane. Luftwaffe domină întregul front, iar ruşii nu posedă mijloace pentru a face faţă inamicului. Adăugă cu o anumită doză de ironie: Asta ne sună destul de familiar, nu credeţi?

Howard se gândi la modul în care suferise Marea Britanie. Chiar şi în Africa de Nord, unde se repurtaseră foarte multe victorii -jurnalele cinematografice înfăţişau din plin soldaţi italieni care se predau Armatei a VIII-a –, situaţia era dramatică. În Deşertul de Vest domnea un singur om: Rommel, cu renumitele sale Afrika Korps. În prezent, se îndrepta spre Egipt, dincolo de care se afla Canalul de Suez, India şi victoria deplină. Şi, cu excepţia Armatei a VIII-a, epuizate şi demoralizate, nimeni nu putea împiedica asta.

Îşi aminti de rezumatul aspru al propriei vieţi, aşa cum i-l

prezentase lui Ayres. Însă el nu se deosebea deloc de toţi ceilalţi care nu trecuseră prin focul luptei. Aceştia ar fi preferat să-şi astupe urechile sau s-o asculte pe Vera Lynn[1].

Amiralul tocmai spunea:

— Acest convoi se va deplasa rapid. Aproape toate navele sunt noi – fiecare va fi dotată cu necesarul de arme şi avioane, şi tancuri.

Howard îl văzu pe comandantul canadian al escortei privind în jos la masă şi oftând. Ştia mai bine decât oricine la ce făcea aluzie amiralul. Portul de destinaţie, pe cât de deprimant pe atât de periculos, poseda o singură macara în funcţiune, iar ea nu putea să ridice decât cincisprezece tone – mult mai puţin decât greutatea unui tanc. Asta însemna risipă de timp şi agitaţie în legătură cu întârzierea, interval în care tancurile urmau să fie descărcate pe vreun cărucior de cală sau debarcader, folosind singurul vas-macara pe care îl aveau.

Iar lucrurile nu deveneau nicicum mai suportabile, având în vedere ostilitatea şi atitudinea suspicioasă, prost ascunsă, a ruşilor. Chiar şi locurile de ancorare aveau adâncime prea mare pentru navele obosite ale escortei, iar Aliaţii refuzau cu încăpăţânare să permită vreuneia dintre ele să stea în siguranţa precară a bazei navale ruse de la Polinaroe.

După riscurile înfruntate pentru a ajunge acolo, echipajele erau cel puţin nemulţumite de un asemenea tratament. Mai ales că, după aceea, erau silite să urmeze acelaşi traseu primejdios ca să ajungă acasă. Convoaiele se situau în afara razei de acţiune de acoperire aeriană în porţiunea cea mai dificilă a marşului, iar germanii îşi foloseau din plin bazele aeriene din Norvegia pentru a semăna moartea în rândul navelor.

Contraamiralul Giffard se şterse la gură cu batista, iar Colvin şopti:

— Cu siguranţă, abia s-a sculat de la o masă copioasă, pun pariu!

Giffard îşi scoase ochelarii şi spuse:

— Din nefericire, trebuie să vă anunţ că din rapoartele de informaţii rezultă că germanii ar putea încerca un atac de

[1] Cântăreaţă britanică, supranumită „Dulceaţa Forţelor Armate“, din perioada celui de-al doilea război mondial, cunoscută prin cântece precum Ne vom revedea şi Stâncile Doverului (n.trad.).

suprafaţă cu crucişătoare, despre care se spune că sunt ancorate la Tromsø. În jurul acelui loc s-a organizat un cerc de oţel, şi până şi rezistenţa norvegiană a rămas fără replică. Va exista o forţă de acoperire din partea Marinei Britanice, care să se poată confrunta cu asemenea crucişătoare.

Howard aşteptă: De ce ezita şi nu spunea lucrurilor pe nume?

Giffard îşi puse iarăşi, ochelarii pe nas, de parcă s-ar fi refugiat înapoia lor.

— Se mai zvoneşte că, de data asta, *Tirpitz* ar putea ieşi în larg.

Micuţul amiral n-ar fi provocat un efect mai grozav nici dacă le-ar fi aruncat în faţă o obscenitate de nereprodus.

— Isuse Cristoase, spuse Colvin încet, hardughia aia ar putea înghiţi tot convoiul şi nici nu s-ar sătura.

În încăpere, ofiţerii îşi aruncau priviri, căutând feţe cunoscute, perfect conştienţi, nu de număr, ci de deplina lor vulnerabilitate.

Howard îl simţi pe Treherne încordându-se. Îşi amintise, probabil, de *Bismark*, uriaşa navă din aceeaşi clasă cu *Tirpitz*, care scăpase prin aceeaşi zonă. Asta nu înainte de-a o distruge pe *Hood*, centrul atenţiei multor parade militare maritime din vreme de pace şi cea mai mare navă britanică de luptă, şi cu tunurile sale îl silise pe *Prince of Wales*, un vas nou-nouţ, să bată în retragere. Nefericitul *Prince of Wales* împărtăşise soarta navei *Hood* în luptele cu forţele japoneze, la numai şapte luni după aceea.

În cele din urmă, uriaşa navă germană fusese scufundată, însă britanicii mobilizaseră mai toată flota pentru a o găsi şi a o distruge.

Câtă vreme *Tirpitz* rămânea în bârlogul său din Norvegia, navele de luptă şi crucişătoarele Flotei Britanice erau blocate la Scapa Flow, în eventualitatea că acesta ar fi ieşit în larg.

Ar risca Marina germană un asemenea grup de luptă pentru un simplu convoi? Chiar în clipa în care îşi punea această întrebare, Howard găsi şi răspunsul. Ar dori să distrugă *orice* convoi care i-ar putea ajuta pe ruşi să-şi revină când gerul şi zăpezile îi făcuseră să slăbească strânsoarea de pe Frontul de Est. O dată cu sosirea primăverii pe acele sute de mile ale câmpului de bătălie, Hitler avea să ordone armatelor sale să încerce ceea ce nici Napoleon nu reuşise.

Dacă Rusia ar fi înfrântă şi căzută în sclavie, inamicul şi-ar dubla eforturile în alte zone. Africa de Nord şi apoi… Gândul îi fugi la căsuţa tatălui său din Hampshire, la grădina frumoasă din care, în zilele senine de vară, se putea vedea vechea moară de pe vârful Dealului Portsdown. Indiferent de curajul şi spiritul de sacrificiu ale britanicilor, nimic nu i-ar împiedica pe germani să ajungă şi acolo.

Îşi dădu brusc seama că ofiţerul meteo al Forţelor Aeriene bolborosea despre vânturi şi furtuni de zăpadă, despre faptul că banchiza era încă tare, astfel încât convoiul urma să fie silit să navigheze mai aproape de bazele germane decât se anticipase. Chiar şi în jurul căilor maritime ce duceau spre Canalul Kola şi spre Murmansk existau pericole similare, deşi portul fusese ales în primul rând fiindcă era scutit de îngheţ tot anul. Aleseseră acel port şi pentru că de-acolo exista o linie de cale ferată de legătură cu Leningradul şi Marea Baltică.

Ofiţerul însărcinat cu operaţiunile vorbi ultimul, ţinându-şi mâinile în buzunarele hainei groase, cu două rânduri de nasturi, cu degetele mari scoase în afară.

— Convoiul nu trebuie să se disperseze, domnilor. (Privi chipurile lor atente.) Trebuie să meargă înainte, indiferent de condiţii, spuse acesta în încheiere.

În vreme ce-şi ridica gulerul mantalei şi ieşise în zăpada morfolită să-şi găsească jeepul care îi adusese aici, Howard îşi reaminti vorbele finale, care sunau pentru el ca un jurământ, un epitaf foarte potrivit.

3

Martori la măcel

— Cartul de dimineaţă se află la posturi, domnule!

Locotenentul Neil Finlay dădu din cap şi îndreptă din nou binoclul către cel mai apropiat vas comercial.

— Foarte bine.

Finlay era un scoţian mândru de obârşia lui şi de faptul că se ştia primul ofiţer de marină cu această origine care să fi ajuns în funcţia de şef al artileriei de pe acest distrugător greu încercat. Iar pentru că vasul era comandat de un marinar de carieră, era cu atât mai hotărât să nu comită greşeli. Finlay nu se ferise să spună ce s-ar întâmpla dacă cineva din subordinea lui ar fi fost incorect.

Convoiul avusese nevoie de trei zile de marş ca să se aranjeze în poziţia ordonată şi să iasă din Reykjavik, îndreptându-se apoi spre Strâmtoarea Danemarcei. În afara câtorva coliziuni cu nişte sloiuri în derivă, se deplasase fără nici un incident. Acum, când apa se ridica şi cobora într-o hulă puternică, se afla în largul Oceanul Arctic. Convoiul era alcătuit din treizeci de vase comerciale, dispuse pe patru coloane, având nava-comandant, un frumos cargou de linie, pe nume *Lord Martineau*, în coloana centrală. Pentru asigurarea protecţiei în lungul marş până în nordul Rusiei erau mobilizate şase distrugătoare, opt corvete, două dragoare şi un remorcher maritim. În centrul convoiului fusese repartizat un feribot danez transformat, pe nume *Tromp II*, descris în ordine drept navă dotată cu artilerie antiaeriană. Avea echipajul format din marinari brevetaţi, iar puntea ei era împânzită de arme cu bătaie scurtă, tunuri de 37 mm şi tunuri de tip Oerlikon, în vreme ce la pupă, în apropierea dichisitei punţi de comandă, se montaseră două tunuri de 12. Locotenentul Finlay îşi mută binoclul către celălalt vas cu aspect ciudat, din coada coloanei centrale, despre care îl auzise pe Ayres întrebând imediat ce convoiul se pusese în mişcare.

Un alt vas comercial transformat, a cărui suprastructură fusese îndepărtată, cu excepţia punţii de comandă şi a coşului fusiform, în timp ce puntea superioară era dominată de o catapultă lungă. Un avion de luptă Hurricane stătea singuratic pe catapultă, ca o pasăre uriaşă de mare, care coborâse acolo pentru a se odihni puţin din zbor.

Remarca secundului fusese, ca de obicei, scurtă şi neiertătoare:

— Navă-catapultă pentru un singur avion. Dacă se întâmplă să fim depistaţi de vreun avion de recunoaştere german, o să-l lanseze, iar bravul nostru pilot o să-l doboare înainte ca celălalt să poată informa submarinele privind poziţia noastră.

Marrack răspunse întrebării nerostite a lui Ayres:

— *După aceea*, se catapultează şi el, iar noi îl pescuim.

Finlay zâmbi sumbru. Se aflau binişor la nord de Cercul Polar. Dacă pilotul trebuia să sară în apa rece, nu putea supravieţui mai mult de douăsprezece secunde.

Tucker, semnalizatorul-şef, ridică luneta, mişcându-şi buzele fără să scoata nici un sunet.

— Semnal de la nava-comandant, domnule. *Mersey Belle rămâne în urmă. Verificaţi*.

Howard se ridică şi strânse speteaza scaunului, în vreme ce semnalizatorul anunţa confirmarea.

Nava respectivă se afla în coada coloanei de la babord. I se reproşase deja de către comandantul escortei că scotea prea mult fum. Acum ce se mai întâmplase?

Howard îşi duse mâna streaşină la ochi să studieze marea dispersare de vase. Cinci coloane transportând echipamente vitale, fiecare magazie plină cu arme, medicamente şi vehicule. Majoritatea aveau mărfuri şi pe punte, lăzi peste lăzi, ce urma să completeze lipsurile din cadrul forţelor aeriene ale lui Stalin. Celelalte distrugătoare nu se zăreau, deplasându-se într-un arc larg în fruntea convoiului. Corvetele erau împărţite de fiecare parte, iar siluetele lor viguroase, ridicându-se şi coborând în hula puternică, aminteau de nişte balene jucăuşe.

Gladiator se afla la două mile în spatele convoiului, pe post de „tunar din coada avionului“, pregătit să facă orice i-ar fi cerut comandantul, sau să atace orice submarin care ar fi încercat să ajungă din urmă vasele, navigând la suprafaţă. La vreme de zi o asemenea situaţie era improbabilă, fiindcă, dacă se deplasa în submersie, nici un submarin nu putea ţine pasul cu convoiul.

— Înainte, jumătate motoarele.

Aflat în timonerie, Treherne verifica ceva cu asistentul său, motiv pentru care Finlay nu zăbovise nici o clipă, şi-i chemase pe celălalt sublocotenent şi pe Esmonde, ofiţer practicant, pentru a-i instrui mai bine în privinţa sistemului de stingere a incendiilor.

Pe măsură ce nava căpăta viteză, Howard aruncă o privire spre tripleta de tineri ofiţeri de dedesubtul platformei busolei: cei doi sublocotenenţi, alături, dar totuşi foarte deosebiţi, şi Esmonde, care se legăna primejdios o dată cu ruliul şi căderile parcă în gol ale navei, şi având faţa de culoarea pergamentului.

— O sută şaptesprezece rotaţii, domnule!

Howard duse din nou binoclul la ochi. Cerul era foarte înnorat, cu petice de albastru-cenuşiu pe alocuri. Nici urmă de ninsoarea promisă. Nici urmă de altceva, la o adică. Până şi Amiralitatea, rămasă departe, se abţinea să transmită vreun mesaj. Undeva spre nord-vest se găsea şi o forţă de acoperire a Flotei Britanice; trebuia să fie însoţită şi de un portavion de escortă. Privi către nava cu catapultă pentru avionul de luptă. Acesta reprezenta toată acoperirea aeriană în care îşi puteau pune speranţele când aveau să ajungă în raza de acţiune a avioanelor cu baze pe uscat, din nord-estul insulei Jan Mayen, acel avanpost singuratic, situat la extremitatea banchizei.

Calmul era de nesuportat. Vremea proastă reprezenta cel mai de nădejde aliat atât de aproape de aerodromurile inamice şi de fiordurile adânci, unde se spunea că se ascund marile nave de suprafaţă. Poate că predicţiile ofiţerului meteo aveau să se adeverească. Dacă nu…

— Încet înainte.

Howard păşi spre marginea punţii de comandă şi activă portavocea cu amplificator.

— *Mersey Belle!* Măreşte turaţia! *Ai rămas în urmă!*

Aşteptă, bătând nerăbdător din picioarele încălţate cu cizme impermeabile până când pe puntea înaltă a navei comerciale apărură două siluete. Sclipea ca sticla, gândi el. Pesemne că la fel sticlea şi *Gladiator* din cauza stropilor îngheţaţi, care o învăluiau. Marrack o să-şi pună oamenii la treabă ca să cureţe castelul provă. Distrugătoarele nu erau construite să suporte acumularea de gheaţă de pe puntea superioară; se ştia că greutatea excesivă în partea superioară putea să facă navele să se răstoarne pe o mare agitată.

— Alo, *Gladiator!* Omul avea un accent scoţian inconfundabil. Sunt ceva necazuri cu axul elicei. Va trebui să mai reducem viteza până când mecanicul-şef rezolvă problema!

— Semnalizaţi comandantului de convoi, domnilor, spuse Howard.

Plimbă binoclul de-a lungul copastiei vasului. Marea ba se ridica până la sabordurile de furtună, ba cobora, dând la iveală linia de plutire. Era încărcat până la refuz, ca şi celelalte. Pe puntea superioară transporta vehicule blindate; chiar şi pe uşile calelor de mărfuri se vedeau lăzi cu avioane legate de-a

curmezişul. Se întreba, deseori, cum făceau faţă acestei situaţii. La urma urmei, erau civili, însă ei suportau dezlănţuirea deplină a atacurilor pe mare şi din aer. Howard cunoştea cazuri în care unele vase comerciale culeseseră supravieţuitori, pentru ca, la rândul lor, să fie torpilate, după care urma scufundarea, iar supravieţuitorii se îngrămădeau pe alte nave. Şi, cu toate astea, oamenii reveneau. Comandantul acestui convoi, de exemplu, trecuse prin două scufundări şi acum se afla din nou în poziţia cea mai vulnerabilă.

— Din partea comandantului, domnule, îl anunţă Finlay. *Convoiul va reduce viteza la zece noduri*.

Semnalizatorul-şef îşi lăsă lampa în jos şi constată:

— Convoi rapid, parcă aşa a spus cineva, nu? Şi-un melc prăpădit s-ar mişca mai repede.

Howard îl auzi. Era neobişnuit ca Tommy Tucker să-şi exprime sentimentele. Erau *iritabili*. Toţi ajungeam aşa.

— Viraţi şi reveniţi pe poziţie, spuse Howard peste umăr. Preveniţi-i pe cei de la sălile de mese. O să ne înclinăm în viraj pe o mare ca asta.

Un ajutor de timonier deschise portavocea, îşi apropie uşor buzele de ea şi anunţă cu glas metalic şi îngheţat:

— Hei, ascultaţi! Pregătiţi-vă pentru viraj de nouăzeci de grade la tribord!

Ayres îşi imagină scena aşa cum şi-o amintea de pe *Sanderling*. Oamenii prindeau ceştile şi farfuriile cu mâncare, alţii puneau deoparte scrisori abia începute, pentru nu fi siliţi să le culeagă de pe jos. Când se aflase pe micuţa navă de patrulare, tânjea cu disperare să plece de pe ea şi să meargă la cursurile de pregătire. Dar nu, nu reuşea să şi-o scoată din minte.

Bizley, tovarăşul lui cel tăcut, se apucă de o balustradă şi se încordă. Voia să facă totul uitat. Să fie oriunde, dar nu înconjurat de oameni pe care nu-i cunoştea, sau de care nu voia să se apropie.

I se părea tot mai greu să doarmă când nu era de cart. Totul îi dăinuia în minte: izbucnirile de lumină orbitoare pe apa întunecată, ce se răsteau din gurile tunurilor; scânteile ce zburau când mingile roşietice ale trasoarelor se izbeau de corpul navei; oameni căzând, unii dintre ei orbiţi de aşchiile de lemn dislocate din punte sau doborâţi violent de focul precis şi ucigaş al vedetei

torpiloare.

Comandantul său, un locotenent tânăr, ca Finlay, căzuse pe punte, sângerând puternic şi având o mână smulsă. În vis, nu vedea incendiul, dar ştia că puntea cabinelor, situată în partea din faţă a navei, era în flăcări când el… Încerca să accepte situaţia, să o trateze fără a se autoamăgi. N-ar fi putut face nimic. Căpitanul ar fi murit oricum. Îngheţase când îl văzuse din nou, încercând să se agaţe de ceva cu ciotul de braţ. Rugându-l, fără să scoată o vorbă. Alţi doi oameni fuseseră prinşi sub un afet de mitralieră, care se prăbuşise peste o gură de magazie. Aceştia încă urlau când Bizley îşi umflase vesta de salvare şi se aruncase în valuri, unde alţi doi marinari supravieţuitori se zbăteau să suie pe pluta de tip Carley. Se uitaseră urât la el, cu ochi sclipind alb în beznă, dar când ţipase la ei se îndepărtaseră de navă fără să mai protesteze.

Canoniera avusese la bord o încărcătură completă de bombe de adâncime şi cineva omisese să le dezamorseze, astfel că, într-un târziu corpul navei se ridicase puternic la pupa, dispărând în adânc. La cincizeci de picioare [1] adâncime, bombele explodaseră şi epava în curs de scufundare, cu morţii şi răniţii încă prinşi înăuntru, se făcuse mii de fărâme.

Asta se întâmplase cu un an în urmă. Dar părea să se fi petrecut ieri. El fusese transferat la servicii generale, înainte de a fi trimis aici, pe *Gladiator*.

Totul se terminase. Era de domeniul trecutului. Cine ar putea să mai ştie? Puţinii supravieţuitori abia de-şi aminteau ce se petrecuse; fuseseră prea ocupaţi cu încercările de a lansa la apă plutele de salvare şi de a fugi.

— Atenţie!

Howard se prinse iar de scaun.

— Cincisprezece grade la tribord!

— Cincisprezece tribord la timonă, domnule!

Virajul continuă până când ajunseră să se prindă de tot ce găseau la îndemână, alunecând pe podeaua de oţel şi înjurând, în vreme ce tunarul de la tribord, aflat lângă un Oerlikon, răcni cu glas cântat:

— Mai e mult până zbor?

---

[1] Picior – aproximativ o treime dintr-un metru. (n.trad.)

Gladiator se stabiliză, ca un cal pursânge ce era, ridicându-şi prova ascuţită către nori, semănând cu o spadă scurtă ce brăzda crestele valurilor. Apa ţâşni prin nările de ancoră când plonjă din nou, năpustindu-se pe lângă tunul antiaerian şi măturând puntea ca un val tsunami în miniatură.

Se îndreptară spre poziţia stabilită din convoi, fără să mai repete virajul.

Howard se sui pe scaun şi urmări dispersia vaselor, ce păreau să alunece încoace şi încolo pe ecranul locatorului pătat de sare.

— Eşti liber, sublocotenent – şi tu, Snotty, spuse Finlay. Apoi se întoarse către Ayres. Readu nava pe curs normal, sublocotenent!

Nu-i scăpă aerul de încântare ce apăru pe faţa lui Ayres. *Tânărul acesta nu-i în stare să ascundă nimic, nici măcar dacă s-ar strădui*. Îi auzi pe ceilalţi cum coborau bocănind pe scara punţii de comandă. Ofiţerul practicant nu era nici mai bun, nici mai rău decât fusese el însuşi când se îmbarcase prima oară. Dar Bizley… Cu el lucrurile stăteau altfel. Se întrebă dacă Bătrânul observase ceva. În vreme ce Ayres se purta ca un copil lăsat slobod într-un magazin de jucării, Bizley părea să respingă orice fel de recomandare sau instrucţiune. Ca sublocotenent, fusese probabil mare şi tare la cursuri, poate chiar Numărul Unu. Aici însă era doar un sublocotenent neînţărcat.

Rămase surprins că Marrack nu se repezise la el ca o avalanşă. La urma urmei, executau carturile împreună. Probabil că-l compătimea pentru că-şi pierduse nava în Marea Nordului. Finlay surâse strâmb. Îi venea greu să şi-l imagineze pe locotenent compătimind pe cineva.

Treherne apăru pe punte şi zâmbi. Avea promoroacă în barbă.

— Mulţumesc, amice. Preiau eu. Aruncă o căutătură către portavocile prin care confirma comunicarea venită de la timonerie. A fost băiat bun, aşa-i?

Finlay aprobă cu un gest din cap.

— Are stofă, pilot? Nu-i prea sigur la…

— *Avion, domnule! Drept la pupa!* Unghi de vizibilitate trei-cinci! Se deplasează de la dreapta spre stânga!

Howard îndreptă repede binoclul prin geam şi, lunecând, coborî de pe scaun. Semnalizatorul care strigase îşi lăsă binoclul în jos şi exclamă:

— A fost *acolo*, domnule!

Howard continuă să rotească binoclul încet, compensând mişcarea de ridicare şi coborâre a navei. Doar nişte nori joşi, cu câte o spărtură minusculă, prin care fusese zărit avionul. Se uită întrebător la semnalizator – un băieţandru, dar care dovedise că nu avea vedenii.

— Mic sau mare?

Tânărul, cu faţa şi gâtul iritate de la frecarea cu gulerul şi cu gluga umede şi reci, îi întoarse privirea, pe deplin conştient că vorbea cu căpitanul.

— Mare, domnule. Sunt sigur de asta.

— Putea fi vreunul dintre avioanele americane staţionate în Islanda. Semnalizatorul confirmă din cap, încurajat de faptul că era crezut. Cu patru motoare. Zbura prin nori.

— Sper să nu te fi înşelat, fiule! spuse cu acreală semnalizatorul-şef.

Howard se îndreptă spre masa hărţilor.

— Informaţi-l pe comandantul convoiului. *Observat avion*, cursul posibil şi poziţia.

O voce slabă păru să întrebe: *Al lor sau al nostru?* Dar, de data asta, era vorba de limita dintre viaţă şi moarte.

— Din partea comandantului, domnule, raportă şeful semnalizatorilor. Convoiul îşi va schimba cursul în succesiune la zero-trei-zero. Urmaţi nava-tată.

— Pare să aibă chef de glume, bătrânul hoţoman! chicoti Treherne.

Howard văzu pe cineva care aducea ceaiul pe puntea de comandă şi se bucură de această diversiune. Comandantul convoiului avea dreptate în legătură cu un anume aspect. Era inutil să lanseze şi să piardă unicul aparat Hurricane. N-o să găsească în veci celălalt avion printre nori, şi dacă se dovedea a fi un aparat american sau vreo patrulă aeriană antisubmarin a Forţelor Britanice? Asta ar însemna pierderea unui avion şi moartea pilotului. Însă schimbarea cursului nu mirosea a bine. Asta avea să mărească distanţa, iar distrugătoarele, care consumau mai mult combustibil decât orice alt vas din convoi, ar trebui să se realimenteze de la tancul petrolier *Black Watch* mai devreme decât era necesar pe vreme proastă.

Howard luă în mână cana din care ieşeau aburi.

— Alertaţi toţi observatorii. Să fie vigilenţi. O măsură de prevedere în plus nu strică, spuse el.

Şterse uşor repetitorul busolei cu mâneca şi simţi gheaţa agăţându-se de fibrele ţesăturii. *Convoiul nu se va dispersa*. Era ca şi cum amiralul i-ar fi vorbit tocmai din Islanda. Dar dacă trebuia să intre în luptă, câtă vreme avea să treacă până să fie ajunşi de navele Flotei?

Sorbi din ceai, gata să se opărească, şi urmări prin binoclul ţinut cu uşurinţă în mâna dreaptă siluetele ca nişte furnici. Se agitau în jurul aparatului Hurricane. Se asigurau că, în caz de nevoie, o să zboare.

Îşi aduse aminte de umorul negru din vremea disperatei Bătălii a Angliei. „Înrolaţi-vă în Marină, şi veţi vedea lumea! Înrolaţi-vă în Forţele Aeriene, şi veţi vedea lumea cealaltă!“

Se schimbară carturile. Prin aerul aspru-amărui pluteau mirosuri de la bucătărie. Pe marea ce se întuneca, vasele continuau să navigheze şi, încet-încet, în umbrele ce se adânceau, coloanele păreau să se unească precum o falangă romană uriaşă în plin marş.

Era un joc al aşteptării, aşa că Howard îşi imagină semnele şi steguleţele pe de mesele de operaţiuni din Islanda şi de la Amiralitate şi, probabil, din Kiel.

După ce întunericul învălui marea cu totul, părăsi puntea de comandă şi coborî pe jumătate înţepenit în cabină. Devenise un soi de ritual. O baie rapidă cu apă caldă şi săpun, şi un prosop curat şi uscat, pe care şi-l înfăşura în jurul gâtului. Intendentul Vallance nu lăsa nimic la voia întâmplării. Încercă să nu privească la patul nefăcut. Dacă s-ar aşeza pe el, ar fi terminat. Se privi în oglindă şi, pieptănându-se, încercă să-şi scoată sarea din părul încâlcit.

Telefonul aflat pe peretele despărţitor îi risipi orice alte gânduri.

— Căpitane?

Se întrebă dacă „Pots“ Hislop, subofiţerul telegrafist, putea să-i audă bătăile inimii prin fir.

— De la Amiralitate, domnule. *Urgent. Se presupune că există cinci submarine la est de poziţia noastră*.

Howard dădu aprobator din cap.

— Urc imediat.

Ceilalţi îl aşteptau şi se bucură că aceştia nu-i puteau vedea chipul.

— Ei, acum ştim, secund. N-a fost unul de-ale noastre.

În lumea specială, greu de înţeles, a mesei hărţilor, Howard şi Treherne stăteau aplecaţi unul lângă altul, privind nesfârşitele calcule, poziţii şi linia drumului, trasată cu creionul. În spatele lor, de pe puntea deschisă, Howard auzi răzbătând zgomotele făcute de ceilalţi oameni de cart, care tropăiau şi se agitau din când în când pentru a-şi pune sângele în mişcare sau pentru a mai alunga încordarea.

Apucă între degete compasul distanţier şi mişcă braţele acestuia de-a lungul hărţii, trăgând în acelaşi timp cu urechea la sunetele de pe navă, la ţesătura foşnetelor şi a mişcărilor. Ticăitul repetitiv şi monoton al locatorului, scârţâitul tunului B, care se rotea de la prova la pupa. Deşi era de presupus că tot armamentul fusese tratat contra îngheţului, se ştia că uleiul special folosit mai dădea greş uneori. Howard efectuă un calcul rapid pe blocnotes şi aruncă o privire la imaginea înceţoşată şi în mişcare giratorie a repetitorului radar. Semăna cu un fascicul difuz de lumină când trecea prin dreptul convoiului nevăzut, formele clare ale coloanelor, licăririle mai slabe ale corvetelor din escortă apărând pe fiecare fascicul.

Situaţia era descurajantă, gândi el. Încă o zi în care nu se întâmplase nimic nefericit. Probabil că avertismentul în legătură cu submarinele fusese înţeles greşit de cifrorii Amiralităţii sau poate plecaseră după alt convoi.

Marea se mai calmase, prezentând câte un şir lung de valuri destul de joase, care înălţau navele cu o uşurinţă surprinzătoare, apoi se duceau mai departe, nemaiîntâlnind nimic în cale până la coastele Norvegiei. Câteva distrugătoare reuşiseră chiar să-şi realimenteze rezervoarele de la petrolierul de escadră, clipe agitate pentru orice căpitan a cărui navă avea libertate redusă de manevră din cauza furtunurilor şi a parâmelor.

— Marşul a devenit mai uşor, pilot, spuse Howard.

Treherne se frecă la ochi; îl usturau din cauza vântului sărat şi a efortului de a urmări mereu navele cele mai apropiate pentru a evita vreo coliziune. În noaptea precedentă, un vas de mărfuri pierduse contactul cu cel din faţa sa şi sporise viteza în asemenea

măsură încât fusese cât pe ce să cadă peste el. Cineva trăsese sirena, fie pentru a-i avertiza pe ceilalţi, fie de furie la gândul neglijenţei celui vinovat de asta, şi imediat comandantul convoiului îi dăduse o sticlă. După cum observase Marrack: „Inamicul n-are nevoie de sirena lui prăpădită ca să se orienteze!“.

— Gheaţă, domnule, anunţă Treherne. Au apărut sloiuri.

— Cred că ai dreptate.

Auzi pe cineva râzând; suna atât de nepotrivit – ca hohotul unei fantome, socoti el. Rămase surprins că mai exista cineva în stare să facă glume în condiţiile în care fiecare oră ce trecea sporea tensiunea.

Îşi imagină oamenii, înfofoliţi şi ghemuiţi pe toată nava. Numai jumătate din echipaj era consemnat la posturi, însă Howard ceruse să se cureţe puntea inferioară, astfel încât servanţii tunurilor şi cei de la întreţinere, fochiştii şi cei de la pompieri să poată interveni imediat în caz că izbucnea iadul vreunui atac. Marrack inspectă vasul în amănunţime, supraveghind felul în care se executau ordinele, asigurându-se că oamenii de cart erau vigilenţi şi pregătiţi.

— Pilot, mâine ajungem până lângă insula Jan Mayen. Comandantul convoiului va trebui să schimbe cursul, dacă vrea să evite sloiurile.

Howard îl simţi tresărind când ceva se izbi de bord cu un zgomot surd.

— Dacă rămânem pe cursul acesta, sloiurile o să fie mai mari decât cel de adineauri! spuse el.

Treherne zâmbi şi dinţii lui foarte albi luciră în lumina scăzută.

— Norocul nostru că n-a fost o mină!

În intimitatea mesei hărţilor, Howard profită de prilej ca să-l întrebe:

— Pilot, vorbeşte-mi de Ayres. De ce l-ai pus de cart împreună cu celălalt sublocotenent?

Marrack îl anunţase deja de noua organizare, însă voia să afle motivele de la navigatorul masiv şi bărbos.

— A învăţat o mulţime de lucruri în ultimele zile, domnule, zise Treherne. Pe de altă parte, Bizley a trecut prin activităţi de luptă, şi am socotit că s-ar descurca mai bine cu tunurile de la pupă şi cu bombele de adâncime. Ayres mi-e mai util aici, aşa cred,

domnule – în fine, asta i-am spus şi secundului. Făcu un gest ce aducea a ridicare din umeri. Aşa că am schimbat serviciile. Sper că nu vă deranjează!

Howard încuviinţă din cap.

— Ai socotit bine.

Întotdeauna îi apreciase pe ofiţerii săi pentru că luaseră iniţiativa în astfel de chestiuni. Asta demonstra că înţelegeau, că le păsa de soarta navei.

Pe de altă parte, Bizley participase la lupte în perioada cât făcuse parte din Forţele Uşoare de Coastă şi, potrivit rapoartelor, se comportase bine atunci când nava lui fusese scufundată. Preluase comanda supravieţuitorilor şi îi îndepărtase de vas când bombele de adâncime explodaseră. O astfel de acţiune impunea mult sânge rece şi curaj. Raportul sugera chiar ca Bizley să fie propus spre decorare.

Închiseră lumina slabă şi se retraseră de sub prelata de protecţie, clipind des ca să-şi obişnuiască din nou ochii cu întunericul.

Marrack sosise deja pe puntea de comandă şi anunţă:

— Suntem pregătiţi, domnule. Toate uşile etanşe au fost închise şi verificate.

Nava intră brusc într-un ruliu neaşteptat şi o cană din tablă emailată se rostogoli pe punte, făcând zgomot precum clopotele Bow Bells[1].

Ayres îl auzi pe şeful semnalizatorilor adresându-i câteva cuvinte pe cinste celui care o scăpase pe jos şi îşi aminti cum obişnuia să roşească dacă auzea aşa ceva. Îl văzu pe Treherne discutând cu căpitanul. În sinea lui zâmbi: „Bătrânul“, cum i se spunea, chiar dacă nu avea încă treizeci de ani. El şi secundul trebuie să fi fost de aceeaşi vârstă, dar Marrack arăta mult mai vârstnic. În aceeaşi clipă, cei doi ofiţeri, care fuseseră doar nişte umbre mai întunecate, ca şi ceilalţi din jurul lor, părură cuprinşi brusc de flăcări de culoarea aramei topite.

— *O, Doamne!* exclamă Ayres. Rămase cu privirea fixă, nevenindu-i să creadă, la mingea de foc care creştea şi lumina navele convoiului, făcându-le să arate ca nişte machete pe o

[1] Clopotele bisericii St. Mary-le-Bow, din Londra, distrusă aproape în întregime într-un bombardament din 1941 şi reconstruită ulterior, clopotele actuale fiind restaurate în 1961, folosindu-se metalul celor vechi. (n.trad.)

masă denivelată. Trecuse doar o clipită şi, totuşi, simţi că trece o eternitate până când şocul exploziei se rostogoli peste apă şi răbufni de bordul de oţel al navei *Gladiator*, de parcă fusese lovită ea însăşi.

Clopotele de alarmă răsunară ca turbate şi din fiecare portavoce se revărsau voci răguşite, care raportau către puntea de comandă.

Howard auzi oamenii din jur respirând precipitat şi greu, ca după efortul unei alergări. În lumina tremurătoare, le văzu chipurile sumbre sau şocate de dezastrul ce izbucnise atât de brusc.

Aflat la repetitorul radar, Treherne anunţă:

— Două dintre escortele laterale se îndepărtează, domnule.

Howard nu spuse nimic, imaginându-şi corvetele, veterane în acest tip de luptă, la fel de clar ca şi cum le-ar fi văzut. Ecoul altei explozii se izbi de bord şi, preţ de o clipă, crezu că a doua torpilă îşi găsise ţinta. Dar explozia se produsese la bordul navei lovite şi văzu chiar roşeaţa incendiilor dincolo de puntea acesteia.

Era îndoielnic ca acele corvete să poată depista inamicul, gândi el. Un submarin, navigând, probabil, de unul singur, ieşise la suprafaţă să vâneze convoiul şi lansase o torpilă, poate mai multe, de la distanţa maximă utilă. Acum, căpitanul german se îndepărta deja, încă la suprafaţă, pentru a-şi chema tovarăşii să culeagă prada.

Ayres se smulse de la o portavoce şi strigă:

— Comunicare de la telegrafişti, domnule. Comandantul convoiului a ordonat *sporirea vitezei la paisprezece noduri*.

Şeful semnalizatorilor rosti cu glas aspru:

— Acum nu mai e nevoie să încetinim. Exact bătrâna *Mersey Belle* a încasat-o!

Printre ei şi incendiul ce se întindea cu iuţeală trecu o umbră boantă: era *Bruiser*, remorcherul de salvare, cunoscut de mulţi sub numele de Antreprenorul-de-pompe-funebre. Cei de pe el urmau să evalueze stricăciunile suferite de vas, apoi aveau să-l ia la remorcă sau să salveze echipajul.

— Din partea comandantului, domnule. *Verificaţi, dar nu rămâneţi cu Mersey Belle*, anunţă Ayres.

— Confirmat. Howard se frecă la bărbie, simţind astfel barba nerasă. Prea multe semnale, la naiba! Urmări flăcările cu atenţie,

apoi spuse: Pilot, am un presentiment. Transmite ordinul către cei de la controlul avariilor. Secundul să monteze plasele de salvare cât de curând cu putinţă.

Flăcările se ridicaseră mai sus de bigile de marfă. Explozia incendiase ceva extrem de puternic.

— Coborâm şi şalupa, domnule?

Infernul se reflecta în ochii lui Treherne, care luminau ca nişte cărbuni încinşi. Resimţise drama mai covârşitor decât ceilalţi. Majoritatea foştilor marinari comerciali erau la fel. Să vadă un vas murind. Nu un cuirasat care se ducea la fund, trăgând cu toate tunurile sau încercând să pinteneze un crucişător inamic, aşa cum procedase micuţul *Glowworm*, ci vase care îşi câştigau existenţa muncind, atât la vreme de recesiune, cât şi de război. Fără ele, Anglia nu putea supravieţui. Howard simţi durerea în tot braţul când lovi tare cu pumnul în oţelul dur. *Iar noi nu le protejăm. Nu fiindcă nu ne străduim, ci pentru că inamicul se pricepe mai bine să distrugă*.

Văzu o torţă cu apărătoare pe puntea principală – deci oamenii se mişcau deja să aranjeze plasele de salvare.

— Nu lansăm şalupa, domnule? repetă Treherne sec.

Howard duse binoclul la ochi şi urmări celălalt vas. Forma lui se alungise, ceea ce însemna că pierduse din puterea motoarelor şi plutea în derivă cu bordul între valuri.

— Nu. Îşi dădu seama ce tăios rostise acel cuvânt. Nu voi risca mai mulţi oameni decât este necesar.

— Domnule, comandantul escortei raportează că nu a descoperit inamicul!

Howard se gândi la liniile creionate pe harta murdară, asupra căreia se aplecaseră atâţia ofiţeri în cursul carturilor de noapte.

— De la Amiralitate, domnule. *Urgent. Acum sunt şase submarine în apropierea voastră*.

Ajutorul şefului de echipaj murmură:

— Vino, moarte, odihneşte-te în pace!

Howard urmări încordat cum izbucneau scânteile pe cargoul neajutorat. Coşul acestuia păru să se mototolească precum o bucată de hârtie, apoi se prăbuşi peste bord cu un plescăit puternic.

Oamenii de pe vas încercau să coboare o barcă, în timp ce remorcherul stătea în apropiere, cu elicele ieşind uneori din apă,

în cursul manevrelor spre pupa, căutând să se menţină la o distanţă constantă de *Mersey Belle*. O pânză de foc zdrenţuită păru să explodeze de dedesubt, prin punte, exact în locul în care siluetele minuscule se chinuiau să cureţe de gheaţă fungile de coborâre ale bărcii. Arătau ca nişte frunze uscate cuprinse pe neaşteptate de o pală de vânt şi azvârlite în foc. Nu mai erau oameni care iubiseră şi urâseră la fel ca ceilalţi, ci doar nişte fulgi arzători.

Şeful semnalizatorilor spuse:

— Comunicare de la *Bruiser*, domnule. *Mersey Belle are la bord combustibil de avion*.

Howard auzi declicul scurt al lămpii şefului şi privi cum elicele remorcherului băteau apa, ridicând tot mai multă spumă în timp ce se răsucea să se îndepărteze de flăcări. Deci asta era. Îşi simţi degetele strângând binoclul atât de puternic, încât îi amorţiră chiar prin mănuşile groase. În raportul privind convoiul nu se anunţase asta. Pesemne fusese o hotărâre de ultimă clipă, pentru a suplini alte lipsuri.

Îşi simţi gura uscându-i-se când o bortă de un roşu-aprins se căscă în bordul celuilalt vas, răspândind conţinutul pe apa vălurită şi transformând-o într-o mare de flăcări.

— Babord zece.

Nici nu-şi mai amintea cum ajunsese la portavoce, dar se afla acolo unde îi era locul. *Indiferent ce s-ar întâmpla* – iarăşi cuvintele acelea.

— Cârma zero!

Auzi vocea timonierului-şef şi îşi imagină chipurile tuturor încremenite în timoneria cu obloanele trase. Telegrafiştii, şeful semnalizatorilor, subordonat lui Treherne, la masa de trasare a cursului şi luminile ei mişcătoare, ofiţerul stagiar Esmonde, care răspundea de ea, şi hărţile de care ar putea avea nevoie. Feţe ca nişte măşti sculptate, surprinse de flăcările reflectate de obloanele din oţel.

— *Drept aşa!*

— Drept, domnule. Curs trei-cinci-zero.

Howard ridică binoclul ce se odihnea pe piept şi spuse:

— Foarte uşor, timonier. Ca ultima oară, mai ţii minte?

Îl auzi oftând.

— Cum aş putea uita, domnule?

Howard păşi rapid spre o latură a punţii de comandă şi căută din ochi silueta în manta de ploaie a lui Marrack, în apropierea balustradei.

— Secund! Îl văzu ridicând privirea. Trebuie acţionat foarte repede!

Ayres ar fi vrut să arunce binoclul cât colo, dar nu putea face nici o mişcare. Mai mult către sine şopti: „Încearcă să se îndepărteze!“ Era ca şi cum s-ar fi aflat acolo, exact în mijlocul lor. Feţele lucitoare din apă, vestele de salvare greoaie, care îi trăgeau îndărăt, graba disperată a braţelor care băteau apa nebuneşte, în efortul de a se apropia de distrugătorul ce se deplasa încet.

Treherne se şterse la gură cu dosul mănuşii. Nava *Gladiator* avea să stea chiar în mijlocul flăcărilor; abia înainta prin apă. În orice clipă, putea fi lovită de o torpilă. Îşi înfrână neliniştea, făcând un efort aproape fizic, dar îl auzi pe unul dintre marinari repetând necontenit, ca pe o rugăciune:

— Să plecăm de-aici, pentru numele lui Dumnezeu. *Abandonaţi-i!*

Howard întrebă tăios:

— Unde-i doctorul?

— La infirmerie, aşa cred, domnule! strigă un semnalizator.

— Am nevoie de el. Să vină imediat aici.

Îşi apropie faţa de portavoce şi-şi simţi plămânii plini de duhoare. Oamenii aceia nu aveau puterea de-a se apropia mai mult. Vasul putea exploda din clipă în clipă, cuprinzând şi nava *Gladiator* în propriul ei rug.

— Încet de tot, timonier.

Îl auzi pe Ayres suspinând brusc în momentul în care focul îi depăşi pe doi dintre înotători. Îşi imagină că aude chiar şi urletele lor neomeneşti. Alte explozii sfârtecară cargoul de la chilă până la puntea superioară. Toate lăzile luaseră foc, iar unele dintre vehiculele blindate se smulseseră din materialele de amaraj şi atârnau ca nişte beţivi prin parapetele pe jumătate distruse sau arzând la fel ca tot ce se afla în jurul lor.

— M-aţi chemat, domnule?

Howard nu-şi întoarse privirea de la vasul muribund.

— Da, doctore.

Era uimitor cât de calm îi suna vocea. Pesemne că îl

ajunseseră toate şi că înnebunise de-a dreptul.

— Vreau să fii acolo, cu oamenii tăi, când îi aducem pe marinarii aceia la bord. Vor fi îngheţaţi, în stare de şoc şi pe moarte. De data asta – rosti rar, ca vorbele să-i fie bine înţelese –, nu vor fi atât de mulţi.

Cu faţa lucind în luminile flăcărilor, parcă înregistrând fiecare detaliu al scenei ce se apropia cu fiecare secundă, doctorul rămăsese cu buzele întredeschise. Apoi, Howard îl auzi coborând scara, târându-şi picioarele. *Încă puţin şi i-aş fi alungat spaima*. Înţepeni uşor aplecat în faţă.

— *Opriţi motoarele!*

Se repezi iar la aripa punţii şi simţi un observator dându-se la o parte ca să-i facă loc. Gâfâind, primele siluete ajunseseră la plasele de salvare, în vreme ce altele întindeau mâinile să se prindă de saulele ce li se aruncaseră în apă.

Câţiva marinari căzură înapoi în apă, vărsând şi răcnind, fiindcă saulele le alunecau din mâinile unsuroase şi înnegrite de combustibilul scurs din calele vasului. Howard strânse din dinţi când îi văzu pe unii dintre oamenii lui Marrack coborând pe plasele de salvare să-i ajute pe cei din apă, o parte dintre ei fiind deja agăţaţi de parâmele de legare provă şi traşi la bord. Câţiva păreau să renunţe şi pluteau de-a lungul bordajului. Morţi de frig, tocmai când urma să fie salvaţi.

Howard aproape că simţi pe chip arşiţa flăcărilor şi văzu aburi ridicându-se din mantaua din pânză groasa a observatorului. *Of, Doamne, doar câteva secunde!*

Un om se ţinea de plase, dar şovăia să urce la bord. Privea înapoi către vasul în derivă, dar nu asta căuta. Dominând vuietul flăcărilor, Howard îl auzi strigând către cineva care era încă în apă şi înota din răsputeri. Apoi, dinspre marea de vâlvătăi veni un urlet înspăimântător, şi omul agăţat de plase îşi continuă căţărarea către braţele care se întindeau de la bord să-l ajute. Urletul fusese răspunsul pe care-l aşteptase.

Marrack ridică ochii spre puntea de comandă şi făcu un gest larg din braţe. *Nu mai sunt*. Ori, dacă mai erau, soarta lor era pecetluită.

— Încet înainte motoarele. Pupa cincisprezece grade.

Se simţea cumplit de obosit. Parcă era o boală. Disperare.

Bubuitul unei alte explozii se rostogoli către ei şi din corpul

vasului năvăli tumultuos combustibilul arzând, strecurându-se unduitor în hula mării, spre locul în care *Gladiator* se aflase ceva mai devreme.

— Jumătate putere înainte.

Şeful semnalizatorilor anunţă:

— De la comandant, domnule. *Reluaţi-vă poziţiile*.

Howard îşi scoase cascheta uzată, pe care o purta numai în larg, şi îşi lăsă părul să fluture în vânt. Arşiţa se potolea deja, iar vântul îngheţat îşi recăpăta puterea.

— Întoarce, pilot. Turaţia pentru douăzeci de noduri.

Se întoarse şi urmări cum *Mersey Belle* începea să ia bandă, iar vehiculele blindate, devenite acum nişte gunoaie, se rostogoliră şi căzură în apă. Sus, la pupa vasului, mai rămăseseră două siluete. *Doamne, scuteşte-i de suferinţă!*

Se rugă în gând şi văzu cum o parte din vâlvătăi dispăru, apoi auzi scrâşnetul de metal rupt când nava începu să se desfacă în bucăţi, jumătatea pupă plonjând prima într-un vârtej de abur şi bolboroseli, dar siluetele izolate rămaseră acolo până la sfârşit. În cele din urmă, o uriaşă explozie făcu să vibreze corpul zvelt al distrugătorului şi marea redeveni pustie.

La revărsatul zorilor, se alăturară convoiului şi, cum vizibilitatea se îmbunătăţise, Howard observă că formaţia se păstrase. De parcă *Mersey Belle* nici n-ar fi existat.

— Părăsiţi posturile de luptă. Daţi-le oamenilor de mâncare. Ar putea fi singura masă până la următoarea încercare.

— Dumneavoastră ce faceţi, domnule? i se adresă Treherne încet.

Howard îi aruncă o privire întrebătoare.

— Eu? Aş vrea să trag o duşcă zdravănă de Horse’s Neck, cea mai mare din lumea asta ticăloasă, dar o să mă mulţumesc şi cu nişte whisky, dacă faci rost.

Treherne se uită la locotenentul Finlay, care cobora de la postul de prevenire a incendiilor, şi-i făcu scurt cu ochiul.

Cu o clipă mai devreme, fusese îngrijorat. Dar Howard rămăsese întreg la minte. Se gândi la oamenii care pieriseră în apa îngheţată. *Aşa şi trebuia*.

4
Gheaţă şi foc

Micuţa cameră a hărţilor de pe *Gladiator* era situată spre pupa faţă de timonerie şi peste drum de cabina folosită de Howard când se aflau în larg. Singura lumină venea dinspre masa hărţilor, unde era mai uşor de citit şi de înţeles decât în ghereta de serviciu de pe puntea superioară.

Howard şi cei trei locotenenţi ai săi stăteau acum în jurul ei, trăind iluzia de căldură după gerul muşcător de pe puntea deschisă tuturor vânturilor.

Howard îl urmări pe Treherne, care ajusta cursul în funcţie de altă modificare ordonată de comandantul convoiului, nebăgând în seamă condensul ce cădea sub formă de picături grele de ploaie din tavan. Marrack şi Finlay, ofiţerul artilerist, aşteptau în tăcere, gândindu-se, totodată, la ceea ce îi aştepta.

Trecuse de amiază şi viteza de marş a convoiului scăzuse la nouă noduri, pe măsură ce tot mai multe sloiuri de gheaţă încetineau înaintarea unor nave. Remorcherul greu *Bruiser* se deplasase în fruntea convoiului, pregătit să sară în ajutor dacă vreunul dintre vasele încărcate şi cu pescaj mare s-ar fi aflat în dificultate, sau să croiască drum cu coca sa rezistentă de navă maritimă.

Supravieţuitorii de pe *Mersey Belle* fuseseră cazaţi la pupă, în careul ofiţerilor. Se salvaseră doar şapte, dar unul murise în urmă cu o oră, din cauza arsurilor şi a rănilor.

Howard acceptase vestea în tăcere. *Îngrozitor cum ţi se schimbă modul de a judeca lucrurile pe vreme de război*, gândi el. *Cazul meu*. În zilele acelea de început, cât deprindea meseria, ar fi fost recunoscător, chiar mândru, dacă ar fi smuls fie şi numai şase oameni din ghearele morţii. Dar acum experienţa îl făcea să-şi pună tot felul de întrebări. Merita să primejduiască nava pentru a salva o mână de supravieţuitori? Oprise motoarele, rămânând conturată clar pe fundalul flăcărilor ridicate de combustibil şi devenind, astfel, o pradă uşoară pentru orice submarin aflat în apropiere. Sigur *trebuia* să merite. *Altfel suntem la fel de răi ca şi cei care i-au lovit fără milă*. Orice comandant de submarin ştia că

arma sa putea fi esenţială pentru câştigarea războiului. Aici, în apele acestea sumbre, submarinelor şi avioanelor li se ordona să atace ţintele importante – vase comerciale şi portavioane.

„Când submarinele vor începe să ne atace *pe noi*, să ştii că suntem pe cale de a câştiga războiul!“, îi spusese, cândva, un comandant de convoi.

Auzi târşâit de cizme pe puntea de deasupra şi se întrebă ce părere avea sublocotenentul Bizley despre faptul că fusese lăsat singur de cart, în vreme ce Finlay se găsea aici. Sigur i se întâmplase asta de multe ori pe nervoasa lui canonieră. Dar acum situaţia era diferită. Un distrugător puternic, un echipaj format din o sută patruzeci şi cinci de oameni, de care nu trebuia să uite, plus semnalizările, care îl puteau năpădi din toate direcţiile: de la comandant, de la şeful escortei sau de la Amiralitatea aflată atât de departe.

Howard se simţea vinovat pentru că părăsise puntea de comandă, chiar dacă era în pragul epuizării. În eventualitatea unui atac, lucrurile s-ar putea schimba, dacă ar fi mai aproape de locul lui de pe „scenă“.

Treherne se îndreptă de spate cu un gest de crispare.

— Am terminat, domnule. Ştim că marginea banchizei se întinde până spre sudul insulei Jan Mayen. Convoiul trebuie să vireze foarte curând, altfel se va dispersa printre sloiuri.

Howard se frecă la bărbie şi încercă să soarbă din cană. Era goală, deşi nu-şi amintea să fi băut whisky-ul cleios, atât de iubit de marinari.

— În cel mai fericit caz va trebui să modificăm cursul către est-nord-est, ceea ce ne va duce până la marea deschidere din sudul insulei Bear.

Treherne zâmbi larg.

— Şi-o să fugim ca iepurii tot drumul către promontoriul Kola, la „amicii“ noştri ruşi – nu cred!

Nu se mai semnalaseră submarine, dar acestea sigur se aflau pe undeva prin apropiere. Era ca şi cum ar fi luptat cu ceva ireal şi inaccesibil, gândi Howard. *Oare să ştie ceva ce noi nici nu bănuim?*

Aruncă o privire la trăsăturile impasibile ale lui Marrack.

— Secund, ce părere ai?

— *Cred*, începu el, făcându-şi palmele căuş în jurul calculelor

de pe hartă, cred că încearcă să preseze convoiul cât mai aproape de banchiză. Dacă ar fi fost vară, am fi putut naviga mai departe spre nord, ocolind insula Bear, dar acum, nu.

Howard aprobă din cap, imaginându-şi coloanele lente mergând tot înainte, la fel ca barca aceea în derivă, purtându-şi echipajul făcut zdrenţe de colo-acolo.

— De acord. Germanii ştiu, probabil, că Flota are pe mare o forţă de urmărire destul de puternică pentru o confruntare cu *Tirpitz*, dacă acesta iese în larg. Apoi mai sunt crucişătoarele noastre – *ele* nu ar risca o întâlnire cu marele ticălos şi, în orice caz, li s-ar ordona să nu treacă la est de paralela douăzeci şi cinci. Zâmbi sec. Exact acolo unde vom avea mai mare nevoie de ele, desigur!

Marrack se strâmbă.

— Par mai hotărâţi să păstreze navele de luptă întregi, decât să le folosească pentru treaba asta.

Vorbea cu aerul intolerant şi dispreţuitor adoptat de ofiţerii de pe distrugătoare şi nave mai mici faţă de goliaţii impunători ai Flotei.

Uşa se întredeschise şi Morgan, secundul navigatorului, privi înăuntru.

— Avertisment de ceaţă, domnule.

Ofiţerul-navigator aruncă o privire spre hărţile lui, de parcă ar fi vrut să verifice dacă nu cumva cineva aşezase cana murdară pe ele.

— Timonierul a spus că, atât de aproape de banchiză, ceaţa este foarte normală.

Treherne îl bătu pe braţ.

— Marinarul acela bătrân poate să spună multe!

Howard smulse dintr-o mişcare receptorul telefonului din camera hărţilor.

— Căpitanul!

— Puntea de comandă, domnule. Bizley părea foarte calm. Semnal general de la comandant. *Reduceţi distanţa dintre nave pentru a nu pierde contactul vizual*. Pentru noi, domnule. *Păstraţi poziţia şi menţineţi contactul prin radar*.

— Foarte bine. Vin sus. În timp ce aşeza receptorul, se uită la locotenenţi. Avem combustibil şi, chiar fără protecţie aeriană după ziua de mâine, s-ar putea să găsim până la urmă un aliat –

ceaţa. Am putea scăpa încă o vreme de urmăritori.

Îşi înfăşură prosopul mai strâns la gât şi îşi încheie mantaua.

Finlay se grăbi să se întoarcă la cartul lui, în vreme ce Howard se opri o clipă la uşa timoneriei şi aruncă o privire înăuntru. Acolo era aproape arşiţă şi-i văzu pe oamenii de cart încordându-se, apoi calmându-se când îşi dădură seama că nu era o inspecţie oficială.

Cu faţa îmbujorată şi cu un aer degajat, timonierul Bob Sweeney, unul dintre cei doi subofiţeri de pe *Gladiator*, stătea lângă masa de trasare a cursului şi discuta cu unul dintre telegrafişti. Sweeney ar fi trebuit să se afle jos, fiindcă nu era cartul lui. Pesemne că instinctul îl prevenise din nou.

Howard îl salută din cap.

— Cum stăm, timonier?

Sweeney ridică din umeri.

— Ceaţa are să fie o adevărată ciorbă, domnule.

Avea un pronunţat accent londonez, deoarece crescuse în Stepney, East End, înainte de a se înrola, la vârsta de paisprezece ani. Trecuse prin toate greutăţile şi ar fi trebuit să se pensioneze exact cu două zile înainte ca germanii să bombardeze Varşovia. Timonierul reprezenta inima oricărei nave mici. El îi muştruluia pe cei care provocau necazuri, se ocupa de problemele legate de permisii şi asistenţă socială, când vreuna dintre soţiile băieţilor de pe navă se încurca cu lăptarul, de-atât plictis, în timp ce ei erau pe mare. Însă pe această navă nu existau prea multe soţii cărora să li se poarte de grijă. Iar pentru sarcina vitală de a intra şi a părăsi portul, acostarea cu bordul lângă altă navă sau la posturile de luptă, timonierul se afla întotdeauna acolo – la cârmă. Era bine de ştiut asta atunci când se dezlănţuia iadul.

Acum, la cârmă se găsea şeful timonier, „Bully“ (Bătăuşul) Bishop, un marinar brevetat, poreclit astfel din cauza comportamentului violent când se îmbăta pe uscat, lucru care se întâmpla des. Rămânea un miracol că reuşise să-şi păstreze gradul, pentru că ratase toate distincţiile de bună purtare până în acel moment.

— Am intrat, odată, într-o ceaţă adevărată, domnule, interveni el, fără să-şi dezlipească ochii de la repetitorul giroscopic, care ticăia continuu. Mai urâtă decât asta…

Timonierul îl măsură dispreţuitor.

— Bravo, Bully, minciuna ta ne-a lăsat pe toţi în ceaţă! Cea mai groasă ceaţă s-a lăsat atunci când poliţia militară te-a adus la bord pe braţe!

Howard îi auzi chicotind, în timp ce urca din nou pe puntea superioară să înfrunte gerul.

Porni spre pupă şi se uită printre gene la puntea dunetei. Aceasta era deja pierdută în ceaţa lent cotropitoare, ca şi cum nava şi-ar fi pierdut pupa cu totul. Se apropie de scaunul lui înalt şi simţi cum aerul îngheţat alunga scurtul răgaz de care se bucurase în camera hărţilor.

— Atenţie mărită în toate părţile, le spuse el celor de pe punte, fără să se adreseze cuiva anume – privea concentrat pe geam şi urmărea cum etrava parcă se strivea în atingerea cu valul de ceaţă. Altfel, am putea lovi în fund vreun rătăcit.

Feţele celorlalţi se destinseră într-un zâmbet. Păreau să aibă încredere în el, chiar şi nou-veniţii. *Nu trebuie să-mi pierd nici o clipă încrederea în ei*.

Trăia o senzaţie stranie, dar mai liniştitoare decât dacă s-ar fi aflat în faţa convoiului, înconjurat de toate vasele. Orice coliziune pe mare crea mari probleme. Aici, sus, era un coşmar. Blocurile de gheaţă se izbeau surd sau se frecau de bord, dar îşi găsi timp să compătimească micuţele corvete. Ele sufereau din plin, mai ales că nu aveau decât o elice de propulsie, care să le ajute să se strecoare printre sloiuri.

În scurt timp avea să se întunece. Nici acum nu era cu adevărat lumină şi totuşi, în cursul verii, situaţia ar fi fost cu totul alta, astfel că aviaţia inamică ar fi zburdat pe cer.

Sublocotenentul Bizley îndreptă binoclul peste geamul de protecţie şi îşi urmări aburii respiraţiei făcându-se una cu ceaţa. Avusese deseori parte de ceaţă în Canalul Mânecii, însă pe puntea aceasta foarte înaltă avea impresia că nava pierde contactul cu marea şi că doar ceaţa se deplasează. Se încordă când îl văzu pe ofiţerul stagiar Esmonde apărând din pâclă pentru a li se alătura. Întotdeauna încerca să imite comportarea cuiva, gândi el iritat. Pare mai degrabă o fată nătângă şi fără vlagă decât un ofiţer naval în devenire.

— Ne va afecta mult ceaţa asta? întrebă Esmonde cu timiditate.

Bizley îşi aduse aminte dezgustat de clipa în care tânărul

leşinase la vederea creaturilor fără ochi din şalupa de salvare. Şi Ayres fusese cât pe-aci să se facă de râs. Acum, amândoi păreau să-şi închipuie că erau aproape eroi.

— De ce? Te temi cumva?

Avu impresia că Esmonde se chircise.

— Nu mi-e frică. Mi-a trecut.

Urletul unei explozii păru să lovească nava din mai multe direcţii simultan. Apropierea gheţii şi fuioarele mişcătoare de ceaţă transformară într-o batjocură ordinele şi rapoartele ce răsunau din toate părţile.

Howard apăsă butonul cu putere.

— *La posturile de luptă!*

Apucă strâns braţele scaunului în timp ce valul de ceaţă din faţa etravei păru să-şi schimbe culoarea, zvârcolindu-se, de parcă vreun pictor dement s-ar fi decis să modifice fondul pânzei. Ceea ce fusese oranj cu o clipă în urmă era acum stacojiu intens.

În jurul lui, larma vocilor creştea şi scădea după cum oamenii, simţindu-şi inimile bătând cu putere şi gâtlejurile uscate brusc, de parcă ar fi înghiţit praf, alergau să-şi ocupe posturile de luptă.

— Echipajul la posturile de luptă, domnule.

— Pilot, avertizează-l pe timonier. Să fie pregătit pentru o modificare bruscă de curs şi viteză.

Întinse mâna şi atinse mâneca umedă a lui Marrack. Îl auzi pe Treherne vorbind în portavoce, ştiind că timonierul o să fie pregătit pentru orice situaţie. Numai că nu trebuia lăsat nimic la voia întâmplării.

Marrack îşi curăţa binoclul.

— Credeţi că submarinul acela ne-ar putea ataca, domnule?

— Încă nu-s sigur. Încercă să detecteze alt sunet. Lumina pâlpâitoare creştea, dar nu se auzeau alte explozii. Ciudat. Mi s-a părut că aud o dublă explozie.

Marrack duse binoclul la ochi.

— Am auzit şi eu. Dar prea apropiate una de alta, ca să fi fost torpile, decât dacă nu mai e cumva vreun submarin.

— Semnal către comandant prin radiotelegrafie, domnule. *Menţineţi cursul şi viteza. Nu pierdeţi contactul vizual*.

— Slabe speranţe! murmură Treherne.

Howard se foi neliniştit pe scaun. O altă salvă nereuşită, la mare distanţă. Întotdeauna exista şansa să-şi nimerească ţinta,

mai ales dacă era vorba de una dintre acele torpile cu detecţie despre care se vorbea atât de mult.

Doamne, amărâţii ăia au slabe şanse să fie salvaţi! Se trezi întrebându-se unde o să apară golul în formaţie când ceaţa se va risipi şi-i va lăsa iarăşi expuşi.

— Radar – către punte!

— *Puntea!*

Marrack îşi lipi urechea de portavoce, în timp ce ochii lui reflectau strălucirea sălbatică a incendiilor.

— Radarul raportează un ecou puternic la unu-patru-zero, trei mile depărtare, rosti el încet.

— De ce dracu' n-a observat mai devreme? exclamă Treherne.

Howard se ridică, de parcă s-ar fi temut să nu tulbure ceva ameninţător. Apoi îşi apropie buzele de portavoce.

— Sunt căpitanul. Cine-i acolo?

— Whiting, domnule.

Howard vorbi rar ca să câştige timp de gândire. Ofiţerul brevetat Whiting era şeful compartimentului radar. Un om de nădejde, care fusese decorat pentru curaj în luptă, la Dunkerque.

— Ce părere ai?

Omul răsuflă adânc.

— Fără nici un dubiu, submarin la suprafaţă. Dintr-un motiv sau altul, s-a oprit.

Howard se întoarse către Marrack.

— Du-te şi dă-le o mână de ajutor, secund. Ar putea fi o alarmă falsă, vreo epavă sau un fragment, dar, dacă e aşa, trebuia s-o fi detectat mai devreme, când am schimbat cursul.

Îl urmări pe Marrack cum se grăbea. Pesemne că stătuse la pândă în calea convoiului, în timp ce ieşise la suprafaţă, după care lansase o torpilă, de teamă că din cauza ceţii n-o să mai aibă altă şansă. Apoi răspunse cu glas tare: *Sigur aşa a fost!*

— Ofiţerul tunar, domnule!

Howard găsi portavocea şi vorbi în ea de aproape, ca să nu fie auzit de ceilalţi:

— Da?

Vocea lui Finlay părea să se audă ca şi cum acesta s-ar fi aflat alături, nu tocmai la postul de stingere a incendiilor.

— M-am gândit la ceva, domnule. S-a auzit o *dublă* explozie. Rostise cuvintele foarte precis, de parcă a fi vorbit unor cursanţi

adunaţi pe terenul de paradă de la Whale Island. Îi venea întotdeauna greu să-l vadă pe Finlay în postura de bibliotecar, ceea ce acesta chiar fusese cândva.

— Am auzit şi eu.

— Cred că neamţul a lansat două torpile, dar una a explodat prematur. Pesemne a atins vreun sloi în derivă.

Howard privi fix la portavocea acum aproape invizibilă, din pricina întunericului ce-i învăluise din nou. Incendiul încă nu fusese stins. Un alt vas muribund; ca şi cum celelalte nave fuseseră înghiţite.

Se apropie de scaunul său şi spuse:

— Radiotelegrafiaţi comandantului. *Submarin la suprafaţă, la trei mile spre sud-est de poziţia noastră*.

— Dacă ne ordonă să stăm cuminţi?! şuieră Treherne printre dinţi.

Howard îşi aminti brusc de tatăl său, iar asta îi dădu un straniu sentiment de uşurare.

Semnalizatorul-şef termină de notat în carneţel.

— Altceva, domnule?

Howard ridică ochii spre cer şi încercă să alunge din urechi geamătul de metal sfâşiat, produs de nava ce începuse să se fragmenteze.

— *Intru în acţiune. Sfârşit!*

— Banda dreapta! Cu toată viteza înainte! Fiţi pregătiţi la tunuri şi bombe de adâncime. Auzi clănţănitul aparatelor de telegraf imaginându-şi-i pe oamenii din timonerie aruncaţi brusc într-o activitate febrilă.

— Banda dreapta, domnule!

— *Drept aşa! Invers cârma!* Direcţie unu-patru-zero!

Se întoarse şi privi peste umăr către o umbră care se repezea la vergă. Chiar în întunericul ce-i învăluise prea devreme, şeful semnalizatorilor nu putea scăpa acest lucru din vedere. Flamura neagră. *Intru în atac!*

Sublocotenentul Lionel Bizley se agăţă de o balustradă de protecţie, de sub scutul tunului X, şi privi cu ochi mari valurile tot mai înalte create de siajul navei. Pe măsură ce turaţia elicelor creştea, *Gladiator* părea să-şi îngroape prova îngustă din ce în ce mai adânc, până când puntea începu să se inunde. Era o mişcare neobişnuită, ameţitoare, fiindcă nava se ridica şi plonja peste

fiecare unduire a hulei, de parcă s-ar fi aflat în elementul ei. Coca se cutremura şi vibra, trădând agitaţia unui animal sălbatic pornit să ucidă.

Marinarul brevetat Fernie, cu o siluetă masivă, amintind de un urs şi arătând şi mai mătăhălos din cauza mantalei impermeabile, se repezi pe punte să-i acorde ajutor. Verificase bombele de adâncime, asigurându-se că reglajele erau corecte. Fernie era de asemenea şeful punţii dunetei şi cunoştea, chiar pe întuneric, orice cablu, orice tachelaj sau nit.

Răcni ca să acopere vacarmul:

— Ticălosul are să intre curând în imersiune, domnule!

Bizley îl privi, şi gândul îi zbură la comportarea canonierei lui în astfel de momente. *Gladiator* se deplasa, probabil, cu treizeci de noduri, în ciuda adânciturilor dintre valuri şi a porţiunilor sclipitoare de gheaţă, care rămâneau iute în urmă, înghiţite de întuneric. Nu simţea altceva decât viteza, căreia i se adăuga emoţia nestăpânită, ce fierbea în el ca o nebunie.

— S-ar putea ca submarinul să ne aştepte – la asta te-ai gândit?

Nu auzi răspunsul lui Fernie, şi nici nu-l interesa. În micuţa canonieră se aflau doar el şi căpitanul, plus vreo doisprezece oameni. Aici însă, trebuia să aştepte ordinul şi să-i îmboldească pe cei care se mişcau mai încet.

Silueta ghemuită, cu casca fixată pe dedesubtul glugii, răcni:

— Încărcaţi cu proiectile semipenetrante! Tunurile X şi Y, ţintiţi la Verde patru-cinci!

Bizley urmări cu privirea cele două tunuri de 6,9 rotindu-se aproape la maximum, în timp ce culatele se deschiseră şi pocniră metalic, închizându-se ca încărcătoarele de puşcă.

Cei de la evaluare comunicaţii anunţară:

— Submarinul este încă la suprafaţă, domnule! Modificăm cursul şi atacăm la tribord!

Păi asta-i la mintea oricui, nu? gândi Bizley, apoi se răsti:

— Spuneţi-le tunarilor să verifice ochitoarele cât mai au timp!

Fernie îl urmări în semiîntuneric, simţind usturimi în ochi din cauza vântului ce purta stropi de apă sărată. Îi venea greu să-l înţeleagă pe acest tânăr ofiţer. Zâmbi către sine. Asta dacă *voiai* să-l cunoşti. Lăsa impresia că ştie ce are de făcut, dar s-ar putea dovedi o adevărată jivină, dacă ar considera că are puterea de

partea lui. Nu semăna cu sărmanul domn Ayres. Băiat bun, dar nu era în elementul lui să dea ordine unor marinari experimentaţi cum să se descurce cu parâmele de amarare când intrau sau ieşeau din port. Mai ales când era vorba de bătrânul tunar care tuna şi fulgera tot timpul.

Bizley rămase cu ochii la bombele de adâncime aflate la pupa şi îşi aminti exact cum explodase încărcătura de pe canoniera lui. Dacă n-ar fi dat ordin ca pluta să se îndepărteze de vas, explozia i-ar fi făcut bucăţele. Acest lucru îi devenea tot mai clar pe zi ce trecea şi simţea un soi de respect reţinut din partea unor membri ai echipajului. Ce rost ar fi avut să moară? Vasul s-ar fi dus oricum la fund. Căpitanul oricum n-ar fi reuşit să-l salveze.

Chiar şi căpitanul de pe *Gladiator*, un ofiţer brevetat, care ar fi depistat orice inadvertenţă din raportul lui, păruse impresionat, îndeosebi de ideea că ar fi trebuit să primească o decoraţie.

Se gândi la tatăl şi la mama lui, la ce aveau să spună ei când o să-i revadă. Tatăl lui era funcţionar al unei bănci provinciale, aparţinând aceleiaşi filiale la care ar fi ajuns şi el dacă nu ar fi fost războiul. Făcând plăţi în numerar unor oameni care l-ar fi privit cu superioritate, deşi n-ar fi meritat nici să-i lustruiască pantofii.

Un telefon bâzâi în cutia lui metalică, de parcă ar fi fost o insectă prinsă într-o plasă de păianjen, şi Bizley smulse receptorul, acoperindu-şi în acelaşi timp cealaltă ureche cu palma.

— Puntea dunetei!

Era locotenentul. Un om lipsit de trăiri, după părerea lui Bizley. Singura persoană care îl făcuse să se simtă neliniştit, întrebându-l:

— Nu crezi că cineva ar fi trebuit să dezamorseze bombele de adâncime când vasul vostru a încasat-o?

Asta nu amintea nicidecum de doi ofiţeri care beau ceaiul împreună, într-un moment de acalmie, în timpul cartului. Parcă s-ar fi aflat în boxa acuzaţilor, sau imaginându-şi cum ar fi decurs procesul în faţa Curţii Marţiale.

— Submarinul intră în imersiune. Pregătiţi-vă de atac!

Undeva, ca de la o mie de mile depărtare, se auzi dangătul unui gong şi, în aceeaşi clipă, tunul B, situat exact sub puntea de comandă, ţâşni înapoi pe arcuri, iar plesnetul asurzitor al exploziei îi făcu pe unii dintre nou-veniţii pe navă să ţipe alarmaţi.

Fernie vociferă:

— Calm, flăcăi, aşa face obuzul, vedeţi?

Îl fulgeră pe Bizley cu privirea. *El* ar fi trebuit să le spună oamenilor, nu să lase treaba în sarcina altora.

Obuzul explodă, făcând ca peisajul marin să capete o frumuseţe frustă, în care fuioarele de ceaţă purtate de vânt se despicau în faţa goanei avântate a distrugătorului, în timp ce lumina orbitoare transforma valurile de hulă în dune de-un alb pârjolitor. Bizley simţi puntea înclinându-se transversal şi văzu apa mării strecurându-se peste copastie o dată cu mişcarea bruscă a cârmei.

Încercă să-şi menţină binoclul pe aceeaşi direcţie, agăţându-se simultan cu mâna liberă de balustrada de siguranţă. Reuşi să rămână cu binoclul la ochi doar o clipă, apoi un val de stropi se prăbuşi peste el şi-l udă până la piele.

Nu înţelegea ce voise să facă. Văzuse submarine amarate bord la bord în Portsmouth, ba chiar urcase pe unul când era la centrul de instruire. Lucitoare şi sobre pe dinăuntru, dar arătând cumva nepăsătoare când le priveai de pe cheu, aidoma unor balene care se soresc.

Scena la care tocmai asistase i se păruse incredibil de diavolească, astfel că rămăsese uimit de propria-i spaimă. Reuşise să vadă până şi inimitabila izbucnire de picături pulverizate când îşi golise tancurile şi începuse imersiunea.

— Ţinta la Verde-patru-zero! Distanţa zero-unu-doi. Se deplasează de la stânga spre dreapta!

Ţevile zvelte ale tunurilor se mişcară toate deodată şi apoi se opriră.

— De voie – puteţi ataca!

— *Foc!*

Bizley scrâşni din dinţi când ambele tunuri de la pupă traseră laolaltă, proiectilele năpustindu-se spre tribord, unde, o clipă, zărise inamicul.

Tunurile bubuiră din nou, iar de pe puntea de comandă şi din tunurile de 37 mm mingile de un roşu-aprins ale trasoarelor descriseră arce către ultima poziţie în care fusese detectat submarinul.

Bizley se gândi febril că ar fi suficiente doar câteva proiectile de tun pentru a distruge periscoapele, iar submarinul ar ieşi brusc

la suprafaţă. Cu un zgomot amintind de un suspin puternic de dezamăgire, numărul de rotaţii al elicelor scăzu când căpitanul ordonă revenirea la o viteză de urmărire la care nava să fie mai uşor guvernabilă. Radarul avea să cedeze locul radiolocatorului, ecoul de căutare sub apă semănând cu bastonul unui orb care loveşte în podeaua unei încăperi mari şi pustii.

Bizley auzi culatele închizându-se cu un declic răsunător.

— Tunurile X şi Y gata de tragere, domnule!

Oare căpitanul german nu putea să scape, ţinând cont de distanţa mică faţă de distrugător? Cu siguranţă, îşi închipuise că navele de escortă ale convoiului se interpuseseră pentru a proteja celelalte vase. Bizley nu-i scăpă din ochi pe servanţii pentru bombele de adâncime.

— Hei, pregătâţi-vă de lansare!

Lui Bizley îi stătea oarecum în fire să nu se omoare niciodată decât pentru a reţine numele superiorilor-cheie sau, desigur, al celor care creau necazuri.

Îşi imagină submarinul – *duşmanul* –, pe comandantul acestuia, care se folosea de toată priceperea pentru a scăpa de urmăritor, ţiuitul ritmic făcut de locator la atingerea fasciculului sonor de corpul lui.

După ce puntea de comandă găseşte poziţia perfectă, totul va rămâne în seama mea. Se stabiliseră metode noi de lansare a bombelor de adâncime, dar, de cele mai multe ori, aşezarea navei într-o anumită poziţie reprezenta cea mai obişnuită modalitate folosită: o serie de bombe lansate de la pupă, rostogolite ca nişte cazane mătăhăloase de gunoi, în timp ce alte două serii se lansau la travers, simultan cu altele la pupa. În teorie şi în desenul de pe tabla de clasă, exploziile urmau să alcătuiască un desen de forma unui romb mare, care ar trebui să încercuiască ţinta, scufundând-o sau silind-o să iasă la suprafaţă.

De peste apă se auzi vuietul unei explozii neaşteptate. Un alt vas torpilat? Sau cel care explodase înainte?

Bizley ştia că bombele aveau nevoie de timp să ajungă la adâncimea stabilită. Chiar şi acum… Se răsuci brusc.

— *Ce e?*

Fernie îi întinse receptorul, răspunzând cât putu de repede:

— Ofiţerul artilerist, domnule.

Îi smulse receptorul din mână.

— Bizley, ordonaţi!

Prin telefon, accentul scoţian al lui Finlay devenea şi mai pregnant:

— Ţine-ţi oamenii în alertă, sublocotenent. Dacă submarinul apare la suprafaţă, vreau să ştiu exact unde e, ai înţeles?

Bizley înapoie receptorul masivului marinar şi rosti mai mult către sine:

— Doar nu-s un ţânc tâmpit!

Fernie îl bătu pe unul dintre oamenii săi peste braţ.

— Cât pe-aci să mă păcălească, amice! Făcu un gest către aruncătoare. Le mai dau vreo juma' de minut.

Oamenii ale căror feţe şi fulare erau acoperite de promoroacă se priviră unii pe alţii.

— S-a făcut, Hookey! Porţie dublă la ora cinzecii!

Ofiţerul de la comunicaţii strigă:

— *Ecou continuu, domnule!*

— *Foc!*

Bizley dădu fuga la balustradă şi văzu bomba de adâncime de la babord zburând lenevos, atinse apa şi dispăru într-o perdea de stropi. Ştia şi fără să se uite că de la pupă se lansase o serie completă şi se trezi că încerca să-şi umezească cerul gurii, pe care îl simţea ca pe o piele uscată. Urmări fix, de-a dreptul fascinat, cum, la pupa, din mare ţâşnea o coloană de apă şi stropi, iar bufnetul exploziei păru să cutremure nava de la trunchiul arborelui până la chilă, de parcă *Gladiator*, nu inamicul, ar fi fost sfârtecat.

Fernie strigă răguşit:

— Hai, flăcăi! Reîncărcaţi mai iute!

Bizley îl imită.

— Ai preluat comanda, nu?

Marinarul masiv se apucă de un pontil ca să rămână în picioare, în clipa în care puntea se înclină abrupt, pe neaşteptate. Nava pierduse ţinta. Bătrânul pornea din nou în căutarea ei.

Rămase neclintit, înfruntând furia lui Bizley, şi se gândi la plăcerea pe care ar simţi-o dacă i-ar trânti un pumn drept în mutra lui ridicolă şi arogantă.

Însă era un marinar brevetat, care ştia ce înseamnă disciplina şi aştepta şansa de a fi promovat subofiţer. Aşa cum stăteau, abia de aveau loc alături.

— Revenim în atac, *domnule*, îi răspunse el. Dacă trecem pe deasupra ţintei şi nu avem bombele pregătite, *nu eu* o să fiu cel care ratează sticla de la Bătrânul!

Bizley se trase brusc deoparte.

— Nu fi impertinent! N-o să te slăbesc din ochi!

Servantul de la culata tunului Y şopti cu sarcasm:

— E-n ordine, doar nu-ţi închipuiai că i-ai picat cu tronc.

Puntea se legănă, ridicându-se din nou, şi oamenii se priviră iar, abia trăgându-şi sufletul de efortul de a trage de palance şi luptându-se cu bombele pe care abia le urneau.

— Gata, domnule!

— Ţinta detectată!

Omul cu cască se ghemui ca un atlet pregătit de start şi încercă să nu-şi imagineze ţinta sub forma unei nave de luptă în care se găseau oameni, germani, care voiau să-i ucidă pe toţi.

Secundele abia se târau în răstimpul în care nava părea să descrie un traseu complicat pe apă, ca şi cum doar ea, nu echipajul, ar fi încercat să depisteze inamicul.

— *Ecou continuu, domnule!*

— *Foc!*

Cineva se desprinse din grupul de siluete îngrămădite lângă scutul tunului Y şi alergă la balustrada de protecţie.

— *Sigur am nimerit-o!* Vocea lui devenise aproape tremurătoare: *Nu se poate să ne fi scăpat!*

Fernie îl apucă de braţ în momentul în care coloanele înalte de apă se prăvăliră ca o cascadă şi fură înghiţite de mare la pupa, în siajul fierbând al navei.

— Ţine-ţi gura, Croft!

Îl scutură şi simţi că acesta nu opunea nici o rezistenţă. Un puşti; urcase la bord în Leith. Ce debut pentru el! Aruncă o ocheadă în direcţia lui Bizley şi şuieră:

— Să nu te vadă şefu’. Treci la postul tău!

— Pregătiţi următoarea lansare! răcni Bizley.

Privi îndelung apa la pupa, simţindu-şi sângele pulsând în tâmple de atâta efort. La suprafaţă nu apărură însă nici corpul mânjit de ulei al submarinului, nici bolboroseala aerului scăpat din interiorul lui. Îl fulgeră cu privirea pe unul dintre oameni, care se prăbuşi lat pe puntea ce se hurducase din cauza unui viraj brusc.

Poate că, totuşi, submarinul se scufundase. Pe hartă văzuse

că existau zone în care adâncimea ajungea la trei mii şase sute de metri. Poate chiar în acele clipe inamicul se ducea la fund ca o frunză în bezna eternă, până când corpul lui avea să fie strivit ca o cutie de conserve, împreună cu oamenii dinăuntru.

— Nu mai detectăm nici un semnal, domnule.

Bizley îl auzi pe unul dintre marinari spunând cu glas ostenit:

— Urmează cinzeaca, aşa-i?

El nu reuşea să vadă în faţa ochilor decât umbra adâncului.

— Drept la zero-şapte-zero, domnule.

Howard îşi coborî ochii spre repetitorul de compas, care sclipea slab. Toate oasele păreau să se fi aliat într-un protest mut, şi simţi că avea să orbească dacă mai privea mult prin beznă şi prin ceaţa care se subţia. Auzi ticăitul regulat al locatorului şi i se păru că sunetul era mai puternic decât de obicei. Îşi bătea joc de el fiindcă naviga în zigzag, pentru a mai detecta semnale. Acum, submarinul putea să fie la depărtare de mile, ori îşi alina rănile în vederea pregătirii unui alt atac.

Îşi dădu seama că nici nu se mai gândise la convoi de când văzuse submarinul ieşind la suprafaţă, negru şi rigid în lumina tremurătoare a incendiului. Auzise focul mitralierelor şi pe servanţii tunurilor de 37 mm blestemând şi răcnind, în vreme ce lansau trasoare către ţintă chiar atunci când începuse să intre în imersiune.

Sălbăticia luptei după toate frustrările sarcinii de escortă a convoiului, după ce asistase cum navele lor protejate erau lovite una după alta.

Îşi lăsă capul în jos şi simţi gâtul pocnindu-i.

— Schimbaţi cursul la zece grade către tribord.

Îi răspunse Sweeney cu glas domol; omul acesta avea o răbdare nesfârşită.

— Constant zero-opt-zero, domnule.

Auzi foşnetul mantalei lui Treherne frecându-se de masa hărţilor, în timp ce acesta consemna ultima schimbare de curs.

Ce-o fi crezând? Că sunt obsedat, incapabil să mă concentrez la altceva? Pesemne că toţi socoteau la fel.

O umbră se clinti de la grupul de portavoce şi-l auzi pe Ayres spunând:

— Raportează locotenentul, *am pierdut ţinta*, domnule.

Treherne se îndreptă de spate şi îşi exprimă speranţa că nu uitase să pună câteva creioane ascuţite în haină. Auzise mesajul clar al lui Ayres şi răspunsul scurt al lui Howard.

Însemna că nu voia să renunţe. Ideea îl tulbură şi, în acelaşi timp, îl impresionă.

Treherne tresări când Howard izbucni pe neaşteptate:

— Pilot, ţii minte că luptăm împotriva submarinelor de doi ani şi jumătate.

— Doamne, atât aveai de spus? întrebă, şi se linişti oarecum.

Howard îşi strânse umerii pe sub manta.

— Şi acesta a fost primul pe care l-am văzut.

Apoi, în sinea lui, adăugă plin de amărăciune. *Şi am pierdut. Putem fi rechemaţi în convoi dintr-o clipă în alta. Ce rost a avut?*...

Marrack interveni din nou, folosind portavocea de pe punte, pentru a economisi timp.

— L-am depistat, domnule! Relevment unu-cinci-zero, se deplasează încet de la dreapta la stânga!

Howard se lăsă să lunece de pe scaun.

— Ticălos şiret! Traversează pe la pupa, încercând să scape!

— Banda dreapta! Încet, ţine la unu-cinci-zero!

Se întoarse către Treherne chiar atunci când nava viră dreapta.

— Atenţionează-l pe Bizley!

Despicară iarăşi apa agitată şi lansară o altă serie completă de bombe. *Gladiator* virase la o sută optzeci de grade, revenind pe acelaşi drum, pe măsură ce ultimele coloane ale exploziilor recădeau în mare.

— Încet înainte!

Un ajutor de timpnier strigă:

— Semnal de la comandant, domnule. *Alăturaţi-vă convoiului imediat*.

Se auzi o explozie îndepărtată. Încă o victimă? Sau era vasul necunoscut care explodase ascuns de ceaţă?

Se răsuci brusc.

— Ce dracu’ fac oamenii ăia acolo?

Se auzeau urale; vocile răsunau chinuite şi amestecate cu vuietul mării şi vâjâitul elicelor a căror turaţie crescuse.

Treherne se repezi către o latură a punţii şi apucă ecranul cu mâinile înmănuşate.

— Ulei, domnule!

Îşi înălţă uşor capul şi amuşină ca un câine de vânătoare.

— *L-aţi nimerit!*

Howard rămase cu privirea aţintită şi goală asupra lui.

— Probabil. Nu avem cum să ştim. Eliminarea de ulei e un truc vechi de-al lor.

— Nu mai recepţionăm nici un semnal, domnule!

Ajutorul de timonier tuşi agitat.

— Biroul de telegrafie aşteaptă, domnule!

— Aşa.

Se gândi să se caţere pe scaun, dar chinul i se păru prea mare.

— Răspunde, atunci. *Revin în convoi. Un submarin probabil scufundat*.

Îl auzi pe Treherne comunicând precipitat către timonerie schimbarea de curs şi de viteză şi spuse:

— Nu putem să revendicăm distrugerea, dar măcar le oferim celorlalţi o alinare.

Era posibil ca submarinul să se îndepărteze pe furiş, gândi el. Dar avea deja avarii şi cu greu ar fi reuşit să ajungă până într-un port din Norvegia.

Ripostaseră, în loc să se lase loviţi mereu.

Asta conta. Descoperi că se afla din nou pe scaunul înalt şi lipsit de apărare.

— O să le dau ceva fierbinte de băut celor de la tunuri şi observatorilor, anunţă Treherne, şi se îndepărtă clătinând din cap.

Căpitanul dormea buştean.

5

Orbitorul chip al primejdiei

— Cartul de după-amiază la posturi, domnule.

Locotenentul Finlay încuviinţă din cap.

— Foarte bine.

Cei abia intraţi de cart se mişcau neliniştiţi sau priveau unul la altul, de parcă ar fi vrut să-şi dea curaj.

Şeful semnalizatorilor indică spre ecran şi-i spuse celui mai tânăr dintre ei:

— Urmăreşti nava comandantului, bine? Remarcă îngrijorarea apărută instantaneu pe faţa omului şi adăugă brusc: Mă duc la sala de mese să mănânc ceva – îmi urlă burta de foame! Îl atinse apoi pe braţ. Cheamă-mă dacă ai nevoie de bombe.

Howard păşea de-a lungul grătarelor de la babord, ducând mereu binoclul la ochi ca să cerceteze convoiul, propria navă şi feţele celor din jur. Găsiseră convoiul la revărsatul zorilor, moment în care aversele de ploaie amestecate cu zăpadă începuseră să contureze puntea şi şasiurile tunurilor, făcându-le să semene cu nişte bucăţi uriaşe de tort.

Ridică binoclul şi studie coloanele îndepărtate de vase, parţial obliterate de rafalele de ninsoare. Imediat ce ajunsese convoiul din urmă, observase pe radar modificarea apărută în formaţie: alte două nave dispărute; una, lovită de o torpilă, explodase într-o mare de flăcări şi, după ce-şi pierduse viteza minimă de guvernare, se ciocnise de petrolierul american *John L. Morgan*. Comandantul trebuie să fi trecut prin momente cumplite înainte de a hotărî continuarea marşului şi de a abandona vasele împreunate, ce ardeau laolaltă într-un singur rug, până la acea ultimă explozie pe care o auziseră când vânau submarinul. Ce moarte înfiorătoare! O corvetă avusese îndrăzneala să încerce o operaţiune de salvare şi scosese şaptesprezece supravieţuitori din marea acoperită de flăcări. Nu erau mulţi pentru două vase atât de mari.

Cineva îi întinse o cană de ceai fierbinte şi dulce; avea atât de mult zahăr, încât linguriţa ar fi putut să stea în picioare.

Se aplecă deasupra mesei hărţilor, plină cu tot soiul de instrumente de scris, şi îşi masă ochii obosiţi până când reuşi să-şi concentreze privirea asupra ei.

Ce se întâmplase cu submarinul? Să fi fost cel avariat, şi apoi silit să se scufunde de seriile ucigătoare de bombe de adâncime lansate de *Gladiator*, singurul aflat destul de aproape pentru a urmări convoiul şi pentru a le dirija pe celelalte spre preţioasele ţinte?

Încercă să se pună în situaţia comandantului şi să gândească

la fel, dar constată, nu pentru prima oară, că nu reuşea. Dar *poate*, poate chiar uitase de orice măsură de precauţie când ceaţa învăluise protector coloanele de vase comerciale în marş chinuit, temându-se mai mult că o să rateze şansa de a lovi vreuna decât de orice altceva.

Întocmai ca talerele balanţei dreptăţii, gândi el confuz. *Aduni argumentele pro şi le compari cu cele contra*.

Comandantul hotărâse să aprecieze singur situaţia şi modificase cursul spre est-sud-est mai curând decât se anticipase. Asta reducea marşul cu o zi, iar dacă submarinele se aflau altundeva, şansele de trecere fără noi atacuri ar fi fost în favoarea convoiului.

Se ridică drept şi privi spre cer, ştiind că tânărul semnalizator îl urmărea, în ciuda recomandării făcute de şef.

Ciudată zi! Cerul era împânzit de nori joşi, iar zăpada încă se învârtejea pe deasupra punţii, făcând dificilă identificarea vaselor mai apropiate. Asta era bine. Dincolo de nori, remarcă petice mai strălucitoare, mai luminate, de parcă soarele ar fi încercat să-şi croiască drum spre mare. Surâse amar. Asta era rău.

Ce loc pustiu şi neprimitor! Era imposibil să-l compari cu toate celelalte fronturi de luptă. Aici se aflau total izolaţi şi singuri. Trebuia să navigheze mereu înainte, în condiţiile în care veştile aduse de convoaiele precedente nu ofereau nici măcar o rază de încurajare.

Se întrebă ce făcea tatăl lui în micuţa casă din Hampshire. Chiar dacă ar fi avut automobil, i s-ar fi respins dreptul la cartele de benzină. Mai erau magazine şi în sat, desigur, dar, dacă şi-ar fi reprimat puţin mândria, ar fi putut merge la unul dintre magazinele Marinei. Exista unul situat destul de aproape, la oarecare distanţă de Portsmouth, care constituia o ţintă ademenitoare pentru bombardierele germane, unde sigur i s-ar fi oferit raţii suplimentare. Dar nu, el nu era tipul de om care să profite.

Mama îi murise imediat după Marele Război, în cursul epidemiei de gripă care izbucnise după Armistiţiu. Acum, în amintirea sa, mai persista doar o umbră neclară a ei. Robert, fratele lui, cu trei ani mai mare, încercase deseori să i-o descrie, dar, ca urmare, imaginea mamei îi devenise şi mai enigmatică.

Robert era acum căpitan în exerciţiu şi frecventa un curs la

Portland, înainte de a i se oferi un post pe vreuna dintre noile nave de escortă, ca adjunct la comanda unui întreg grup de luptă. Mai mult ca sigur că-i găsise o slujbă pe-aproape şi soţiei lui, Lilian. Asta însemna că Guvernatorul, cum îi spuneau ei tatălui lor, rămăsese să se descurce singur. *Doar dacă*... Mai apăruse o femeie în viaţa lui după moartea mamei; poate chiar mai multe. Se gândi că în familia lor era ca la înrolarea în Marină – niciodată nu puneai întrebări.

Acum încerca să şi-l imagineze. Ce diferenţă faţă de peisajul înconjurător. Primăvara ce sosise la Portsdown Hill şi în numeroasele sate situate pe Portsmouth Road, în care marinarii se stabiliseră secole de-a rândul.

Guvernatorul se dedicase grădinii lui până la uitarea de sine, săpând în numele victoriei, astfel încât nu avea nevoie de aproape nimic. Ceea ce îi prisosea, împărţea cu vechiul lui amic, domnul Mills. Howard nu-şi amintea să i se fi adresat altfel. Veteran din celălalt război îngrozitor, care aproape că provocase o răzmeriţă în satul acela liniştit, lăsând motorul micuţei lui furgonete să meargă în Ziua Armistiţiului, când restul locuitorilor rămăseseră nemişcaţi, într-o tăcere respectuoasă, cu capetele descoperite şi chipurile întristate.

Când cineva îl acuzase că jignea amintirea celor căzuţi, domnul Mills, care nu era înalt, îl apucase pe celălalt de pieptul hainei şi-i răspunsese înfierbântat: „Ce ştii *tu*, ai? Şi ce ştiu ceilalţi ipocriţi, cu feţe amărâte? Fă bine şi spune-mi şi mie!“

Luptase în Flandra, la Menin Gate şi câte altele. Văzuse şi trecuse prin multe. Howard socoti că cei doi alcătuiau o pereche ciudată.

Dintr-o portavoce se auzi un bolborosit ascuţit, şi sublocotenentul Bizley întrebă răstit:

— Comanda prova?

Howard se opri o clipă, rămânând cu pipa goală, pe jumătate scoasă din buzunarul mantalei impermeabile. Era uimitor cum îl transformaseră pe Bizley evenimentele din ultimele zile. Devenise mai hotărât, mai încrezător în sine şi totuşi…

Bizley se întoarse spre el, şi Howard îi văzu faţa şi genele umede de zăpadă topită.

— Telegramă, domnule. De la Amiralitate. *Extrem de Urgent. O mare unitate duşmană compusă din nave de suprafaţă a ieşit*

din Tromsø, îndreptându-se spre vest.

Howard reveni la hartă şi remarcă:

— Nici nu aveau cum să se îndrepte în altă direcţie, aşa socoteam şi eu.

Asta îi oferea câteva clipe preţioase de gândire, să scape de privirile lor, după ce auziseră vocea sigură a lui Bizley.

— Au spus când?

Şi-i imagină pe ceilalţi căpitani – pe canadianul masiv de pe *Beothuck*, din clasa Tribal, pe Spike Colvin, de pe nava din aceeaşi clasă, *Ganymede* – studiind cu toţii hărţile, măsurând distanţele şi cântărindu-şi şansele.

Bizley reveni de lângă portavoce.

— Nu se ştie, domnule.

Howard rămase cu ochii la conturul zimţat al coastei de nord-vest a Norvegiei. Nave mari de luptă precum *Scharnhorst* şi *Hipper*, ba chiar şi temutul *Tirpitz*, folosiseră deseori portul Tromsø. Alegerea era clar justificată de aerodromul foarte bine apărat de-acolo.

Probabil că acesta era momentul anticipat de Flota Britanică, iar propriile ei unităţi despicau deja apele Oceanului Arctic pentru a căuta inamicul şi a-l izola de bazele sale.

Se adresă peste umăr:

— Sublocotenent, convoacă-l pe pilot pe puntea de comandă!

Ce oameni riscaseră să fie capturaţi şi torturaţi pentru a furniza această informaţie? Însă acolo unde oamenii liberi sunt oprimaţi se vor găsi întotdeauna câţiva curajoşi, care să-i eclipseze pe colaboraţionişti şi pe profitorii de pe piaţa neagră.

— Da, domnule.

Se auziră bocănituri de cizme grele pe punte, şi Treherne apăru ştergându-şi câteva firimituri de pesmet din barbă. Ascultă veştile anunţate de Howard şi spuse:

— Cred că am depăşit submarinele. Cel pe care l-am scos din luptă – zâmbi, sesizând încruntarea lui Howard –, dar nu-l putem trece pe răboj, trebuie să fi fost singurul îndeajuns de aproape ca să ne atace. (Zâmbetul îi dispăru de pe faţă.) Cât priveşte semnalul de bucurie din partea Amiralităţii… ei bine, ne cam aşteptam la asta.

Howard ridică din umeri. Treherne nu se sfia niciodată să-şi exprime părerile, recunoscând atunci când greşea. Marrack era

un locotenent excelent, dar nu şi-l putea imagina recunoscând că greşise cu ceva.

— Se spune că ruşii vor trimite nave suplimentare de sprijin pentru ultima etapă a marşului.

Nu-i scăpă scepticismul reflectat de ochii lui Treherne, şi de aceea, adăugă:

— Dar noi trebuie să fim pregătiţi pentru a ne descurca singuri. Suntem în raza de acţiune a aviaţiei inamice pentru drumul ce ne-a mai rămas de parcurs, iar mâine, Marina va începe să se retragă.

— Drăguţii de ei! se strâmbă Treherne.

Ridică scara la bord când să pui piciorul pe prima treaptă, ca de obicei. Văzu o rază puternică de soare reflectându-se din cadranul compasului giroscopic şi îşi aruncă privirea spre cer.

— Nu ne putem lăuda decât că le-am scăpat. Deocamdată.

Howard se strădui să zărească elegantul vas al comandantului, dar *Lord Martineau* rămânea invizibil.

— Şeful ştie câte ceva, spuse el rar. Dar trebuie să fii vigilent, dacă nu vrei să te trezeşti aruncat în aer.

Treherne îl urmări crispat.

— Mai e ceva, domnule, cu toate că are brevet de Marină, în adâncul inimii, tot căpitan de navă comercială a rămas!

Semnalizatorul-şef urcă pe punte şi-şi plesni una de cealaltă mâinile înmănuşate. Se uită lung la ajutorul său şi se răsti furios:

— Rosie, *ce* ţi-am spus când am plecat să halesc ceva?

Howard se întoarse într-o parte să vadă ce se întâmplă şi-l văzu pe tânăr cu ochii ţintă la ecran, exact în momentul în care observatorul de la tribord ajunsese la capătul sectorului său.

Semnalizatorul Rosie Lee rămăsese aproape mut, fără a mai socoti că uitase formulele de prezentare pe care le învăţase încă de când terminase cursul de pregătire. Arătă bezmetic spre ecran şi spuse gâfâit:

— *Uitaţi!* Se răsuci şi privi spre căpitan, repetând: Acolo, domnule!

Howard îşi dădu seama că era acelaşi semnalizator care raportase prezenţa celuilalt avion ce îndrumase submarinele. Chiar în clipele în care se gândea la asta, observatorul de la tribord învârti luneta puternică pe şasiu şi strigă:

— *Avion*, domnule! Relevment Verde opt-zero, unghi de

vedere trei-zero, deplasându-se de la stânga la dreapta!

Toţi cei prezenţi priviră cu ochii mijiţi spre zona de lumină intensă, unde cerul senin se reflecta în mare, dând doar iluzia de căldură.

Howard îl descoperi zburând foarte încet; cel puţin aşa părea, deplasându-se paralel cu ei, ca o pasăre uriaşă şi nepăsătoare.

— Semnal către comandant, spuse Howard.

Concentră mesajul în câteva cuvinte, pentru ca în ele să nu se strecoare nici o umbră de disperare. Ajunseseră până aici şi nu folosiseră decât trei dintre seriile de bombe. *Deocamdată*.

Se vedea că avionul nu manifesta interes faţă de convoi. Echipajul lui urmărise şi dăduse ocol multora în Atlantic, îndeajuns de aproape să vadă tot, dar neintrând în raza de acţiune a tunurilor şi dirijând hoardele de submarine asupra victimelor. Era un Focke-Wulf Condor, bombardier cvadrimotor de recunoaştere, cu rază mare de acţiune, care îşi câştigase faima prin ajutorul acordat submarinelor.

— De la comandant, domnule. *Măriţi viteza la paisprezece noduri. Fiţi pregătiţi pentru modificarea cursului*.

Se răsuciră cu toţii când auziră un urlet gutural bubuind pe deasupra apei, ca un avion pornit după pradă. Era acel unic Hurricane cocoţat pe catapultă, învăluit în fum, în vreme ce oamenii se trăgeau înapoi temători, din motive neclare de la distanţa de la care priveau.

— Pentru numele lui Dumnezeu, comandantul îl trimite în urmărire! spuse Howard.

Întoarse capul, pentru ca ceilalţi să observe furia ce-l cuprinsese brusc. Nu se aflau în Atlantic, iar aparatul german era în apropierea unui aeroport de unde putea primi ajutoare.

— Poate-l prinde pe ticălos! remarcă Treherne domol.

Howard ştia că Marrack şi Ayres urcaseră pe puntea de comandă, dar el rămase singur cu gândurile lui.

— Comunicaţi-le telegrafiştilor să ceară imediat legătura cu comandantul, spuse el, totuşi. Din partea navei *Gladiator*. *Solicităm să reţineţi avionul până când*...

Făcu o piruetă pe călcâie când aparatul Hurricane vui de-a lungul catapultei, se lăsă o clipă periculos spre apa flămândă, apoi urcă rapid înspre nori.

— Nu mai transmiteţi!

Howard urmări cum avionul de luptă devenea tot mai mic, după care acesta dispăru într-un vârtej de zăpadă.

Comandantul oricum nu l-ar fi ascultat. Pilotul era un tânăr pe care nici nu apucase să-l cunoască, iar acum tocmai văzuse cum acesta fusese aruncat ca o pradă uşoară în braţele morţii.

— Degeaba!

Îşi dădu seama că rostise acest gând cu voce tare şi adăugă:

— Pregătiţi şalupa, secund! În scurt timp va fi prea întuneric pentru a mai vedea ceva:

Rămase cu privirea aţintită asupra peticului de cer strălucitor, ce devenise atât de înşelător şi de pustiu.

— Să scot oamenii din alarma de luptă, domnule? întrebă Treherne calm.

— Nu, încă nu. Acum nu se mai grăbesc. Au tot timpul din lume.

Se auzi glasul ajutorului de conducător de barcă:

— Echipa de coborâre a şalupei este gata, domnule. Răspund locotenentul şi boţmanul.

Îşi întoarseră privirea spre nori, şi Howard auzi zgomotul sacadat al mitralierelor. Ca nişte ciocănitori într-o după-amiază de vară.

Treherne nu-l slăbi din ochi.

— Ar avea vreo şansă, domnule?

— Poate.

Deci Treherne se gândea la pilot, nu la misiunea lui fără sorţi de izbândă. Se uită la tânărul semnalizator şi încercă să surâdă, dar gura îi rămase inertă. Bravo, Lee!

Ar fi făcut bine să nu mai privească pe nimeni, fiindcă ochii păreau să-i trădeze sentimentele.

Nu se auzi zgomotul vreunei explozii, iar bombardierul cvadrimotor nu se prăbuşi printre nori. Ca şi cum nici unul dintre avioane nu existase. Doar catapulta pustie dezminţea asta.

Reapariţia aparatului Hurricane stârni un vacarm de urale din partea membrilor echipajului care aşteptau lângă fungile de la pupă şi a celor în costume impermeabile şi veste de salvare, gata să fie lansaţi la apă. Uralele amuţiră instantaneu când avionul intră în picaj şi luptă să recâştige înălţime, cu motorul tuşind şi urlând, deodată insuflând tuturor speranţe reînnoite, ca şi cum maşinăria era pe moarte, nu omul.

Pilotul reuşi să vireze către distrugătorul care se deplasa încet – obişnuita manevră prin care se apropia de nava din coada convoiului, ce se recomanda în astfel de cazuri. Pesemne că îi vedea deja pe marinarii aflaţi la fungi, şalupa legănându-se leneş deasupra mării, descoperind speranţa, rugându-se.

Se auzi un cor de strigăte când, pe neaşteptate, avionul se opinti, apoi păru să se încline pe o aripă, după care izbi apa. Explodă într-o minge de foc intens, iar fragmentele lui căzură în ploaie pe o rază mare. Numai fumul mai zăbovea deasupra apei. Apoi, nimic.

— Fixaţi barca! Pilot, sporiţi turaţia pentru a ne relua locul în convoi! comandă Howard, care rămăsese agăţat de balustrada de dedesubtul ecranului, gata să vomite.

Auzi cum ordinele îi fură transmise mai departe, apoi tremurul crescând al punţii şi al îmbinărilor de peste tot.

Când vorbi din nou, vocea îi redevenise calmă. Prea calmă.

— Transmiteţi către comandant. *Aparatul pierdut. Pilotul mort*.

Îi venea să urle din toate puterile, ca şi cum comandantul şi toţi ceilalţi l-ar fi putut auzi. În loc de asta, se urcă pe scaun şi păstră în sine tot ce avea de zis. Reuşi chiar să zâmbească chinuit. Pesemne că domnul Mills avea dreptate, până la urmă.

— Ordin de la comandant, domnule. Modificaţi cursul în succesiune. Cârma la unu-patru-zero grade.

Stând lângă platforma compasului, Treherne îşi mai umplu o pipă cu tutun prost şi urmări pregătirile mute ce se desfăşurau în jur. Oamenii de pe *Gladiator* se aflau la posturile de luptă şi rămăseseră astfel încă de la prima licărire a zorilor. Îl văzu pe Ayres la portavocea care îl ţinea în legătură cu ofiţerul practicant Esmonde şi cu Morgan, secundul ofiţerului navigator. Aceştia, cu siguranţă, erau cu ochii pe masa de trasare a cursului, gata să treacă la altă hartă, sau la una la o scară diferită. Asta, pentru a face minuni în cazul în care toţi cei de pe puntea de comandă ar dispărea.

Căpitanul stătea lângă scaunul său, cu pipa încinsă, fiindcă vântul făcuse tutunul să ardă în câteva minute. Acum arăta mai puţin obosit, gândi Treherne. Doar în privinţa unui lucru nu se obişnuise cu Howard. Iminenţa acţiunii, confruntată cu şansa de a supravieţui la sfârşitul zilei; reacţiile lui nu erau cele anticipate de

Treherne.

Se întreba adesea dacă Howard avea o iubită. Iar dacă avea, aceasta era bine ascunsă undeva. Se gândi la soţia sa, Carol, care îl părăsise după numai doi ani de căsnicie. Nu înţelegea nici asta; la urma urmei, era fiică de marinar. Zâmbi pentru sine. Poate tocmai acesta era motivul. Pesemne, voia mai mult de la viaţă decât un „bun-venit“ şi „la revedere“.

El se născuse şi crescuse în micul port Fowey. Voise dintotdeauna să meargă pe mare, încă de când era în scutece. Avea asta în sânge – în aproape fiecare familie din preajma acelui port activ era câte un marinar. Părea ceva firesc, fiindcă, pentru început, trebuia să se îmbarce pe vreunul dintre vasele cu aburi care transportau caolin. Curând însă s-a îndrăgostit de navele oceanice şi atracţia pentru Caraibe îl dusese tocmai acolo.

Când nava lui, încărcată cu banane până la nivelul punţii, traversa dus-întors Oceanul Atlantic de Vest, nu se gândise niciodată că aceleaşi ape ar putea deveni, într-o bună zi, un duşman înspăimântător, nu numai pentru el şi tovarăşii săi, ci şi o ameninţare palpabilă, de netrecut, pentru ţara lui.

Simţi cum puntea se ridică şi se făcu alunecoasă când *Gladiator* vira, pentru a intra pe noul curs, şi-l auzi pe Howard vorbind cu timonierul în timonerie. *Echipa*. Picioarele ridicate pe treptele unei scări şi clinchetul cănilor în aşteptarea ceaiului fierbinte promis, în ceainicul ciobit.

Ici-colo, licărea o luminiţă la câte o navă a convoiului, ori poate era vreo scânteie parazită de la portavocea pentru biroul de telegrafie.

Comandantul începuse să devină agitat. Îşi adunase turma, apoi introdusese una dintre navele de escortă de pe o aripă în convoi, făcând-o să se deplaseze până în mijlocul vaselor încărcate cu vârf. Ba ceruse viteză mai mare şi mai puţin fum, ba îl avertizase pe unul dintre căpitani să nu se mai abată de la curs, ba îl prevenise pe altul să confirme semnalele primite şi să nu se mulţumească doar a le executa.

La o analiză mai atentă, părea ciudat. Treherne era un ofiţer navigator cu multă experienţă, la fel ca mulţi alţi oameni din Marină care serviseră ţara în timp de pace. Cunoştea pericolele, stupiditatea unor căpitani care preferau să navigheze cum le trecea prin cap, dar nu-i plăcea, totuşi, maniera în care erau

hăituiţi de Marină. La urma urmei, erau civili; de asemenea, erau perfect conştienţi că vasele lor deveneau ţintele principale. Bombe, torpile sau mine care niciodată nu alegeau – se confruntau cu toate astea şi reveneau să îndure şi altele.

Îşi dădu seama că Howard revenise, şi tocmai trăgea adânc din pipă, fiindcă fuiorul de fum se subţiase. *Sigur m-a ajuns oboseala*, gândi Treherne. *Nici nu l-am văzut mişcându-se*.

Howard îl privi gânditor.

— Ce părere ai, pilot?

Treherne zâmbi şi îşi simţi pielea întinzându-se, gata să plesnească, acolo unde avusese o degerătură la faţă în cursul unei călătorii efectuate în Atlanticul de Nord. Acesta era unul dintre motivele pentru care îşi lăsase barbă.

— Cred că azi e ziua, domnule.

Howard aruncă o privire către oamenii din jur. Întindeau cănile să le fie umplute din nou, dar observatorii nu-şi dezlipeau ochii de la sectoarele atribuite.

— De acord. N-am mai primit informaţii privind navele germane care au ieşit din Tromsø. Nici o afurisită de veste! Păru să se hotărască. Ştii ce cred? Ne vor ataca din aer.

Amândoi ridicară privirea spre şuviţele de nori ce se fugăreau pe cer. O dată ziua instalată, cerul avea să fie perfect senin. Rămâneau total descoperiţi.

Tânărul semnalizator Rosie Lee privi şi el în sus, aşteptându-se să zărească ceva înfiorător. Îl auzi însă pe Trcherne râzând şi apoi îl văzu întinzându-i căpitanului punga sa cu tutun. Deci nu avea motive să se teamă.

— Doamne, uite ce soare!

Howard se întoarse şi văzu cele două coşuri de fum iluminându-se ca nişte coloane de aramă lustruită, în clipele în care primele raze străpungeau de dincolo de orizont. Parcă lumina se revărsa peste orizont, ca un metal topit, alunecând peste un baraj.

Feţele deveniră din nou personalităţi, iar gurile şi ţevile tunurilor antiaeriene luciră când razele soarelui mângâiară gheaţa sclipitoare şi siluetele ghemuite ale servanţilor.

Treherne aruncă o privire la pavilionul de navă militară, ce flutura rigid pe catarg. Pavilionul folosit pe mare, rupt şi zdrenţuit de zeci de furtuni. N-avea să mai reziste mult. Semnalizatorul-şef

avea un sistem. Cele mai bune pavilioane se foloseau doar în port şi pentru acoperirea morţilor ce aşteptau să fie îngropaţi. După aceea, îşi încercau şansele la catarg.

Brusc, dinspre grupul de portavoce se auzi glasul unui ajutor de timonier:

— De la comandant, domnule! *Avioane detectate în sectorul Roşu patru-cinci. Patru mile*.

Treherne se gândi la aparatul Hurricane care explodase.

— Ticălos nenorocit!

Howard analiza însă în minte soluţiile posibile. Ca să economisească timp, comandantul folosea transmisiile radio mai des decât ar fi trebuit. *Fiindcă ştie*. Acum nu mai avem unde să ne ascundem.

Auzi ţăcănitul sacadat al focului de tun antiaerian, departe, în fruntea convoiului. Trebuia să fie vasul comercial *Beothuck*; acesta avea instalate opt tunuri de 11,9 mm în turele gemene.

Majoritatea distrugătoarelor ca *Gladiator* aveau doar patru. Practic nu exista nici o şansă de a lovi vreun avion german de recunoaştere, însă comandantul escortei urma să dea ordin de tragere numai ca să mai risipească încordarea. Furia şi neputinţa de a vedea avionul mare zburând nepăsător în jurul convoiului, puţin în afara razei de acţiune a proiectilelor, dar îndeajuns de aproape, încât să numere vasele şi apoi să transmită un raport complet. Mai bine se risipeau câteva proiectile, decât să stea cu braţele încrucişate.

Îl auzi pe semnalizatorul Lee murmurând:

— Pun pariu că e acelaşi pe care l-am văzut mai devreme!

Vocea lui trăda parcă o descoperire care îi aparţinea exclusiv.

— Uite-l la Verde patru-cinci, unghi de vizibilitate doi-cinci! strigă cineva, din partea cealaltă a convoiului.

Dar soarele era atât de puternic şi strălucitor, încât avionul se zărea doar accidental, ca un ciob de sticlă sau un metal sclipitor.

Howard îşi lăsă binoclul în jos, orbit de strălucire. De sus, totul se vedea că în palmă, gândi el. Încercă să-şi amintească toate prelegerile pe care fusese nevoit să le suporte privind misiunile de recunoaştere aeriană. Din câţi oameni se compunea echipajul unui Condor? Opt. Probabil stăteau la soare, sorbind surogat de cafea, în vreme ce discutau despre şansele de a reveni la bază pentru a prinde masa de prânz.

Un grup de oameni coborî în goană, unul dintre ei purtând pe umăr o geantă de prim-ajutor, care i se bălăngănea pe şold. Încă o părticică a structurii complicate a navei, cum era şi echipa de remediere a avariilor, care urma să se ocupe de stingerea eventualelor incendii, de întărirea pereţilor despărţitori, de acoperirea găurilor, în timp ce camarazii lor luptau la tunuri. Cei şase supravieţuitori aveau să facă tot ce le stătea în puteri, deşi unul dintre ei se alesese cu arsuri atât de grave, încât abia se putea mişca. Prosser, sanitarul de la infirmerie, îi dăduse câteva bandaje pe care să le desfacă în caz de nevoie. Pesemne că acelaşi lucru se petrecea şi pe celelalte nave care reuşiseră să culeagă supravieţuitori. Cu dureri sau nu, era mai rău să stea degeaba şi să nu facă nimic, decât să aibă o ocupaţie; activitatea îi făcea să uite că nava care i-a salvat ar putea fi scufundată la rândul ei.

Sublocotenentul Ayres lăsă în jos binoclul şi îşi şterse ochii cu dosul mănuşii. Răsuflarea i se strecura prin fularul roşu cu albastru, înfăşurat peste gât şi gură, asemenea unui abur încins. De fibrele fularului atârnau mici cristale de gheaţă.

Văzuse avionul deplasându-se încet, până devenise acum un punct deasupra orizontului îngheţat. „Orbitorul chip al primejdiei.“ Rosti vorbele fără nici o emoţie în glas, pe un ton aproape detaşat.

Treherne îl scrută. Bănuia că fularul acela făcea parte din biografia de până atunci a sublocotenentului. Ayres şcolarul.

— Ce-a fost asta, sublocotenent?

Acesta ridică din umeri.

— Ceva învăţat demult.

Howard se îndreptă spre partea din faţă a punţii de comandă. Ştia ce gânduri avea navigatorul masiv şi bărbos. Ayres putea să renunţe chiar în acele momente. Teama dispăruse. O simţeai dacă aveai speranţe de supravieţuire.

— De la comandant, domnule! *Se apropie avioane de la Verde unu-cinci*...

Restul mesajului se pierdu în vacarmul comenzilor şi fu acoperit de accentul scoţian al lui Finlay, aflat la postul lui de comandă.

Howard se uită la grupul de oameni de pe punte.

— Ne apropiem de convoi pentru a-i oferi sprijin antiaerian.

Sporiţi viteza la douăzeci şi cinci de noduri.

Simţi vibraţiile navei imediat ce locotenentul (inginer) Evan Price, fiul unui marinar pentru transportul cărbunelui din Swansea, dădu drumul motoarelor la întreaga lor capacitate, de treizeci şi patru de mii de cai putere, de parcă ar fi ridicat stăvilarul unui baraj de pe un râu la cota de inundaţie.

— Avioane, domnule! Relevment Verde trei-zero, unghi de vizibilitate doi-zero!

În difuzorul de pe punte se auzi glasul calm şi netulburat al lui Finlay:

— Sunt peste douăzeci, bandiţii! Toate tunurile, gata de tragere!

Howard rămase în picioare pe grătarele punţii şi urmări tunurile antiaeriene şi tunurile B rotindu-se în căutarea ţintelor, receptând în acelaşi timp declicurile metalice, tusea agitată a cuiva, asemenea celei pe care o auzi într-o biserică înainte de începerea slujbei.

— *Baraj!* răsună din nou glasul lui Finlay. I se adresa unuia dintre oamenii lui, însă uitase portavocea deschisă. Junkere 88. Se apropie la mică înălţime. Caută culoarul potrivit.

Howard duse binoclul la ochi. Parcă excluzând toate celelalte nave, *Gladiator* lăsa impresia că se simte complet singur. Privi concentrat la cele două grupuri de avioane. Umpleau cerul, sau aşa percepea el.

— De la comandant, domnule. *Deschideţi foc de voie*.

Un marinar pufni într-un râs nervos.

— Cine mai e şi asta?

— Baraj – *începeţi!*

Howard lăsă binoclul să-i cadă pe piept şi inspiră adânc. Auzi bubuiturile în staccato ale tunurilor din convoi, apoi, după ce Finlay transmise ordinul, puntea de comandă se cutremură când tunurile antiaeriene porniră să tragă.

Howard văzu convoiul răspândit de-o parte şi de alta a provei, ca şi cum *Gladiator* avea să se năpustească neîngrădit în mijlocul lor.

Îl auzi însă pe Treherne transmiţând ordine, şi valul ridicat de probă începu să scadă. De sub punte răzbătură zgomotele următoarelor proiectile aşezate pe culate.

— Servant ochitor – ţinteşte! Apoi: Ochitor – ia ţinta!

— *Foc!*

Cerul era punctat de mingile de fum purtate de vânt şi părea mânjit, fără vreo şansă de a-şi recăpăta culoarea dinainte.

Howard scrută şirurile compacte de vase comerciale, în jurul cărora şerpuiau navele lor de escortă, vopsite în culori de camuflaj, cenuşii cu pete, care întâmpinau atacatorii folosindu-şi din plin armamentul automat şi cu rază scurtă de acţiune.

— Nu, nu suntem singuri, zise el încet.

Avioanele din fruntea formaţiei trecură ca un tunet pe deasupra; aripile lor reflectând conurile trasoarelor ce ţiuiau în zbor către nave.

Apoi căzură primele bombe.

Subofiţerul Bob Sweeney dădu drumul timonei, uşor şi cu atenţie, simţind, în acelaşi timp, cum timoneria *Gladiator*-ului se cutremura şi vibra în vuietul salvelor de tun. Deşi fuseseră plasate obloane din oţel deasupra hublourilor, aerul dinăuntru era deja cotropit de mirosul înţepător de la tunurile Oerlikon, care ţineau piept bătăliei îndârjite, bubuiturile lor încetând doar atunci când servantul trebuia să efectueze reîncărcarea.

De-o parte şi de alta a siluetei îndesate a lui Sweeney, Bully Bishop, timonierul-şef, se ocupa de aparatele de telegrafie, împreună cu un marinar capabil, pe nume Melvin. Un mesager şedea ghemuit lângă grupul de portavoci, în vreme ce ofiţerul practicant Esmonde şi un ajutor al şefului semnalizatorilor stăteau într-un grup compact, în colţul din spatele mesei de trasare a cursului care vibra.

Sweeney ascultă zvonul de voci ce venea dinspre puntea superioară, un strigăt al unuia dintre observatori fiind urmat instantaneu de focul înteţit al armamentului principal, însoţit de canonada navelor din apropiere.

— Uşor, flăcăi, mârâi el. Uite-i că vin!

Se concentră asupra repetitorului giroscopic şi încercă să nu se gândească la bombardierele care se repezeau în linie dreaptă către convoi. Când nava *Gladiator* fusese scoasă din misiunile pe Atlantic, pentru a suporta reparaţiile de multă vreme necesare, Sweeney plecase acasă, în permisie. Asta era mai mult o formalitate, decât o uşurare. *Nu mai avea* casă, iar soţia răbdătoare şi bolnăvicioasă fusese înmormântată într-una dintre marile gropi comune din East End.

Fusese o experienţă stranie, chiar şi pentru el, deoarece participase la mai toate bătăliile navale, începând cu Războiul Civil din Spania şi terminând cu Dunkerque, din Atlanticul de Vest până la North Cape.

Cel mai tare îl deprimase faptul că nici nu ştia unde se află. Străzile pe care le colindase în copilărie, înainte de a pleca să urmeze cursurile de la Andrew, unde locuiseră, munciseră sau trăiseră, mai mult sau mai puţin cinstit, majoritatea rudelor sale, dispăruseră. Găsise un deşert presărat cu cărămizi, drumurile fiind marcate doar de pietrele de rigolă, şi acelea sfărâmate.

Un gardian de la Serviciul de Alarmă Locală Antiaeriană îi arătase locul în care se aflase casa lui. Nu mai exista nici măcar un petic de tapet care să-i indice poziţia exactă a fostului său cămin.

— Banda dreapta!

— Banda dreapta, domnule!

Timona păru să se răsucească de la sine, în mâinile lui vânjoase.

— Treizeci de grade la tribord!

Boots alunecă pe plăcile de metal când puntea se înclină puternic şi Esmonde, cu chipul palid ca hârtia, se legănă, gata să cadă cât era de lung.

— *Cârma zero!*

Sweeney scrâşni din dinţi auzind bombele ce urlau deasupra capului. Bătrânul părea destul de stăpânit. Asta era al naibii de bine!

— Rotaţia la unu-unu-zero! adăugă.

Lanţul de explozii surde păru să-l ridice pe Sweeney de pe picioare, şi acesta percepu că unele dintre bombe îşi nimeriseră ţintele.

Bully Bishop exclamă răguşit:

— De ce dracu’ nu mergem mai repede, Swain?

Sweeney făcu un semn de avertisment din cap către portavocea al cărei capăt avea forma unui clopot întors.

— Nu te mai răsti atât! Ce te-a apucat? Te-ai şi săturat?

Esmonde îl atinse pe braţ pe ajutorul semnalizatorului-şef şi simţi cum acesta tresare.

— Chiar, de ce?

Morgan îl măsură obosit.

— Fiin’că o să rămânem alături de vasele comerciale!

Sweeney îl auzi pe căpitan din nou.

— Cârma la unu-şapte-zero.

— Of, Doamne, iar vin la atac! şopti cineva.

Sweeney nu-l luă în seamă şi ascultă bătaia înfundată a motoarelor. Junkere 88, aşa spusese ofiţerul artilerist. Bimotoare cu armament greu la bord. Nu-i erau străine lui Sweeney. Se auzi iar şuieratul dement al bombelor şi, acoperindu-l, uralele dezlănţuite venind prin una dintre portavoci: *L-au nimerit pe ticălos!*

Explozia trebuie că se produsese aproape de-a lungul bordului. Morgan deschise brusc un oblon, exact la timp ca să vadă o aripă uriaşă de avion, pe care era inscripţionată crucea neagră, dispărând dincolo de punte.

— Închide, Morgan! se răsti Sweeney. N-am chef să mă aleg cu o schijă-n burtă!

Nu-şi dădea seama cât durase; nici nu-şi dezlipise ochii de la compas, ca să verifice ceasul timoneriei. Fumul se strecura în jurul lor, apoi era absorbit şi împrăştiat de ventilatoare, iar hainele, sub care trupurile îi dureau, erau punctate de fulgi ca de zăpadă, căzuţi din vopseaua de pe tavanul timoneriei.

— *Cu toată viteza înainte!*

Sweeney îşi ascunse sentimentul de uşurare când aparatele de telegraf transmiseră mesajele către camera motoarelor. *Isuse*, gândi el, *mecanicul-şef şi oamenii lui trebuie să fi tremurat sănătos!* Acolo nu aveai cum să auzi bomba, şi nici torpila n-o vedeai, ci simţeai doar peretele cedând, după care mureai opărit.

Rotaţiile elicelor crescură, şi Sweeney încercă să-şi imagineze ce se petrecea. Acoperind vacarmul motoarelor şi focurilor de tun, se auzi un gong bătând scurt, apoi, o clipă, îşi închipui că asurzise.

— Încetaţi focul!

Se priviră unul pe altul, nevenindu-le să creadă.

— Am scăpat ca prin urechile acului, zise Morgan gutural.

— Rotaţii şapte-zero.

Aproape imediat, viteza începu să scadă. *Howard stă exact lângă portavoce*, gândi Sweeney.

— Pilot, lansează şalupa! Doctorul pe punte, imediat! Apoi adăugă: Timonierul la mine, te rog!

Cu un gest reflex, Sweeney dădu să-şi şteargă fragmentele de vopsea de pe şapcă şi manta.

— Preia tu, Bully.

După sentimentul de sechestrare pe care îl avusese în timonerie, cerul i se păru neasemuit de strălucitor, cu toată perdeaua vălurită a fumului de-afară.

Urcă scara şi trecu de tunul Oerlikon de la tribord, unde servanţii reîncărcau şi verificau mecanismul de declanşare a focului, cu ochii pironiţi şi cu o undă de sălbăticie în privire.

Sweeney văzuse chipuri cu expresii similare în fotografiile din cărţile tatălui său despre războiul de pe Frontul de Vest. Feţe ale unor oameni care îşi pierduseră orice speranţă, ajunşi dincolo de disperare, a căror unică soluţie era nebunia – nevoia de a ucide.

Sweeney trecu de portiţa ce dădea pe puntea de comandă şi percepu scena din faţa navei cu o deconcertare împietrită.

Convoiul era dispersat în şiruri inegale şi strâmbe, iar pe valurile de hulă acoperite de ulei se legănau resturile bătăliei.

Bărci de salvare şi lăzi sfărâmate, cadavre şi oameni, incredibil, încă în viaţă, care se zbăteau să ajungă la distrugătorul ce se îndrepta spre ei. Sweeney se strădui să rămână cu chipul împietrit, şi nu-şi trădă sentimentele când îi văzu pe ceilalţi: bucăţi de trupuri, care nu mai reprezentau oameni, ci rămăşiţe.

Duse mâna la şapcă.

— Da, domnule.

Howard se răsuci, văzând-l abia atunci.

— Te-aş ruga să preiei conducerea operaţiunilor la pupa. Triază răniţii şi du-i în careul ofiţerilor. Încercă să surâdă, însă ochii lui spuneau altceva. Ştii ce ai de făcut.

Sweeney duse mâna streaşină la ochi să şi-i ferească de soare şi scrută o formă întunecată aflată la distanţă. Chila unui cargou răsturnat. Şi acolo existau oameni, unii dintre ei stând în picioare pe coca avariată. Erau frecvente asemenea scene. Marinarii nu voiau să-şi abandoneze vasul nici măcar atunci când el era pe moarte.

— Te-ai comportat bine, Swain, zise Howard. Coborî privirea şi rămase cu ochii la propria-i mânecă. Am pierdut şapte vase comerciale.

Sweeney îl urmări cu un aer grav. De la plecarea din Islanda, o treime din convoi fusese distrusă. Dumnezeu ştia câţi oameni

pieriseră o dată cu vasele.

— Am doborât vreunul, domnule?

Howard rămase nemişcat şi căută spre fumul purtat de vânt.

— Două, şi unul avariat. Se întoarse către timonier. Nemţii au făcut o treabă bună, aşa cred.

Marrack apăru, bocănind, pe puntea de comandă, parcă mirosindu-şi drumul cu nasul lui mare.

— Şalupa pregătită pentru coborârea la apă, domnule.

Expresia lui părea întrebătoare: „E înţelept?“ Însă imaginea disperării de pe faţa lui Howard îi dădu răspunsul.

Subofiţerul Tucker aduse binoclul la nivelul scutului, care trepida imperceptibil.

— De la comandant, domnule!

Treherne spuse cu glas îndurerat:

— Cred că l-au lovit şi pe el.

Părea ameţit de acea veste şi îngreţoşat cât de simplu era să măcelăreşti.

Tucker continuă, fără să se oprească:

— *Abandonez nava*.

Howard puse binoclul la ochi şi descoperi elegantul cargou *Lord Martineau* plutind în derivă, cu prova învăluită în fum. Se vedeau şi flăcări. Vasul fusese bombardat în cursul câtorva asalturi şi, ţinând seama de încărcătura grea, alcătuită din tancuri şi vehicule blindate, avea să se scufunde rapid când îi venea sorocul.

— *Beothuck* este pregătită să preia supravieţuitorii.

Howard văzu catargul provă şi macaralele prăbuşindu-se peste copastie, în mare, dar zgomotul nu mai răzbătu până la ei. *Deci opt*. Cum asta? Atacul nu ţinuse decât două ore.

Traversă către cealaltă latură şi privi în jos, spre puntea unde baleniera se legăna deja deasupra mării. Oamenii din echipaj aveau chipuri sumbre, de parcă n-ar fi vrut să-şi părăsească nava.

— Încet înainte! ordonă Howard.

— Coborâţi în larg! Scoateţi cavilele!

Marrack urmări hula uleioasă ridicându-se ca o pânză neîntreruptă sub chila balenierei.

— *Daţi drumul!*

Chila zveltă atinse apa şi, având cârma încă fixată, barbeta de barcă de la castelul provă o dirijă să se depărteze de bordul

distrugătorului.

Howard uită de operaţiunea de lansare şi privi la convoiul împrăştiat. Ici-colo, se vedeau lămpi de semnalizare pâlpâind prin fum, iar remorcherul reuşise, cumva, să ia un cargou la remorcă. Prova avariată a vasului era atât de adânc scufundată în apă, încât echipajul ei stătea aproape la suprafaţa mării.

Observă apoi nava-comandant tresărind încă o dată şi asistă la scufundarea ei la pupa. Coca de o formă ciudată a vasului *Tromp II*, pe care se improvizase bateria antiaeriană, traversă încet câmpul lui vizual. În absenţa acestui vas, germanii ar fi distrus tot convoiul, fără nici o bătaie de cap. În timp ce *Tromp II* îi blocase vederea nava-comandant aproape se scufundase, fiind deocamdată înconjurată de bule de aer, ce se spărgeau obscen în jurul ei, din cauza încărcăturii grele, care scăpase din legături şi desăvârşea distrugerea.

— Domnule, comandantul escortei a ordonat corvetelor să mai efectueze un dragaj câtă vreme se desfăşoară operaţiunile de salvare, anunţă Treherne.

— Înţeleaptă hotărâre, pilot, luată de un bărbat curajos.

Howard rosti asta cu amărăciunea care îl cuprinsese într-o strânsoare ca de menghină. Să navigheze atâta drum, şi degeaba. Era un joc în care un singur jucător deţinea toate atuurile. Grupul de sprijin al Flotei Britanice stătuse deoparte, din pricina rapoartelor privind submarinele germane, şi îşi păstrase portavionul pentru propria-i apărare. Uriaşa navă de suprafaţă a inamicului nu apăruse, şi era improbabil să se întâmple asta, mai ales că peninsula Kola era atât de aproape. Pesemne, revenise în port. Deci încă o păcăleală.

— Opriţi motoarele! îl auzi pe boţman răcnind din rărunchi la oamenii lui aflaţi la plasele de salvare şi la parâme.

De-a lungul bordului se înşiruiau chipurile lor devenite anonime, îmbibate de ulei şi motorină, însângerate şi aproape de moarte.

Ar trebui să fiu obişnuit cu asta, şi să nu mă sinchisesc. Dar mă doare. Se trezi că strânsese balustrada de oţel atât de puternic, încât degetele îi pocniră.

— Mai vreţi să vă umpleţi o pipă de la mine, domnule? întrebă Treherne, cu o expresie îngrijorată, întinzându-i punga lui cu tutun. Când ne întoarcem, o să vă ţin tovărăşie la prima sticlă de

Horse’s Neck, domnule. Dacă-mi permiteţi.

Howard luă punga, dar nu-i răspunse. Treherne ştia că nu putea. Nici nu îndrăznea.

Ayres se apropie discret de el şi şopti:

— N-am văzut niciodată ceva atât de îngrozitor.

Treherne se asigură că Howard nu-i putea auzi şi observă că acesta nu reuşise să-şi umple pipa.

— Ce să facem, prietene, Winston Churchill le-a promis ruşilor, minunaţii noştri aliaţi, că vom trece cu un convoi prin Murmansk, la fiecare trei săptămâni. (Îşi întoarse privirea de la umerii căzuţi ai lui Howard.) Sublocotenent, îţi poţi închipui o idee mai nebunească? E ca şi cum nemţii ar încerca să trimită un convoi prin estuarul Tamisei! Nu mai rezistă şi explodă: *Ticăloşi şi nemernici!*

Dar Ayres nu înţelegea exact la cine se referea.

Baleniera îşi croia drum printre rămăşiţele în derivă ale navelor sinistrate şi cadavre. Asta făcea şi când apăru o unitate rusească de şase distrugătoare, pentru a parcurge restul drumului împreună.

— Vreţi un ceai, domnule?

Howard se răsuci cu scaunul şi luă cu mare atenţie cana ciobită.

Ofiţerul rus de la comanda distrugătoarelor şi căpitanul lui *Beothuck* schimbau mesaje, în vreme ce navele îşi adunară ultimele puteri şi încercară să se alinieze în convoi.

— Gata de marş, domnule! Marrack rămăsese calm, ca de obicei. În zori, ar trebui să ajungem în port.

Însă Howard îl asculta pe tunarul de la Oerlikon, care şedea ghemuit sub şasiu şi bătea din palmele înmănuşate, îngânând nişte versuri inedite pe cunoscuta melodie „Ce prieten avem în Isus“:

Când războiu’ s-o sfârşi,
O, ce fericit voi fi,
Da’s aici azi – mâine, mai ştii?
Ce bine-i pe mări pustii.

6
Când pleci?

Întinderea de apă a portului natural avea o culoare plumburiu-murdară, astfel că înălţimile povârnite şi fiordurile păreau neclintite şi lipsite de viaţă. Narvik, un port norvegian cândva în plină activitate, era ascuns în ceaţă, iar orizontul care separa uscatul de cer părea să fi dispărut.

Lipsa de viaţă a locului era o amăgire. În vreme ce un nou val de ninsoare amestecată cu ploaie ascunse vederii câteva dintre casele ce dominau portul, un avion de luptă ţâşni cu un urlet din umbre, iar huruitul motorului cutremură dealurile şi croi un coridor sonor pe suprafaţa mării.

Submarinul se deplasa lent, cu motoarele Diesel trepidând, ca şi cum, asemenea unui animal rănit, se întorcea la bârlogul lui pentru a-şi linge rănile. Abia dacă lăsa un siaj, iar oamenii care stăteau în picioare pe el, înfofoliţi până la ochi în îmbrăcăminte călduroasă, urmăreau apropierea uscatului, simţind în asta un fel de miracol.

Când micul dragor ajunse la travers şi scoase un sunet de sirenă, nimeni nu se clinti şi nici nu răspunse fluturărilor de mână, în semn de salut şi admiraţie.

Din pescadoarele aflate în apropiere nu veniră astfel de gesturi, deoarece, în această ţară, aflată sub ocupaţie, era mai înţelept să nu-ţi exprimi deloc sentimentele. O şalupă se ivi din ninsoarea cu fulgi fini şi ţâşni să întâlnească submarinul care sosea; luminile ei de semnalizare împungeau deja prin semiîntuneric, astfel că silueta lungă, de forma unui rechin, vină uşor către tribord, de parcă ar fi fost trasă de o parâmă nevăzută.

În partea din spate a chioşcului, pe „podiumul orchestrei“, apăru brusc un drapel vişiniu, cu o cruce neagră şi cu o zvastică la fel ca pavilionul şalupei şi al dragorului.

Stând lângă periscop, comandantul submarinului ridică ochii spre propriu-i pavilion, arborat deasupra capului, trăind aceleaşi sentimente ca şi restul oamenilor săi. Mai erau şi alţi ochi care iscodeau de pe dealuri, gândi el. Spioni, terorişti, care, folosindu-se de aparate de radiorecepţie interzise de autorităţile de

ocupaţie, aveau să transmită la Londra rapoarte legate de prezenţa submarinului, de faptul că supravieţuiseră.

Cu un gest de sfidare, germanul îşi dădu jos de pe cap gluga impermeabilă şi îşi aşeză mai bine cascheta cu calotă albă, peste părul în dezordine. Şapca albă, însemnul de comandant de submarin.

Localnicii ar putea vedea chiar proporţiile avariilor, socoti el. Atinse parapetul punţii, plăcile din oţel îndoite, găurile făcute în el de proiectilele de tun în momentul în care intraseră urgent în imersiune. Unul dintre marinari fusese lovit de schije şi murise la câteva clipe de la scufundare. Dacă atacul inamicului ar fi continuat, ar fi putut trimite spre suprafaţă cadavrul omului, împreună cu puţin combustibil. Asta i-ar fi convins.

Kapitänleutnant Manfred Kleiber luptase aproape exclusiv pe submarine. Acum avea douăzeci şi şase de ani şi, până la acest ultim atac, nu luase în considerare posibilitatea de a fi ucis chiar el. Asta li se întâmpla celor care aveau misiuni primejdioase.

Dar, de astă dată, lucrurile luaseră o întorsătură urâtă, şi încă îşi chinuia mintea în încercarea de a descoperi dacă greşise în vreun fel.

Plecaseră din Kiel după o reechipare de scurtă durată, pentru a se îndrepta spre nord, ocolind insulele Faroe, prin *Grădina de Trandafiri*, şi apoi spre sud, către o nouă bază situată pe coasta franceză, în apropiere de Lorient. O schimbare faţă de marea asta necruţătoare, având de îndurat doar privirile reci şi ostilitatea localnicilor la revenirea în port. Însă primise ordine cu indicaţia de a descoperi şi de a urmări convoiul. Ca să ţină pasul cu acesta, fusese nevoit să iasă la suprafaţă, perfect conştient de pericolele create de gheaţă şi de cele ce se puteau întâmpla.

Auzise de valve care îngheţaseră bocnă în apele Oceanului Arctic, astfel că submarinele nu reuşiseră să intre în imersiune şi rămăseseră la suprafaţă, până când fuseseră descoperite de vreun hidroavion sau bombardier.

Trăseseră de la o distanţă foarte mică, întrucât era singura şansă de a încetini convoiul, şi câştigaseră astfel timp pentru a chema alte submarine în zonă. Acum ştia cu totul altceva: celelalte fuseseră trimise spre nord-vest, în urmărirea navelor britanice grele.

Intrase într-o imersiune precipitată, fără să-şi dea seama încă

dacă avariile produse de torpila care explodase prematur aveau să-i fie fatale navei de mărfuri; considera doar că făcuse tot ce-i stătuse în putinţă şi reuşise să trimită la fund încă un vas cu mărfuri preţioase.

În clipa în care întinsese mâna să închidă bocaportul superior şi trasorul strălucise extrem de viu în corpul marinarului muribund văzuse distrugătorul parcă zburând printre valuri, îndreptându-se către el, ca şi cum, în afara luptei pe viaţă şi pe moarte, nu ar mai fi existat altceva.

După ce cârmele orizontale reacţionaseră, în cele din urmă, şi apa umpluse tancurile cu un zgomot ca de tunet, Kleiber constatase că imaginea aceea i se imprimase foarte clar în minte. Iar mai târziu, folosind toate trucurile şi cunoştinţele care reuşiseră să-i ajute pe el şi pe oamenii lui în viaţă, îşi amintise şi numărul distrugătorului, aşa cum sclipise în lumina trasoarelor, la fel ca sângele omului mort. *H-38*. Îl căutase în biblia lui, exemplarul din *Weyers Kriegs-Flotten*, care ajunsese soios de atâta folosire. Prin urmare, acum avea un avantaj asupra inamicului, care era cât pe-aci să-l trimită la fund pe vecie – HMS *Gladiator*.

Dacă nu ar fi suferit avaria provocată de explozie, Kleiber ştia că ar mai fi încercat un atac asupra convoiului. Şi împotriva navei *H-38*.

Auzi scrâşnet de cizme pe punte şi-i văzu pe marinari cum strângeau cablurile de amarare şi le scuturau, curăţându-le de gheaţă.

Privi în jur la locul de ancorare, destul de îngust. Nu puteau să se oprească aici. Trebuia să revină la Kiel ca să repare avariile. Când urmau să ajungă, în sfârşit, în Franţa, se va fi făcut vară. Se spunea că francezii au unt proaspăt, vin şi mâncare bună din belşug. Probabil şi femei – asta, pentru ca oamenii lui să dea de bucluc.

Se gândi la locuinţa sa din Hamburg. O să-l întrebe cu toţii: „Iar ai venit acasă? Când pleci?“. Pesemne că la fel era în Marina oricărei ţări.

Îşi aduse aminte de bubuitul şi pocnetul bombelor de adâncime. Ajunsese să se obişnuiască cu ele, deşi auzise că inamicul realiza mereu arme antisubmarin tot mai performante.

Dar timpul se scurgea în defavoarea britanicilor. Nu aveau

suficiente nave de escortă şi nu erau în stare să asigure protecţie aeriană pentru convoaie atunci când era mai mare nevoie de ele. Asta, în vreme ce Germania construia mai multe submarine, mai rapide şi mai mari decât înainte. Era o cursă care nu putea avea decât un final previzibil. Americanii nu puteau să ofere un ajutor substanţial; erau prea prinşi în Pacific, luptând împotriva japonezilor şi constatând că inamicul se apropia tot mai mult de patria care nu cunoscuse niciodată ravagiile războiului.

Ruşii băteau în retragere, iar convoaiele spre Murmansk aveau să înceteze în scurt timp. Chiar şi britanicii, disperaţi, ajunşi cu spatele la zid, trebuiau să se recunoască învinşi în privinţa asta, aşa cum şi armata lor de uscat fusese înfrântă în Deşertul de Vest. Puse punct pentru o clipă analizei sale şi transmise câteva ordine către postul central. Prima bandulă şerpui prin zăpada ce se subţia, şi văzu cum parâma metalică era fixată imediat cu ajutorul unui bolţ.

Observă apoi câţiva ofiţeri superiori, cu pufoaice şi căciuli, aşteptând să urce la bord. Voiau să afle ce rol jucase el în jocul mai mare pe care-l practicau la Cartierul General, cu steguleţe şi machete colorate.

Motoarele Diesel pufniră, scoţând un fum înăbuşitor, apoi trepidară încă o dată şi amuţiră.

Kleiber îşi îndreptă pe cap şapca pătată de ulei şi coborî pe punte.

— *Besatzung stillgestanden!*[1]

Îşi salută întâi echipajul adunat pe punte şi, abia după aceea, se întoarse pentru a-i întâmpina pe vizitatori.

Trebuia să câştige respect în faţa acestor oameni. Nu era suficientă doar şapca albă.

Locotenentul-comandant David Howard stinse şi lumina scăzută din cabina de zi şi îşi pipăi drumul către unul dintre hublouri. Trebui să facă un efort să deşurubeze capacul acestuia şi apoi să deschidă hubloul; după săptămâni şi săptămâni în care fusese închis ermetic, era normal.

Îşi trecu mâna peste faţa scăldată în aerul rece şi respiră adânc de câteva ori. Totul i se părea ireal, cabina, sau o părticică

[1] *Echipaj, drepţi!* (lb. germ. în orig.) (n.trad.)

dintr-un coşmar, strânsoarea sufocantă care aproape că-l împiedica să respire când clopotele de alarmă ţipau la miez de noapte, sau când se trezise pe scaunul de pe puntea de comandă şi văzuse cerul iluminat ca ziua de flăcările vreunui cargou incendiat.

Singura lumină ce se zărea de-aici era o dungă delicată de auriu-închis, în jurul unui nor singuratic, iar curând avea să dispară şi aceasta, făcând loc întunericului mai dens spre Firth of Clyde.

După zilele şi nopţile amare petrecute pe puntea de comandă, aerul respirat acum i se părea aproape un balsam. Îşi încordă privirea, de parcă ar fi voit să vadă Greenock, oraşul răsfirat dincolo de şantierul naval, dar acesta era ascuns total vederii. Ici-colo, se auzea câte o şalupă pufăind prin beznă, trădată accidental de valul de la prova sau de vreo lumină camuflată când se apropia de o geamandură de legare. După atâtea săptămâni de veghe neîntreruptă, nava *Gladiator* fusese trimisă înapoi în Anglia, în acest port, în luna iunie.

Dar nu înainte de a mai escorta vreun alt convoi spre Murmansk şi de a îndeplini câteva misiuni periculoase de vânătoare de submarine, ca să cureţe calea pentru un al doilea convoi ce se îndrepta spre Anglia.

Încă se gândea la acel convoi, care fusese primul pentru mulţi din echipajul său, când îi atacase aviaţia. Se mai înregistrase o victimă înainte ca navele să ajungă în port pentru descărcare. Cargoul *Empire Viceroy*, care fusese luat la remorcă şi avea pupa ridicată mult din apă, se scufundase brusc când deja zăriseră uscatul. Aşadar, pierderile se ridicaseră la douăsprezece vase, aproape jumătate din numărul total, dacă socotea că şi vasul cu catapultă şi *Tromp II*, cel transformat în baterie antiaeriană, se număraseră printre cele treizeci escortate din Islanda. Ca o ironie a sorţii, navele de escortă nu pierduseră nici un om.

Cu mare regret, Howard înşurubă din nou capacul hubloului şi aprinse toate luminile. Până şi în locul acesta se simţea un aer diferit, gândi el. Umed, nelocuit; asta nu era o noutate, dar putea percepe o altă schimbare în toată nava, ca şi cum ar fi fost o surpriză, nu o uşurare, să se afle aici.

Când deschisese hubloul, auzise muzică răzbătând tare din sălile de mese şi din compartimentul de telegrafie, însoţită de

zvon de voci, prin pereţii etanşi, acolo unde Marrack avea să adune ofiţerii şi unde Howard urma să fie invitat să li se alăture în ceea ce, teoretic, constituia propria lor sală de mese.

Privi lung spre maldărele de documente şi cereri de pe masă, care îi răpiseră mai toată ziua ca să le citească şi să le semneze, astfel ca Ireland, subofiţerul ce răspundea de corespondenţă, să le poată împacheta, pentru a fi preluate de vedeta de gardă.

Avarii, pierderi, rapoarte privind instalaţiile şi alimentele, muniţia şi combustibilul. Trebuia să se ocupe de toate, şi apoi să stea la rând alături de ceilalţi ofiţeri comandanţi.

Aruncă o privire spre locul în care îşi ţinea stocul propriu de brandy, dar decise să nu înceapă de acum. Mai bine mai târziu.

Traversă încăperea către cabina de dormit şi îşi trecu degetele peste faţă. Era prima dată în câteva săptămâni că se bărbierise cum trebuie.

Se gândi brusc la echipaj şi surâse. Lor nici nu le păsa de teancurile ordonate de formulare şi documente. Prima lor grijă era să scrie acasă, iar apoi, permisia.

Îşi cercetă ochii şi zâmbi, ca un necunoscut. Ridurile din jurul gurii, umbrele adâncite de sub ochi păreau să se fi netezit. Avea douăzeci şi şapte de ani. Se simţea bătrân cât lumea. Se uită spre patul aranjat, pe care i-l făcuse Vallance sau vreun alt intendent. Un alt ritual care se practica doar în porturi.

O să reuşească de data asta? Privi în jur, cuprins brusc de nelinişte. Cabina, de obicei atât de încăpătoare, părea să se fi contractat, drept care se simţea încarcerat. Ştia că se întâmpla aşa din cauza misiunilor de însoţire a convoaielor, când cabina îi fusese mai degrabă marea şi cerul, când nu apucase decât frânturi de somn, ca un motan, în ghereta în care se izola cu gândurile lui.

Tresări, după ce-şi mai atinse faţa o dată – pielea proaspăt rasă părea aspră şi sensibilă. Poate că Treherne şi alţi câţiva avuseseră o idee bună lăsându-şi barbă. Se gândi la tânărul Ayres, despre care se spunea că încă nu se bărbierea.

Când navei *Gladiator* o să i se încredinţeze o nouă misiune, câteva dintre chipurile familiare or să dispară, fiind înlocuite de altele, noi, care trebuie cunoscute şi cărora să li se acorde încredere, sau care trebuie să aibă încredere în el.

Auzi o ciocănitură în uşă, şi Marrack păşi peste prag, ţinându-

şi chipiul sub cot. Arăta proaspăt şi lustruit; cuvântul „sclivisit“ ar fi fost mai aproape de adevăr, socoti Howard. Traversase foarte bine perioada de misiuni şi puţin se sinchisise de ura pe care o stârnise prin eforturile continue de a-i menţine pe toţi în formă maximă.

Marrack se uită dincolo de el, la restul cabinei, ca un detectiv în căutarea unor indicii.

— Totul e pregătit, domnule. Surâse în treacăt. Barul s-a deschis.

Cu o tresărire, Howard îşi dădu seama că o altă raritate era să-şi vadă toţi ofiţerii în careu, în acelaşi timp. Încăperea era primitoare şi confortabilă acum, când husele de protecţie fuseseră scoase de pe scaunele tapiţate cu piele roşie şi de pe rastelul cu crose de golf. În rest, aglomerarea de obiecte din orice careu ofiţeresc – tablouri ale Regelui şi Reginei de-o parte şi de alta a blazonului navei, un set de revolvere într-o vitrină din sticlă, un stativ gol pentru scrisori şi, dincolo de draperia care se legăna imperceptibil, masa, aranjată cum se cuvine, în locul cănilor şi farfuriilor mânjite pe margini, cu care se obişnuise în cursul misiunii pe Oceanul Arctic.

Ofiţerii care apucaseră să se aşeze se ridicară în picioare, şi Howard îi salută din cap. O altă schimbare faţă de viaţa pe mare, gândi el. Butoni auriţi şi cravate, în locul puloverelor jegoase şi al cizmelor scâlciate.

O navă în repaus.

Subofiţerul Vallance îi întinse un pahar aşezat pe o tavă. Era plin aproape până la buză şi bănui că era Horse’s Neck.

Treherne ridică paharul şi i se adresă:

— Primul – vă mai amintiţi, domnule?

Howard sorbi încet, deşi nu-şi aducea aminte la ce făcea aluzie Treherne.

— Relaxaţi-vă, domnilor!

Se aşeză pe rastelul cu crose, timp în care Vallance şi un camarot la ofiţeri le umplură din nou paharele şi notară totul la mica tejghea de la bar, pentru a fi siguri că nici unul dintre cei prezenţi nu o să uite să achite.

— Îţi voi spune ce se întâmplă, adică ce ştiu *eu*, zise Howard.

Replica stârni zâmbetele câtorva, cu excepţia bătrânului Arthur Pym, tunarul, care îşi ţinea buzele strânse în obişnuita lui

expresie de dezaprobare, cunoscută tuturor. În lumina din careu, chelia acestuia strălucea aidoma unei balize de semnalizare. Arăta ca un moş şi, pe lângă Ayres, putea fi luat drept bunic.

— Savanţii care se ocupă de radiolocator şi de radar vor veni la bord imediat ce tragem la cheu, adică mâine dimineaţă, apoi se va efectua curăţirea cazanelor, continuă Howard, şi aruncă o privire la mecanicul-şef, de nerecunoscut fără salopeta albă şi şapca mânjită de vaselină. Aşa că fii gata când se dă semnalul!

Era un miracol cum de reuşiseră Evan Price şi oamenii lui să menţină motoarele în funcţiune, indiferent de starea mării şi de ordinele primite. În acea dimineaţă, când staţionaseră la o geamandură, Price se urcase pe puntea de comandă să privească uscatul, parcă sorbindu-l.

Când Howard încercase să-i mulţumească pentru eforturile depuse, Price ridicase din umeri şi arborase zâmbetul lui puţin strâmb, care se datora unei lovituri primite cu o cheie fixă ce-i zburase în obraz la prima sa ieşire pe mare, şi spusese: „Cred că sunt nebun, domnule. Taică-meu a fost miner, înţelegeţi? Eu am învăţat să am altă soartă, fiindcă nu voiam să cobor în adâncul pământului, aşa mi-am zis!“. Urmăriseră împreună pescăruşii rotindu-se larg pe deasupra catargelor şi împărtăşiseră acea libertate trecătoare. Apoi Price adăugase: „Şi uitaţi-vă la mine acum – mă târăsc prin beznă mai mult timp decât a făcut-o taică-meu toată viaţa!“.

Howard îl văzu pe Vallance luându-i paharul pentru a i-l umple din nou. Abia dacă băgase de seamă când îl băuse. *Binecunoscutul diavol al careulului ofiţeresc*.

— Lista pentru cei de la şantierul naval e atât de lungă, încât o să se rătăcească în ea… Îi simţi încordaţi, şi de aceea, adăugă: Trei săptămâni, aşa că vor avea permisii cei de cart la babord şi prima parte a celor de la tribord. Secundul şi timonierul se ocupă deja de programare. Remarcă privirile lor întrebătoare. Îmi pare rău, dar am primit şi veştile obişnuite de la Asistenţa Socială. Alte două case distruse în bombardamente. Fochistul Marshall şi-a pierdut întreaga familie. Aceste cazuri sunt prioritare, desigur.

Fixă blazonul navei; asta îi îngăduia să evite privirile lor. Cumplit lucru să ţi se întâmple aşa ceva. Era vorba de unul dintre oamenii lui Evan Price. Fochistul se afla la bord de peste un an. Să treci prin iad, aşteptându-te mereu să fii ucis de explozia

cazanelor încinse, pentru ca la întoarcere să ţi se dea o asemenea ştire.

Şi pentru ce? Îşi aminti de furia turbată a comandantului escortei canadiene, care îl vizitase la bord când ajunseseră la Murmansk. Comandantul convoiului murise din cauza rănilor grave la scurtă vreme după ce transmisese ultimul ordin, iar căpitanul de pe *Beothuck* preluase comanda. Se dusese pe ţărm să discute despre locurile de staţionare şi alimentarea cu combustibil a navelor de escortă, iar ruşii abia îl ascultaseră. Când le spusese ceva despre pierderi, sacrificarea navelor şi a oamenilor, unul se mulţumise să comenteze: „Căpitane, atunci trimiteţi mai multe vase!“

Ruşii refuzaseră să le permită accesul în baza lor de la Polinaroe, dar Howard se aşteptase la asta. Ca să pună capac la toate, ruşii nu permiseseră nici transportarea pe uscat a câtorva supravieţuitori răniţi grav sau infirmi.

Şi nenorocirile continuaseră imediat după plecarea de la Murmansk. Un convoi care îşi redusese viteza la trei noduri şi jumătate, din cauza unei furtuni de gradul şapte şi a vântului de la prova, fusese atacat de avioane şi distrugătoare din Norvegia, deoarece câteva dintre navele de escortă trebuiseră să se îndrepte spre insulele Faroe pentru realimentare. O treime din navele convoiului fuseseră dispersate şi scufundate.

Trimiteţi mai multe vase.

Alungă din minte şuieratul bombelor şi imaginea cargourilor lovite ieşind din şiruri, scufundându-se sau arzând.

— Ceea ce vă spun acum este confidenţial. După ce se instalează noile echipamente şi sunt înlocuiţi unii membri ai echipajului, vom fi incluşi într-un grup de escortă proaspăt înfiinţat şi vom participa la pregătiri o perioadă ce urmează a fi hotărâtă. Aveţi întrebări?

— După aceea ne întoarcem în Atlantic, domnule? întrebă Finlay pe un ton atât de degajat, de parcă ar fi vrut să ştie rezultatul unui meci de cricket.

Howard zâmbi. Probabil mai mult decât oricare altul, Finlay profitase de toate suferinţele celorlalţi în cursul misiunii din Atlantic. Se întâmplase pentru prima oară ca unitatea lui să poată intra în acţiune şi chiar să avarieze un submarin, iar artileria antiaeriană funcţionase fără greşeală. Avea să-l piardă pe

secundul său, care trecea pe uscat ca maistru de Marină, ca şi pe unul dintre mecanicii de artilerie.

— Cred că da, îi răspunse.

Peste câteva minute, vestea avea să fie cunoscută întregului echipaj. O idee de permisie, apoi revenirea pe Atlanticul ucigaş. Asta era, miere şi otravă. Clătină din cap către Vallance, care voia să-i umple paharul. Apoi spuse calm:

— De altfel, nu-i nevoie să o repet nimănui – şi privirea îi căzu pe ofiţerul practicant, al cărui chip era rozaliu –, după tot ce aţi văzut şi aţi făcut. Dacă vă întreabă cineva cum merg treburile, să răspundeţi doar atât: aţi realizat lucruri imposibile, deoarece fiecare dintre voi a devenit un veteran, *pur şi simplu, pentru că aţi fost acolo!*

— Vă mulţumim, domnule, spuse Marrack. Cred că vorbesc în numele tuturor ofiţerilor.

Treherne zâmbi în barbă.

— O faci oricum, secund!

Marrack se încruntă imperceptibil. Unul dintre martori îi întrerupse pledoaria:

— Apreciem cu toţii ce aţi făcut, domnule. Urmă un murmur de aprobare, chiar şi din partea bătrânului Pym. Am pierdut multe vase bune, dar am şi salvat multe. În ceea ce mă priveşte, sunt mândru să fac parte din acest echipaj.

Nimeni nu râse auzind declaraţia lui Marrack, fiindcă asta fusese o izbucnire sentimentală neobişnuită, socoti Howard. Dar locotenentul cel înalt credea fiecare cuvânt rostit.

Howard păşi printre ei către uşă, unde subofiţerul White, şeful de echipaj, aştepta să facă inspecţia.

Howard ezită, apoi se întoarse din drumul spre propria-i cabină şi urcă în fugă scara spre culoarul comun, unde marinarul brevetat Bishop stătea aplecat asupra mesei timonierului.

Îl simţi pe Bishop urmărindu-l când sări pe punte, unde briza din acest braţ de mare îl întâmpină ca pe un bun prieten. Socotise că era lipsit de speranţă, o risipă – marcând trecerea timpului, în aşteptarea inevitabilului? Îl cuprinse un tremur în tot trupul. Toate paradele şi pregătirea pe vreme de pace, regatele, fetele cu rochii decoltate, petrecerile din careul ofiţerilor de la Med. De atunci fusese silit să reînveţe *totul*, aproape la fel ca oameni precum Marrack şi Bizley. Lucrurile ce i se predaseră în zilele acelea se

dovediseră complet inutile. Aşa fusese şi războiul în care luptase tatăl lui. De ce domnul Mills nu reuşise să-şi stăpânească sentimentele în acea Zi a Armistiţiului, dar, poate, şi în altele?

Şocul unei asemenea descoperiri îl mai linişti într-o oarecare măsură. Cum de nu reuşise să vadă că oamenii care luptau pe *Gladiator* şi toţi acei necunoscuţi care înfruntau moartea şi teama, de fiecare dată când ieşeau pe mare, erau prea preţioşi ca să fie pierduţi, azvârliţi cât colo pentru nimic?

Îşi aduse aminte cântecelul tunarului de la Oerlikon. *Da's aici azi – mâine, mai ştii*... Îşi încleştă degetele pe balustrada de protecţie şi rămase cu privirea la oraşul invizibil. *Ei, asta nu se va întâmpla dacă mă ţin puterile!*

Vallance, care îl urmase tăcut şi discret de la careul ofiţerilor, se opri şi clătină din cap către sine. Bătrânul încerca să se uşureze. *Slavă cerului! Am fost în serviciul câtorva comandanţi, dar o să sfârşesc războiul cu acesta*.

Revenit în careul ofiţerilor, Vallance constată că sublocotenentul Bizley şedea încă prăvălit pe un scaun, având o pată de gin pe pantaloni. Ceilalţi se aşezaseră deja în jurul mesei şi se vedea că aşteptau cu mare emoţie mâncarea.

— Treziţi-vă, domnule!

Vallance făcu un pas înapoi când Bizley se holbă la el cu ochii înroşiţi, încercând să-şi revină.

— *Poftim?*

Rămăsese cufundat în gânduri, în vreme ce ginul îşi făcuse efectul. Visase la decoraţia propusă, la ce urma să spună părinţii şi prietenii. Sări în picioare, dar nu înainte ca Vallance să se asigure că ofiţerul semnase nota de plată.

La masă, bătrânul Pym tocmai zicea:

— Sigur, pe vremea aia nu aveam reflectoare aşa mari, pricepeţi?

Finlay se uită neîncrezător la supa din faţa lui.

— Şi atunci cred că foloseaţi lămpi cu gaz, nu?

Treherne întinse mâna după pâine – două porţii –, proaspăt adusă la bord de la Greenock. Duse feliile la nas şi oftă. *Pâine adevărată!*

Remarcă ochii apoşi ai lui Pym măsurându-l iritat pe ofiţerul artilerist şi îl rugă dezinvolt:

— Hai, tunare, mai povesteşte-ne o dată despre Iutlanda, când

erai pe bătrânul *Iron Duke*, cu Jellicoe.

Pym îl privi bănuitor, apoi se uită în tavan şi începu:

— Păi, poate v-am mai spus, Lord Jellicoe stătea lângă mine când nemţii au deschis focu'…

Vallance îl urmări şi-şi frecă mâinile, în vreme ce camaroţii se agitau preocupaţi în jurul mesei.

Totul îşi reluase cursul normal. Redeveniseră o mare familie fericită.

Furgoneta Marinei opri cu o smucitură, după ce ocolise o macara mobilă şi un pluton de marinari care mărşăluiau. Şoferul strigă:

— Uitaţi-vă ce minunată e, nava *Gladiator*.

După o clipă de ezitare, şoferul, un marinar brevetat, cu înfăţişare de dur de la Serviciul de Transporturi Feroviare, coborî pentru a-şi ajuta pasagerul să scoată bagajul din spatele furgonetei. Mai târziu, se întrebă de ce o făcuse, fiindcă nu-şi mai amintea să fi sărit în ajutorul cuiva.

Tânărul marinar îşi târî efectele şi hamacul până la marginea cheiului şi privi cercetător şi fără grabă spre distrugătorul amarat, măsurându-l de la provă până la pupă. O navă ce radia un aer de forţă, cu linii fine şi îndrăzneţe, foarte asemănătoare celor pe care le studiase la şcoală într-o revistă. Părea să fie presărată cu tot felul de piese de schimb, în timp ce cabluri şi ţevi şerpuiau în toate direcţiile, iar oameni în salopete se chinuiau să treacă peste ele, creând impresia de şi mai mare harababură cu sculele şi bidoanele lor de vopsea.

Şoferul rămase lângă el cu mâinile încrucişate şi îl lămuri:

— A escortat convoaie spre Rusia până recent. În focul luptelor.

Aruncă o privire către tânăr şi se miră. Destul de firav, cu ochi mari şi pielea ca a unei fete. *Doamne*, gândi el, *pare să aibă în jur de treisprezece ani!* În realitate, marinarul Andrew Milvain avea exact optsprezece ani, dar nu-şi arăta vârsta. Îmbrăcat cu cea mai bună uniformă, cu gulerul salopetei de lucru încă albastru-închis, cum ieşise din fabrică, spre deosebire de ale altor marinari, care şi le spălau şi le frecau până deveneau de culoarea cerului palid de-acum. Totul era nou pe el, direct de pe banda de producţie. Părea să ştie ce gândea şoferul, dar se obişnuise cu asta.

Un marinar cu centură şi ghetre, având un pistol de calibru mare atârnat la şold, se apropie de balustradă şi strigă:

— Unul pentru noi, Hookey?

Omul confirmă cu o mişcare din cap şi-i spuse lui Milvain:

— Gata, ai ajuns la noul tău cămin.

Tânărul ridică de jos sacul şi geanta-diplomat, iar santinela de la poarta de parapet coborî de pe schelă să-i care hamacul.

Şoferul dădu să urce în furgonetă şi privi înapoi. Noul marinar avea un aer greu de uitat. Foarte serios; hotărât, dacă putea spune aşa.

Santinela aşteptă până când apăru timonierul de serviciu şi-i spuse:

— Bob, a mai sosit un marinar.

Îl măsurară amândoi din cap până în picioare.

— De unde vii? îl întrebă timonierul de serviciu.

— Cazarma Marinei Regale, Chatham, răspunse tânărul cu glas domol, care aproape că se pierdu în hărmălaia de bocănituri şi scârţâit de palance.

Timonierul îi luă hârtiile de transfer şi le studie.

— Şi înainte?

— HMS *Ganges*, nava de instruire, unde…

Cei doi marinari se hliziră:

— Ei, ştim ce-i *asta*, şi încă foarte bine!

— Unde se fabrică lupi de mare din băieţii mamei în trei luni, nu? adăugă santinela.

Timonierul aruncă o privire în sus.

— Mă duc să-l anunţ pe boţman. Cară tu bagajele astea până mă întorc.

Santinela făcu o grimasă.

— Şefii şi subofiţerii sunt la petrecerea de adio a ajutorului de tunar. Pariez că au băutură acolo cât să-noţi în ea!

Celălalt confirmă din cap.

— În asta îmi pun şi eu speranţa!

Santinela observă o tânără de la Serviciul Auxiliar al Marinei trecând pe bicicletă de-a lungul cheului, a cărei fustă se ridică, brusc luată de vânt, dezgolindu-i puţin piciorul.

— Nu cumva să vă prindă băgăreţul ăla de Bizley! strigă după cei doi.

Apoi se uită din nou în urma tinerei de pe bicicletă şi gândi:

Mai bine aş fi cu ea, decât în cartul de amiază.

Laird, timonierul de serviciu, îl conduse pe tânăr printre numeroasele obstacole.

— Jumătate din băieţi sunt deja în permisie. Îmi pare rău, ai nimerit într-un moment cam prost.

— Ofiţerul de care vorbeaţi… Bizley, aşa-i? întrebă Milvain politicos.

Laird auzi râsetele şi clinchetele de pahare din sala de mese a subofiţerilor şi îşi linse buzele. Trase de timp până să răspundă la întrebare:

— A, nu-ţi face probleme din cauza lui. E nou-venit pe navă, un zbir şi el, acolo, dar nu chiar de speriat.

Se întoarse şi, văzându-l pe tânăr roşind, îl întrebă de ce.

— Fratele meu a avut un ofiţer cu acest nume. În Forţele de Coastă.

În mintea lui Laird răsună un semnal de alarmă.

— Fratele tău – căpitan, parcă, nu?

Observă cum tânărul îşi împinse bărbia înainte, gest însoţit de o strălucire în ochi. *Avusese*, gândi el. Schimbă subiectul, cu tact:

— Şi cum ţi se spune?

Milvain îşi aduse aminte de mama care îi plânsese pe umăr la gară, urmăriţi de privirile curioase ale altor marinari, care aşteptau alte trenuri.

— Andy, de obicei, răspunse el.

— Ei, Andy, îmi pare rău că m-a luat gura pe dinainte. Se mai întâmplă. O să afli destul de curând.

Şeful de echipaj, masiv şi transpirat, îi întâmpină în cadrul uşii.

— Aşa, ia să vedem cine-a venit!

Timonierul îi întinse ordinul de îmbarcare. *Doamne*, gândi el, *şeful de echipaj trăsneşte a rom! La fel ca toţi ceilalţi*.

— Fratele lui a fost comandantul domnului Bizley, spuse el brusc.

Şeful de echipaj îl măsură pe nou-venit, în ţimp ce replica lui Laird se strecura încet în mintea lui, printre aburii de alcool băut la petrecerea tunarului.

— De pe *Ganges*, băiete?

— Da, domnule.

— Fiule, nu-i nevoie să mă iei cu domnule. Şefu’ e de-ajuns.

Totul revenea. Curajul lui Bizley când canoniera se

scufundase, efortul lui de a salva supravieţuitorii. Poate chiar o medalie...

— Prima ta navă?

Tânărul încuviinţă din cap, închipuindu-şi numeroasele săli de mese, marinarii mai vechi care domneau asupra lor ca nişte regi.

— O să te repartizez la sala numărul nouă. Acolo-i şef Bruce Fernie.

Îl mai privi o dată. Avea stofă de ofiţer, după toate probabilităţile. *În fine*. Numai ochi şi nevinovăţie. Dar trebuia să fie atent, pentru că experienţa de pe *Ganges* nu însemna mare lucru.

Scăpă un râgâit.

— O să-ţi pregătesc un carnet. Aşteaptă puţin aici, fiule. Se răţoi apoi la timonier: Poţi lua şi tu o duşcă, dacă asta te roade!

Milvain rămase lângă uşă şi-i urmări pe subofiţeri râzând şi bând, de parcă n-ar fi avut nici o grijă pe lume. Se uită în jur, observând cicatricele de sub stratul proaspăt de vopsea. Convoaie spre Rusia. Simţi un tremur şi gândul îi fugi brusc la fratele lui. Ar fi trebuit să fie mândru de el.

Un bărbat tinerel, cu haină de ploaie şi fără caschetă pe cap, porni în fugă, dar, după ce urcă o treaptă, se opri să-i arunce o privire, şi nu-i scăpă geanta-diplomat, care nu se potrivea cu restul.

— Te-mbarci acum?

Milvain confirmă din cap şi îşi aduse aminte de vorbele timonierului mătăhălos.

— Da, domnule subofiţer. De la Chatham.

— Bun-venit la bord!

Timonierul apăru cu un carnet pentru tânărul marinar, apoi îngheţă când îl văzu pe acesta vorbind înviorat cu subofiţerul.

— Poftim carnetu'.

În sala de mese se lăsă tăcerea când intră nou-venitul. Milvain îl auzi spunând:

— Bine, dar numai unul, trebuie să prind un tren spre sud cât mai degrabă.

Milvain întrebă discret:

— Domnule timonier-şef, cu ce se ocupă?

Sweeney pufni zgomotos.

— Acela era căpitanul, fiule. Doamne, ce-a ajuns regimentul

ăsta!

Îl urmări pe Milvain coborând scara, privind în jur şi încercând să se regăsească în acea lume nouă. Zâmbetul i se lăţi pe faţa bătucită. *Aşteaptă până le spun şi celorlalţi. Cu ce se ocupă, auzi!* Însă mai văzuse o latură a comandantului care îi rămăsese necunoscută.

Întors în sala de mese, ce forfotea de oameni, îl zări pe Bătrân flecărind cu adjunctul şefului artileriei. Să-i spună şi lui despre fratele lui Milvain. Socoti că era mai bine să n-o facă.

Howard îl privi peste masă.

— Ne vin oameni tot mai tineri, timonier.

Sweeney îl văzu cu coada ochiului pe timonierul de serviciu strecurându-se pe cealaltă uşă, ca nu cumva să-l observe căpitanul, apoi întrebă cu glas apăsat:

— Deci plecaţi acasă, domnule?!

Howard îl studie cu un aer grav, întrebându-se cum se descurca Sweeney. Trebuie să fi fost sute ca el, sau ca fochistul Marshall. Mii. Fără nimic şi fără să mai aştepte ceva. Îşi aruncă ochii spre ceasul de pe perete.

— Am plecat.

Se gândi la Hampshire, la grădina Guvernatorului. Ar fi plăcut să-l revadă, dar nava părea să-l reţină. Se scuturâ şi spuse:

— Am lăsat un număr de telefon, în caz de ceva…

Ieşi din sala de mese şi se duse la pupă, să-şi ia cascheta din holul comun. Era vremea să plece.

Şeful de echipaj tocmai se pregătea să-i povestească santinelei despre petrecere, când sublocotenentul Bizley porni spre pupa, cu cascheta înclinată şmechereşte, cum îi plăcea să o poarte.

— Tocmai a sosit cineva la bord! Suna a reproş. Trebuia să fiu anunţat. Dacă ai uitat cumva, sunt ofiţer de serviciu! Împunse cu degetul spre santinelă şi se răsti: Strânge-ţi centura pistolului, omule! Nu-ţi permit să faci ca nava să pară părăsită, te rog să nu uiţi asta!

Şeful de echipaj se grăbi să intervină în apărarea amicului său:

— A venit un înlocuitor, îl cheamă Milvain.

Îl urmări precaut, ca un motan care măsoară un dulău primejdios. Nu anticipase reacţia lui Bizley.

— Cum ai zis?

Simţi că i se învârteşte mintea. Chiar şi în Marină, asta era mai mult decât o coincidenţă.

Sigur de sine, de astă dată, şeful de echipaj continuă:

— Fratele lui a fost comandantul dumneavoastră.

Rămaseră cu ochii holbaţi, văzându-l pe Bizley cum se îndepărta repede. Aproape că alerga.

— Ei, oare ce mistere am scos la iveală?

Rânjiră unul către celălalt, ca nişte cohspiratori, în vreme ce santinela de la pasarelă renunţă la încercarea de a-şi strânge centura care-i crease probleme.

Cu faţa aprinsă după petrecere, boţmanul apăru pe lângă tuburile de lansare a torpilelor şi se îndreptă poticnit spre ei.

— Cine e ofiţer de serviciu?

— Nu ştiu sigur, boţman, răspunse timonierul.

— *Isuse!* Şi comandantul o să plece din clipă-n clipă!

În acel moment reapăru şi Bizley, dar Knocker White era prea îmbibat de rom ca să mai remarce mirosul de gin pe care îl răspândea ofiţerul de serviciu.

Howard urcă, purtând încă haina de ploaie fără însemne, şi rămase cu privirea aţintită la puntea murdară, întrebându-se ce ar avea Marrack de spus în legătură cu asta.

Purta cu el doar o valiză uşoară, urmând să se schimbe cu altceva când ajungea acasă. Lucrurile cele mai grele din valiză erau cutiile de ţigări cumpărate pentru Guvernator de la magazinul scutit de vamă. Cu o singură mână, acesta nu-şi putea umple pipa.

Cele trei siluete de la probă înţepeniră în poziţie de drepţi, şi timonierul duse fluierul la gură, dând semnalul chiar în momentul în care taxiul opri pe cheu.

— Să aveţi grijă de navă, le spuse Howard.

Apoi, ducând degetele la caschetă în semn de salut, coborî grăbit pasarela, cu senzaţia că sunetul ascuţit al semnalului încă plutea în aerul cenuşiu.

Privi doar o dată înapoi, spre puntea de comandă deschisă, pe care stătuse în bătaia vântului atâtea zile.

Acum, lăsa totul în urmă. Dar nu putea să uite asta.

7

L-am văzut murind

Locul pasagerului din micul camion militar, de numai o mie cinci sute de kilograme, era tare ca fierul, însă Howard abia dacă băgă de seamă, fiind preocupat să urmărească peisajul rural de un verde-închis. Alături de el, un tânăr caporal din Yorkshire, judecând după accent, părea dornic să atingă viteza maximă pe care o mai putea scoate vehiculul obosit.

Howard nu avusese idee cât de obosit era după lunga călătorie tocmai din Scoţia. În ultima etapă a drumului de la gara Waterloo, adormise adânc şi fusese trezit de un hamal, care îl atinsese pe genunchi ca să-i spună că ajunseseră la capătul liniei. Era staţia Portsmouth Harbour, ce făcuse parte din viaţa lui încă din copilărie: bătrânul peron de lemn, prin care puteai vedea apa sub picioare la maximum de maree, şi catargele impunătoare, şi docul anticei nave-fanion a lui Nelson, *Victory,* ridicându-se deasupra zidului şantierului naval din afara staţiei. Îşi aminti cum trecuse prin şantier în 1941, la scurt timp după începutul războiului, când avusese loc un devastator raid aerian asupra oraşului şi a navelor aflate la ancoră. Atacul continuu ţinuse toată noaptea, iar când zorile pline de fum dezgoliseră groaznicele distrugeri, i se păruse un miracol că mai supravieţuise ceva sau cineva. Peste trei mii de oameni au rămas fără cămine şi clădiri renumite, precum Palatul Ghildelor şi Hanul George, zăceau în ruine. Sute de oameni fuseseră ucişi sau răniţi în cursul acelui raid, dar ceea ce-i rămăsese viu întipărit în minte era coca neagră şi lustruită a navei *Victory*, nevătămată, înconjurată de urmele distrugerii şi de vase grav avariate.

Astăzi, aşteptase zadarnic lângă o staţie de taxi, până când caporalul se oferise să-l ia. Nu tăcuse aproape deloc, din momentul în care intraseră pe Portsmouth Road, îndreptându-se spre inima insulei, către satul în care locuia tatăl lui Howard.

Trecuse mai bine de un an de când Howard venise ultima oară în permisie, şi încă se străduia să accepte urmările inevitabile ale războiului, care schimbaseră aproape totul. Hotelurile, altădată atât de apreciate de cei care vizitau Southsca şi Isle of Wight,

erau acum folosite pentru încartiruirea militarilor şi ca magazine pentru ei. Pretutindeni existau puncte de control, bariere din sârmă ghimpată şi parapete din saci plini cu nisip, în jurul unor clădiri. Mai sinistre i se păruseră micile chioşcuri de ziare şi gheretele pentru informarea turiştilor, cu afişe îngălbenite şi decolorate, şi cu ferestre cu obloanele trase. Îşi închipuise că fuseseră închise „pentru o pauză“ – asta până le observase mai de aproape, când şoferul se văzuse silit să oprească, din cauza unei coloane de tancuri ce traversa şoseaua.

Gheretele erau de formă. Sub înfăţişarea lor nevinovată se aflau cazemate din beton, dinăuntrul cărora mitralierele puteau ţine drumul sub control. Cazemate existau chiar şi aici, la ţară, vopsite în culori de camuflaj sau deghizate ca anexe ale fermelor. La fel ca stâlpii înalţi ce se ridicau pe câmp, pentru a împiedica aterizarea avioanelor sau a planoarelor, toate acestea constituiau un avertisment privind pericolul permanent şi ameninţarea invaziei, cum era şi faptul că aerodromul cel mai apropiat se găsea la mai puţin de nouăzeci de mile [1] de această porţiune frumoasă de şosea pustie.

Se gândi la titlurile sumbre ale ziarelor, aşa-zisele retrageri strategice din Africa de Nord. Aveau o sonoritate foarte familiară. *Şi aici va ajunge inamicul?*

Aruncă o privire spre tovarăşul lui de drum, la uniforma kaki mototolită, şi la hotărârea tinerească de pe figura acestuia, când luă o curbă strânsă în mare viteză şi frână puternic, pentru a evita un pluton de soldaţi în marş. Un tânăr agreabil, de treabă, de felul celor pe care îi vedeai în jurnalele cinematografice de ştiri, ridicând degetul mare dătător de speranţă, înaintea vreunui dezastru. Ce puteau face el şi prietenii lui împotriva blindatelor şi a infanteriei germane, tăbăcite în lupte?

— De unde eşti?

Îl săgetă cu privirea.

— Bradford, domnule – nu se vede? Zâmbi generos. Riviera Nordului.

— De când eşti în armată?

Caporalul continua să zâmbească.

— O, domnule, nu vă pot spune asta! Se încadrează la

[1] Milă terestră – 1 609,3 m. (n.trad.)

pălăvrăgeală!

Howard nu-şi putu reţine un surâs şi se gândi la una dintre convorbirile telefonice pe care le avusese cu cei de pe navă. Marrack, distant şi sigur de sine, se bucura de putere discreţionară. „Nici un motiv de îngrijorare, domnule. Doar haos, atâta tot. Ceea ce nu-i prins în şuruburi dispare. Bătrânul tunar şi-a pierdut proteza dentară de rezervă, sărmanul!“

Howard se aplecă puţin în faţă şi spuse:

— Am ajuns, aici, pe stânga!

Îşi simţea gura uscată, ca şi cum s-ar fi temut de ceea ce putea să găsească.

Caporalul se uită neîncrezător la drumul îngust, care pleca din şoseaua principală.

— Cam strâns, domnule!

— Ne descurcăm noi.

Văzu două siluete în uniformă de luptă similare cu cea a şoferului. Asta, până când se întoarseră spre el. Fiecare dintre ele avea fixat pe piept câte un disc colorat sau un romb.

— Dumnezeule, ce-i cu oamenii aceştia?

Şoferul îl măsură mirat.

— Fideli, domnule. Prizonieri de război rămaşi din deşert, când îi fugăream noi *pe ei!*

Se simţea pe propriul teren acum, iar Howard se simţea străin în apropierea casei.

— Cei de încredere lucrează pământul, înţelegeţi domnule? explică tânărul. E mare lipsă de muncitori pricepuţi. Când a venit acasă, pe neaşteptate, unul dintre băieţii noştri şi-a găsit nevasta în pat cu unul de-ăştia!

Howard se strădui să facă faţă situaţiei:

— Şi ce s-a întâmplat?

Pe faţa tânărului reapăru un zâmbet larg, ca al pisicii din Cheshire[1].

— Neamţul e-n spital, iar flăcăul nostru la răcoare! Eu aş zice că merită, zău!

Căpitanul bâjbâi după valijoară şi auzi cutiile de ţigări ciocnindu-se una de alta. Scoase o cutie şi i-o întinse soldatului.

— Fără vamă. Mulţumesc pentru ajutor.

---

[1] Personaj din *Alice în Ţara Minunilor*, de Lewis Carroll (n.trad.).

Coborî şi o luă înainte pe drumeag, ştiind că soldatul necunoscut continua să-l urmărească cu privirea. I se păru o veşnicie până ce camionul acceleră din nou şi ieşi, încet, în drumul principal.

Howard se opri brusc şi privi spre casă. Aşa cum şi-o amintea şi o iubea. Construită în secolul al XVII-lea – mai bine zis, o parte a ei, dar oricum foarte veche. Când era copil, reuşea să-şi inducă un sentiment de spaimă auzind geamătul vântului prin streşini, îşi imagina detaşamentele de recrutare cu forţa a marinarilor mărşăluind în noapte, sau vreun tâlhar atârnând în spânzurătoarea care dăduse numele dealului din apropierea satului.

Cei doi prizonieri de război erau în grădină şi discutau cu tatăl său. Acesta vorbea curgător italiana, desigur; sau asta fusese cândva. Ca o fotografie, în minte i se închegă o altă imagine, a lui şi a fratelui său aflaţi în vacanţă la Veneţia, alături de tatăl lor, în costum alb şi cu pălărie de pai. Localnicii îl admiraseră pe englezul cu un ochi şi o singură mână. *Capitano*, aşa îi spuneau. Howard avu un sentiment de amărăciune. Italienii fuseseră aliaţi în războiul care îl mutilase astfel pe tatăl său.

În acel moment, Guvernatorul ridică privirea ochiului întreg, clipind în soarele puternic. Se grăbi spre el, cu mâna teafără întinsă înainte.

— Ce bine c-ai venit!

Howard se uită spre cei doi italieni.

— Ei ce caută aici?

— Mă ajută, ce altceva! Părea surprins, ca şi caporalul. Lasă asta, băiete, vino înăuntru şi povesteşte-mi!

Luminat la faţă, îl măsura, fără să-i scape nimic. Oboseala, încordarea din jurul gurii. Tânărul care dispăruse pentru totdeauna!

Păru să observe abia acum bicicleta rezemată alături de uşa principală.

— Era să uit. Azi s-a întâmplat ceva extraordinar. Mai bine vino înăuntru, să fac prezentările.

Avea senzaţia de prospeţime şi răcoare după praful din camionetă. Mobila arăta ceva mai afectată de trecerea timpului, tablourile de pe pereţi nu stăteau drept, cum ar fi trebuit. Însă camera de zi, cu grinzile din stejar şi florile proaspete de pe

şemineu, unde stăteau împreună cu visurile lor, în copilărie, era la fel de primitoare ca întotdeauna.

Cu o tresărire de uimire, îşi dădu seama că lângă o fereastră se afla o tânără ale cărei trăsături se pierdeau în umbră, din cauza razelor cercetătoare ale soarelui ce o luminau din spate.

Ea veni să-l întâmpine şi-i întinse mâna. Mai târziu, Howard îşi reamintise scena. Se întâlniseră după ce făcuse fiecare câţiva paşi. Pe poziţii egale.

— Regret că s-a întâmplat aşa, comandant Howard. N-am ştiut că e prima dumneavoastră zi acasă.

Căpitanul dădu drumul mâinii acesteia şi o urmări când ea se întoarse către tatăl său. Mai tânără decât el, îi veni primul gând; până în douăzeci şi cinci de ani, cu păr castaniu, tuns scurt, şi ochi ce păreau verzi, dacă nu se înşelase. Purta o haină de călărie veche şi pantaloni din velur. Pe sofa se afla o eşarfă verde, pe care trebuie s-o fi purtat pe drum. Mai observă insigna RAF, cu însemnele de pilot, pe un rever, şi faptul că avea verighetă.

— O să aduc nişte ceai, decât dacă... spuse bătrânul şi-l fixă pe Howard cu ochiul sănătos. Vrei, cumva, ceva mai tare?

Howard se simţi pierdut.

— Ceva mai tare pentru mine. Se întoarse din nou către tânără. Dumneavoastră?

Ea schiţă un zâmbet.

— Nici n-ar trebui să fiu aici. Nu... cred că o să beau şi eu ceva. Se uită la tatăl lui Howard. Poate un sherry.

Oare ce dorea? Cum putuse să afle când urma să sosească? Îşi aduse aminte de remarca soldatului în legătură cu pălăvrăgeala. Pesemne că cineva avusese gura prea slobodă.

Aşteptă ca ea să se aşeze, apoi îşi scoase pipa şi punga cu tutun. Ca în unele momente petrecute pe punte. Confruntat cu întrebarea căreia nu i se putea da răspuns. Având nevoie de timp să-şi pună gândurile în ordine. Tânăra ridică privirea spre el, şi în lumina ceva mai rece îi remarcă oboseala din ochi. Urmărită de griji care încă nu-i dădeau pace. Era foarte retrasă, dorind numai să-şi îndeplinească misiunea şi să plece.

Tânăra luă paharul adus de tatăl său, şi Howard văzu că mâna îi tremura uşor. Asta anula aparenta ei stăpânire de sine.

Tatăl se uită la el.

— Trebuie să le spun celor doi unde să sape. (Nu clipi deloc,

dar probabil că asta intenţiona.) Vă las puţin singuri.

Apoi plecă, şi auziră din grădină discuţia animată în italiană

— Un om încântător, spuse tânăra şi sorbi din pahar. Vedeţi, am crezut că scrisoarea mea a nimerit altundeva sau că nu vreţi să mă vedeţi.

Howard se încruntă.

— Ce scrisoare?

Ea oftă.

— Sunt Celia Kirke. Locuiesc în Chichester.

— Şi aţi venit cu bicicleta tocmai de-acolo?

— Nu tocmai. Am împrumutat-o de la centrul de operaţiuni din Pompei.

Îl urmări traversând încăperea către masa pe care tatăl lui ţinea scrisorile pregătite pentru a le trimite fiilor. N-ar fi fost de mirare s-o fi păstrat şi pe aceasta. Avea aplicată o ştampilă cu o serie de cifre şi date cu aspect oficial şi fusese trimisă recomandat.

— O să vă explic, dacă tot sunteţi aici, zise ea, brusc.

Părea să-şi mai fi pierdut din siguranţă. Era mai curând tulburată.

— Am fost înrolată în Serviciul Auxiliar de femei al Marinei, continuă ea, apoi fixă cu privirea paharul din mână. Mă aflam la HMS *Daedalus*, baza aeriană a Marinei de la Lee-on-Solent. Atunci l-am cunoscut pe Jamie.

Howard clătină din cap. Asta explica familiaritatea ei cu lucruri ce ţineau de Marină; modul în care se referise la Pompei, termenul de argou pentru Portsmouth.

Strângea piciorul paharului cu ambele mâini şi, fără să vrea, o şuviţă de păr îi căzuse peste frunte.

— A fost comandant de escadron în RAF, spuse ea, cu reţinere. A fost detaşat la Corpul Aerian al Flotei ca instructor. Ridică bărbia parcă în semn de mândrie. Pilotase un avion de luptă în Bătălia Marii Britanii.

Howard se aşeză în faţa ei şi îşi dori ca soarele să nu-i fi bătut atât de puternic în ochi. Deci soţul ei, Jamie, murise. *O încasase*, cum obişnuiau să se exprime oamenii din cele trei servicii ale armatei. Rosteau asta nepăsător, pentru a mima adevărul şi pentru a alunga teama că vorbitorul putea să fie următorul.

Se uită la el cu o disperare neaşteptată.

— Nu mă exprim prea limpede, aşa e?

Howard se concentră asupra pipei neaprinse.

— Doamnă Kirke, ce anume trebuie să înţeleg?

— Soţul meu a fost un pilot bun. Toată lumea îl admira, până când... Şovăi. I-au spus că va rămâne la sol definitiv, că va rămâne instructor, dar nu va mai zbura.

— Cred că a fost foarte afectat.

Tânăra nu-l auzi.

— Apoi a venit vestea. Se cereau piloţi voluntari. Aveau nevoie de oricine ştia să zboare şi era destul de nebun s-o facă.

— Ce vârstă avea soţul dumneavoastră?

Ea îl privi, fără să coboare ochii.

— Treizeci şi unu. Mai în vârstă decât majoritatea. Pilotatul era *viaţa* lui. Poate nu mi-am dat seama de asta înainte... Se întrerupse şi ridică din umeri. A ajuns pe nave comerciale cu catapulte de lansare, prescurtat CPL. Da, adăugă ea, remarcând reacţia lui instantanee, Jamie a pilotat aparatul Hurricane de pe nava CPL, din convoiul spre Rusia.

Howard rămase cu privirea aţintită la ea.

— Şi cum de-aţi aflat toate astea?

— Mecanicul lui Jamie a venit în vizită după aceea...

Imaginea reveni presant în mintea lui Howard. Aparatul ridicându-se şi pierzând înălţime, lăsând în urmă o coloană de fum când se îndrepta spre nava lui. *Aterizarea lângă ultima navă din convoi*.

— El mi-a zis că Jamie se îndrepta spre nava dumneavoastră, înţelegeţi, aşa se procedează. Voiam să vă găsesc, să aflu. (Îşi şterse obrajii cu dosul palmelor, dând impresia că era gata să cedeze.) Vedeţi, ne certaserăm. A fost ultima oară când ne-am întâlnit. Începu să vorbească mai precipitat: Nu voiam să se sfârşească astfel.

Howard traversă camera şi se aşeză alături de ea, fără să o privească. Îi simţea încordarea, tresărirea bruscă, de parcă s-ar fi aşteptat ca el...

— Da, l-am văzut prăbuşindu-se, doamnă Kirke. Încerca să ajungă la noi, deşi eu cred că murise deja când avionul s-a lovit de valuri. Apoi întoarse capul să se uite la ea. Regret nespus, dar mai mult nu vă pot relata. Aparatul a explodat. N-a mai rămas nimic.

— Mulţumesc. Trebuia să vorbesc cu omul care l-ar fi putut salva, dacă ar fi avut vreo şansă.

Îl fixă cu privirea vreo câteva clipe, înainte de a adăuga:

— Acum, după ce v-am întâlnit, ştiu că nu a avut nici o şansă.

Guvernatorul intră purtând o tavă cu câteva fariurii pe ea, însă tânăra se ridică şi clătină din cap.

— Nu, trebuie să plec. Dar vă mulţumesc, oricum. Amândurora, preciză ea, întorcându-se din nou către Howard.

Căpitanul o urmă afară din casă şi aşteptă ca ea să-şi fixeze nişte cleme la partea de jos a pantalonilor. Nici măcar îmbrăcămintea ponosită nu reuşea să-i ascundă formele atrăgătoare – poate şi asta era o modalitate de apărare. Se întrebă care fusese motivul certei lor.

Porni spre poartă, ţinând bicicleta de coarne. Cei doi prizonieri de război se străduiră să-şi îndrepte privirile în altă parte, dar, pesemne, o urmăreau.

— Şi acum, ce veţi face?

Tânăra căută cu privirea spre cer. Amintindu-şi, probabil, momentele în care fusese brăzdat în toate direcţiile de dârele de vapori, iar piloţii cu vârste de şcolari trăgeau unii în alţii, până când îi părăsea norocul. Aşa cum se întâmplase şi cu Jamie.

— Mă întorc în armată.

Nici nu încăpea îndoială că aşa o să facă, dar Howard sesizase că opoziţia ei aproape se frânsese în camera tăcută şi răcoroasă. Asta era o altă latură a războiului. Le scrisese părinţilor unor oameni de-ai săi care pieriseră pe mare, ucişi în luptă. Participase chiar la câteva înmormântări, deoarece nu se găsise altcineva. Dar situaţia de-acum i se părea mai personală, fiindcă trăise momentele acelea şi, datorită unui mecanic necunoscut din RAF, devenise participant la dramă.

— Poate ne vom mai întâlni.

Ea îl privi. Avea ochii *verzi*, şi-l ţinea la distanţă.

— Ei, ştiţi cum e în Marină. Poate că da. Urcă în şa şi îşi strânse eşarfa sub bărbie, apoi adăugă: Aveţi grija de dumneavoastră, comandant Howard.

El rămase surprins de exprimarea ei demodată. Mai curând ca o mamă ce-i vorbeşte fiului, decât ca o femeie tânără.

Strigă după ea:

— Dacă veţi avea vreodată nevoie de ceva… – dar era prea

departe ca să-l mai audă.

Bătrânul veni lângă el, la soare.

— Sărmana fată, spuse încet. Îşi închipuie că ea l-a ucis, înţelegi?

Howard îi înfruntă privirea.

— N-avea nici o şansă!

— Am cunoscut oameni care s-au dus aşa. O scrisoare, un zvon, şi vezi moartea pe faţa lui. Domnul Mills îţi poate confirma. Tot aşa a fost şi în tranşee. Îşi trecu braţul pe după talia lui Howard şi adăugă: Încearcă să uiţi. Vreau să aflu totul despre *Gladiator* şi afurisiţii ăia de ruşi!

În acea noapte însă Howard stătu lungit în pat, ascultând uruitul avioanelor, fără să ştie dacă erau „ale lor“ sau „ale noastre“, şi constată că nu putea să uite evenimentul, şi nici pe fata cu ochii verzi.

Încă somnoros, Gordon Treherne rămase întins în patul răvăşit şi încercă să ghicească ce oră era. O auzi îngânând un cântec, în camera alăturată, şi simţi revenindu-i dorinţa care îl frigea ca arşiţa în Golful Persic. Femeia trăsese storurile de camuflaj la toate ferestrele. Îşi trecu degetele prin păr şi oftă adânc. Deci făcuseră *treaba aia* mai toată ziua, la nu mai mult de-o oră după ce sosise în apartamentul ei.

Afară era linişte, iar oraşul Birkenhead se pregătea eroic pentru un nou raid aerian hoţesc. Şantierul naval era tăcut, toată activitatea fiind oprită până la sosirea noii zile. Multe nave frumoase plecaseră de-aici, gândi. Iar el luptase pe câteva dintre ele.

Femeia reveni în cameră, înfăşurată într-o pătură groasă, ca să-şi ascundă goliciunea. O chema Joyce, iar Treherne o cunoscuse la scurt timp după izbucnirea războiului, la Liverpool. Lucra într-o bodegă, pentru a mai câştiga ceva suplimentar. Era căsătorită, iar soţul ei era înrolat acum în Corpul de Servicii Întreţinere al Armatei.

Îşi miji ochii, încercând să-şi amintească prima oară când făcuseră dragoste. Dorinţă, nevoie; atunci nu se gândise la o relaţie permanentă. Pesemne că îl reţinuse cicatricea urâtă de pe spate, pe care i-o provocase soţul ei, care o bătea frecvent.

Femeia se opri lângă pat şi puse jos o tavă cu două pahare de

bere şi sandvişuri.

— Doar porc din conservă, Gordon, îmi pare rău, spuse ea, surâzând. Trebuie să mănânci şi tu, bine?

Suspină adânc atunci când el o trase în jos şi aruncă pătura pe podea.

— Eşti încântătoare, Joyce!

Îi strivi sânii între palme şi o trase mai aproape, simţind o dorinţă crescândă.

Avea sâni frumoşi şi un trup pe măsură. Trebuie să fi fost foarte frumoasă ca mireasă, gândi el cu oarecare regret.

Pe negândite, se trezi deasupra ei, sărutând-o, în timp ce ea îşi lipi trupul de al lui.

După aceea, rămaseră îmbrăţişaţi, epuizaţi de foamea unuia faţă de celălalt. O mângâie pe spate şi o făcu să tremure când îi atinse cicatricea.

— Daoă te mai supără iarăşi ticălosul ăla... Niciodată nu amintea numele soţului ei, ca şi cum ar fi sunat indecent. Îl fac bucăţi.

Femeia îl aprobă cu un gest din cap, ca un copil, apoi îi atinse barba.

— Nu mă mai întorc la el. O să mă descurc, aşa cum am făcut-o şi înainte.

— *Ne* descurcăm noi; da, Joyce? Nu ştia de ce, dar voia să se întâmple aşa.

— Acum am o slujbă bună, fac mantale impermeabile pentru Marină!

Treherne zâmbi larg. O adevărată iubită de marinar. Numai Dumnezeu ştia cum avea să se sfârşească totul, însă era sigur că o voia doar pentru sine. Carol a lui nu semăna deloc cu Joyce, şi nici cu celelalte cu care avusese relaţii în Caraibe sau în diferite porturi unde făcea escală vasul de pe care descărca banane. Joyce era altfel, şi-i făcea o reală plăcere să fie cu ea.

Amândoi tresăriră când sună telefonul, aflat lângă pat. Ea se repezi să răspundă, însă Treherne spuse:

— Dacă e nenorocitul ăla, dă-mi-l mie! O să-i zic vreo câteva să-l usture!

Femeia îl privi mândră cum spumega de furie. Gordon îl putea face praf pe soţul ei. Îi întinse, până la urmă, receptorul şi şopti mirată:

— E pentru tine!

Treherne îşi muşcă buzele.

— Trebuia să las un număr, iubito.

Joyce se înfăşură din nou în pătură şi se grăbi spre bucătăria strâmtă. Când reveni, îl găsi aşezat pe marginea patului, cu palmele împreunate şi chipul cufundat în gânduri.

Treherne o privi, apoi întinse braţele spre ea.

— Trebuie să mă întorc, Joyce. Era comandantul.

Rămase cu ochii lipiţi de telefon, de parcă nu s-ar fi dumerit.

— Credeam că sunt în permisie…

Femeia se agăţă de el şi îşi apăsă faţa la pieptul lui.

— Dar nu-i drept, Gordon! Abia ai venit! Acum plângea şi avea lacrimi în ochii înroşiţi. Voiam să stau mai mult cu tine…

Nu reuşi să continue.

Treherne o mângâie pe spate şi, cu gura lipită de părul ei, murmură:

— Mă revanşez eu, iubito.

Încercă să-şi aducă aminte ce-i comunicase Howard. Fusese şi o legătură proastă.

— Vrea să preiau comanda ca numărul unu, pentru o vreme, adică, îi spuse Gordon, în timp ce ea îl privea fără să înţeleagă. El adăugă lămuritor: Ca secund, asta înseamnă.

Femeia îşi şterse ochii cu un colţ al cearşafului.

— Secund! Pe un distrugător! Mândria ei de-o clipă se risipi, şi continuă cu o voce pierită: N-o să mă mai vrei. După ce te amesteci printre ofiţerii ăia fercheşi…

Treherne rânji, revăzând în minte careul ofiţerilor de pe *Gladiator* – pe bătrânul tunar fără dinţi, sforăind într-un colţ după prea multe pahare de gin, apoi pe Finlay „Fătălăul“, şi pe scumpul de Taffy Price, mecanicul-şef.

— Tu rămâi iubita mea, Joyce, îi răspunse. Când o să vin data viitoare, o să-ţi aduc un inel.

Ea îl ţintui cu o privire neîncrezătoare.

— Dar sunt încă măritată!

— Nu-mi pasă! Îmi aparţii, e clar? Vreau să ştie toată lumea. (Îi scăpă un oftat.) Ofiţeri fercheşi, pe naiba!

Joyce îl privi cercetător.

— Când trebuie să pleci, dragule?

— Mâine, iubito. Mă întorc, probabil, mai devreme decât îţi

închipui.

Ea se uită spre storul de camuflaj.

— Iar la Liverpool?

Gordon aprobă din cap:

— Cam aşa ceva.

Se strânse lângă el şi rămaseră întinşi, alături. Prea epuizaţi să mai facă dragoste, prea îndureraţi să discute despre viitor.

Când se auzi prima sirenă a şantierului naval, anunţând începutul unei noi zile de muncă, ei încă dormeau.

Locotenentul Graham Marrack rămase aproape nemişcat, fără nici o expresie pe faţă, şi-l urmări pe Howard stând în dreptul hubloului deschis, primind razele soarelui drept în ochi.

— Nu înţeleg ce-i cu toată agitaţia asta, secund. Bineînţeles că trebuie să accepţi. Ce Dumnezeu, omule, primeşti comanda – orice ofiţer şi-ar da şi-o mână pentru asta!

— Îmi dau seama foarte bine de onoarea ce mi se face, domnule, răspunse Marrack, îndărătnic. Dar sunt o mulţime de oameni la rând, şi nu vreau să le-o iau înainte.

Howard se trase deoparte, fiindcă un ciocan de nituit sfâşie liniştea, amintind de canonada unui tun antiaerian. Nu ştia ce-l irita mai rău. Că-l pierdea pe cel mai bun secund pe care-l avusese, atât dintre brevetaţi, cât şi dintre rezervişti, sau încăpăţânarea lui Marrack de a accepta comanda.

— Ascultă. Se întoarse cu faţa la el. Războiul ăsta nenorocit o să dureze ani de zile. Dacă vom câştiga, mai rămâne Orientul Îndepărtat, după aceea, Rusia, aşa cum stau lucrurile. Fie că pierdem sau câştigăm, Marina are nevoie de comandanţi buni, cu experienţă. Ai văzut ce cruzi sunt puştii pe care-i primim, pregătiţi să moară, şi asta se şi întâmplă de obicei până să înveţe ceva!

Nu se auzea nici un sunet din micuţa cămară de alături, de aceea şi-l imagină pe subofiţerul Vallance cu urechea lipită de tambuchi, strângând o bogată recoltă de bârfe, pentru mecanicul-şef şi pentru sala de mese a subofiţerilor.

— Şi, oricum, dacă domniile lor îţi oferă numirea, asta nu reprezintă un *ordin*, secund.

Marrack sé încruntă.

— *Gladiator* va reveni, apoi, pe rutele de vest. Nimeni nu ne-a spus-o, dar amândoi ştim asta.

Howard aprobă cu un gest şi aşteptă în tăcere.

— În ultima misiune, ai dus tot greul. Dacă am învăţat ceva, de la tine am învăţat, nu din cărţi. Îmi spui că Marina are nevoie de comandanţi experimentaţi – îl fixă cu o privire calmă –, iar căpitanii au nevoie de subordonaţi buni, îşi încheie Marrack pledoaria.

— Să nu uiţi asta când preiei comanda, bine? spuse Howard, zâmbind.

Ca la un semnal, îşi strânseră mâinile, şi Marrack zise:

— *Bineînţeles* că asta voiam, domnule. Dar nu în acest fel. Mă gândeam să mai rămân o vreme pe *Gladiator*.

Howard se uită la numirea care se găsea pe biroul său. Cu siguranţă, era formulată aproape la fel şi pe vremea lui Nelson, gândi el.

— *Tacitus*, citi căpitanul. Corvetă clasa Flower. Şi ea va acţiona pe rutele de vest.

Marrack înclină rar din cap, urmărindu-l atent pe Howard, de parcă nu ar fi vrut să uite nimic.

— Am văzut-o de multe ori pe Atlantic.

Marrack se îndreptă spre uşă.

— Mai am câteva lucruri de rezolvat înainte de a pleca. (Ezită.) Mă-ntreb, pe cine veţi primi?

— În nici un caz alt avocat, asta-i sigur!

Îl privi pe locotenentul înalt adresându-i zâmbetul lui tipic, apoi închizând uşa.

Howard îşi aminti brusc de tatăl lui, de dezamăgirea suferită atunci când trebuise să-şi scurteze vizita, după ce fusese anunţat de Marrack. Îl avea încă în faţa ochilor exact aşa cum îl lăsase lângă gardul grădinii, cu părul alb zbârlit şi cu braţul nevătămat, cu care putea face aproape orice. Ca o prelungire a ochiului şi a creierului. *O să-i telefonez ceva mai târziu*. I se părea nedrept că Guvernatorul îmbătrânise atât de mult.

În acea seară, când nava rămase în camuflaj la digul de larg, Howard îi telefonă lui Treherne, care se afla la Birkenhead.

Mai apoi îşi aduse aminte: surpriza lui Treherne egala îndărătnicia lui Marrack, astfel că fiecare dintre ei trebuia convins în alt mod.

Se duse pe punte şi privi macaralele înalte, profilate frust pe cerul punctat de stele palide, şi se gândi la femeia care

răspunsese la telefon. Treherne era un individ enigmatic. Oferea nenumărate surprize.

Santinela de la pasarelă încremeni în întuneric şi Howard întrebă:

— Laker, e linişte?

— Ca-n cimitir, domnule! răspunse omul, zâmbind încântat că bătrânul îi ţinea minte numele.

Howard păşi de-a lungul punţii metalice de sub giuiele balenierei şi se gândi la Treherne.

Nu-şi mai amintea să fi fost atât de invidios până acum.

Roşu la faţă, timonierul se ridică impunător dintr-o latură a mesei şi răcni:

— Înainte, marş! Stai! Cascheta jos! Nu avea nevoie să-şi consulte carneţelul cu comenzi. Marinar brevetat Bishop, la ordin! Beat şi cu ţinuta în neorânduială!

Aşezat la biroul său minuscul, locotenentul Finlay îl fixă cu ochi ostili pe timonierul-şef.

— Când o să te înveţi minte, Bishop?

Omul răspunse privirii lui Finlay cu aceeaşi animozitate.

— N-am nimic de raportat, domnule.

Ofiţerul tunar, care era la comandă, aruncă o privire spre timonier.

— *Ei, bine?*

Sweeney îşi înclină cascheta pe cap, ca să se ferească de soare.

— A fost adus la bord de o patrulă, domnule. Asta după ce fusese dat afară de la *Caleaşca şi caii*, şi apoi de la bufetul cantinei, domnule.

Finley îşi aruncă ochii la ceas.

— Eşti un nechibzuit, Bishop – propriul tău duşman. Neprimind nici un răspuns, ridică glasul: Te prezinţi pentru raport la locotenent!

— Acoperă-te, la dreapta, înainte marş!

— Următorul!

Sublocotenentul Bizley aştepta neliniştit la uşa ce dădea în coridor. Îi displăcea că se vedea silit să dubleze îndatoririle lui Finlay sau ale oricăruia, în general. Pe canonieră fusese secund, ofiţer artilerist, paznic la toate şi încă altele ce i se aruncau în

cârcă.

Şeful comisiei se trezi la viaţă şi ordonă:

— Pe loc repaus!

— Am terminat cu toţi, domnule.

Sweeney împături lista cu cei care comiseseră acte de indisciplină. Nu-l prea avea la inimă pe Bully Bishop, şi, cu toate astea, îi văzuse pe unii ofiţeri destul de luaţi de băutură în careu. Probabil că pe ofiţerul artilerist nu, dacă se gândea mai bine. „Fătălăul“ Finlay era mai şiret decât mulţi ofiţeri brevetaţi pe care îi cunoscuse. Întotdeauna aplica litera regulamentului, indiferent de persoană. Spre deosebire de Treherne. Surâse. Se ştia că până şi Jimmy-cel-Mare le oferea păcătoşilor o nouă şansă. Bishop sigur avea s-o încurce rău de tot, de data asta.

Finlay se uită de-a lungul punţii. Acum nu mai era dezordine şi mizerie ca înainte, se vedeau mai puţine cabluri electrice şi la bord mai exista doar o mână de docheri îmbrăcaţi în salopete, grupaţi în jurul noului şasiu de tun, plasat la mijlocul navei, o armă antiaeriană cu multe ţevi. *La naiba cu reglementările din şantierul naval!* gândi el. *Nu ei trebuie să tragă cu ele*.

— Mă duc să supraveghez lucrările, sublocotenent. Preia comanda şi anunţă-mă când soseşte căpitanul. E la birourile din docuri, aşa că fii cu ochii-n patru.

Bizley îl privi îmbufnat pe timonier.

— Sper să ne revedem într-o dispoziţie mai bună.

Se pregătea să plece când îl observă pe tânărul marinar îndreptându-se spre pupă, încovoiat până aproape de pământ, sub greutatea unui colac de cabluri de tracţiune. Îl văzuse pe Milvain de mai multe ori, muncind cot la cot cu cei rămaşi de cart la bord, şi ştia că şi acesta îl studia. Se hotărî. Aveau să fie prea mulţi prin jur când o să se adune echipajul pe navă.

— Uşor, Milvain, lasă jos greutatea o clipă. Oricum, e de voie.

Tânărul îl măsură timid, şi Bizley simţi un fior rece, în ciuda căldurii.

— Ordonaţi!

Bizley îşi drese glasul. *Doamne*, gândi el, *parcă-l văd pe fratele lui!*

— Voiam să-ţi spun că-mi pare rău de fratele tău. *Măcar dacă nu m-ar mai privi aşa*. Voiam să-ţi vizitez familia, dar şi eu am fost dărâmat.

Tânărul încuviinţă din cap.

— Au înţeles, domnule. Trebuie să fi fost groaznic de primejdios ceea ce aţi făcut. Am citit despre asta într-un ziar.

Bizley clipi nelămurit.

— În ziar? N-am văzut aşa ceva.

Milvain vârî mâna în interiorul salopetei şi scoase carneţelul de plăţi şi portofelul. Îl deschise precaut şi dădu la iveală un extras pe care sigur îl citise de nenumărate ori.

— Poftiţi, domnule!

Bizley rămase cu ochii la articolul ce conţinea fotografia fratelui lui Milvain şi una a sa, despre care habar n-avea când fusese făcută. Pesemne, o obţinuseră de la şcoala de artilerie, pe vremea când urmase cursurile acesteia.

Totul era menţionat; cuvinte precum „curaj“ şi „acţiune altruistă, ce nu intră în obligaţiile militare“ îi săriră în ochi ca nişte anunţuri pe un ecran de cinema.

— Păstraţi-l, dacă vreţi, domnule, se oferi Milvain. Mai am unul acasă.

Bizley rămase ca paralizat. Într-un fel, totul era adevărat, şi atunci de ce s-ar simţi vinovat? Constată că Milvain scotocea din nou prin carneţel şi remarcă altă poză în timp ce tânărul îl închidea. Ca să-şi mascheze emoţia, întrebă:

— Şi cine-i în fotografie, dacă nu te superi? Eşti cam tânăr pentru aşa o fată, după părerea mea.

Marinarul i-o întinse.

— Sora mea, Sarah.

Bizley o roti spre soare. Aceeaşi privire ca a tânărului care se uita la el acum cu atâta respect.

— *Foarte* frumoasă!

— Să vedeţi când o să-i spun, domnule. Murea de nerăbdare să vă cunoască, să vă mulţumească pentru că aţi încercat să-l salvaţi pe Gregory.

Bizley nu prea avea succes la femei. Ştia că familia Milvain se deosebea total de a sa, capul familiei fiind general-maior.

Se auzi din nou megafonul:

— Gata cu fumatul! Continuaţi-vă activitatea!

Bizley încuviinţă din cap.

— Poate *voi reuşi* să le fac o vizită când o să primesc o permisie adevărată. Îmi va veni mai uşor să le povestesc, după ce

a trecut ceva timp de la…

Se opri brusc, deoarece Finlay venea cu paşi mari de la pupă spre provă.

Locotenentul exclamă furios:

— Ţi-am spus să mă anunţi, sublocotenent!

Căpitanul se afla la baza schelei de acces pe navă, cu pipa în gură, pe care o scoase doar pentru a-i saluta pe cei de pe puntea superioară.

Howard simţi încordarea existentă între cei prezenţi, dar hotărî să nu o ia în seamă. Se stabilise ca Treherne să preia ca locotenent, cel puţin deocamdată. Oricum, nu se putea găsi alt înlocuitor, aşa că trebuia să revizuiască programarea carturilor cu Treherne, imediat după revenirea acestuia.

— Guns, spune-i secundului să vină la mine în cabină, ai înţeles?

Judecând după curiozitatea lui Finlay, putea trage concluzia că Marrack nu se destăinuise nimănui. Păstrase totul pentru sine, ca de obicei.

Urma să adune ofiţerii în careu şi să le comunice vestea la sosirea lui Treherne; ceilalţi care se aflau în permisie aveau să afle mai târziu.

Privi spre cerul strălucitor. Îi venea greu să creadă că pe lumea asta existau gheţuri şi o vreme amarnic de geroasă. Că existau convoaie. Se gândi la avionul Hurricane care explodase şi la explicaţia simplă dată de tatăl său: „Îşi închipuie că ea l-a ucis“. Chiar era imposibil aşa ceva?

Îl văzu pe Marrack îndreptându-se cu paşi mari spre el.

— S-a făcut, secund.

Marrack zâmbi.

— Soarele a ajuns deasupra capătului vergii [1]. Bem un gin împreună?

Finlay se uită furios după ei şi spuse:

— Să nu-mi mai faci una ca asta, sublocotenent. Altfel, îţi fac maţele cravată!

În caz că Bizley mai avea rezerve în legătură cu ceea ce făcuse, furia lui Finlay le risipise.

Aşteaptă numai, ticălos de scoţian! Curând o să joci altfel!

---

[1] Expresie care înseamnă „ora prânzului“, în argoul marinăresc. (n.trad.)

Era o seară atât de caldă, încât Guvernatorul nu se îndura să intre în casă. Stătea în genunchi, scurmând în pământul moale ca un crab flămând care caută hrană, în vreme ce grădina era plină de zumzetul albinelor şi al altor insecte, iar o mierlă începuse să se scalde în farfuria cu apă pe care bătrânul o punea pentru ea şi suratele ei.

Voia să rămână afară cât mai târziu, să contemple soarele după-amiezei târzii; avea toate şansele să vadă pe cineva cunoscut trecând prin faţa casei şi să stea la o şuetă. De îndată ce intra, simţea singurătatea tot mai apăsătoare.

Poate că o să aibă parte de încă o noapte liniştită. Zona fusese ocrotită de noroc în ultima vreme, ca şi cum inamicul s-ar fi cruţat, concentrându-se, în schimb, asupra Londrei şi a nord-estului Angliei.

Se gândi la cei doi fii ai săi, îndeosebi la David, care se întorsese pe nava lui şi avea de înfruntat mai multe probleme. Reechiparea dura mai mult decât se anticipase. Până vor reveni pe mare se va fi sfârşit şi luna iulie. Cu un icnet de satisfacţie, scoase la lumină un mănunchi de ridichi.

— Nu-i rău deloc!

Le scutură de pământ, lovindu-le uşor de pantalonii peticiţi, pe care îi folosea în grădină, apoi le aşeză într-un coş alături de salata proaspătă pe care o tăiase tot în acea după-amiază.

Când domnul Mills o să pice la un pahar de ceva, le vor mânca împreună şi vor sta de vorbă.

Se ridică greoi în picioare şi simţi o insectă minusculă intrându-i în ochi. Clipi des, până când o elimină, şi apoi se şterse cu batista. Asta era o teamă permanentă – că şi-ar putea pierde şi celălalt ochi.

Auzi zgomotul înfundat al motoarelor venind de pe şoseaua principală şi glasuri ce cântau la unison. *Punctuale ca un ceas bine reglat*, gândi el. Erau bateriile antiaeriene mobile care îşi ocupau poziţiile pentru veghea de noapte. Surâse amar. Tipic, ar zice domnul Mills. Politica păguboasă de a ţine uşa grajdului încuiată după ce ţi-au furat calul.

Guvernatorul desfăcu o cutie de ţigări şi îşi aprinse una cu mare grijă. Urmărind cu privirea fumul care se înălţa drept în sus pe lângă seră, se gândi la războiul la care participase. Acea zi de

la Zeebrugge.

Ridică privirea când auzi zgomotul unui camion ce hurducăia pe drumul plin de gropi. Era un detaşament ce greşise drumul. Se întâmpla destul de des. Se îndreptă încet către poartă şi apoi se opri uimit. Un automobil Humber vopsit în kaki, ocupând aproape tot drumul, oprise în dreptul casei. La volan se afla un marinar şi, o clipă, Guvernatorul simţi că nu mai poate respira. Apoi se înfurie brusc pe sine: *M-am senilizat*. Dacă s-ar fi întâmplat ceva rău, nu trimiteau un automobil mare pentru comandanţi. O fi vorba de vreo telegramă, ca toate celelalte care îi fuseseră aduse luni de zile.

În sfârşit, se mai rătăceau şi marinarii.

Rămase şi mai surprins când o femeie ofiţer din Serviciul Auxiliar al Marinei coborî din spatele maşinii şi îşi aranjă tricornul peste ochi, pentru a şi-i feri de soare. Avea pe mânecă două trese de culoare albastru-deschis – deci era locotenent. În uniformă, arăta zveltă şi elegantă, şi abia atunci când porni spre el, nehotărâtă, o recunoscu. Haina sărăcăcioasă de călărie şi pantalonii de velur – o cu totul altă persoană.

Ea se opri la poartă şi spuse:

— Regret că vă deranjez din nou, comandant Howard.

Dintr-un impuls neînţeles, îi atinse braţul.

El rămase privind-o, detectându-i apropierea, prospeţimea şi tinereţea, astfel că, în comparaţie cu ea, se simţi bătrân şi murdar.

— Vino înăuntru, draga mea. Îmi pare rău, dar e cam dezordine.

Din maşină se auzi o voce strigând după tânără:

— Să nu stai mult, Celia, şi aşa suntem în întârziere!

Guvernatorul îşi încordă privirea, dar maşina era cufundată în umbră, aşa încât nu reuşi să vadă decât uniforma, nu şi chipul bărbatului.

— Zece minute, tată!

Fata merse alături de el pe potecă şi îşi scoase cascheta ca să-şi scuture părul scurt şi cârlionţat.

— Cu ce te pot ajuta? Îmi pare rău… spuse bătrânul. Asta-i bună, iar îmi cer scuze!

Ea se întoarse şi-l privi direct în ochi, aşa cum făcuse şi cu David.

— Sper că vă plac câinii – şi continuă, precipitat: Nişte prieteni de-ai mei au fost bombardaţi. Câinele a scăpat cu viaţă. E femelă. Aş lua-o eu, dar m-am „înregimentat“, după cum vedeţi. Se uită la el şi adăugă încet: Au murit amândoi. Prietenii mei, vreau să zic.

Bătrânul văzu că-i tremurau buzele şi bănui că fuseseră prieteni apropiaţi.

— Bine, adu-o încoace, draga mea, încuviinţă el. Câinele o să-mi ţină de urât. Şi-aşa m-am cam plictisit să discut despre Veneţia cu cei doi prizonieri de război!

Fata strigă:

— Tom, dă-i drumul!

Uşa şi apoi poarta se deschiseră, şi un labrador păşi, curios, pe potecă.

Ea se aplecă şi-l mângâie pe urechi.

— O cheamă Lucy. Nu-i chiar tânără, dar e o scumpă. Dacă îi daţi ocazia, mănâncă de vă sărăceşte. Strânse animalul în braţe şi zise: Puteţi avea grijă unul de celălalt. O să revin să vă revăd curând!

Când se ridică, avea lacrimi în ochi.

— Chiar te rog, spuse Guvernatorul cu seriozitate.

O conduse până la poartă şi rămase surprins observând cum câinele se lungise pe covoraşul din faţa uşii.

— Vezi? Se simte deja ca acasă.

Fata îşi puse cascheta, apoi se aplecă şi-l sărută pe obraz.

— La revedere.

Se urcă în maşină, fără să mai privească spre labradorul auriu, care clănţănea să prindă muştele ce se aşezau pe covoraş. Guvernatorului nu-i scăpă dunga aurie de pe mâneca tatălui fetei. Era cel puţin contraamiral.

Urmări de la poartă maşina, care merse în marşarier până la şosea, apoi întoarse şi porni spre Portsmouth.

— Nu te pedepsi singură, fata mea, spuse el cu glas tare. Nenorocitul ăsta de război e de vină, nu tu.

Se întoarse pe potecă şi se uită la noul lui tovarăş.

— Bravo. O întâmplare ca în cărţi, nu?

8
Convoiul

David Howard răspunse salutului santinelelor de la poarta docului şi prezentă carnetul de identitate unui poliţist înarmat. În jurul lui, locul părea înţesat de marinari, atât de pe nave militare, cât şi comerciale, şi, cu toate că ploaia abia încetase, se instalase un aer de sfidare bătăioasă, care părea a fi starea de zi cu zi la Liverpool.

Apropiindu-se de Docul Gladstone, unde *Gladiator* stătea la ancoră alături de alte nave de escortă de pe Atlantic, rări pasul. Tocmai se aflase în prezenţa noului şi impunătorului căpitan, un bărbat înalt, cu trăsăturile boţite ale unuia care fusese bine cunoscut pe terenurile de rugby, în vremuri de pace, care păreau acum atât de departe. Până şi comandantul de flotilă se schimbase în perioada în care nava *Gladiator* se zbătuse să rămână teafără în „cursa“ către Nordul Rusiei, după cum era discret prezentată în presă operaţiunea de escortă. Căpitanul Ernle Vickers, decorat pentru servicii deosebite cu Ordinul şi Crucea ale Marinei Regale, avea sub comandă *Kinsale*, una dintre navele din clasa K, aproape singurele distrugătoare noi existente la începutul războiului. Ca şi nava *Kelly*, comandată de Mountbatten, care, împreună cu câteva nave-surori, fusese bombardată şi scufundată în apropierea insulei Creta, în primăvara anului precedent. Cu etrava avântată, cu un singur coş de fum în locul obişnuitei perechi, şi dotată cu un armament impresionant, ea ar fi făcut să bată mai tare inima oricărui recrut, gândi Howard. Tot astfel şi căpitanul ei, ale cărui fapte îi erau foarte bine cunoscute; acest om era exact ce le trebuia acum, când lucrurile păreau să se fi înrăutăţit în Atlanticul de Vest.

Veniseră toţi căpitanii să-l întâlnească pe acest om deosebit, iar Howard răsuflă uşurat când află că şi *Ganymede*, comandată de Spike Colvin, precum şi nava *Garnet*, tot din vechea echipă, rămăseseră în flotilă. Aceasta era comandată de un bărbat de peste doi metri, foarte maliţios, pe nume Tom Woodhouse, pe care Howard îl cunoştea de mulţi ani. Urmaseră împreună cursul de artilerie de la Whale Island, ca sublocotenenţi, şi instructorii

din acel loc de temut îşi găsiseră naşul cu Woodhouse şi cu toate glumele şi farsele lui.

Majoritatea celorlalte vase avuseseră mai puţin noroc şi fuseseră scufundate în primii doi ani de război. Numele lor, locurile în care se duseseră la fund sunau ca o dovadă brutală a campaniilor pierdute de ţara lor. *Gipsy*, lovită de o bombă în largul portului Harwich, la numai două luni după declararea războiului, *Glowworm*, pierind vitejeşte în largul coastelor Norvegiei, *Grenade* şi *Grafton*, bombardate şi scufundate la Dunkerque, şi *Grenville*, pierdută pe Marea Nordului – toate în 1940. Lista părea să nu se mai sfârşească.

Căpitanul Vickers făcuse o trecere în revistă a evenimentelor şi a măsurilor recente, prin adoptarea cărora spera să se reducă uriaşele pierderi de nave şi mărfuri din convoaiele ce traversau Atlanticul: „Inamicul deplasează deja mai multe submarine de la bazele din Baltica spre Golful Biscaya. Totodată, şi mari unităţi de suprafaţă, dar Forţele Aeriene ar trebui cel puţin să stea cu ochii pe ele, după cele întâmplate în martie.“

Howard îşi amintea prea bine. În timp ce înfruntau furtuni şi pluteau în derivă în apele arctice, ferindu-se de bombe şi torpile, încercând în acelaşi timp să protejeze convoaiele, venise unul dintre acele momente strălucitoare, care dau un nou suflu oricărei campanii de război. O rază de speranţă, ca aceea adusă de soare după o furtună cu vânturi dinspre nord. Un distrugător foarte vechi, numit *Campbeltown*, unul dintre cele transferate din Marina SUA aproape de sfârşitul carierei sale, fusese sacrificat ca o bombă plutitoare gigantică, şi pintenase ecluzele la St. Nazaire, aruncându-le în aer şi făcându-le bucăţi. Acolo se găsea singurul doc din inaccesibilul Zid de Vest, care era destul de mare pentru a primi şi repara crucişătoare de luptă, sau chiar pe atotputernicul *Tirpitz*, dacă acesta urma să-şi părăsească bârlogul din Norvegia.

Oamenii de pe distrugătoare aveau alte sentimente decât ceilalţi. Acel incident îi convinsese pe toţi.

Cu glasul lui gros, răsunător, Vickers continuase: „Vom folosi şi tactici noi. Pentru a face faţă haitelor de submarine, vom folosi tot mai mult grupuri mici de nave ucigaşe. În acest scop, şantierele navale produc acum fregate mai moderne şi mai rapide, proiectate exclusiv pentru descoperirea şi distrugerea submarinelor. Dacă aducem aceste nave pe mare, eliberăm alte

distrugătoare şi corvete din alte părţi, asta *dacă* rezistăm până atunci.“ Ridicase din umeri destul de elocvent. „Nu mai insist asupra consecinţelor lui *dacă nu*. Le ştiţi la fel de bine.“

Howard profitase de un moment mai liniştit, pentru a-i explica despre Treherne şi despre postul liber de secund.

Vickers dăduse aprobator din cap, deja preocupat de altă problemă. „Să văd ce pot face. În aceste momente, navigatorii buni sunt la mare preţ. Dar la fel sunt şi navele eficiente de escortă. Voi încerca să-ţi repartizez un om cât de curând pot.“ În acea clipă, intrase o tânără atrăgătoare, din Serviciul Auxiliar al Marinei, să-i aducă lui Vickers o mapă cu mesaje noi, iar acesta plecase imediat.

Howard se gândi destul de mult la fata pe nume Celia Kirke, în perioada în care nava lui aştepta la Greenock să termine operaţiunile de reechipare.

De când tatăl său îi comunicase despre noul lui tovarăş de viaţă, Lucy, se gândise la ea şi mai des. Ce anume o determinase să procedeze astfel, după ce plecase atât de intempestiv? Voia să ştie multe lucruri despre ea, chiar dacă îşi dădea seama că era ridicol. O scăpare, deci? Tot ce se putea, însă ideea nu-i dădea pace.

După spusele Guvernatorului, fata se întorsese la Portsmouth, dar, când îşi găsise timp să discute la telefon cu baza navală de-acolo şi întrebase în treacăt despre ea, i se răspunsese scurt: „Nu avem nici un subofiţer cu *acest* nume aici!“

Poate că ea făcuse cunoscut faptul că nu voia să vorbească, sub nici o formă, cu vreunul dintre cei care ar fi putut să-i amintească de moartea cumplită a soţului.

Nici nu era de mirare că se arătase atât de sigură de revenirea în Serviciul Auxiliar al Marinei; tatăl fetei deţinea o funcţie de comandă şi putea, probabil, să mai tragă sforile pentru ea. Dar, după cum mergea războiul, părea improbabil că ar fi întâmpinat vreo greutate, dacă voia să revină la lumea pe care o înţelegea.

Howard era încântat de ideea cu labradorul. Tatăl lui nici nu mai vorbise de altceva. Doar despre ce recomandări îi făcuse doctorul.

Cuvântul îl făcu să se încrunte. Sperase să scape de locotenentul-chirurg Jocelyn Crawford, dar doctorii, la fel ca şi

scotchul de calitate, sunt raritäţi greu de procurat. În cazul în care Crawford ar participa la însoţirea unui nou convoi, cum a fost ultimul pe care *Gladiator* îl adusese de peste Atlantic, omul nu i-ar fi de nici un folos.

Se opri şi îşi văzu nava aşteptându-l, vopsită în culori de mascare şi strălucind discret în lumina fumurie.

Dacă avea să primească ordin de marş spre Portsmouth… Îşi simţi buzele arcuindu-se într-un surâs. *Pompei*. Va încerca să o găsească singur. Asta ar însemna, probabil, să fie respins, se gândi. După ce s-a aflat ce i s-a întâmplat, toţi o să fie cu ochii pe ea.

Coborî schela de bord şi duse mâna la caschetă, pentru a saluta spre puntea superioară pupa, unde personalul de reechipare şi sublocotenentul Ayres stăteau în poziţie de drepţi.

— Bună, sublocotenent, ai început deja treaba? A fost bine în permisie?

Ayres privea în gol, fără să vadă nimic.

— Fratele meu a fost dat dispărut, domnule. În deşert.

Howard îi înţelese disperarea.

— Îmi pare rău.

Cât de stupid şi nepotrivit sunau scuzele. Ca în orice alte ocazii asemănătoare. *L-am văzut murind*.

— Dar nu e nimic sigur, aşa-i?

Ayres clătină din cap, amărât, în vreme ce timonierul şi santinela de pe pasarelă încercară să se facă nevăzuţi.

— Încă nu, domnule.

Howard îi puse mâna pe braţ, cu un gest sincer.

— Fruntea sus! Vino să stăm de vorbă, dacă simţi nevoia.

Treherne apăru în uşa culoarului comun şi salută.

— Ne-au sosit ordinele, domnule.

Porniră alături în cadenţă şi Treherne adăugă discret:

— Îl ţin ocupat pe puşti. Să mai uite.

Ajunseră la uşa pe care scria *Căpitan* şi-l găsiră pe subofiţerul Vallance făcându-şi de lucru pe lângă oficiul lui.

Howard îşi azvârli cascheta pe un scaun şi se aşeză la birou, unde Ireland, subofiţerul arhivar, îi aliniase documentele în ordinea importanţei lor.

— Vallance, ceva de băut, te rog! spuse el.

Îşi trecu privirea peste ordinul formulat precis şi curat, şi îşi

imaginã una dintre femeile din Serviciul Auxiliar al Marinei bătându-l la maşinã, sub supravegherea cuiva ca fata cu ochii verzi.

— Poimâine, secund. Îl privi scurt. Apropo, s-a confirmat. Şeful mi-a zis cã va face tot ce poate sã rãmâi cu mine pânã când...

— *Asta* o putem discuta mai târziu, domnule. Mulţumesc mult! spuse Treherne şi zâmbi.

Se gândea la Joyce, la corpul sãu suplu primindu-l, strângându-l.

Howard mai întoarse o filã.

— Cheamã-l pe sublocotenentul Bizley. Aşteptã ca Treherne sã termine de vorbit la telefonul fixat pe peretele de etanşare şi apoi spuse calm: Pânã la urmã, s-a ales cu o medalie.

Treherne încercã sã parã încântat, deşi nu reuşea sã-l simpatizeze pe Bizley.

— Acum, nimic n-o sã-l mai ţinã în frâu! constatã el.

Se auzi un ciocãnit la uşã şi Bizley intrã în cabina de zi, cu chipul ros de curiozitate, sau era vorba de altceva? Un sentiment de vinovãţie?

— S-a trecut în ordinul de zi, sublocotenent. Prin grija Amiralitãţii, ţi se acordã Crucea pentru Servicii Deosebite. E bine?

Dar Bizley pãrea incapabil sã vorbeascã sau sã digere vestea. Ochii lui se fixarã, în schimb, asupra eşarfei solitare, de culoare alb cu albastru, de pe haina cu douã rânduri a lui Howard.

— Ca a mea, voiai sã spui? îl întrebã Howard, zâmbind.

— V-vã mmulţumesc foarte mult, domnule! Nu mã aşteptam! se bâlbâi Bizley.

Treherne îşi privi paharul gol. *Pe naiba, nu te aşteptai, jivinã micã ce eşti!*

— Altã veste bunã, comunicã Howard, prefãcându-se a nu observa expresia lui Treherne. Vei fi ridicat la gradul de locotenent pe data de întâi a lunii viitoare. O sã-ţi poţi pune a doua tresã imediat dupã aceea. Vei primi ordinul oficial privind ridicarea în grad dupã ce ne întoarcem din urmãtorul convoi.

Bizley nici nu-l mai auzea. Bâigui ceva care nu avea nici o noimã, apoi se trezi afarã, la uşa cabinei.

Reuşise. Era chiar mai mult decât îndrãznise sã viseze. Se uitã agitat la unica tresã de pe mânecã. *Locotenent Lionel Bizley*. Suna chiar bine, şi se întrebã, aproape ameţit de emoţie, dacã

medalia avea să-i fie înmânată chiar de Rege. Se gândi la Finlay şi la ceilalţi, şi constată că râdea, dar fără să scoată un sunet. Era pe drumul cel bun.

Intendentul careulului ofiţerilor, subofiţerul Vallance, îl urmări pe după perdeaua care atârna în faţa intrării de la oficiu. De-acum încolo, s-a terminat cu liniştea la pupă, gândi el sumbru. Bizley era o secătură sadea şi avea să devină şi mai afurisit.

Două zile mai târziu, în vreme ce coca îngustă şi zveltă a navei *Gladiator* vibra constant, în ritmul profund al motoarelor principale, Howard se afla la acelaşi birou şi se gândea la cabina de pe puntea de comandă, unde stătea cât erau pe mare şi în care urma să fure câte o idee de somn agitat, ori de câte ori se ivea posibilitatea. Mai erau multe de făcut, şi trebuia acordat mai mult timp flotilei, sau grupului de escortă, cum era denumită aceasta acum, pentru a colabora. Dar Vickers făcuse precizări clare fiecărui comandant: *„Nu mai avem timp*. Să ieşim în larg şi să-i învingem pe toţi!“

Treherne intră în cabină şi aşteptă ca Howard să ridice capul.

— Marinarii de corvoadă pe mare sunt la bord, domnule. Poştaşul a plecat la ţărm cu ultima poştă. Apoi ezită. Lipseşte un om, domnule.

— Fochistul Marshall?

Sesiză o încuviinţare din cap. Era vorba de marinarul care îşi pierduse întreaga familie într-un raid aerian. Unde era el? Ce putea să facă?

Treherne răspunse în locul lui:

— Trebuia să fie aici, *cu noi*, domnule. S-au pierdut mulţi oameni. Adăugă cu glas gutural: Dumnezeule, s-ar părea că pierderile sunt mai mult din rândul civililor în războiul acesta!

Se referea la oamenii care se ghemuiau în adăposturile antiaeriene firave? se întrebă el. Ori la marinarii de pe vasele comerciale?

— Ce-i cu tânărul Ayres? se interesă Howard.

— N-a mai aflat nimic, domnule. (Aruncă o privire la un cablu de amarare, care era târât cu zgomot pe punte.) E puţină briză în doc. Am putea folosi şpringul de la pupă pentru a ieşi în larg.

Se simţi o vibraţie mai intensă dinspre camera motoarelor. Bestia se trezeşte, pregătindu-se să înfrunte vechiul duşman. Cel puţin de data asta or să aibă vreme mai bună.

Howard se ridică şi, cu gesturile obişnuite, îşi pipăi buzunarele să se asigure că are la el lucrurile trebuincioase. Îmbrăcase un pulover comod, rulat pe gât, de culoare cenuşie, pe care îl cumpărase de la Reykjavik, cea mai veche haină la două rânduri de nasturi, şi îşi pusese cascheta mototolită, cu pete de vopsea pe cozoroc, pe care o folosea pe mare. Binoclul, un prosop curat. Se privi o clipă în oglindă. Nu la ţinuta asta se aşteptau cei de la Dartmouth sau Greenwich.

— Deci, peste cincisprezece minute, secund.

Treherne zâmbi în barbă.

— Sub vechea firmă, domnule.

Reamintindu-şi, Howard înclină din cap.

HMS *Gladiator* pleca din nou la război.

Pentru mulţi membri ai echipajului, zilele ce urmară plecării din Liverpool deveniră mai chinuitoare decât dacă ar fi intrat imediat în acţiune de luptă. Zi după zi, cu un convoi alcătuit din vreo patruzeci de vase de diverse tipuri şi mărimi, navele de escortă trebuiră să patruleze când înainte, când înapoi, căutând să audă ţiuitul specific al hidrolocatorului, care să trădeze prezenţa vreunui submarin sau, dacă zvonurile erau adevărate măcar pe jumătate, a unei întregi haite.

Însă, în afara serviciilor executate la posturile de luptă şi de testare a tunurilor, oamenii munciră de la un cart la altul, în schimburi de câte patru ore, într-un soi de activitate împleticită, în stare de somnambulism, când mâncau hrana slinoasă adusă la sălile de mese de jos, prinzând câteva momente de odihnă, care pe unde puteau. Uneori adormeau pe punţile de oţel unde, pe întuneric, erau călcaţi de observatorii care blestemau, sau îndurau un torent de înjurături din partea celor siliţi să doarmă pe scările verticale, ce legau punţile cabinelor cu lumea de deasupra.

Hamacurile strânse şi atârnate stăteau ca nişte călugări în fiecare cabină aglomerată, deoarece nu erau folosite, ca nu cumva să blocheze vreun tambuchi, sau, dacă nava era lovită şi se scufunda, marinarii aveau nevoie de ele ca plute de salvare.

Convoiul abia se târa, cu viteza celui mai lent vas din componenţă – în cazul de faţă, un cargou grecesc, ce arăta de parcă ar fi picat dintr-o carte cu ilustraţii din Marele Război.

Marinarii bătrâni şi trecuţi prin multe nu se vădeau surprinşi

de asta, şi nici de altele mai grozave. Era nevoie de orice hârb de navă, iar cele care ar fi trebuit date la fier vechi traversau cu chiu cu vai Atlanticul, alături de celelalte. Tancuri petroliere în balast care, cu puţin noroc, la întoarcere aveau să ajungă aproape la nivelul apei, având fiecare buncăr plin ochi cu combustibil, sângele dătător de viaţă al oricărei maşini de război.

Vase care veniseră de la Clyde şi Solway Firth, din Golful Liverpool şi Londonderry să se alăture acestui evantai de siluete ruginite şi mâncate de sare, în jurul cărora navele de escortă goneau şi plonjau în valuri, ca nişte terieri. Cargourile erau mai obişnuite cu o asemenea situaţie, în vreme ce pentru distrugătoarele zvelte traversarea atât de lentă era greu de suportat, iar pentru marinarii proaspăt urcaţi la bord constituia o iniţiere în ruliul Atlanticului şi în răul de mare care îl însoţea. Ridicarea înceată a provelor, astfel încât vasele păreau să atârne nemişcate, în timp ce valurile se revărsau peste ele dintr-o parte, urmate de noua cădere înşurubată în apă, când marea inunda puntea şi silea echipele de tunari să se adăpostească.

O cantitate substanţială din hrană zbura în toate părţile, sau rămânea neatinsă; bunurile personale zdrăngăneau prin cabine, într-un amestec de ceai vărsat şi vomă.

Marinarul simplu Andrew Milvain se văzu nevoit să treacă prin toate acestea, alături de bătrânii lupi de mare – oricum, bătrâni faţă de el – şi de cei care, asemenea lui, se îmbarcaseră direct din şcoala de pregătire navală, unde totul sclipea de curăţenie şi ordine.

În afara glumelor obişnuite legate de înfăţişarea lui băieţească şi de ceea ce marinarii numeau accentul său „spilcuit“, era acceptat cu mai multă uşurinţă decât se aşteptase. Dăruirea fără crâcnire şi eforturile aproape fanatice de a învăţa tot ce putea, chiar şi când trebuia să stea deoparte, din cauza răului de mare, atraseră atât respectul, cât şi curiozitatea celorlalţi.

Întrucât cei din cartul de dimineaţă fuseseră scutiţi în acea zi, Milvain coborî scara să se alăture tovarăşilor săi, în sala de mese. Popota numărul nouă nu însemna altceva decât o masă din lemn, roasă de-atâta frecat, care se acoperea cu o pânză impermeabilă, pentru felul principal al zilei. Existau bănci în jurul mesei, iar peretele curbat al sălii era mărginit de dulapuri acoperite cu perne, pe policioarele cărora cei mai norocoşi reuşiseră să-şi

îngrămădească cutiile cu caschete, iar pe rafturi, alte obiecte personale.

Marinarul brevetat Bruce Fernie, „ancora“ popotei, şedea pe un dulăpior şi citea un ziar vechi, în timp ce hrana era adusă de pe puntea superioară de bucătarii de serviciu. Aruncă o privire şi spuse plictisit:

— Iar mâncare din blestematele alea de conserve! Pun pariu că şmecherii din cazarmă o duc mai bine!

Farfuriile erau trecute din mână în mână, de-a lungul mesei, pe care fuseseră fixate cârlige pentru a le împiedica să lunece jos, când nava era în ruliu, lucru ce se petrecea foarte des.

Fernie îl urmări pe băiat înfulecând în mare viteză, de parcă n-ar fi mâncat de un an. Cartofi conservaţi, cârnaţi la cutie, morcovi marinaţi, şi un soi de budincă cu stafide şi cremă de ou apoasă, ca desert.

— Acasă nu-ţi dau ai tăi de mâncare?

Milvain îi răspunse cu un zâmbet sfios. Se gândea la scrisoarea pe care o trimisese mamei, înainte ca nava să părăsească portul Liverpool. *Prima lui navă*. După ce a descris-o, i-a povestit şi câte ceva despre aceşti oameni, în majoritate duri şi neînduplecaţi, dar oricând gata să-l laude când făcea ceva cum se cuvenea. Scrisese şi despre căpitan, trecând însă sub tăcere faptul că îl luase drept subofiţer. Încă mai roşea, amintindu-şi întâmplarea. Dar cel mai mult se referise la sublocotenentul Bizley, la zvonurile despre medalia pe care avea să o primească. Oamenilor o să le facă plăcere. Se gândea deseori la fratele lui; fusese, oarecum, un fel de căpitan. Experienţa i se citea pe faţă – se descurcase în orice situaţie, începând cu preluarea serviciului pe puntea de comandă, până la înfruntarea lui Bully Bishop la masa judecăţii celor cu acte de indisciplină, unde îl săpunise zdravăn, aşa cum bine anticipase marinarul brevetat Fernie.

Îşi simţi stomacul în gât când puntea se ridică din nou. Măcar dacă s-ar fi văzut marea. Dar capacele de hublou erau strânse ermetic în şuruburi. Nici nu era de mirare, întrucât sala de mese se afla cel mai aproape de pră, exact sub puntea principală a cabinelor, care ţinea cât lungimea castelului pră. Îl păcăliseră şi în privinţa asta. Aruncă o privire la puntea dintre popote. Îi spuseseră că tancurile principale de combustibil se aflau acolo, dedesubt. Unul mai glumeţ chiar exclamase: „N-o să simţi nimic-

nimic, Aripioară. Te duci direct în Rai!“

Era duminică şi timonierul alergător Milvain avusese de adus mereu ceai sau băutură celor de cart, gonind în sus şi-n jos pe scări, pândind momentul, astfel încât să nu fie udat până la piele de apa ce năvălea pe punte, sau să nu fie trântit pe puntea de oţel. Alergând şi încercând să nu încurce pe nimeni, trebuia să-şi facă tot felul de planuri în minte.

Căpitanul, fără caschetă, cu părul udat de stropii săraţi, care discuta cu semnalizatorul-şef, ţinându-şi pipa neaprinsă între dinţi. Ofiţerul de cart, în cazul respectiv locotenentul Finlay, care transmitea ordinele privind guvernarea şi turaţia motoarelor, sau striga prin megafon către unul sau altul dintre vasele comerciale care se zbăteau, lovite de valuri, la travers.

Pe puntea de comandă se simţea întotdeauna o hotărâre clară, în vreme ce în rest, nava părea să trăiască din zvonuri. Ultima cleveteală fusese despre Bizley şi medalia lui… Milvain nu putea pricepe dedesubturile. Nimeni nu părea să-l simpatizeze. Până şi marinarul brevetat cu aspect ca de urs, cel cu ziarul, de obicei un individ tolerant, mârâise: „Asta ne mai lipsea, un erou, fir-ar să fie! Tâmpitul ăsta te arde de nu te vezi, şi tot se aşteaptă să-l saluţi după aia!“

Milvain era uimit şi copleşit chiar şi de mare. Nu semăna cu nimic din ce văzuse până atunci, nici măcar la cinematograf. În acea dimineaţă de vară, când se schimbase cartul, iar observatorii osteniţi şi echipele de tunari se împrăştiaseră pe la sălile lor de mese sau de dormit, oceanul i se păruse atotputernic şi dezlănţuit. Întunecat, cu valuri negre şi contravaluri întrerupte ici-colo de jerbe de stropi, totul înălţându-se şi coborând, creând impresia că se găsea la acelaşi nivel cu puntea de comandă. Când soarele îşi croise drum la orizont, nu simţise deloc căldura lui, ci doar sarea întărindu-se ca o crustă pe obraji şi pe buze. Apoi, marea se schimbase, căpătând culoarea albăstrui-cenuşiu ca pielea de rechin, şi se rostogolea de-a lungul coloanelor de nave comerciale nepăsătoare, de parcă ar fi voit să-şi etaleze puterea latentă. Nu şi-o putea imagina în plină furtună, aşa cum i-o descrisese unul dintre ajutoarele timonierului.

Fernie îl întrerupsese dispreţuitor: „Dă-i ’nainte, Bill, ameţeşte-l cu baliverne!“ Iar către Milvain adăugase: „Bill trăncăneşte al naibii de mult, de-ai zice că l-au vaccinat cu acul

de gramofon.“

La început, Milvain roşea din cauza limbajului pe care-l auzea, a experienţelor înfrumuseţate pe care unii le avuseseră în escapadele pe uscat, dar acum, se mai obişnuise. La fel ca în cazul mării şi al primejdiilor, ce existau la tot pasul. Erau lucruri pe care trebuia să le accepte.

Unul câte unul, oamenii din dormitorul numărul nouă îşi găsiră câte-un colţişor unde să se aşeze sau să se ghemuiască, având pe ei vestele de salvare larg desfăcute şi dezumflate, pentru orice eventualitate.

Fiindcă era duminică, după-amiaza rămânea destinată reparaţiilor minore şi ordinii. Apoi, din nou de serviciu, la cartul mic [1] de ora patru. Ordine, rutină şi, după cum ziceau mulţi, plictis. Dar nu pentru Milvain.

Se uită atent când marinarul mai vârstnic îşi deschise cutia de lucru şi scoase nişte lucrături complicate din frânghie, noduri de turban, pe care le modelase ca mânere atrăgătoare, pentru vreun scrin ţinut pe undeva. Milvain era fascinat. Mâinile lui Fernie, ca, de altfel, şi omul însuşi, erau uriaşe, cu cicatrice adânci de la activitatea ca şef al punţii superioare pupa, care răspundea de bombele de adâncime de-acolo şi care, totuşi, reuşea să scoată covoraşe atât de delicate din parâmă şi sculpturi făcute din lemn de la lăzi, ce l-ar fi umilit pe orice lemnar.

Fernie îl privi gânditor:

— Nu prea vrei să-ţi spui necazurile, aşa-i, băiete?

Milvain tresări. Acum ştia la ce se referă celălalt.

— Nu. Nu prea.

Fernie se concentră asupra parâmei pe care o înnoda.

— Eu mi-am pierdut un frate la Dunkerque, zise pe un ton destul de detaşat. Îi simt lipsa, în mod ciudat. (Îşi concentră din nou privirea.) Niciodată nu ne-am prea înţeles, pricepi, n-am fost apropiaţi, cum ar fi trebuit. Chiar mă gândesc la asta uneori.

Milvain nu-şi credea urechilor. Nici prin cap nu-i trecuse că acest uriaş putea fi tulburat de ceva.

Trase de frânghie.

— Drace! *Nu-i cinstit!* Apoi continuă: Dac-aş fi în locul tău, m-aş cam feri din calea lu’ domnu’ Bizley. Îi ştiu eu p-ăştia. Pe nava

[1] Cart redus, de la 16.00 la 18.00 şi de la 18.00 la 20.00 (n.trad.).

asta am văzut de toate.

Aruncă o privire furişă spre sala de mese alăturată, unde se aflau, în majoritate, telegrafişti, semnalizatori şi asistenţi cu aprovizionarea. Răzbăteau câteva sforăituri de-acolo, însă nimeni nu se clintise.

— Da, dar medalia, Hookey? A primit una la fel ca şi căpitanul!

Fernie rânji văzând aerul scandalizat al tânărului.

— Doar tinichele. Pe nava asta, s-au acordat câteva medalii după o misiune, şi flăcăii au tras nişte nume din pălărie. Îşi stăpâni dorinţa de a pufni în râs. Un bucătar-şef pe care-l aveam pe vremea aia a primit şi el o medalie, da' el era beat şi se afla încă pe uscat în ziua acţiunii! Asta îl amuză grozav. A, cu Bătrânul e altă chestie! El o merită, ar trebui să-i dea câte una de fiecare dat' când ne-aduce teferi acasă, pe-onoarea mea! Schimbă sensul de direcţie la noduri şi întrebă pe neaşteptate: L-a văzut careva pe sublocotenentul Bizley când s-a întâmplat? Nu-i scăpă strălucirea bruscă din ochii lui Milvain şi spuse: Las-o moartă, fiule! Chestia e că nu-l văd ca mare erou!

Milvain se gândea încă la această discuţie, în timp ce urcă pe puntea de comandă pentru primul cart scurt. Trecând pe lângă camera hărţilor, care se găsea lângă timonerie, auzi murmur de ordine şi confirmări date de ofiţerii de cart, care predau serviciul schimburilor. Ritualul acesta îl atrăgea întotdeauna. Aparatele din alamă sclipitoare şi timona, apoi repetitorul de compas ticăind în vreme ce timonierul-şef Bishop, un marinar brevetat foarte liniştit, aducea nava pe un nou curs.

— Vrei să arunci o privire?

Era adjunctul ofiţerului navigator. Îl conduse în camera hărţilor şi-i explică drumul navei, viteza şi ora aproximativă de sosire. Auzise şi el o mulţime de zvonuri în legătură cu asta, însă acum Milvain află cu certitudine ce destinaţie aveau. Halifax. *Canada*. Inima îi duduia în piept. Înainte de a se înrola în Marină, nu fusese niciodată mai departe de Bournemouth sau Ramsgate.

Morgan văzu că asta îl impresionase şi adăugă cu un aer de superioritate:

— O să încerc să-ţi obţin transferul aici, dacă vrei. De când cu Jimmy-cel-Mare, m-am cam săturat să tot fac două treburi în acelaşi timp. În plus, adăugă el acuzator, speri să devii ofiţer, aşa-i?

— Mda, da. M-am gândit că şi tu…

Morgan surâse.

— Am picat.

Informaţia îi dădu de gândit lui Milvain.

— Când ajungem în Canada, vreau să spun, ce…

Morgan se uită la harta care vibra uşor.

— Un convoi mare. L-am auzit pe Bătrânul discutând cu Jimmy.

— Şi convoiul nostru?

— Acum e în siguranţă. Îşi coborî glasul: Radiotelegrafiştii au primit un semnal astă-noapte. Un convoi ce se îndrepta spre casă a fost lovit la sud de noi. După cum suna, părea să fi fost un adevărat măcel. (Îşi muşcă buzele, ca şi cum simpla trecere sub tăcere nu ar fi fost suficientă ca să fie feriţi de asemenea nenorociri.) Nemţii atacă doar convoaiele încărcate, nu pe cele goale, cum e al nostru. (Îl privi fix pe Milvain, dar acesta sesiză că de fapt nu-l vedea.) Subofiţerul telegrafist spunea că la atac au participat *treizeci* de submarine! Îţi dai seama? Mai multe decât toate navele de escortă!

Sublocotenentul Ayres intră în camera hărţilor şi luă un compas din alamă.

Morgan îl conduse pe Milvain până la uşă.

— Ai auzit despre fratele lui?

Milvain clătină din cap, dar ştia ce-o să urmeze.

— Era în Africa de Nord. Îşi trecu un deget prin dreptul gâtului. Odihnească-se în pace!

Milvain coborî la bucătăria din care ieşeau aburi, ca să mai ia un ceainic. Învăţa o mulţime de lucruri.

Se afla pe puntea de comandă, la cartul de dimineaţă, când lumina zilei îi dezvălui linia accidentată a coastei încă îndepărtate şi, la scurt timp după aceea, fură întâmpinaţi de două distrugătoare canadiene şi de vreo douăsprezece corvete, care se agitară de colo-colo, pentru a împărţi din marş convoiul care sosise, fără să piardă oameni sau vase.

Tocmai turna ultimele picături de ceai în cana adjunctului boţmanului, în apropiere de portavoce, când văzu luminile clipind în semn de salut din partea navelor de luptă canadiene. Îl auzi apoi pe căpitan spunând:

— Permisie la ţărm, în seara asta, secund, pentru cartul liber.

Dar mai întâi tragem lângă tancul cu combustibil.

— Dumnezeule, priviţi ce turmă! remarcă locotenentul Treherne.

Howard îşi încordă privirea prin geamul de protecţie pătat de sarea uscată. Văzu o masă de vase încărcate până la refuz, ancorate în linie, şi, fără să întrebe, pricepu că era o parte a următorului convoi. Convoiul lor.

Treherne duse binoclul la ochi şi adăugă sec:

— Miei pentru sacrificare!

— Preiau eu legătura, secund. Mergem bord la bord, tribordul la nava de alimentare, dacă reuşesc, naibii, s-o descopăr!

Râseră amândoi, şi Milvain simţi slăbindu-i strânsoarea de gheaţă din inimă. Încercă să-şi facă curaj la perspectiva de a da o fugă pe ţărm şi de a vedea ceva din Halifax. Altă ţară.

Din partea cealaltă a punţii de comandă, Howard îl urmărea.

— Scapă de povară, Milvain, îi zise. S-a terminat cu literatura pentru copii, suntem în Marină. Ştii cum se spune, nu?

Milvain încuviinţă din cap.

— Dacă nu ştii să accepţi o glumă, trebuia să nu te înrolezi, domnule!

Howard zâmbi.

— Aşa să fie. Fugi şi mai adu nişte ceai făcut de sergentul-major, bine?

Treherne se opri la poarta de acces pe puntea de comandă şi rămase cu un picior în aer.

— I-aţi luminat ziua, domnule.

Howard privi dincolo de el, către vasele comerciale amarate. Cât de neajutorate păreau. Răspunse apoi încet:

— Iar tu mi-ai stricat-o pe-a mea.

9

...Şi nu privi înapoi

Submarinul despica apa întunecată, cu o viteză constantă şi

economică, azvârlind, din când în când, jerbe de stropi din etrava înclinată, care ajungeau până pe punte ca o ploaie fină. Era frig, dar nu foarte supărător, iar după ce se obişnuiseră cu el, membrii echipajului nu mai bombăneau. Aprovizionarea făcută la noua lor bază din Franţa fusese mult mai generoasă decât în mod normal, astfel că îngrămădiseră coşuri pline cu mere pretutindeni unde se mai găsise un locşor cât de cât liber.

Oceanul era frământat de obişnuita hulă impresionantă, dar grupul redus de observatori postaţi în jurul castelului central reuşea să-şi menţină echilibrul destul de uşor. În partea dinspre prova a punţii, ofiţerul de cart duse binoclul la ochi şi scrută în căutarea orizontului. Mai era însă o oră până în zori, şi încă nimic nu anunţa noua zi.

Îşi imagină întinderea nesfârşită a oceanului, pustie dincolo de etrava submarinului, cu excepţia celui mai sudic punct al Groenlandei, aflat la patru sute de mile depărtare. Această zonă a Atlanticului de Vest nu-i era străină şi chiar se gândea, deseori, cât de inspirat fusese botezată porţiunea aceea de uscat. Capul Farewell (Rămas-Bun). Cu siguranţă că fusese ultima fărâmă de uscat zărită de mulţi marinari nefericiţi.

Ofiţerul ascultă bătaia viguroasă a motoarelor Diesel, care transmiteau vibraţii prin chioşcul îngust al submarinului, în timp ce trăgeau aer de la suprafaţă pentru a încărca acumulatoarele.

Foarte curând vor fi siliţi să intre în imersiune, bizuindu-se numai pe motoarele electrice, ca să se apropie cât mai mult de inamic.

Simţi binecunoscuta contracţie a muşchilor stomacului; nimeni nu se obişnuia cu senzaţia asta. Nici unul dintre cei aflaţi la bord în cursul ultimului atac nu avea să uite explozia bruscă a unei torpile defecte, submarinul intrând în imersiune de urgenţă, când distrugătorul îi descoperise cu un obuz incendiar, bombele de adâncime, care urmaseră cu serii de explozii. După aceea se priviseră unii pe alţii într-o uimire mută, nevenindu-le să creadă. Supravieţuiseră – norocul fusese din nou de partea lor. Îşi aduse aminte de căpitan. Nici nu clipise. Glacial ca apa de munte.

Percepu tresărirea uşoară a marinarului din apropierea sa şi pricepu că omul de ochii şi creierul căruia depindeau destinele lor urca pe punte.

Kleiber simţi nevoia de a respira adânc de câteva ori, pentru

a-şi drege glasul şi a se curăţa de duhoarea de motorină, varză fiartă şi sudoare. Toate i se lipeau de păr şi de corp; era ca o rană ce se cicatriza greu, un însemn al profesiei lor.

Studiase hărţile şi făcuse calcule în încercarea de a ghici exact unde urma să aibă loc întâlnirea.

Spre ei se îndrepta un convoi venind de la Halifax, ori aşa ar fi trebuit, dacă decodificatorii de la Cartierul General avuseseră dreptate. Cel puţin treizeci de vase, peste jumătate dintre ele tancuri petroliere: un convoi ce se deplasa cu douăsprezece noduri.

Cum de ştiau, *cu adevărat*? se întrebă el. Poate de la agenţii din Nova Scotia? Ori această informaţie vitală fusese transmisă telegrafic? Informaţiile de acest gen se transmiteau direct prin cablul submarin aflat pe fundul oceanului, care rămânea inaccesibil. Poate că acesta fusese prea aglomerat şi vreun ofiţer superior hotărâse să rişte transmiterea unui semnal cifrat.

Kleiber privi spre cer şi gândurile îi reveniră la hartă. Se îndreptau către nord-vest, traversând paralela 43 Vest. Dincolo de aceasta, convoiul nu avea să beneficieze de protecţie aeriană din partea patrulelor cu baze în America sau Canada. Acest spaţiu neacoperit, care se întindea spre est până la paralela 20, era teren de vânătoare. Ar fi fost suficient un portavion, însă Aliaţii le păstrau pe acestea pentru a apăra navele principale sau pentru desfăşurarea acţiunilor din Pacific.

Se gândi la mama lui, pe care o văzuse în cursul ultimei permisii foarte scurte. Ea voise să ştie mai multe despre război. O femeie blândă, delicată, care îmbătrânise brusc; pesemne, din cauza raidurilor aeriene dispersate şi a lipsurilor, socoti el. Ea îl iubea şi îl admira, cu o mândrie de care aproape că se jena, şi ţinuse mereu la vedere, pentru vecini, o fotografie de-a lui când Führerul îi strângea mâna, după ce i se acordase cea de-a doua Cruce de Fier.

Mama se fălise şi cu fratele lui mai mic, primul din familie care intrase la universitate. În cursul permisiei, îl întrebase pe Kleiber în mod insistent *cum* de era posibil. Un tânăr neastâmpărat, cu vederea slabă şi cu şapcă de student, care se descurcase atât de bine în facultate. Aşa îi spuseseră profesorii. Apoi, din senin, băiatului i se ceruse ca, împreună cu alţi studenţi, să se înroleze pentru a-şi face datoria în cadrul Wehrmachtului.

Kleiber era aproape convins că ştie motivul, dar nu-şi putea îngădui să creadă aşa ceva. Willi vorbea cam mult, aşa cum făceau şi alţi studenţi. Nu dispuneau de autocontrolul şi disciplina celor aflaţi sub arme, pentru a-şi înfrâna spiritul liber. Dar Willi, soldat? I se părea ridicol.

De sub protecţia oferită de mantaua impermeabilă scoase binoclul puternic, un Zeiss, cu care putea să vadă şi noaptea, şi îl duse la ochi, îndreptându-l spre travers. Însă era doar un peşte care sărise din apă, căutându-şi scăparea de vreun prădător. Reglă distanţa şi privi concentrat în întuneric. Şapte sute de mile la travers se găseau coastele Newfoundland, căminul celor mai mari pescari din lume. Convoiul trebuie să fi ocolit coastele acelea, după ce părăsise Halifaxul, lăsându-l la pupa spre sud-vest. Obişnuindu-se cu vasele de transport, navigând în zigzag şi modificând formaţia până când comandanţii navelor de escortă se declarau satisfăcuţi. Câteva zile mai apoi, aviaţia submarină, cu ochii în patru, o să-şi facă apariţia la distanţă. Atunci, convoiul avea să rămână singur.

Îşi verifică ceasul. Nu mai era mult de aşteptat. Îi comunică doar atât ofiţerului de cart, care repetă instrucţiunile prin portavoce.

Locotenentul de lângă el mirosea a ţigări de foi; probabil că făcuse rost de ele în Franţa. Asta îl duse pe Kleiber cu gândul la tatăl lui şi îşi dădu seama că ocolise mereu şi acest subiect. Avea nevoie de o minte limpede pentru îndeplinirea misiunii, nu de una încărcată de amintiri. Ochii şi creierul trebuiau să fie la fel de clare ca vizorul prismatic al tunului. Se trase deoparte de ceilalţi şi ascultă cum duduitul motoarelor Diesel încetează treptat, fiind înlocuit instantaneu de zumzetul discret al motoarelor electrice.

Tatăl său nu fusese decât un mecanic de motoare, însă priceperea acestuia primise recunoaştere deplină când cerinţele războiului deveniseră mai acute. Pe măsură ce ritmul luptelor crescuse, se întărise şi poziţia lui. Mama se arătase încântată, fiindcă, înainte de război, nu prea avuseseră bani îndeajuns.

Acum răspundea de întreaga fabrică. Aceasta nu era mare, dar producea piese foarte complicate pentru tancuri şi care blindate de luptă cu şenile şi roţi.

De data asta, lăsase impresia că era mai tulburat, şi Kleiber îl urmărise cum aprinsese o ţigară scurtă de foi, una dintr-o cutie pe

care el i-o adusese cadou.

În cele din urmă, după ce îl trăsese deoparte, tatăl îi explicase că era nemulţumit de modul în care i se impunea să muncească. Apăruseră tot soiul de supraveghetori oficiali, care veneau şi plecau cu liste şi cerinţe, şi aveau un program de lucru prelungit – de fapt, în prezent, se aplica un sistem de schimburi prin rotaţie pentru activitate neîntreruptă. Kleiber încercase să-l scoată din starea de deprimare, spunându-i că nici ei nu stăteau o clipă în luptele din Atlantic. Dar fără nici un folos.

Tatăl îl fixase îngrijorat şi-i vorbise de oamenii care erau aduşi să lucreze ca personal necalificat, sub pază SS, o unitate prezentă permanent în fabrică.

Kleiber constată că-şi reamintea mereu acea discuţie, când, de fapt, nu dorea decât să se pregătească pentru acţiune.

Tatăl său îi descrisese pe acei oameni ca pe nişte deţinuţi, în mare majoritate civili, atât femei, cât şi bărbaţi, înspăimântaţi şi pe jumătate morţi de foame.

Kleiber îşi muşcă buzele. Activitatea de sprijin a forţelor armate trebuia să continue, indiferent de ce se întâmpla în rest. Deţinuţii nu riscau nimic, iar dacă fuseseră închişi pentru fărădelegi, era drept să participe la efortul comun.

Locotenentul începu să respire mai precipitat, şi Kleiber se deplasă din nou alături de el. Cerul se lumina. Orizontul se profila neclar, şi reuşi chiar să vadă prova submarinului şi tăietorul de plase de protecţie, cu dinţi ca de ferăstrău, ridicându-se deasupra botului ca o seceră.

Zorile căpătară consistenţă şi, deşi lumina venea dinspre est, cerul era atât de limpede, încât desluşi pata mai închisă deasupra orizontului. Semnul distinctiv al fumului purtat de vânt. Pe întinderea uriaşă de mare deschisă, asta nu putea însemna decât un singur lucru: nave, şi încă multe.

Îi anunţă prin portavoce pe cei de la postul de comandă şi bănui că era primul dintre cei şaisprezece căpitani de submarin care raportase descoperirea ţintelor. Celelalte submarine, deocamdată nevăzute şi neauzite, se desfăşurau în stânga şi în dreapta lui. Toate puteau lansa aproximativ o sută de torpile încă de la primele salve.

Îşi văzu oamenii sărind peste tambuchiul oval, lăsându-l singur pe puntea îngustă. Îl atrăgea gândul de a rămâne acolo,

aşteptând ca apa mării să se reverse peste marginea castelului, până când nava se va scufunda, ca un monstru împletoşat, şi până când el nu va mai simţi nimic. Închise capacul portavocii cu un zgomot sec şi o etanşă răsucind ventilul. Apoi, fără să se grăbească, apăsă claxonul de alarmă, după care se lăsă prin tambuchi şi-l trase după sine cu un duduit puternic. Nava intra deja în imersiune de urgenţă, iar apa pătrundea puternic în tancurile de punte, pentru a o forţa să se scufunde mai rapid.

După efectuarea tuturor verificărilor, nava se ridică iar uşor, până la adâncimea de periscop. Kleiber dădu semnalul ca periscopul să fie înălţat şi îngenunche imediat să prindă momentul în care acesta ieşea la suprafaţă.

Le văzu imediat, nişte siluete întunecate, profilate pe orizontul palid, deplasându-se în diagonală faţă de submarin; lente, obosite, cu soarta deja pecetluită.

Momentul exact al adevărului, declicul roţilor dinţate care executau ultimele reglaje la torpile; tăcerea îngheţată, venită pe neaşteptate.

Periscopul coborî cu un sâsâit.

— *Feueraubis!*

— *Fächer eins... Los!*

— *Fächer zwei... Los!*[1]

Se auzi doar un uşor bufnet în clipa în care fiecare torpilă ţâşni din tubul de lansare. Kleiber făcu semn din cap către mecanicul-şef şi simţi cum puntea începea să se încline din nou.

Se pornise atacul. Avea să se încheie numai după golirea tuturor tuburilor, sau după dezmembrarea submarinului pe fundul oceanului nemilos.

— Semnal de la comandant, domnule! *Modificaţi cursul în succesiune, cârma zero-cinci-zero!*

Howard se răsuci în clipa în care o nouă explozie sfâşie dimineaţa, exact la timp pentru a vedea coloanele înalte de apă căzând cu o încetineală înşelătoare, în vreme ce vasul începu să vireze, ieşind din formaţie, cu flăcări şi fum ţâşnind prin bord şi prin puntea superioară.

---

[1] Gata de tragere! Corectorul unu... gata! Corectorul doi... gata! (lb. germ. în orig.) (n.trad.).

— Tribord zece! Încet! Cârma la zero-cinci-zero! strigă Treherne.

Gladiator se afla la tribord faţă de coloană şi trebuia să vireze mai repede decât celelalte nave, pentru a păstra scutul de protecţie faţă de convoi.

Howard ştiuse că atacul o să aibă loc în acea zi; şi alţii avuseseră acelaşi sentiment, gândi el. Marşul pornise prea bine; toate navele convoiului erau veterane ale Atlanticului şi reacţionau imediat la semnalele comandantului Howard şi ale comandantului escortei.

Treizeci şi două de vase, mai bine de jumătate dintre ele tancuri petroliere încărcate, cu patru distrugătoare, şase corvete şi o navă de gardă mai bătrână, asemănătoare vechiului vas de patrulare de pe care venise Ayres pentru a le apăra. Dar fără urmă de apărare aeriană, nici măcar în cazul încărcăturii vitale. Prima victimă fusese unul dintre tancuri, un vas foarte nou, al cărui căpitan protestase când viteza generală fusese redusă la opt noduri, din cauza avariilor la motorul unui cargou. Transporta combustibil de avion cu cifră octanică mare şi explodase într-o imensă minge de foc, iar fragmentele de metal şi bucăţi aprinse se împrăştiaseră în jurul ei şi al altor vase, căldura degajată fiind atât de înfiorătoare, încât Howard avu senzaţia că îi atinge faţa.

Două dintre corvete accelerară la viteză maximă, năpustindu-se la atac, înaintarea lor fiind marcată de valuri bolborositoare de apă, în timp ce bombele de adâncime explodau cu tunet. Iarăşi şi iarăşi suprafaţa mării se umplu de peşti ameţiţi sau sfârtecaţi, care pluteau printre petele mari de motorină şi ulei, bărci de salvare răsturnate şi rămăşiţe umane de nerecunoscut. Urmară alte două explozii în partea cealaltă a convoiului şi apoi, imediat, încă două, astfel încât undele lor de sunet se îngemănară ca ecoul unui tunet între dealuri.

Şeful semnalizatorilor spuse gutural:

— Mai e unul, vai de mama lor!

Nava respectivă se răsucea uşor în jurul provei, învăluită în jeturi puternice de abur, ce ţâşneau din camera motoarelor, sfârtecată, unde oamenii trebuie să fi murit în cel mai cumplit mod posibil.

Încărcătura aflată în lăzi mari, avioane dezmembrate, aliniate ca nişte jucării neterminate, se rostogoleau cu vuiet în mare, iar

una dintre bărcile de salvare, cu fungile arse de flăcări, îşi azvârli ocupanţii împreună cu ele, înainte ca barca să poată atinge apa.

— *Redwing*, mesaj către comandant, domnule! Cere permisiunea de a culege supravieţuitorii.

Howard se întoarse şi văzu câţiva oameni zbătându-se să înoate, privind disperaţi la *Gladiator*, care trecea vârtej pe lângă ei; se auziră urletele lor, dar se pierdură curând, acoperite de bubuitul bombelor de adâncime şi de mugetul elicelor.

— Cererea se respinge.

Semnalizatorul-şef îi aruncă o privire tânărului său adjunct.

— Nu căsca gura *la mine*, fii atent la comandant!

Tommy Tucker, călitul şef al semnalizatorilor, care văzuse şi auzise tot ce se petrecea pe puntea lui, fără a se exterioriza, era pe cale să cedeze nervos. Un bărbat care văzuse marinari murind oribil în incendiile şi bătăliile convoaielor, sau muţi şi lipsiţi de demnitate în apele îngheţate.

Howard detectă tonul strident al vocii lui. Oare cât putea îndura un om şi totuşi să fie silit să urmărească în continuare marinari neajutoraţi, care sunt rupţi în bucăţi?

— Semnal, domnule. *Măriţi viteza la treisprezece noduri*.

Ultimul vas lovit fusese cargoul care suferise avaria la motoare. De-acum încolo, nu avea să mai întârzie nici un convoi.

Apoi explodă încă un tanc petrolier, după care, peste apele încă agitate, se lăsă liniştea. Bătrâna navă de patrulare *Redwing* mai ceru o dată permisiunea de a căuta supravieţuitori şi primi acelaşi răspuns. Coşmarul nu avea să înceteze. *Nu opriţi; strângeţi rândurile şi închideţi spaţiile libere*.

Howard îşi masă ochii cu degetele. *Nu opriţi; strângeţi rândurile şi nu priviţi înapoi!*

Se întoarse în mod deliberat şi îndreptă binoclul către pupa. Părea că întregul convoi sângera de moarte. Două vase scufundate, alte patru arzând năpraznic sau cu punţile deja inundate, sacrificiul lor fiind marcat de o peliculă lucioasă de ulei şi motorină, lată cât tot convoiul. Bărci, resturi şi oameni care nu puteau decât să se uite stupefiaţi şi fără glas la formaţia care se îndepărta.

— Cei de-acasă nu pot vedea aşa ceva, şi e mare păcat, secund, spuse Howard. Speculanţii, oamenii care se laudă că fac rost de benzină pentru maşinile lor, în ciuda raţionalizării. Întoarse

spatele scenei sfâşietoare şi adăugă cu amărăciune: *Lua-i-ar dracu' pe toţi!*

Apoi îl remarcă pe Ayres, care îl privea fix de pe platforma compasului, înconjurat de ceilalţi, contopiţi împreună, mai mult ca niciodată, din pricina groazei ce o împărtăşeau cu toţii, a neajutorării care îi făcea neputincioşi, în timp ce în jurul lor mureau atâţia oameni. Iar în această seară submarinele urmau să se ridice la suprafaţă ca nişte rechini ucigaşi, pentru a urmări convoiul cu viteza mai mare pe care le-o ofereau motoarele Diesel. Amiralitatea anunţase că existau zece submarine în zonă. Cum de veniseră tocmai aici? De unde primeau informaţiile? Ziua de mâine avea să înceapă aidoma celei de azi. Şi următoarea la fel, şi aşa mai departe.

— Navele să se disperseze, domnule!

Treherne confirmă ordinul cu trăsături împietrite şi ridică, în acelaşi timp, binoclul pentru a urmări epavele rămase, ce se înclinau tot mai mult spre pupa. Corvetele se apropiară cu un ocol de ţinte, şi Howard îşi imagină oamenii de pe ele reîncărcând febril rastelele cu bombe de adâncime şi pregătindu-se pentru următoarea confruntare.

— Vezi dacă poţi aduce câte ceva fierbinte de băut pentru băieţi. Sandvişurile sunt gata făcute la bucătărie, deşi, numai Dumnezeu ştie, cred că pâinea e tare ca piatra, după atâta vreme!

Treherne transmise ordinul către ajutorul timonierului şi apoi spuse:

— Aţi ştiut, nu-i aşa, domnule?

Abia acum se lămurea. Lipsa de emoţie a lui Howard, ordinele prin care ceruse să se facă sandvişuri pentru echipaj cu mult înainte.

Howard duse din nou binoclul la ochi şi văzu o lumină strălucitoare, ca o rază reflectată de un diamant, care clipi de-a latul convoiului. Era nava *Kinsale*, comandată de căpitanul Vickers, aflată în fruntea coloanei de la babord, de unde controla escorta şi surprindea următoarea mişcare a comandantului Howard. Părea să aibă un simţ neobişnuit, ghicind fiecare manevră, şi îşi dovedise priceperea, dar şi valoarea încă de când plecaseră din Halifax.

— *Kinsale* a reperat o ţintă, domnule! strigă semnalizatorul-

şef. Apoi, aproape că urlă: A înălţat stindardul negru! A semnalizat către *Ganymede* să-i vină în ajutor!

Mişcându-se greoi ca bătrânii, echipele de tunari şi cei din detaşamentul de prevenire a avariilor se îngrămădiră în jurul posturilor de luptă, să vadă distrugătorul masiv, cu banda neagră arborată pe coşul de fum, când păru să sară în afara convoiului. Valul de la prova urcă în jurul botului ascuţit, astfel încât nava dădu impresia că-şi afunda pupa mai adânc în mare, pentru a o propulsa înainte, în vreme ce siluetele minuscule alergau către puntea superioară pupă, ca să amorseze bombele pentru prima serie.

Aflată faţă de ea la un unghi de nouăzeci de grade, nava din aceeaşi clasă cu *Gladiator* se legăna într-un vălmăşag de spumă gălbuie, în timp ce Colvin vira foarte strâns, pregătit să ţâşnească în siajul conducătorului ca să-şi lanseze propriile-i încărcături de bombe.

— A lansat!

Se auziră urale izolate când primele bombe explodară şi azvârliră stropi în aer ca un jet solid. Apoi, o nouă încărcătură şi, după ce flamura neagră dispăru de pe vergă, *Ganymede* îşi spori viteza, pentru a trece pe deasupra zonei în care marea încă fierbea ca turbată.

— De la *Kinsale*, domnule! strigă semnalizatorul-şef. *Reveniţi în formaţie!*

— Cârma dreapta cincisprezece! Cu toată viteza înainte! (Howard coborî privirea către compas.) *Drept!* Cârma zero-opt-zero! Apoi, peste umăr, adăugă: Anunţă-l pe Bizley, secund. O serie completă! Era ca o atingere pe umăr, o briză îngheţată direct pe piele. Rămase aproape surprins când se auzi spunând: Mai stai, secund. Ordin către tunuri. Pregătiţi-vă de atac!

Îl văzu pe juvenilul Milvain legănându-se la poarta de intrare pe puntea de comandă, ducând un vas mare cu ceai atârnat de braţ.

Treherne transmise ordinele şi se concentră asupra căpitanului, aflat încă în faţa compasului. Se auziră noi explozii de bombe când *Kinsale* reveni în trombe de apă pe acelaşi curs.

Howard percepea mai multe lucruri în acelaşi timp: tunurile de 37 mm rotindu-se fără zgomot către tribord, armamentul principal urmând aceeaşi direcţie, de parcă ar fi fost pregătite să atace

celelalte distrugătoare. Văzu de asemenea bătrâna navă de patrulare *Redwing* scoţând un norişor de fum, pentru a-şi spori viteza şi a completa locul rămas gol în apărare prin ieşirea navei *Gladiator* din formaţie.

Alte bombe. Reuşi chiar să vizualizeze căderea lor lentă pentru a fi detonate apoi ca nişte ochi sălbătici în jurul siluetei neclare a submarinului.

Rareori se gândea la oamenii care se aflau în ele. Submarinul reprezenta o armă şi un echipaj într-un singur corp unit. Cu o minte proprie. De vânător.

— De la *Kinsale*, domnule! *Rămân pe poziţie. Am depistat alt inamic la trei-cinci-zero!*

Se auzi un sunet ca un geamăt de dezamăgire când *Ganymede* viră brusc, expunându-şi santina când se răsuci abrupt, pentru a urma din nou conducătorul.

— L-a pierdut pe ticălos! exclamă, furios, semnalizatorul-şef.

Howard îl întrerupse tăios:

— Uite!

Duse binoclul la ochi şi se holbă la bolboroseala intensă de bule de aer şi motorină care se ridica la suprafaţă şi se rostogolea rapid pe coamele valurilor domoale. Apoi, ca un monstru respingător, submarinul începu să rupă suprafaţa apei, întâi etrava, după care ceva reuşi să-l controleze, şi nava se aşeză cât era de lungă pe apa tulburată.

Dinăuntru apărură brusc siluete cu trăsături nedesluşite, din cauza distanţei, care coborâră alunecând pe o parte a castelului.

— Ticăloşii au de gând să se predea! spuse, pe nerăsuflate, ajutorul de timonier, de parcă îşi pierduse şirul vorbirii din pricina agitaţiei.

— O să se predea pe dracu’! mârâi semnalizatorul-şef.

— *Deschideţi focul!* strigă Howard.

Rămase cu ochii la submarinul ieşit la suprafaţă, care se legăna în valurile stârnite de el însuşi. Fusese avariat de bombele de adâncime; se observau semne zimţate pe cocă. Dar tunul lung al submarinului, mai mare decât oricare dintre cele de pe *Gladiator*, pivotase deja, astfel că Howard putea să se uite exact în gura lui căscată.

— *Banda stânga!*

Asta avea să-i ofere lui Finlay posibilitatea de a folosi tot

armamentul din dotare, chiar dacă manevra făcea din *Gladiator* o ţintă mai vulnerabilă.

Văzu flăcăruia de la gura tunului submarinului şi auzi proiectilul ţiuind pe deasupra capului, apoi explodând departe la travers. Apoi, clănţănitul tunurilor de 37 mm şi cel mai ascuţit al tunurilor de 12 mm sfâşiară aerul. Mici fântâni arteziene se ridicară şi căzură în apropiere de coca submarinului, iar altele explodară dincolo de el. Trasoarele zburau pe deasupra apei şi scoaseră foc, lovind coca şi castelul submarinului, unde un dement reuşise să se urce să arboreze steagul german.

Focul rapid al armelor mai uşoare seceră echipa de tunari a submarinului, ca pe nişte păpuşi sângerânde din cârpă, dar, chiar după ce se dădu ordin de încetare a focului, tunarul de la Oerlikon continua să tragă în puntea duşmanului, până rămase fără proiectile în magazie şi nu se mai vedeau decât cadavre, care tresăreau când erau atinse de suflul exploziilor.

— Continuaţi focul! strigă Howard. Spune-le tunarilor că, de data asta, vreau să fiu sigur.

În tancurile de punte ale submarinului apărură găuri, şi el remarcă abia acum că întreaga suprafaţă era acoperită de mâl şi alge. Probabil că se afla pe mare de săptămâni întregi, şi fusese realimentat exact în aceste ape de către una dintre navele mari, denumite „vaci cu lapte“.

Mai observă o serie de proiectile explodând pe cocă şi constată că putea face asta fără vreun sentiment de milă. Chiar şi atunci când alte două siluete apărură pe castelul submarinului, fiind retezate imediat de focul oamenilor lui Finlay, nu simţi altceva decât dorinţa de a distruge monstrul acela şi tot ce ajunsese să reprezinte pentru el.

— N-am crezut că o să apuc ziua asta! spuse Treherne.

Howard nu-i răspunse, urmărind concentrat cum coca acoperită de mâl începu să se ridice, mai întâi cu etrava, în timp ce din castelul sfârtecat ţâşnea fum. Îşi fixă binoclul cu mare atenţie asupra unor mici linii trase pe blindajul din oţel de sub pavilioanele periscopului. Nave scufundate. Oameni ucişi. Un jurnal al crimei.

În mare, apărură două siluete, deşi nu înţelese cum de era posibil să fi supravieţuit.

— Se duce la fund!

De astă dată, nu se auziră urale. Doar satisfacţia glacială a victoriei după atâtea nereuşite.

Submarinul plonjă în adânc, iar Howard strigă:

— Manevrează nava cu bordul spre oamenii din apă, secund!

Pe faţa lui Treherne apăru o expresie de surpriză şi jignire. Din cauza tuturor oamenilor pe care îi lăsaseră în urmă la moarte sigură. Iar acum opreau să culeagă doi dintre atacatori. Howard clătină din cap.

— Nu sunt supravieţuitori. Pentru mine nu-s decât trofee. Dovada că am doborât un inamic. Nu e mult, dar...

Alergă spre bord când auzi strigătul unui observator:

Torpilă spre tribord, domnule!

Doar pentru o clipă văzu linia de oţel săgetând prin apă şi trecând prin faţa provei. Dacă *Gladiator* n-ar fi redus viteza în ideea de a-i aştepta pe ce doi germani, ar fi primit torpila exact la mijlocul bordului. Sigur fusese lansată de la mare distanţă, probabil în speranţa slabă că, oricum, va fi lovită o ţintă după primul atac sângeros. Avuseseră noroc.

Simţi şocul exploziei şi se întoarse îngrozit către micuţa navă de gardă, *Redwing*, care începea deja să se scufunde, iar apa mării pătrundea cu un urlet în gaura mare din bord. *Redwing* se afla pe poziţia pe care ar fi trebuit să fie *Gladiator*. Simţi din nou un fior rece pe piele. *Oricum avea pe cineva ca ţintă*.

— Încet înainte! Fiţi pregătiţi pentru abordaj la babord. Spune-i şefului de echipaj să aranjeze toate baloanele de acostare, pentru a amortiza şocul când bordurile se vor atinge. Semnalizator-şef, cheamă *Redwing* şi spune-le să mai reziste. Se gândi brusc la motoul navei: *Cu un braţ de fier*. Era tot ce mai putea oferi acum.

Urmări cum distanţa se micşora, văzu haosul produs de explozia care azvârlise armamentul pe punte, sângele scurgându-se pe blindajul de oţel acolo unde oamenii fuseseră striviţi şi sfărâmaţi. O navă muribundă.

— Opriţi motoarele. Adăugă în portavoce: Manevrează rapid, timonier. Nu prea avem timp. Mai aruncă o privire în jur. Poate că în chiar acele momente *Gladiator* apărea în vizorul submarinului împreună cu nava ce se scufunda, ca două victime prinse în aceeaşi plasă. Ba nu, torpila aceea venise de foarte departe, altfel, *Kinsale* şi *Ganymede* ar fi detectat submarinul.

— Încet înapoi la tribord. *Stop*.

Treherne se înălţă deasupra ecranului de protecţie, pentru a-i supraveghea pe şeful de echipaj şi oamenii lui cum se întindeau să tragă peste bord primii supravieţuitori dezorientaţi de pe celălalt vas. Sublocotenentul Bizley preluase comanda, şi-l remarcă şi pe doctorul Lawford aşteptând lângă brâul de acostament cu trusa de prim-ajutor.

Treherne exclamă precipitat:

— Se duce la fund, domnule!

Apăruse o perdea de aburi sfârâind deasupra coşului subţire al navei de gardă, şi Howard se întrebă dacă vreunul dintre fochişti reuşise să iasă.

Ultimul tras la bord, cu destulă greutate, de pe puntea înclinată era căpitanul de pe *Redwing*, un ofiţer bărbos, care semăna puţin cu Treherne.

— Îndepărtaţi-vă! Încet în spate la babord! Pregătiţi baloanele de acostare!

Lui Howard nu-i scăpă disperarea de pe chipul căpitanului. O simţea ca pe o durere fizică. Asemenea unei răni ce nu se vindecă. Cum m-aş simţi dacă *Gladiator* s-ar scufunda, iar eu aş fi lăsat ultimul?

— Transmite să-l aducă pe puntea de comandă. (Coborî din nou privirea către compas.) Încet înainte cu toate motoarele.

Când ridică ochii iarăşi, *Redwing* se scufundase, lăsând în urmă obişnuitul turbion, resturi şi motorină. Comandantul are să-i tragă o săpuneală serioasă pentru că oprise. *Ce dracu' – parcă-i mai pasă cuiva?* Văzu câţiva dintre marinari râzând spre el şi înţelese că se exprimase cu voce tare. Simţi o neaşteptată căldură faţă de aceşti oameni care aveau încredere în el şi care puteau găsi puterea de a zâmbi chiar când alţii mureau. De data asta, nu marinari necunoscuţi de pe vase comerciale, ci oameni ca ei. Aceleaşi uniforme şi insigne, acelaşi trecut şi aceleaşi nemulţumiri.

— Constant la zero-cinci-zero, domnule, rotaţii la unu-unu-zero, spuse Treherne, privindu-l pe Howard şi întrebându-l doar din ochi.

Howard îşi reaminti de cei doi germani pe care fusese cât pe ce să-i culeagă din mare când apăruse torpila aceea din senin.

— Ce germani? spuse el încet, întorcându-se chiar în

momentul în care celălalt comandant era ajutat să urce scara spre puntea de comandă.

Bărbatul se uită nesigur la tresele împletite şi aurii de pe haina lui Treherne, care semănau perfect cu ale lui, apoi îi îngădui lui Howard să-l conducă spre scaunul de pe punte, din apropierea ecranului de protecţie, care nu se deosebea prea mult de cel pe care abia îl părăsise.

Howard rămase în picioare lângă el şi începu să-şi umple pipa. Nu avea ce să-i spună acestui om. Cuvintele potrivite nu-i veneau; nişte vorbe nepotrivite ar echivala cu o insultă.

Căpitanul navei *Redwing* îl atinse pe braţ, dar rămase cu ochii înainte, spre convoiul de care se apropiau.

— Mulţumesc.

Probabil că nu mai era altceva de spus.

— Uite că vine haleala! Era şi vremea! anunţă cineva, văzând cum erau aduse sandvişurile pe poarta de acces către puntea de comandă.

Gladiator păru să se scuture. Rutina îşi reintra din nou în drepturi.

Într-o dimineaţă cu furtună, HMS *Gladiator* îşi luă rămas-bun de la convoi şi, împreună cu celelalte nave de escortă se îndreptă spre docuri.

Howard stătea pe scaunul de pe punte şi privea prin ecranul mânjit, în vreme ce Treherne îi înmână o cană de ceai aburind. După aceea, îşi dăduse seama că adormise pe scaun şi că Treherne îl scuturase de braţ ca să-l trezească.

Tremura. Era frig pe puntea de comandă deschisă, cu un aer mai curând iernatic decât de toamnă, dar ştia că nu era vorba numai de vreme. Se simţea sleit cu totul şi nu reuşea să împărtăşească sentimentul de uşurare al multora dintre oamenii lui, luxul de a reveni la Liverpool când alţii muriseră.

Pierduseră unsprezece vase din convoi, cinci dintre ele tancuri petroliere, lăsate la pupa ca nişte ruguri în derivă, pentru a marca lupta lor fără de speranţă. Dacă nu ar fi izbucnit o furtună de gradul nouă pe scara Beaufort, venită dinspre vest, cu totul pe neaşteptate, care împrăştiase haita de submarine, însă mai curând ajutase decât împiedicase restul de vase să-şi continue marşul, pierderile ar fi fost de două ori mai mari. Din cele

unsprezece vase fuseseră salvaţi ceva mai mult de treizeci de supravieţuitori.

Howard înghiţi ceaiul şi contemplă silueta familiară a şantierului naval Crosby Light Vessel când *Gladiator* vină încă o dată şi o urmă pe *Kinsale* în amontele fluviului către docuri.

Li se ordonase deja să navigheze direct către docul Gladstone, pentru realimentare. Trebuia să li se comunice, probabil, când avea să fie gata următorul convoi pentru lungul drum spre apele canadiene. Howard încercă să-şi alunge asta din minte. *Apoi, din nou, înapoi*. Imaginea refuza să dispară. Oameni aflaţi la apă strigând după ajutor.

Nave scufundându-se şi incendiate, vuietul torpilelor prin noapte. Se gândi chiar la cei doi supravieţuitori de pe submarinul pe care-l trimiseseră la fund. Cu dezgust, uneori, fiindcă fusese încântat să-i lase să moară. Să descopere şi acest sentiment.

Se lăsă să lunece de pe scaun şi-şi luă binoclul.

— Preiau eu, secund. Du-te în faţă şi pregăteşte-te pentru intrarea în doc.

Treherne ezită şi aruncă o privire către ceilalţi. Ayres stătea aplecat asupra mesei de lucru cu harta, dar probabil că îl preocupa soarta fratelui său, dacă se mai primiseră veşti. Finlay, care era ofiţer de cart, privea spre ţărm, gata să le amintească semnalizatorilor dacă existau lumini sau fanioane la care ar fi trebuit să fie atenţi. Tucker, şeful acestora, se uita şi el, asigurându-se că Finlay nu o să-i prindă echipa pe picior greşit.

— Amintiţi-vă, domnule, am scufundat un submarin, spuse el, cu un surâs forţat. După ce amicii noştri l-au silit să iasă la suprafaţă! Asta ne creşte cota, aşa-i?

Howard se aplecă asupra portavocii.

— Zece la tribord. *Constant*. Ţine semnul, timonier.

Îl auzi pe Sweeney mârâind confirmările. Câte ordine se transmiseseră prin acea portavoce? Schimbări de viteză, viraje de urgenţă şi zigzaguri disperate, pentru a evita coliziunea cu vase comerciale sau bărci de salvare. Nici nu era de mirare că timoneria părea o adevărată oază de linişte în port.

— O picătură în ocean, răspunse el, încercând să scape de amintiri, cum era mâna aceea rece pe umăr. Dar oamenii noştri au acţionat bine, mai ales dacă ţii seama că, în urmă cu puţină vreme, se aflau încă în şcoală.

Înălţă binoclul să vadă mai bine păsările de pe acoperişul Clădirilor Liver. Nu era chiar ca acasă, dar, în acele momente, aşa se simţea.

— De la *Kinsale*, domnule. *Căpitanul poate veni la bord când doreşte*.

Howard înclină din cap.

— Confirmă. Remarcă aerul întrebător al lui Treherne şi spuse cu glas domol: Cred că-s pe cale de a mă alege cu o sticlă, pentru că am acostat lângă *Redwing*.

— Bun, dacă astea sunt mulţumirile cu care vă alegeţi pentru..

Howard făcu semn cu mâna către un mic remorcher care cobora pe fluviu, cu echipajul sorindu-se pe punte ca un grup de lupi de mare. Se răsuci să-i răspundă lui Treherne, însă acesta plecase. Fierbând, neîndoielnic, în favoarea căpitanului său.

Când doreşte era un fel de a spune că trebuia să se radă şi să-şi schimbe hainele înainte de a se prezenta la căpitanul Vickers. Poate comandantul convoiului depusese o reclamaţie oficială în legătură cu actul lui de milostenie. Dar poate că era doar pentru a hotărî cine urma să primească felicitările pentru scufundarea submarinului german!

În realitate, nu era vorba de nimic din toate acestea.

Imediat ce *Gladiator* amarase lângă petrolier, în Docul Gladstone, Howard trecu la bordul marelui distrugător din clasa K. Se simţea oarecum stângaci cu costumul de paradă, având tresele aurii foarte diferite de cele mânjite, aproape maronii, de pe haina pe care o folosea pe mare.

Oamenii munceau pretutindeni, spălând punţile şi suprastructura, pentru a şterge urmele bătăliilor. Alţii târau saci cu tuburi de proiectile de tun, care urmau să fie transportate undeva pentru fabricarea de noi muniţii. Unele dintre ele aveau să ajungă la cabinele fochiştilor ca să fie transformate în scrumiere şi obiecte decorative pentru birouri.

Secundul de pe *Kinsale* îl întâmpină cu un salut ca la carte.

— Proastă călătorie, domnule. Privi spre ţărm. Chiar şi locul acesta mi se pare bun acum!

Howard îl măsură cu un aer grav. Secunzii, ca specie aparte, ştiau totul, sau aşa ar fi fost cazul.

— Ce-i cu întâlnirea asta, secund?

Acesta ridică din umeri.

— Credeţi-mă, domnule, că nu am idee, pe Dumnezeul meu! Tot ce ştiu e că avem la bord un amiral, nimic altceva, care este acum cu căpitanul. (Aruncă o privire la ceas.) Trebuie să coborâţi cât mai curând.

Howard îi simţi privirea, întrebându-se, probabil, dacă avea în ochi pe următorul candidat la Curtea Marţială.

Un intendent de bord îi deschise uşa, dar se uită în altă parte când Howard vru să-l întrebe ceva.

Căpitanul Vickers îl întâmpină cu o strângere de mână bărbătească şi zâmbi.

— Bună treabă ai făcut, David!

Dar zâmbetul nu-i răzbătu în priviri.

Howard îl văzu pe contraamiral, un bărbat înalt, care stătea lângă hubloul căruia i se înlăturase capacul şi bea cafea. Părea tânăr pentru acest grad, cu ochii foarte vii şi alerţi, ca ai lui Vickers.

— Ţi-l prezint pe contraamiralul Lanyon, începu Vickers. Mi-e foarte greu…

Amiralul aşeză ceaşca jos şi-l privi direct în ochi pe Howard.

— Locotenent-comandant Howard este un ofiţer bun, deci voi trece direct la subiect. Mi s-a cerut să vin să te cunosc personal, de către fiica mea, ca să fiu mai exact. Înţeleg că te-a vizitat.

Howard nu ştia ce să spună. Nu auzise niciodată de Lanyon, iar de fiica lui nici atât.

— Ai cunoscut-o sub numele de Kirke, numele ei de căsătorie, continuă Lanyon.

Howard rămase uimit. De aceea nu ştiuse nimeni de ea la Portsmouth; folosea numele de fată.

— Aşa că, atunci când am auzit de data sosirii navei la Liverpool, m-am deplasat aici. (Încercă să surâdă, la fel ca Vickers, dar nu reuşi.) Aşa cum mi s-a ordonat!

— Despre ce e vorba, domnule? S-a întâmplat ceva?

Ar fi trebuit să-şi dea seama.

— Acum cinci zile s-a desfăşurat un raid, spuse Lanyon încet. Îmi pare rău, tatăl tău a fost ucis. O bombă a căzut direct pe casă.

Howard se apropie de un hublou deschis şi privi afară, orb la toate. Vreme de o clipă, îşi închipuise că fata păţise ceva, apoi, în acelaşi timp, se gândise la fratele lui. Chiar dacă el urma nişte cursuri, se petrec tot felul de lucruri. *Dar nu Guvernatorul*.

Întrebă fără să se mai gândească:

— A fost… vreau să zic…

— Fiica mea ţi-ar putea spune mai multe, continuă Lanyon. Ea a fost acolo după aceea, să afle amănunte. S-a întâmplat într-o clipă, din câte am înţeles. Nu te ajută cu nimic, dar e mai bine să ştii că nu a suferit.

— Vrei să bei ceva, David? îl întrebă căpitanul Vickers, măsurându-l cu un aer îngrijorat. Îmi pare teribil de rău, crede-mă.

Howard refuză cu un gest din cap. Simţea nevoia să rămână singur, nici nu ştia ce să facă.

— Nu, trebuie să mă întorc la bord. Am tras lângă petrolier la alimentare.

— Lasă-l pe secund să preia comanda, îl sfătui Vickers. O să-i priască grozav!

Amiralul se uită la ceasul de pe perete.

— Trebuie să mă prezint la Comandantul flotei foarte curând. Apoi aruncă o privire spre Howard. Te pot conduce cu maşina până în Hampshire, când eşti pregătit. Îţi surâde?

Howard încuviinţă din cap. *Dacă-i surădea ideea?* La fel cum îi vorbise el lui Bizley în legătură cu medalia.

— Dar nava, domnule?

— Ne ocupăm şi de asta. Amiralul întinse mâna să-şi ia cascheta cu frunze de stejar. Cred că vrei să rezolvi anumite lucruri. Fratele tău s-a dovedit un munte de tărie.

— Vă conduc eu să coborâţi, domnule. Vickers privi apoi la Howard. Tu mai rămâi aici, David. Atât cât simţi nevoia, bine?

Cabina deveni dintr-o dată pustie şi tăcută, auzindu-se numai murmurul generatorului electric şi zgomotele înfundate din interiorul navei, pentru a-i aminti unde se afla.

După atâtea mile de marş, nave scufundate şi oameni pierduţi. Iar acum, asta. Guvernatorul. Îşi îngropă faţa între palme ca să-şi controleze durerea. Ce nenorocire îl aşteptase la venirea acasă. Aproape la fel ca timonierul-şef şi fochistul Marshall, nici el nu mai avea cămin.

Auzi un ciocănit discret la uşă, şi intendentul căpitanului intră cu paşi de felină, aducând un pahar, aproape plin, aşezat pe o tavă.

— Amicul meu, Percy Vallance, mi-a zis cum vă place,

domnule, de aceea v-am pregătit unul mare, explică el. Îl urmări luând paharul. Îmi pare rău de vestea pe care aţi primit-o, domnule.

— Cei de pe nava mea ştiu deja?

Şi-i imagină. Curiozitate şi înţelegere. *Să-l vedem pe Bătrânul cum o s-o ducă şi pe asta*.

Intendentul strânse din umeri.

— Păi, ştiţi nava *Andrew*, domnule. În regimentul ăsta nimic nu rămâne secret multă vreme. Mi s-a întâmplat şi mie, anul trecut. Nu-i un lucru pe care să-l uiţi cu una cu două.

Howard nu-şi îndepărtă privirea de la el. Un om simplu, care slujea ca intendent, pesemne pentru că nu putea căpăta un post mai bun. Şi, totuşi, avusese inspiraţia să se ducă până pe *Gladiator* şi să-l întrebe pe omologul lui cum îi plăcea căpitanului paharul de Horse's Neck.

— În bombardament, nu?

Intendentul rămase cu privirea pierdută.

— Nu, domnule. Tata a fost marinar pe un vas comercial. L-au găsit mort, împreună cu câţiva din echipaj, într-o barcă deschisă, după ce vasul îi fusese scufundat în Atlantic. M-am gândit la el de câteva ori săptămâna trecută, vă asigur.

Howard îşi aminti de cealaltă barcă găsită în derivă, cu echipajul ei mut; Ayres depăşind sentimentul de oroare şi spaimă; fotografia fetei găsită asupra unuia dintre cadavrele sfârtecate.

— Mulţumesc că mi-ai spus. Lăsă paharul jos, surprins că-l golise deja. Chiar aveam nevoie de unul.

Intendentul zâmbi, ştiind că Howard nu se referea la băutură. Îl însoţi până la uşă şi spuse în semn de despărţire:

— Ei, domnule, după cum văd eu lucrurile, nu avem ce face.

Secundul de pe *Kinsale* îl conduse apoi până la pasarelă şi salută din nou.

— Îmi pare rău de vestea pe care aţi primit-o, domnule.

Howard îi răspunse la salut. *În regimentul ăsta, nimic nu rămâne secret multă vreme*.

Îl găsi pe Treherne aşteptându-l, dar, înainte ca acesta să i se adreseze, îi spuse:

— Plec în sud pentru câteva zile, secund. Ai grijă de navă şi asigură-te că flăcăii primesc permisie cât de mult poţi obţine.

— Am auzit şi eu. Dacă vă pot ajuta cu ceva… dar deja ştiţi

asta, sper.

Howard îi mulţumi din priviri şi se gândi cum s-ar fi năruit psihic, dacă nu avea parte de purtarea omenoasă a unui om simplu.

— Poate te reţin până în ziua aceea… şi, da, am ştiut asta dintotdeauna.

Privi de-a lungul punţilor pustii. Marinarii erau în cabine, citindu-şi scrisorile, pregătindu-se să iasă pe uscat.

Treherne îl urmări încordat, ştiind la ce îi era gândul.

Bun-venit acasă.

10

De fiecare dată când îţi iei rămas-bun

Bărbatul pe care Howard îl ştiuse toată viaţa pur şi simplu drept domnul Mills aşeză două căni mari de ceai pe masa foarte curată şi îl studie pe tânărul ofiţer din faţa lui.

— L-am dres cu puţin rom, David. Îţi prinde bine. În plus, o să fie o noapte cam rece.

Howard încuviinţă din cap şi îşi încălzi mâinile ţinând cana între ele. Domnul Mills mai îmbătrânise, dar nu părea să se fi schimbat prea mult. Aceeaşi haină sport uzată şi bereta pe care o purta tot timpul, atât pe-afară, cât şi înăuntru, trasă bine peste urechi, de parcă era un capac. Casa lui era aşa cum şi-o amintea, încărcată de tot felul de nimicuri, mobila la fel, pe care domnul Mills o vindea când îi venea cheful. Unii îl descriau drept un telal, dar pe aşa vremuri grele, de lipsuri şi raţionalizări, trebuia să se descurce. Cumpăra diverse lucruri din clădirile bombardate, găsea mobilier pentru cei care aveau de gând să se căsătorească şi la naiba cu războiul! Ca şi furgoneta lui hodorogită, devenise un personaj familiar celor din Hampshire.

Howard avu un tremur şi se gândi la lunga şi rapida călătorie cu automobilul de la Liverpool. Şi-o petrecuse mai toată în tăcere,

contraamiralul Lanyon fiind destul de mulţumit să-l lase cu gândurile lui în timp ce conducea prin dreptul nenumăratelor borne de semnalizare.

Contraamiralul vorbise foarte puţin despre război: „Bătălia din Atlantic este esenţială. Lucrurile trebuie să se schimbe radical în curând“, spusese el.

Dar nu era pregătit să explice pe ce se baza elanul lui optimist.

Adusese doar în treacăt vorba despre fiica lui. Povestise cum rezistase după ce soţul ei fusese ucis în apărarea convoiului către Murmansk, la care participase şi Howard. Cu toate că era crispat şi preocupat de propriile lui necazuri, Howard simţise, lucru destul de ciudat, că Lanyon nu îl prea agrease pe Jamie Kirk. Îl numea erou, însă vorbele sugerau o uşoară neplăcere.

Încercă să-şi mute gândul de la casa de unde tocmai plecase. Duhoarea de cenuşă umedă rămasă după stingerea incendiului de către pompieri, care avea să persiste până ce casa avea să fie reconstruită. Două ziduri, un horn solitar rămas în picioare, ca un monument neterminat, iar restul, un haos de sticlă spartă şi cărămizi sfărâmate, şi o gaură care ţinea cât jumătate din suprafaţa curţii şi a casei, unde bomba căzuse ţiuind.

Domnul Mills îi explicase cum se petrecuse totul. Avusese loc un raid pe nepregătite asupra şantierului naval, însă avioanele duşmane fuseseră întâmpinate de grosul apărării oraşului Portsmouth, începând de la navele din port şi terminând cu bateriile terestre. Atacul fusese de asemenea dejucat de noile şiruri de baloane de baraj, care forţaseră bombardierele să-şi schimbe traiectoria, fiind apoi prinse în focul ucigător combinat al tunurilor antiaeriene. „Ca la nuntă“, descrisese el tirul.

Domnul Mills îl urmări apoi gânditor.

— Am salvat câteva din lucrurile lui, bineînţeles. O să te întorci într-o bună zi, nu?

Howard vorbi ca prin vis, fără să şovăie:

— Încă e căminul meu. (Ceaiul dres cu rom părea să-l ajute.) Mormântul unde e?

Domnul Mills privi pe fereastră la înserarea care coborâse ceva mai devreme.

— La celălalt capăt al satului.

Îl privi apoi din nou, parcă revăzându-l pe prietenul său aşa

cum fusese cândva, înainte de Zeebrugge.

— A fost o slujbă frumoasă. În ziua aceea au murit şase oameni, David, continuă, şi scăpă un oftat – îşi amintea. Al naibii de mulţi pentru un loc de mărimea asta! Dar bodega a scăpat – asta a fost o binecuvântare, cred eu.

— Vrei să-mi mai spui o dată?

Îl urmări turnând ceai în cele două căni şi se întrebă de ce voia să ştie.

— A fost o alarmă aeriană, nimic nelalocul său, chiar şi la vreme de zi. Barajul se auzea aşa de tare, că am zis, am încurcat-o de data asta, fără să-mi treacă prin minte că nenorociţii o să arunce bombele tocmai aici. De aceea ne-am dus către adăpostul din spatele casei, numai că s-a speriat câinele.

Howard dădu din cap şi se gândi la câinele pe care nu-l văzuse deloc.

— Era normal. Mai trecuse printr-un bombardament când i-au murit stăpânii.

— Tocmai când ajunsesem la adăpost, sărmanul câine s-a smuls şi a alergat înapoi către casă. Bătrânul a ţâşnit ca o săgeată după el, spunându-mi să cobor. Surâse trist. Asta e, doar ştii cum era.

Se lăsase tăcerea, apoi Howard auzi o maşină hurducându-se pe drum. Domnul Mills auzise bomba căzând; era sigur că văzuse şi imaginea ei neclară în frântura de secundă când lovise casa.

— Au murit împreună, zise el. Şi eu mi-am pierdut cunoştinţa. Când mi-am revenit, bătrânul Tom, paznicul de vânătoare, şi un poliţist stăteau aplecaţi deasupra mea şi totul parcă luase foc. Am avut o comoţie, aşa au spus. Apoi adăugă pe ton dispreţuitor, ca de obicei: Ce dracu’ ştiau ei?!

Ucişi împreună. Se gândi la fata cu ochi verzi. Se va învinui şi pentru asta.

— Fratele tău a venit cu soţia la înmormântare – chiar şi cei doi macaronari care lucrau la grădină, urmă domnul Mills, apoi se uită la Howard cu un interes neaşteptat. A fost şi tânăra aceea de la Serviciul Auxiliar al Marinei. Era tare dărâmată, zău aşa.

Bombele devastaseră complet o parte a drumului. Victimele fuseseră depuse într-un mormânt comun, aşa cum şi trăiseră împreună în acest colţ liniştit al Angliei.

Domnul Mills îşi înclină capul, ciulind urechile, când o altă

maşină încetinise şi oprise afară. Contraamiralul organizase totul. Domnul Mills se arătă primitor:

— Poţi rămâne aici, dacă vrei. Încercă să-şi alunge un gând. Acum e linişte.

Howard clătină din cap.

— Am multe de rezolvat, dar vă mulţumesc – pentru tot ce aţi făcut pentru Guvernator. N-o să uit niciodată.

Târşâindu-şi picioarele, domnul Mills porni după el spre poarta care atârna într-o ţâţână. Atinse stâlpul şi spuse mai mult către sine:

— Trebuie s-o repar, într-o bună zi.

Howard făcu semn către maşina kaki.

— O să fiu în Portsmouth, dacă ai nevoie de bombe. Iar după aceea…

Domnul Mills dădu abătut din cap. *Iar după aceea*. De câte ori se gândise la asta în propriul lui război?

— Te-ntorci pe Atlantic, David?

— Da.

Când masivul automobil Humber intră pe şoseaua principală, Howard se întoarse şi privi către silueta îmbrăcată sărăcăcios care îl urmărea.

— Dumnezeule, ce ruină a ajuns casa aceea, domnule, remarcă şoferul.

— E căminul meu, spuse Howard.

Automobilul pierdu puţin direcţia şi omul spuse stângaci:

— Iertaţi-mă, domnule, n-am ştiut.

Howard rămase cu privirea la imaginea neclară a câmpurilor şi gardurilor vii, ce defilau cu viteză, la arborii cenuşii şi desfrunziţi. Se apropia o nouă iarnă. Alte convoaie. Iar după aceea?

Mai târziu, stând într-un colţ al camerei spaţioase din cazarma în care fusese cazat de un comandant din subordinea contraamiralului, rămase cu privirea pironită asupra focului şi încercă să facă ordine în ceea ce văzuse şi auzise.

Cochetă cu ideea de a-i telefona fetei şi se întrebă dacă tatăl ei nu o prevenise deja să nu-l întâlnească, ori, dacă era nevoie, chiar să o fi descurajat în această intenţie.

Urmă un vacarm de cântece, iar câţiva dintre ofiţerii superiori se ridicară şi plecară într-o stare de iritare evidentă.

Aruncă o privire la agitaţia din jurul barului şi observă câţiva

sublocotenenţi, toţi cu aripile de pilot prinse deasupra treselor, şi bănui că tocmai absolviseră cursul, pregătindu-se să plece la diferite escadroane. Dacă ar supravieţui suficient de mult, rolul lor ar putea fi crucial în lunile următoare.

Ascultă cu jumătate de ureche vacarmul vocilor care băteau ritmul cu o melodie acompaniată la pianul careului ofiţerilor, care se numea „Lăncierul muribund“, şi se gândi brusc la soţul fetei.

Din rinichi biela-mi scoate
Şi din cap scoate rotorul
Scoate-mi camele din spate
Şi-apoi fă ca nou motorul.

Howard se ridică şi porni către uşă. Nici nu văzu când unul dintre proaspeţii sublocotenenţi îl îmboldi pe un fost coleg. *Uită-te la ăla. Încă unul care a stat prea mult sub covorul de bombe!*

Cele trei telefoane erau ocupate şi ezită, întrebându-se cum o să reacţioneze fata. Putea să pretindă că nu era acolo şi să roage pe altcineva să-l descurajeze. Între timp, ofiţerii de lângă pian începuseră strofa a doua, cântând ceva mai tare decât înainte:

Cazul de va fi studiat
Zi-le de ce-am aripioare:
Că din minte mi-a scăpat
Unghiul minim de planare.

Un ofiţer plinuţ de la serviciul financiar se strecură cu greu din cabina telefonică şi mârâi:

— O să cânte altceva când…

Howard nu auzi sfârşitul, şi cabina închisă i se păru dintr-o dată sigură şi intimă.

Îi trebuiră mai bine de zece minute până verifică la numeroase numere şi interioare, şi se văzu nevoit să îndure interogatoriile şi declicurile operatorilor de la telefoane. Iar apoi, brusc, i se dădu legătura.

Întrebă precaut:

— Aş putea vorbi cu subofiţer Lanyon, vă rog?

Se aşteptă la un refuz, la o respingere fără multă vorbă; în tot acest timp, simţi inima bătându-i mai precipitat. *Cred că am*

înnebunit. Am luat-o razna!

— Vă fac legătura, domnule.

Vocea ei sună rece şi distantă:

— Alo, cine e?

— David Howard, răspunse el. Am…

Amuţi, aproape pierdut.

— Unde sunteţi? întrebă fata. Se schimbase, vocea devenindu-i mai calmă. Aţi fost acasă?

El încuviinţă din cap, ca şi cum s-ar fi aşteptat ca ea să-l vadă.

— Da. Acum sunt la Baza Navală. Doar o zi sau două, răspunse, iar cuvintele i se rostogoliră de parcă s-ar fi temut că o să fie întrerupţi. Tatăl tău a aranjat asta. Eu… eu n-am ştiut ce s-a întâmplat până nu mi-a spus el.

— Ştiu, spuse fata, blând. A fost tot ce am putut să facem. Am auzit de convoi, prin ce-aţi trecut.

Pe linie se auzi un clic, dar legătura nu se întrerupse. Probabil că nu se întrerupeau convorbirile, nici chiar atunci când erau menţionate operaţiuni navale, dacă una dintre persoanele care vorbeau era chiar fiica contraamiralului.

— Există o bodegă, pe aceeaşi parte cu Gosport – *Volunteer*, zise ea precipitat. Cum Howard nu răspunse, fata continuă: E liniştită, nu merg mulţi din oamenii noştri sau de pe nava HMS *Collingwood*.

— Voi fi acolo peste o oră, preciză el, nevenindu-i să creadă ce i se întâmpla. O să găsesc un şofer amabil. Vreau să-ţi spun…

Un bărbat cu voce calmă îl întrerupse:

— Aţi fost deconectat, domnule.

— Dar vorbeam cu…

— Regret, domnule, zise bărbatul, cu un fel de chicotit. Aşa-i în război, înţelegeţi?

Howard trânti receptorul în furcă şi se grăbi să iasă din cabină, gata-gata să-l dărâme pe un locotenent care se pregătea să plece din careul ofiţerilor. Se privi lung, şi locotenentul zâmbi.

— Sinclair, domnule. Zâmbetul se accentuă. Am fost aspirant pe nava dumneavoastră, *Winsby*… dar nu mă mai ţineţi minte.

Howard avu un moment de confuzie, simţind că mintea i se învârtea, dar, brusc, în memorie i se închegă imaginea unui chip mai tânăr, mai entuziast. Unul dintre multe altele.

— Voiai să mergi la submarine când ai fost înrolat, corect?

Locotenentul se uită mirat.

— *Exact*, domnule. De fapt, aştept unul să mă îmbarc pentru a reveni la bază, unde e *Dolphin*. Îmi permiteţi să vă prezint prietenilor mei?

Howard simţi cum i se luminează mintea.

— HMS *Dolphin*... Cei de-acolo au cumva o bodegă pe nume Volu*nteer?*

— Da, o ştiu, domnule. E totuşi cam liniştită pentru gustul meu. Vă pot duce acolo foarte uşor. Intru de serviciu pe *Dolphin*, şi am venit aici cu un mesaj pentru comandant.

Howard îl luă de braţ.

— Atunci, condu-mă. Stăm după aceea la un pahar, dacă nu te superi!

Se întoarse să-şi ia cascheta de pe masa din faţa careului de ofiţeri, iar tânărul locotenent, care ajunsese pe un submarin şi fusese cândva un candidat plin de emoţii pe primul vas comandat de Howard, avu impresia că-l aude pe căpitan murmurând un singur cuvânt: *soarta*.

Intră pe uşă şi dădu la o parte draperiile grele, care slujeau drept camuflaj şi miroseau a tutun şi praf. Bodega era mică şi destul de intimă, dar, după întunericul de-afară, semiobscuritatea dinăuntru i se păru aproape orbitoare. În şemineu ardea focul şi doi fermieri sorbeau alene din stacanele de bere, având între ei un câine mare, care dormita.

În barul alăturat se aflau câţiva marinari, dar, din fericire, nu văzu pe nimeni cunoscut. Nici nu se putea găsi un moment mai nepotrivit pentru a flecări cu cineva, nici măcar din dorinţa de a face timpul să treacă. După cum o descrisese locotenentul Sinclair, bodega *The Volunteer* era un local foarte discret. Nici nu venea ca o surpriză, gândi el. Marinarii voiau ceva mai plin de viaţă după încordarea cartului şi eforturile de a supravieţui, în vreme ce ofiţerii ce lucrau pe uscat preferau mâncarea din belşug, chiar dacă gătită fără imaginaţie, pe care o ofereau diferitele cantine şi localuri.

— Bună seara, domnule.

Patronul şterse o pată imaginară de pe bar cu cârpa în timp ce-l urmărea pe nou-sosit, cu ochii pendulând între cele două trese şi jumătate, şi bareta Ordinului pentru Servicii Deosebite

când acesta îşi scoase pelerina de ploaie.

— Un Horse's Neck, vă rog. Zâmbi ca să alunge încordarea prin care trecea. Dacă mai aveţi aşa ceva.

Omul îi întoarse zâmbetul.

— A, dacă mi-aţi cerut scotch, se schimbă lucrurile! Dacă eraţi paraşutist neamţ, aş fi chemat poliţia sau Garda Naţională! N-am mai văzut scotch de un an!

Howard se duse cu paharul la o masă din colţ, iar patronul comută programul la radio să asculte ştirile de ora nouă.

Veştile trecură pe lângă urechile lui. În orice caz, mai auzise aceleaşi lucruri de atâtea ori, încât nici nu le mai deosebea unele de altele: „În cursul nopţii, aviaţia noastră a bombardat obiective din zona Ruhrului şi bazele de submarine de la Lorient. Şapte avioane au fost doborâte." Îl văzu pe patron, cu chipul sumbru, uitându-se fix la micul aparat de radio. Poate că avea pe cineva care participa la periculoasele raiduri adânc în teritoriul inamic. Cu o voce bine controlată, prezentatorul îşi îndreptă atenţia asupra frontului rusesc. *Situaţia neschimbată*. Veştile privind teatrul de operaţiuni din Nordul Africii erau ceva mai bune, şi gândul i se îndreptă la Ayres şi la fratele lui dispărut.

O uşoară briză umflă draperia, şi fata apăru brusc de după ea. Aruncă o privire în jur, la fel cum procedase şi el, pesemne din acelaşi motiv. Ea se aşeză în faţa lui şi îşi scoase cascheta în formă de tricorn, ca să-şi scuture părul. În tot acest timp, îl urmări pe Howard cercetându-i chipul, trăsătură cu trăsătură.

— Sper că nu aştepţi de mult.

Howard făcu un semn către patron care, ca şi cei doi fermieri de lângă foc, se holbaseră la fată, de parcă aceasta ar fi picat din lună.

— Un gin, dacă se poate, spuse ea.

Avusese intenţia să ceară un sherry, dar îşi amintise de ceea ce se întâmplase ultima oară în sufrageria Guvernatorului.

— Sigur.

Howard se îndreptă către bar şi se opri ca înlemnit. Crainicul citea deja ultimele ştiri. Încheia cu o veste scurtă, care în orice ziar ar fi ocupat doar câteva rânduri: „Secretarul Amiralităţii anunţă cu regret pierderea navei active HMS *Redwingt*. Rudele celor din echipaj au fost anunţate." Nici nu-şi aminti dacă plătise băutura. Ştia doar că stătea din nou jos, cu paharul ţinut strâns

între degete.

Ea îl abordă delicat, studiindu-l neliniştită.

— Ce s-a întâmplat?

— *Redwing*. Am văzut-o scufundându-se. În ultimul convoi. Am reuşit să luăm la bord câţiva dintre oamenii de pe ea.

Rămase cu privirea aţintită asupra peretelui, dar nu avea în faţa ochilor decât nava coborând tot mai mult în timpul abordajului. Oameni ameţiţi, sângerând, fiind traşi fără menajamente, pentru a fi salvaţi. Căpitanul navei *Redwing* aflat pe puntea de comandă, cu privirile goale, din cauza şocului. Rămase cu ochii la degetele ei lăsate peste încheietura mâinii lui, dar nu reacţionă în nici un fel.

— Povesteşte-mi.

— Cred că am stat prea mult pe mare.

Se uită la mâna ei, simţind nevoia să i-o strângă, ca să se elibereze de toate. Ştia însă că fata o va retrage şi că nu va mai reuşi s-o oprească, de data asta.

— Dar am avut acest sentiment ciudat…

Se uită direct în ochii ei, de culoarea mării. E imposibil, desigur…

Simţi o uşoară apăsare pe încheietură.

— Pune-mă la încercare.

— Cred că torpila aceea ne viza pe noi, spuse Howard.

Fată surâse şi îşi retrase mâna, de parcă şi-ar fi dat seama ce făcuse.

— Ei, slavă Cerului că nu v-a nimerit! Ridică paharul. Nu pot sta mult. Nu-i scăpă expresia lui de dezamăgire. Jane, prietena mea, îmi ţine locul. Voiam, pur şi simplu, să te văd. Să mă asigur că n-ai păţit nimic. Trebuie să fi fost cumplit când te-ai întors.

— Am văzut ce-a mai rămas din casă. Domnul Mills a făcut ce-a putut. (Surâse afectuos, gândindu-se la el.) Dumnezeu să-l binecuvânteze!

— Ţine mult la tine, aşa-i?

Howard se uită în jur, pentru că draperia se dădu brusc în lături, şi doi soldaţi tropăiră înăuntru cu ghetele lor masive, fiecare dintre ei aruncând priviri furişe către fată, după care descoperiră planşa de săgeţi de pe peretele mai ferit al barului.

— I-am cunoscut pe fratele tău şi pe soţia lui, adăugă ea.

— Ce părere ai de Robert?

O văzu tresărind de mirare că i se pusese o astfel de întrebare. Răspunsul ei veni în mod firesc, onest:

— Păi, cred c-o să ajungă amiral. Era prima oară când zâmbea. Nu seamănă deloc cu tine.

Howard se strâmbă.

— Cred că aşa e.

Era ciudat, dar niciodată nu se gândise cu adevărat la asta. Fata avea dreptate. Robert era exact persoana de la care te aşteptai să devină ofiţer de carieră. Foarte direct, dar cu o tendinţă spre rigiditate, de care tatăl lor nu avusese nevoie.

Când o privi din nou, zâmbetul dispăruse.

— O să păstrezi casa? întrebă ea. Îl văzu aprobând din cap şi adăugă cu oarecare melancolie: A ajuns să-mi placă – apoi păru iritată, furioasă că nu-şi putea stăpâni emoţia. Sărmana Lucy. Dacă nu eram eu…

Howard îşi scoase batista din buzunarul de la piept şi i-o puse între degete.

— Nici măcar să nu te gândeşti la asta. Erau împreună. Aveau nevoie unul de celălalt.

Ştia că patronul şi cei doi bărbaţi de lângă foc îi urmăreau cu o curiozitate nedisimulată, dar nu se sinchisi. Probabil, îşi imaginau că se întâlneau aici în secret. Amanţi, dar nici unul nu era liber. *Ar fi bine să fie aşa*. Howard nu scoase o vorbă cât fata îşi şterse ochii, apoi se privi în oglinda din geantă.

— Arăt jalnic! constată ea.

El întinse mâna printre pahare şi-i luă mâna cu mare grijă. Ca un bărbat care ţine în palmă o pasăre speriată, încercând să n-o strivească.

— Aş vrea să ne mai revedem.

Fata îl privi curioasă.

— Îmi dau seama că vorbeşti serios, şi nu din motivele ce mi se servesc din când în când. Dar nu ar merge. Surâse, ca şi cum ar fi vrut să îndulcească jignirea. Cum ne vom descurca? Te-ai întrebat vreodată?

— Alţii reuşesc.

Vocea îi devenise hotărâtă. Se gândea la bărbaţii care încercaseră să o cucerească. *Tânăra văduvă*. Se întâmpla destul de frecvent în timp de război.

— Poate. Încă îl privea cercetător, căutând ceva, sau pe

cineva. Eu ştiu că n-aş putea. Nu din nou. Aruncă o privire la ceas. Trebuie să plec. Serios.

El îi strânse mâna ceva mai decis.

— Nu înţelegi? Mi-a rămas gândul la tine încă din ziua în care Guvernatorul… – îşi întoarse ochii de la ea. Iartă-mă, nu voiam să-ţi reamintesc.

Apoi se ridicară amândoi în picioare şi, în micul bar, Howard auzi ceasul ticăind.

— E greşeala mea. Ea îşi eliberă mâna cu blândeţe. Oricum, ce-ar trebui să fac? De fiecare dată când îţi iei rămas-bun, ţi se frânge inima – nu ştiai? De aceea am redevenit soldat. Vreau să fac ceva folositor. Ca tine, şi toţi ceilalţi care încearcă să câştige războiul ăsta blestemat! Se uită în jur la chipurile curioase cu un soi de sfidare, care o făcea doar să pară mai vulnerabilă. Poate o să ne mai întâlnim din când în când. Eu şi prietena mea Jane vom fi transferate la Operaţiuni. Ezită, văzând cum dispare speranţa din ochii lui. Mai precis, la Căile Maritime de Vest!

Howard făcu ochii mari de uimire.

— Liverpool!

Fata îşi puse pălăria, apoi se întoarse cu faţa spre el.

— Vezi, nu-i un loc prea mare!

Ar fi urmat-o, însă ea spuse:

— Am bicicleta afară. Stai şi termină-ţi paharul. Nici nu te-ai atins de el. Apoi adăugă: O să-mi lipsească tatăl tău şi, dacă vrei să ştii, cred că semeni perfect cu el.

Cu acelaşi aer de sfidare, îi întinse obrazul şi, vreme de câteva clipe ireale, Howard îi simţi gustul pielii şi prospeţimea părului.

Auzi uşa trântindu-se, urletul unei alarme aeriene în depărtare şi şi-o imagină pedalând prin întuneric, spre baza aeriană de la Lee-on-Solent. Dădu peste cap băutura dintr-o înghiţitură şi îşi luă cascheta.

Patronul dădu aprobator din cap când Howard aşeză paharul pe bar. Şi paharele erau la mare preţ. Majoritatea bodegilor aplicau regula „fără pahar, nu dăm de băut“, astfel încât clienţii să nu-şi facă obiceiul de a lua câteva la plecare.

— Frumoasă doamnă, domnule! Avea în privire multe întrebari. Nu e căsătorită, din câte mi-am dat seama.

Howard dorea să plece, să rămână singur cu gândurile lui.

— A fost. Dar el a căzut în luptă, răspunse tăios.

Ajuns afară, se opri să privească fasciculele reflectoarelor rotindu-se pe cer pentru a se putea orienta. Mergând pe drumul cufundat în beznă, se simţea sfâşiat între disperare şi speranţa ce nu voia să dispară. Care, la fel ca orizontul şi cerul nocturn, nu avea o linie de demarcaţie.

Reveni la Liverpool, după patru zile, interval în care îl vizitase pe avocatul familiei şi îşi pierduse o după-amiază întreagă semnând hârtii. Chiar şi la vremuri de război erau multe de făcut când murea câte cineva.

Se duse la mormântul comun, o moviliţă tristă, fără vreo piatră funerară, aşa cum se cuvenea, pentru a comemora rămăşiţele celor şase oameni care fuseseră îngropaţi acolo. Erau, în schimb, o mulţime de flori uscate şi un buchet proaspăt de crizanteme puse într-un vas din piatră. Mai găsi şi o carte de vizită cu numele ei. Sigur trecuse pe-acolo, fără să-l anunţe, înainte de a pleca în permisia acordată în vederea transferului. Domnul Mills îi spusese că ea îi ceruse să promită că o să ţină flori acolo până la aşezarea unei pietre funerare; acesta era unul dintre lucrurile pe care le stabilise şi el cu avocatul.

Când sosi la Liverpool, ploua, şi, după o oră de la revenirea pe *Gladiator*, se simţea de parcă n-ar fi fost plecat de-acolo nici o clipă.

Locotenent Treherne îi spusese că grupul urma să ridice ancora peste trei zile, sau cel puţin aşa erau ultimele zvonuri.

Îi povesti de asemenea despre Bizley care, având deja cea de-a doua tresă şi în perspectiva decoraţiei promise, devenise de nesuportat. Mai apăruse un nou ofiţer-navigator, sublocotenentul Brian Rooke, unul dintre puţinii ofiţeri tineri de pe puntea inferioară care încercase şi reuşise să promoveze cu ajutorul unei burse. Majoritatea celorlalţi ofiţeri de punte inferioară, erau ca bătrânul Arthur Pym: ani şi ani de serviciu începând ca muşi, apoi, încet-încet, trecând prin gradul de subofiţer şi ajungând, în cele din urmă, să pătrundă în careul ofiţerilor cu o jumătate de tresă subţire, care era singura dovadă a strădaniei chinuitoare şi îndelungate.

Howard îl primi pe Rooke în cabina sa: era un bărbat solid, cu faţa rotundă, în vârstă de douăzeci şi patru de ani, cu o bărbie albăstruie, din cauza bărbii care, se vedea limpede, sfida până şi

cea mai bună lamă de ras. Se arătă direct şi pus pe treabă, iar raportul său personal îl convinse clar pe Howard că înlocuitorul lui Treherne avea să fie un navigator excelent, asta dacă îl puteau păstra mai multă vreme.

Dar prezenta o hibă, arborând o atitudine destul de agresivă, de parcă s-ar fi aşteptat tot timpul să fie insultat, lucru care se vedea de la o poştă. După cum se exprimase Treherne, cu o plăcere amuzată: „Îşi închipuie că toţi o să ne uităm de sus la ex-matelot!“ În acele momente, Treherne se gândise la Joyce şi la părerile ei despre *ofiţerii cu nasul pe sus*.

Se făcuse deja noiembrie când grupul părăsi portul Liverpool, pentru a însoţi un convoi ce se îndrepta spre vest şi urma să fie întâmpinat de escortele canadiene, ca de obicei. Convoiul îndură atacurile unor bombardiere de recunoaştere cu rază lungă de acţiune, apoi deveni ţinta submarinelor pe mai tot parcursul, dar folosind tactici mai agresive decât înainte. Căpitanul Vickers îşi trimise grupul la atac în mod repetat, lăsând sarcina de escortă în seama corvetelor. Pierdură doar două vase şi, în mijlocul Atlanticului, avariară grav un submarin ieşit la suprafaţă într-o noapte. Probabil că, ulterior, se scufundase. Întoarcerea de la Halifax cu un convoi de petroliere moderne avu parte din nou de atacul unei haite de submarine, la sud de Capul Farewell. Vickers le impusese şi de astă dată căpitanilor de pe navele de escortă să aplice tacticile propuse de el ori de câte ori era posibil. Trebuia ca submarinele să fie silite să intre în imersiune şi să rămână în adânc, pentru a nu putea ajunge din urmă tancurile petroliere încărcate.

Înregistrară o victorie. Când ajunseră la fluviul Mersey, pierduseră numai trei tancuri. Trei din douăzeci şi şapte.

Ori fusese noroc chior, ori Cartierul General german nu înţelesese intenţiile convoiului. Sau poate retrăseseră o parte din forţe pentru redotare şi reparaţii, înainte de sosirea iernii în Atlanticul de Vest.

În vreme ce *Gladiator* se deplasa în amonte pe fluviu, către docul Gladstone, Howard rămase în picioare lângă scaunul său şi privi mulţimea de lucrători din şantierul naval, şi marinarii care împânzeau cheiurile şi navele amarate, urmărind întoarcerea lor, iar apoi, spre uimirea lui, izbucnind în urale, de parcă ar fi fost învingători.

Din toate megafoanele date la maxim pe nava *Kinsale* a lui Vickers se revărsau acordurile cântecului „Ai priceput, John Peel?“, adoptat de încercatul căpitan drept propriu-i imn de vânătoare. Howard lăsă nava în seama lui Treherne şi asistă la acest bun-venit, foarte impresionat de ceea ce vedea şi auzea. Nu se mai întâmplase până atunci.

Îl auzi pe Rooke spunând:

— E momentul să virăm, domnule.

— Foarte bine, aprobă Treherne.

Howard nici nu trebui să se uite. Fuseseră momente pe mare când abia reuşise să fure câte o oră de somn iepuresc. Se temea că vreun ofiţer tânăr şi lipsit de experienţă aflat de cart ar putea face vreo prostie, pierzând din ochi nava din faţă sau pintenând-o, din cauza turaţiei prea rapide a elicelor. Într-un fel sau altul, în ciuda schimbărilor, sau poate datorită lor, deveniseră o echipă şi, indiferent ce s-ar fi întâmplat în cursul următoarei misiuni de escortă, această primire delirantă era tonifiantă după câte văzuseră şi făcuseră.

În timp ce distrugătoarele virau cu mare atenţie, una dintre fetele din Serviciul Auxiliar al Marinei, de pe veranda staţiei de semnale, strigă:

— Sosesc, doamnă!

Celia Lanyon îşi scoase cascheta şi luă mantaua impermeabilă pe care i-o întinse semnalizatorul-şef; îi venea până la glezne, dar nu avea importanţă. Ieşind pe balconul bătut de vânt şi cu părul lipit de faţă, din cauza ploii, se simţea cuprinsă de o emoţie neîncercată, pe care n-o mai trăise până atunci. Flamurile fluturând în vânt, strălucitoare în comparaţie cu cerul cenuşiu şi oraşul sumbru; zgomotele lămpilor de semnalizare; apoi, alte urale şi distrugătorul cu inscripţia *H-38* trasată cu vopsea pe prova brăzdată de dungi de rugină îi apăru în faţa ochilor.

Se trezi fluturând mâinile şi ovaţionând, fără să înţeleagă de ce o făcea. Înainte ca Jamie să apară în viaţa ei, fusese considerată de viţă nobilă şi arogantă. Dar nu-şi amintea să se fi manifestat astfel.

Howard se întoarse şi-l urmări pe semnalizatorul-şef făcând altă confirmare de ordine, cu trăsăturile chipului rămase neclintite de ceea ce i se părea probabil un optimism nejustificat.

Dar poate că era. Howard avu o tresărire. De astă dată,

lucrurile stăteau altfel. Ridică binoclul la ochi şi îl îndreptă, prin ploaia care cădea pieziş, către staţia de semnale.

Chiar şi îmbrăcată cu haina de ploaie cam mare, fără caschetă şi cu părul lipit de faţă, o văzu imediat. Ezită, apoi îşi scoase cascheta şi o ţinu puţin deasupra capului, după care o flutură încet într-o parte şi în alta.

— Fiţi gata la cablurile de ancorare şi la baloanele de acostare! strigă Treherne.

Privi în treacăt spre căpitan şi zâmbi înţelegător. Mare noroc pe el!

Lui Ayres îi scăpă un acces de tuse nervoasă, şi Treherne se aplecă spre portavoce.

— *Opriţi maşina babord! Încet la pupa spre babord!*

Exact la vreme.

Gladiator se întorsese şi, deşi unii aveau să jelească oamenii care muriseră pe cele trei tancuri petroliere, alţii vor privi această misiune ca pe o scurtă înseninare.

Howard rămase cu binoclul la ochi, până ce pierdu din vedere staţia de semnale. La urma urmei, existau speranţe. Poate şi pentru ceilalţi.

În cursul aceluiaşi noiembrie, se mai petrecură două evenimente – fără legătură între ele, însă mai importante decât îşi puteau da seama oamenii.

La comanda Rutelor de Vest veni un amiral neobosit, plin de dinamism şi hotărât, pe nume Max Horton. Era un om care nu se dovedea răbdător şi nu accepta înfrângerea sub nici o formă, câtă vreme convoaiele se comportau cu bravură în condiţiile de pe Atlantic.

Celălalt eveniment se petrecu în Africa de Nord, în apropiere de Depresiunea Quattara, într-un loc de care nimeni nu auzise. Se numea El Alamein, unde, pentru ultima oară, chiar la porţile Egiptului, istovita Armată a VIII-a contraatacase şi rezistase. Ca şi cum ar fi ajuns la linia dincolo de care nu mai puteau da înapoi. Retragerea se încheiase.

Exact cum gândise şi Howard. La urma urmei, existau speranţe.

PARTEA A DOUA
1943

1
Învingători şi victime

— Cartul tribord la posturile de apărare, domnule.

Vocea locotenentului Finlay era mai tăioasă decât de obicei, semn sigur că era foarte preocupat de ceva. Locotenentul-comandant David Howard îşi umezi buzele şi savură ultima cană de cafea care avea să-l ţină treaz până dimineaţa. Era miezul nopţii, iar oamenii care executau primul cart [1] stăteau la posturile lor de acţiune, în timp ce distrugătorul, navigând cu viteză redusă, avea un ruliu relativ domol.

Howard ridică ochii spre stratul gros de nori, zărind rareori câte o stea. Era mijlocul lunii aprilie şi, după furtunile din cursul iernii, Atlanticul se milostivea, arătându-şi o faţă mai blândă. În jurul lui şi în puntea de sub scaunul ce vibra uşor putea să simtă starea navei şi dispoziţia echipajului. Încă un an; trecuseră doar câteva luni de la moartea tatălui său în acel raid mişelesc, şi, în acel scurt răstimp, lucrurile se schimbaseră mult. Până şi nava se transformase în unele privinţe, aşa avea impresia. Avusese noroc că-i păstrase pe Treherne ca secund şi, bineînţeles, pe cel care reprezenta inima navei, mecanicul-şef, Evan Price.

Dar curând avea să-l piardă pe Finlay, deşi ofiţerul artilerist nu adusese vorba deocamdată despre intenţia de a se transfera pe altă navă. Asta se datora în mare măsură neînţelegerilor dintre el şi Bizley care, după primirea mult râvnitei Medalii pentru Servicii Deosebite, se folosise de orice prilej pentru a încrucişa spada cu Finlay, astfel încât Treherne fusese silit să se interpună între ei în mult prea numeroase ocazii. În careul ofiţerilor încă predomina tinereţea. Bătrânul Pym plecase, în cele din urmă, să primească o slujbă pe HMS *Vernon*, şcoala de torpilori, şi pesemne că-i plictisea de moarte pe recruţi cu bine cunoscutele lui istorisiri

[1] Cart de la 00.00 la 04.00 (n.trad.).

despre Iutlanda. Plecase de pe *Gladiator* aşa cum o şi servise, cu un rictus pe buzele strânse şi cu o expresie nemulţumită, din cauza numărului crescând de marinari fără experienţă şi pregătire care erau îmbarcaţi mereu.

Noul tunar, recent promovat din ajutor al ofiţerului torpilor, era cu totul alt soi de om. Bill Willis era rotunjor şi jovial şi avea o rezervă nesecată de poveşti incredibile, care îl reduceau la tăcere până şi pe Bizley.

Ofiţerul practicant Esmonde plecase pentru a fi înălţat la gradul de sublocotenent, deşi lui Howard îi venea greu să şi-l imagineze în faţa unei situaţii reale de criză în care oamenii să aştepte de la el hotărârea salvatoare. Treherne îl descrisese drept un „plângăreţ“. Probabil că nici nu avea să se schimbe. Înlocuitorul lui era un practicant de alt calibru. Se numea Ross, un tânăr cu chip palid, care stătea foarte retras, în ciuda situaţiilor numeroase care îl aruncau în mijlocul oamenilor. Howard discutase cu practicantul Ross la sosirea acestuia la bord şi socotise că avea nevoie de mai multe luni pentru a-l face să se simtă în largul lui. Rareori dormea pe puntea inferioară când nava era pe mare, chiar şi pe vremea cea mai duşmănoasă, şi ajungea de obicei primul la postul lui de luptă de pe punte. Servise înainte pe un mare distrugător al flotei, numit *Lithgow*, care făcea parte dintr-o clasă de nave de acelaşi fel ca şi *Kinsale*, comandată de Vickers. Nava fusese pe Mediterana şi executase misiuni de escortă ale convoaielor până în Malta, aflată sub asediu. O navă norocoasă, după cum se spunea, până în ziua în care circa douăsprezece avioane o atacaseră simultan. Când s-a trimis o navă de salvare în ajutor, nu se găsiseră decât şapte supravieţuitori pe o plută, înconjurată de motorină şi resturi de navă. Ross era singurul ofiţer rămas în viaţă din mai bine de două sute. Se arăta bun în domeniul lui şi era domic să înveţe; aceste două calităţi îl ajutau, probabil, să treacă peste trista experienţă şi îi dădeau puterea de a trăi. Rămânea ca timpul să dovedească acest lucru.

Gladiator mai scăpase de doctor, spre marea uşurare a multor oameni. Locotenentul doctor proaspăt numit, John Moffatt, un om născut, crescut şi educat în Dorset, arăta ca un fermier tipic, cu obrajii rozalii şi cu ceea ce Treherne descrisese drept tunsoare „nap“. Ajunsese deja să fie apreciat şi mulţi puteau jura că

lucrase mai întâi ca veterinar.

Howard îşi înăbuşi un căscat şi se gândi la cursul de două luni pe care, printr-un ordin primit în urmă cu numai câteva zile, trebuia să-l înceapă, spre satisfacţia stăpânilor Amiralităţii, la sfârşitul lunii martie.

Nu crezuse niciodată că se progresase atât de mult în domeniu sau că o să aibă atâtea de învăţat. Era ca şi cum ar fi reluat şcoala de la început. Pregătire tactică pe uscat, la clasă, şi ieşiri pe mare care, prin comparaţie, făceau ca războiul să fie preferabil.

Amiralul Max Horton nu numai că-şi confirmase faima, ci depăşise orice alte istorisiri despre el. După câteva luni, tot corpul comandanţilor simţea acelaşi avânt şi acelaşi entuziasm creator. Curând anunţă că o să-şi facă un crez din coordonare şi din folosirea avioanelor cu rază mare de acţiune în misiuni în care Marina şi RAF să joace roluri depline. Având la dispoziţie mai mult combustibil adus de tancurile petroliere, distanţa până peste Atlantic se micşorase şi mai mult, iar numeroase submarine se văzuseră silite să stea în adâncuri când descoperiseră avioane duşmane în zone care înainte le aparţinuseră exclusiv.

Utilizarea activă şi agresivă a grupurilor de vânători-ucigaşi de submarine constituia baza noii lor pregătiri, iar *Gladiator*, împreună cu navele din aceeaşi clasă, participaseră din plin la astfel de acţiuni. Beneficiind de serviciile câtorva submarine demodate care jucau rolul germanilor, creaseră o metodă de atac cu totul nouă. Navele militare nu se mai foloseau numai ca escorte ale convoaielor extrem de necesare ţării, ci se acţiona independent, în grupuri mici, care plecau să caute inamicul aflat în faţa oricărui convoi ce trebuia să parcurgă o anumită zonă, înainte ca hoarda de submarine să se mobilizeze pentru atac şi distrugere, cum se întâmplase în cazul multor convoaie.

În unele privinţe, la început, situaţia fusese umilitoare, iar Howard constatase că respinge instrucţiunile calme şi criticile necruţătoare după ce vreo manevră dăduse greş.

Încet, dar sigur, instructorii câştigaseră încrederea cursanţilor. La urma urmei, submarinele aveau întregul ocean la dispoziţie pentru a se ascunde. Vechea metodă a bombelor de adâncime, cărora le trebuia mult timp să ajungă până la adâncimea necesară, nu mai era suficientă. Fuseseră create şi instalate

foarte curând noi aruncătoare de mine, care aveau câte trei ţevi pe fiecare afet, denumite Squid. Noua serie produsă permitea navei de luptă să urmărească submarinul aflat în imersiune şi, totuşi, să nu piardă contactul cu el, în cazul în care o salvă nu reuşea să încercuiască inamicul. Înainte vreme, distrugătoarele şi fregatele pierdeau minute preţioase după ce lansau seria de bombe de la pupa şi se vedeau silite să descrie un cerc în foarte mare viteză pentru a mai lansa un atac.

Până la sosirea lui Max Horton la conducerea Rutelor de Vest, teoria scufundării submarinelor se schimbase foarte puţin faţă de aceea promovată în vremurile de pace, însă efectul bombelor de adâncime de veche generaţie fusese apreciat în mod eronat. Acum, când coca submarinelor germane se construia din oţel sudat sub presiune, era necesar ca explozia să se producă la cel puţin douăzeci de metri ca să producă avarii cât de cât serioase.

Într-o zi, aflat pe puntea de comandă a navei *Gladiator*, după un atac infructuos, comandantul înalt şi cu aspect sever, care fusese arbitrul lui Howard, remarcase cu un aer calm: „Trebuie să înţelegi, prietene, că neamţul are la dispoziţie o sută optzeci de metri în care să se pună la adăpost imediat ce simte că lucrurile se încurcă rău.“

Howard condusese nava încet, în cerc, pentru a declanşa un alt atac, amintindu-şi toate celelalte situaţii similare – ecoul pierdut, bombele de adâncime care nu uciseseră decât peşti. Inchizitorul lui adăugase: „Ţine minte, la viteza de patru noduri, un submarin poate parcurge distanţa de o sută optzeci de metri, în timp ce bombele coboară.“ Zâmbise când văzuse expresia de nemulţumire de pe chipul lui Howard. „Hai să mai facem o încercare, bine?“

Howard se lăsă să lunece jos de pe scaun şi traversă cabina către masa hărţilor. Surâse. *Primăvara pluteşte în aer*. Când se aplecă asupra hărţii şi aprinse lampa mică având un abajur, i se păru că-l aude pe sublocotenentul Ayres îngânând un cântec lângă compasul magnetic. Efectua serviciul de cart separat de Finlay, în primul rând pentru ca secundul să-i poată supraveghea mai bine. Asta era un fel de soluţie pentru rezolvarea oricărei probleme, permiţându-i căpitanului să nu intervină direct.

Ayres se schimbase în bine, ca şi veştile din Africa de Nord, care nu se limitaseră la înaintarea continuă a Armatei a VIII-a

împotriva invincibilelor Afrika Korps, ale lui Rommel. În retragere, germanii lăsaseră unul dintre lagărele de prizonieri să fie cucerit de englezi. În acest lagăr fusese găsit şi fratele lui Ayres, rănit şi încă în stare de şoc, dar în viaţă. Imediat ce aflaseră, cei de la Crucea Roşie transmiseseră vestea acasă la Ayres.

Howard uită de el şi se concentră asupra hărţii, care avea un cerc închis la culoare lăsat de cana cu cacao, amintind de o rază a vânturilor de pe hărţile antice.

Se aflau la o sută de mile spre sud-sud-vest de Golful Bantry, din Irlanda, şi convoiul urma să intre în Canalul St. George peste două zile, dacă totul mergea bine. În cursul traversării Atlanticului, suferiseră multe pierderi, însă prin noua desfăşurare a grupurilor de escortă se reuşise ca eşecurile să fie mai reduse decât în anul precedent, când brutalitatea atacurilor nu putuse fi stăvilită.

Îşi imagină clar în minte restul micului grup, ca şi cum ar fi fost în plină zi. Alte trei distrugătoare, toate veterane, ca şi *Gladiator*, înaintând la travers, folosind noua strategie pentru a acoperi o suprafaţă cât mai mare atât cu radarul, cât şi cu hidrolocatorul. O navă la nord faţă de *Gladiator*, celelalte două spaţiate la fel către sud.

Rămase surprins că se putea simţi atât de detaşat. De la cursul de pregătire, aceasta era prima ieşire pe terenul de luptă şi, în afara manevrelor efectuate cu întregul grup, însoţiseră doar un convoi mic până la întâlnirea cu alte nave de escortă din Gibraltar.

Perioada de instruire se terminase. Trebuia să se asigure că nimeni nu va uita, nici măcar o clipă.

Dacă nu li se va ordona să se deplaseze în sprijinul altui grup sau să ajute patrulele aeriene, aveau să efectueze patrularea, alcătuind un patrulater uriaş, până când următorul convoi va trece în siguranţă prin acea zonă. Metoda era deosebit de flexibilă.

Se făcuseră din ce în ce mai multe speculaţii în legătură cu noile portavioane „de buzunar“, care se construiau în prezent. Minuscule în comparaţie cu un portavion al flotei, acestea erau de fapt nave comerciale transformate, dotate cu punţi de zbor din lemn, de pe care piloţii puteau decola şi ateriza în orice condiţii. Dacă acest lucru era adevărat şi dădea roade, chestiunea

sprijinului aerian era rezolvată pe deplin. Convoaiele vor naviga având protecţie aeriană de la un ţărm la altul al Atlanticului şi nici un submarin nu va mai fi în siguranţă dacă ar ieşi la suprafaţă să caute şi să atace navele. La fel ca brusca răsturnare a situaţiei din Africa de Nord, acesta fusese cândva un vis desperat. Acum, când oamenii din Anglia ascultau cu aviditate buletinele de ştiri, puteau spera, în loc să se simtă deznădăjduiţi şi temători.

Începând cu Alex; nume bine cunoscute tuturor celor care trecuseră dintr-o mână în alta de atâtea ori, pe vremea când Armata a VIII-a se retrăgea, aveau să fie citite acum în ordine inversă. Tobruk, Benghazi, Sirte şi tot aşa până la Tripoli, ţinte finale fiind Tunis şi Bone, ultimele puncte de sprijin ale lui Rommel. O uriaşă deosebire faţă de înfrângerile umilitoare şi retragerile ce se petrecuseră cu numai un an în urmă. Suspină şi îşi dădu seama că, instantaneu, Ayres încetase să mai murmure.

Ce păcat că Guvernatorul nu apucase această întoarcere a roţii norocului. Stinse lumina şi se ridică. *Noroc?* Cu greu se putea vorbi de aşa ceva, dacă ţinea seama de toate navele scufundate şi de toţi acei oameni care muriseră pe mare şi pe uscat, sau care căzuseră în flăcări din cer. Nici vorbă de noroc.

— Măreşte la jumătate de viteză înainte, Guns. Celelalte nave din grup vor verifica ora şi ne vor urmări pe radar. N-am vrea să stăm mult pe-aici şi să trezim vreun submarin somnoros înainte de a-l lovi!

O siluetă abia profilată traversă puntea având în mână o cană mare cu ceai pe care o legăna o dată cu mişcarea navei.

Mus Andrew Milvain încremeni când Howard i se adresă:

— Dacă am înţeles bine, după misiunea asta de patrulare, te vom pierde, nu?

Abordase subiectul în mod amical şi detaşat, de parcă nu el ar fi întocmit un raport favorabil tânărului, care pleca să urmeze cursurile *la King Alfred*, şcoala de pregătire a ofiţerilor de la Howe. În aceste vremuri de război, orice ofiţer din marina comercială ar fi tras şi cu dinţii şi ar fi buchisit cât de mult ca să devină ofiţer stagiar, ca Ross, sau sublocotenent, ca Ayres.

— Da, domnule. Începu apoi să se bâlbâie: Îmi v-voi d-da toată silinţa, domnule. Aruncă o privire în jur şi, brusc, reuşi să-şi înfrâneze timiditatea. Dar o să duc dorul navei şi al tuturor… Vocea i se stinse.

Şi eu voi simţi la fel. Dar cu voce tare spuse:

— Ţi-ai făcut o mulţime de prieteni. Ai grijă să-i ţii minte când o să primeşti mica tresă aurie, bine?

Se întoarse apoi, pentru că timoneria confirma creşterea vitezei şi puntea de comandă începu să vibreze mai insistent, iar uşorul ruliu dispăru, parcă înghiţit de siajul drept ca trasat cu o riglă.

— Mă duc în ghereta mea, Guns.

— Am înţeles, domnule.

Howard coborî către puntea următoare, pe lângă ţăcănitul semnalelor morse şi murmurul vocilor din timonerie, şi ajunse în cabina minusculă.

Se aşeză pe patul tare şi îşi masă ochii. Doar câteva momente de intimitate pentru a gândi. Întinse mâna şi deschise termosul cu ceai, pe care ştia că Vallance o să i-l lase, şi încercă să nu-şi amintească de fata care îi venea şi pleca din minte într-o alternanţă ca aceea a soarelui şi a lunii.

O văzuse doar o dată, după întoarcerea în triumf la Liverpool. Întâlnirea fusese foarte scurtă, iar fata venise cu prietena ei, Jane, ceea ce-l nemulţumise. *Ţine-l la distanţă*. În perioada cât îndurase frustrările şi imperativele cursului de pregătire cu grupul, ea fusese plecată cu nişte ofiţeri superiori într-o misiune specială. Cel puţin aşa îi comunicase prietena ei la telefon. Simţise, fără nici un dubiu, că Jane ar fi fost mai mult decât dornică să-i ia locul Celiei, dacă ea ar fi sugerat măcar aşa ceva. Howard se eschivase şi se bucura că luase o astfel de hotărâre.

Bău din ceaiul exagerat de dulce şi ridică receptorul din furcă.

Finlay îi răspunse imediat:

— Puntea, ordonaţi, domnule.

— E linişte, Guns?

Ajunsese să se bizuie pe majoritatea oamenilor mai mult decât crezuse. Îşi amintea prima navă pe care fusese comandant, micul distrugător din clasa V&W, *Winsby*, unde careul se umpluse de ofiţeri bătrâni reactivaţi, sau amatori în toată puterea cuvântului. Asta i se părea că se întâmplase cu foarte multă vreme în urmă.

Se uită la noua lui jucărie, repetitorul radar montat pe peretele etanş, a cărui luminiţă indicatoare se rotea neîncetat, pentru a recepta orice semnale din ambele părţi. *Foarte multă*

vreme în urmă. Acum, Howard, ca locotenent-comandant de navă era şi comandant al grupului, şi asta, cel puţin până când aveau să li se alăture celorlalţi, sau în funcţie de hotărârea amiralului Horton.

— Am efectuat trei dragări la două mile la travers, domnule, îl anunţă Finlay. Ne îndreptăm spre bază.

Howard aprobă din cap. Dragarea de mine: cea mai laborioasă activitate. Zi după zi, fiecare canal navigabil trebuia curăţat. Pentru a fi în siguranţă, deoarece aceasta era una dintre principalele căi maritime ale Rutelor de Vest, pe unde convoaiele ieşeau sau navigau ultimele mile spre port şi adăpost, până la următoarea misiune. Oamenii care desfăşurau activitatea de dragare de mine se plângeau că era o operaţiune mai curând plicticoasă, decât plină de pericole. Dar lista de pierderi din rândul lor era mai lungă decât altele.

— Sună-mă peste o oră, doar dacă…

Auzi râsul lui sec.

— Am înţeles, domnule. Numai dacă am nevoie de dumneavoastră.

Se întinse pe patul îngust şi urmări fasciculul radarului până deveni somnoros. Simţea nava ridicându-se şi plonjând sub el şi îşi imagină oamenii încercând să doarmă în cabine sau lângă posturile lor, urmărind apa întunecată.

Şi *Gladiator* simţea schimbarea. Nu mai era o navă neajutorată, de escortă, urmărind doar cum piereau alte nave. Redevenise din nou ea însăşi. Distrugător.

Capul i se rostogoli pe pernă şi adormi imediat.

Visul creştea în intensitate, atingând un apogeu delirant în care Howard nu reuşea să vorbească ori să se facă înţeles. Ea era în braţele lui, urmărindu-i gura, aşteptând ca el să explice, doar sugerându-i asta cu un gest al buzelor. În ciuda apropierii trupului ei, Howard era conştient numai de primejdie, de necesitatea de a o apăra.

Peisajul era atât de orbitor şi de pustiu, încât cu greu îl putea privi, iar, când ea i se răsuci în braţe, văzu o altă siluetă, neclintită, cu spatele către ei, ţinându-şi braţele pe lângă corp.

Chiar în vârtejul acelor gânduri ştia unde se află, de ce se afla acolo. Purta haina din piele a piloţilor şi nişte ghete îmblănite. Era

ceva ce Howard ştia, deşi nu-l văzuse niciodată de aproape.

Fata râse şi fugi din braţele lui întinse către silueta singuratică, fără să mai arunce vreo privire sau să dea vreun semn că ar înţelege.

Ea întinse mâinile, iar aviatorul se răsuci, văzând-o abia acum. Nu avea însă chip, faţa fiindu-i numai o arsură, din care rămăseseră doar ochii înroşiţi şi vii. Ţipătul ei păru să-i ardă creierul ca un foc, dar tot nu reuşi să se mişte.

Howard se trezi, îmbrobonat de sudoare şi gâfâind, chiar în clipa în care ţipătul se prelungi în chemarea pătrunzătoare a telefonului.

Reuşi să articuleze:

— Căpitanul?

Urmă o pauză. Asemenea unui semn de întrebare, îşi dădu el seama mai târziu.

— Treherne, domnule.

Gândurile i se fragmentară în minte, apoi se aşezară lent, ca stropii de apă după explozia unei mine de adâncime.

Secundul se afla pe puntea de comandă, însă era doar primul cart. Îşi aruncă privirea pe ceasul fixat pe peretele etanş. Nu trecuseră nici trei sferturi de oră de când se întinsese în pat. Parcă fusese, totuşi, o eternitate, traversată în tortură. Pe navă era linişte, în afara bătăii pulsatoare a motoarelor şi a fâşâitului întâmplător al apei de-a lungul bordajului.

— Aţi păţit ceva, domnule?

— Nu, răspunse Howard şi îşi drese glasul. Ce s-a întâmplat?

Treherne părea că se întorsese pentru a vorbi la alt telefon, probabil, sau pentru a se gândi la starea mintală a căpitanului.

— Domnule, repetitorul radar de la dumneavoastră e în funcţiune?

— Da.

Se răsuci şi îl privi, timp în care ţipătul fetei încă îi mai răsuna în minte. Era doar un vis. Mai curând un coşmar.

— S-ar putea să nu fie nimic, domnule, spuse Treherne, fără nici o inflexiune în glas. Dar uitaţi-vă la unu-cinci-zero grade, la vreo trei mii patru sute de metri dincolo de *Hector*. Ar putea fi un ecou?

Howard îşi încordă privirea, urmărind punctele mici şi strălucitoare licărind, iar apoi stingându-se când fasciculul radar

trecea peste ele. Deplasându-se spre vest, toate navele în poziţiile lor, în linie la travers. *Hector*, un distrugător de dinainte de război, care, până să ajungă pe Atlantic, participase la numeroase acţiuni la Dunkerque şi în largul coastelor Norvegiei, era nava de aripă. Ea se vedea. Îşi simţi corpul încordat pe marginea patului tare şi îngust, visul refuzând să dispară cu totul. Era un ecou slab, dar rămase acolo când fasciculul trecu din nou peste el.

— Celelalte nave de ce n-au raportat?

Treherne îşi măsură cu atenţie cuvintele:

— Situaţia din noaptea asta e diferită, domnule. Am vorbit cu Lyons. S-a mai confruntat cu ea şi în alte rânduri, când un vas recepţionează un ecou la distanţă mai mare decât altele. Uneori este vorba de reglaje, dar, de data asta, crede că norii groşi sunt de vină.

Howard se gândi la această problemă în timp ce urmărea repetitorul. Radarul putea identifica un submarin ieşit la suprafaţă de la o distanţă medie de cinci mile, dacă aşa stăteau lucrurile acum. *Hector* şi nava cea mai apropiată de ea, *Belleisle*, se găseau mai aproape, dar, deocamdată, nu raportaseră nimic.

— Vin imediat sus. Aşteptă, ştiind că Treherne încă nu închisese. Şi mulţumesc, secund.

Pe puntea superioară era frig, după scurta şedere în cabina mică. Acum nu se vedeau deloc stele, norii fiind aproape la fel de întunecaţi ca şi marea.

— Secund, cheamă *Hector*. Întreabă-i dacă au constatat ceva.

Examină repetitorul de pe punte, timp în care Treherne chemă nava aflată în lateral prin radio pe unde scurte.

Punctul minuscul nu dispăruse. Nu erau pe-acolo nave de patrulare, altfel li s-ar fi comunicat. Dacă ar fi fost vreun mic vas pescăresc irlandez, ar fi avut lumini. Cu toate astea, dacă ar avea minte, ar sta cuminţi în vreun port.

— Nu, domnule. Dar *Hector* continuă să fie în alertă.

— La ce distanţă se află acum?

— De noi, domnule?

— *Sigur!*

Regretă imediat tonul tăios folosit.

— Şase sute douăzeci şi cinci de metri, domnule, raportă cu exactitate Finley.

Howard luă de la Treherne telefonul care îi asigura legătura prin unde scurte şi vorbi cu fiecare căpitan în parte. Rezultatul rămase acelaşi. *Gladiator* era singura navă care depistase obiectul necunoscut. Doar dacă nu cumva aparatul avea o defecţiune.

Howard vorbi apoi cu ofiţerul de la radar:

— Acum ce face, Lyons?

Lyons nu avea nici un motiv de îndoială.

— Are aceeaşi viteză ca noi, domnule. Cred că ne urmăreşte.

Howard analiză situaţia.

— Comunicaţi celorlalte nave să reducă viteza la nouă noduri. Gândi apoi cu voce tare: Dacă ticălosul acela şi-a închipuit că suntem patru distrugătoare puternice, n-o să-l depistăm. Sunt de părere – dădu tare din cap, ca să se convingă pe sine –, *cred* că îşi închipuie că facem parte dintr-un convoi. La o adică, acum câteva zile s-a modificat data plecării, aşa-i?

Îi văzu urmărindu-l prin întuneric, ca şi cum ar fi devenit periculos.

— Vom continua să navigăm cu viteză redusă, curs doi-cinci zero.

Îl auzi pe Treherne repetând ordinul cu voce calmă prin radio. Când Howard primise primul vas sub comandă, nu existase acest lux: intercomul care nici nu putea fi interceptat. Nu avusese nici radar; doar câteva tunuri automate antiaeriene; avusese, în schimb, comandanţi care, în marea lor majoritate, fuseseră pregătiţi toată viaţa să creadă în Imperiu, deasupra căruia soarele nu apunea niciodată. Unele dintre navele de escortă care se construiau în prezent erau şi mai eficiente, şi mai complicate.

— *Hector* a detectat ţinta, domnule, îl anunţă Treherne. Cere permisiunea de atac.

— Se respinge. Howard privi peste umăr, auzind alarma la posturile de luptă. Pune-l pe tunar să verifice personal toate uşile etanşe. Aproape că simţi expresia de uimire a lui Treherne şi adăugă: Nu uita, secund, e nou pe nava aceea. Pe mine mă interesează mai mult să rămânem întregi, decât să se împăuneze el! Apoi mai spuse tăios: Sau altcineva, fiindcă tot veni vorba!

Navigau în paralel cu ţinta, pentru că se ajunsese deja la această situaţie. În momentul potrivit, cele patru distrugătoare aveau să pivoteze la babord, atacând toate în linie, cu toată

viteza.

Fără să se adreseze cuiva în special, Howard spuse:

— Uite, după aceea vom şti dacă ne-a folosit la ceva că ne-am pregătit atât şi am transpirat învăţând!

Se simţi uşurat când cineva izbucni în râs. Încercă să identifice persoana pe întuneric. Cu siguranţă, era Richie, noul subofiţer şi semnalizator-şef.

Sărmanul Tommy Tucker, fostul semnalizator-şef, se lăsase doborât. I se întâmplase ceea ce era mai rău. Nevasta îl părăsise pentru un aviator american, când el se afla pe *Gladiator,* în ultima misiune de escortă, iar chestiunea sigur îl măcinase în timpul instruirii în grup. Unul dintre instructorii numiţi de amiral îl încolţise pe Tucker, pe punte, în legătură cu o procedură de semnalizare minoră, dar Tucker, care văzuse toate ororile posibile ale războiului şi îşi instruise nou-sosiţii semnalizatori până când puteau executa aproape orice comandă, nu mai rezistase: „Ce dracu' ştii, domnule? Războiul ţi s-o fi părând frumos, cred eu, fiin'că stai pe curul ăla mare, în vreme ce alţii şi-l riscă în fiecare moment!“

Howard intervenise pentru el, dar Tucker fusese trimis la ţărm, sub pază.

Autorităţile aveau de ales în privinţa lui: internarea într-o clinică de boli nervoase la un spital al Marinei şi, probabil, trecerea în rezervă, sau Curtea Marţială şi eventuala revenire pe Atlantic.

Tucker respinsese ambele soluţii ce i se ofereau. Cu eficienţa rigidă care-l caracteriza, găsise un copac şi se spânzurase.

Howard simţi un tremur. El se afla încă la locul potrivit, pe puntea de comandă.

— Cheamă grupul. Vom ataca atunci când ţinta va fi la sud faţă de noi.

— Radarul – către punte!

Trcherne era acolo.

— Puntea!

— Ţinta se află la unu-şase-cinci, trei mii patru sute de metri!

Howard se ridică în picioare.

— Comunicaţi grupului. *Executarea*, viteză cincisprezece noduri! Simţi agitaţia iscată instantaneu, avându-l pe el în centru. Stânga douăzeci de grade!

Auzi vocea răguşită a lui Sweeney confirmând ordinul. Se întrebă ce părere avea timonierul-şef despre Tucker. Schimbările intervenite în corpul subofiţerilor nu erau niciodată bine venite, mai ales dintr-un asemenea motiv.

— Cârma zero! *Invers cârma!*

Se înjură în gând. Îşi lăsase mintea să rătăcească.

— Cârma unu-opt-zero!

Ascunse unul faţă de celălalt de întuneric, ghidându-se doar cu radarul şi propulsate de elicele ce făceau apa să fiarbă, cele patru distrugătoare executaseră un viraj complet, îndreptându-se la unghiuri drepte către ţintă. Nava izolată, *Blackwall*, situată la tribord faţă de *Gladiator*, urma să se afle la capătul distanţei parcurse, la fel ca marginea unei uşi, în vreme ce restul aveau să execute o rotaţie în jurul unei axe invizibile.

— De la *Hector*, domnule! *Pierdut ţinta!*

— Nemţii au priceput, în cele din urmă, şi au intrat în imersiune, constată Treherne.

— De la *Blackwall*, domnule. *Am depistat ţinta pe hidrolocator la unu-şapte-zero grade, la trei sute de metri!*

— Comunică-i: *Pe el!* spuse Howard.

— De la *Blackwell*, domnule. *Intru în atac!*

În timp ce distrugătorul se năpusti la atac, celelalte îşi ocupară poziţiile stabilite pentru a efectua verificarea pe o rază de cinci mile. Dar nu mai era nevoie. *Blackwall* avea în dotare aruncătoare de mine, precum şi obişnuitele bombe de adâncime şi, până când *Gladiator* îşi încheie virajul, marea duhnea deja a motorină.

— Încet înainte.

Întrucât navele se aranjaseră în noua formaţie, era improbabil să se fi apropiat vreun alt submarin, ca să atace, fără a fi detectat.

— Submarinul se rupe în bucăţi, domnule.

Se auziră câteva urale dinspre pupa.

Howard se aplecă peste ecranul de protecţie şi privi apa care bolborosea. Încă o lovitură în plin. Mersese perfect. Aşa cum promiseseră instructorii.

Observatorul de la babord strigă:

— A scăpat cineva, domnule!

Acoperind uruitul elicelor, auzi pe cineva tuşind şi vărsând

violent. Doar Dumnezeu ştie cum reuşiseră să scape.

— Nu mai recepţionăm semnal, domnule. Ţinta e la fund.

Howard privi către Treherne, a cărui siluetă se profila neclar pe peretele vopsit în cenuşiu. I se părea, sau se lumina de ziuă?

— Secund, lansează la apă barca echipajului, plus doi oameni care să ajute la recuperarea posibililor supravieţuitori.

— *Am înţeles*, domnule!

În câteva clipe, scoaseră baleniera peste bord, o coborâră şi apoi o lăsară la apă pentru a fi îndepărtată de bordaj cu ajutorul unei frânghii.

Boţmanul apăru pe puntea de comandă, pocnindu-şi palmele înmănuşate una de alta, aşa cum făcea întotdeauna pentru a-şi exprima încântarea.

— Le-am zis eu să nu mai dea târcoale, domnule. Dinţii îi sticleau în semiîntuneric. Pun pariu că neamţul nici nu ştia pe unde să se ascundă când ne-a văzut năpustindu-ne pe el!

Rânjeau unii către alţii ca nişte şcolari puşi pe şotii.

Howard îşi aduse aminte de ultimii trei ani şi oftă. *Nici nu era de mirare*.

— Am permis tunarilor de la pupă să plece cu barca, domnule, spuse Treherne. Locotenent Bizley s-a oferit voluntar să preia comanda.

Howard nu luă în seamă amărăciunea înţepătoare din glasul lui.

— Pe loc repaus la posturile de luptă! (Duse la ochi binoclul pentru noapte.) Se întoarce baleniera. Pregătiţi oameni la fungi. Cum a spus şi boţmanul, n-am vrea să mai dăm târcoale pe-aici!

Howard simţi că se petrecuse ceva rău încă înainte ca barca să fi fost prinsă în cârlige şi trasă la bord spre capetele de gruie.

În barcă erau numai doi germani, deşi se putea întâmpla să moară amândoi după câte înduraseră.

— Încet înainte. Întoarce, pilot.

În spatele scaunului, îl auzi pe Bizley gâfâind, de parcă ar fi venit alergând.

— N-a fost vina mea, domnule!

— Eu voi hotărî asta. Spune-mi ce s-a întâmplat, da?

— Am avut două ajutoare la prova, domnule. După ce l-am scos pe primul neamţ, celălalt a început să se îndepărteze. Striga, se îneca din cauza motorinei. Unul dintre cei de la provă a coborât

cu o bandulă din barcă şi l-a legat cu ea. După aceea – glasul îi suna pierit şi pierdut – a dispărut sub barcă. N-a mai ieşit la suprafaţă.

Pe poarta ce dădea spre puntea de comandă, apăru o siluetă masivă, îmbrăcată în haine impermeabile şi cu vestă de salvare. Era marinarul brevetat Fernie, cârmaciul balenierei, care spuse îndurerat:

— A fost puştiul, domnule. Tânărul Andy Milvain din cabina mea.

Bizley păru să-şi recapete autoritatea.

— Du-te la pupa, Fernie, vorbim mai târziu!

Amintindu-şi scurta discuţie cu tânărul care voise să ajungă ofiţer, Howard se trezi că-şi scosese pipa goală.

Fernie nu se dădu bătut.

— Nu-mi pasă ce faceţi dumneavoastră, domnule Bizley! Dumneavoastră i-aţi ordonat să sară în apă, iar eu atât o să spun, dacă mă întreabă cineva!

Se răsuci pe călcâie şi plecă, de parcă ar fi fost beat.

— Înainte constant la unu-patru-cinci, domnule, unu-unu-zero rotaţii, se auzi vocea locotenentului, ca venită din altă lume.

— Adevărat Bizley? I-ai ordonat să sară în apă?

— Nu, domnule. Era tare agitat, dornic să fie de ajutor, întotdeauna voia să facă impresie… doar îl ştiţi, domnule.

— Da. Cred că da. Acum vezi-ţi de sarcini. Vreau un raport complet înainte de a reveni la bază.

În timp ce Bizley cobora scara de pe puntea de comandă, Treherne spuse:

— Cumplită întâmplare! Ce va spune familia lui? Întâi un fiu, acum al doilea. Cine o să le dea aşa o veste, pentru numele lui Dumnezeu?

— O s-o fac eu, secund.

Se întoarse când o siluetă sosi discret pe puntea de comandă, aducând un vas cu ceai proaspăt. Howard nu-l vedea însă decât pe tânărul cu ochi sclipitori, marinarul Andrew Milvain. Spuse cu hotărâre în glas:

— Prin urmare, te-am scutit de povara asta, secund. *Se întâmplă*. Nu putem decât să încercăm să tragem învăţămintele necesare!

Ştiau amândoi că asta era o minciună, iar când Howard ridică

din nou ochii din pământ, Finlay revenise la locul de cart, iar secundul dispăruse.

Tatăl lui Milvain era general-maior, deci probabil se afla departe de casă. Pentru mama băiatului, căminul urma să-şi piardă semnificaţia.

Peste câteva săptămâni sau luni, după ce înlocuitorul lui o să le devină cunoscut tuturor, Milvain o să ajungă doar un chip dispărut, şi doar rareori o să-şi mai amintească cineva numele. Cu excepţia marinarului Fernie, care urma să se simtă zdrobit când vreunul din aceeaşi cabină avea să-l întrebe: „Hookey, îl mai ţii minte pe puştiul ăla rafinat?“

Howard clipi, pentru a-şi mai alunga usturimea din ochi, timp în care oamenii din cartul de dimineaţă urcau zgomotoşi scările sau se strecurau după scuturile tunurilor, ca să aştepte primele raze ale noii zile.

Treherne veni pe puntea de comandă să preia cartul de dimineaţă şi rămase tăcut lângă scaun. Din portavoci se auzeau glasuri raportând că au preluat cartul.

Curând după aceea, apăru şi nava *Blackwall*, stârnind jerbe de stropi când plonja peste valurile brizante, scurte şi abrupte, şi scoţând cam mult fum. Când se mai lumină, Howard studie prin binoclu cealaltă navă, învingătoare. Pe puntea de comandă, numai zâmbete; fusese o acţiune comună, însă ea făcuse ca atacul să dea roade, trimiţând inamicul să-şi găsească mormântul pe fundul oceanului. Howard îşi umpluse pipa, dar nu-şi amintea când şi cum o făcuse. O strânse între dinţi şi încercă să aprindă un chibrit la adăpostul scutului din sticlă. După câteva nereuşite, văzu cu stupoare că mâinile începuseră să-i tremure şi nu şi le putea stăpâni.

— Vreţi un foc, domnule?

Treherne i se adresase cu glas calm. Apoi îl apucă pe Howard de încheietură şi ţinu chibritul aprins aproape de tutunul din pipă; privirile li se întâlniră prin fumul ce se înălţa luat de vânt.

— Isuse, *ce se întâmplă cu mine?* întrebă Howard cu glas răguşit.

— Nimic, răspunse Treherne, şi azvârli băţul în curentul de aer. Mi-am pus şi eu întrebarea asta, noaptea trecută. Aţi avut prea multe încercări. Trebuia să văd şi să înţeleg.

Howard îşi scoase cascheta mototolită şi îşi scutură capul în

briza umedă.

— Pariez că ai prefera să te afli din nou pe o navă comercială, nu-i aşa, secund?

Simţea tăria celuilalt, lucrurile care îi uneau şi legătura care se păstrase mereu. Ca topirea zăpezii după îngheţ – acea primă adiere caldă.

Treherne zâmbi şi i se zăriră dinţii printre firele de barbă.

— Păi, bananele nu dădeau atâtea dureri de cap, domnule, asta nu pot s-o neg!

Howard urmări celelalte nave căpătând consistenţă şi având ca fundal desenul repetat la nesfârşit al berbecilor care se înmulţiseră o dată cu înăsprirea vântului.

Vânătoarea continuă.

— Voi transmite un mesaj cum se cuvine către comandant. Are să fie încântat. După un atac reuşit, la un interval atât de scurt – asta sigur e ceva.

Îşi imagină că aude râsul ironic pe la spate al subofiţerului Tucker.

Sublocotenentul Brian Rooke stătea în picioare lângă masa hărţilor şi-l urmărea pe Treherne, care verifica o serie de calcule. În cameră era întuneric şi zăpuşeală, deoarece nava se pregătea să petreacă ultima noapte pe mare. Restul misiunii de patrulare se desfăşurase fără nici un incident, şi nu trecuse nici o oră – ori aşa li se păruse tuturor –, şi primiseră un mesaj de felicitare. Un alt grup de escortă scufundase două submarine în tot atâtea zile, deci nu mai era nevoie de vreo confirmare privind strategia amiralului, fiindcă avuseseră dovezi indubitabile.

— Pilot, va trebui să mai aşteptăm până se luminează puţin. Încă i se părea ciudat să audă funcţia, şi nu numele omului. N-aş vrea ca Bătrânul să rişte prin traficul local, în drum spre Docul Gladstone. Se gândi la încordarea pe care o arătase Howard şi la modul în care părea să o alunge printr-un efort de voinţă. O să-mi prindă foarte bine o plimbare pe uscat. Se gândi la Joyce, care aştepta să-i facă o primire cum se cuvine. Am avut parte de o patrulare pe cinste.

Rooke îl privi precaut, de parcă s-ar fi aşteptat ca Treherne să găsească vreo greşeală în trasarea cursului.

— Întotdeauna e aşa?

Uşa care dădea spre biroul de radiotelegrafie se deschise fără zgomot, iar Hyslop şi subofiţerul telegrafist, cu un creion după ureche, se uitară către cei doi de la hartă.

— Domnule, raportez. Am primit ceva pentru căpitan.

— Ce s-a întâmplat?

— Un raid masiv asupra portului Liverpool, domnule. Aruncă o privire la blocnotes. Au atacat şantierele navale, însă se vede că apărarea aeriană a fost prea puternică. Au lovit, totuşi, câteva străzi. Toate navele de escortă trebuie să-şi trimită medicii la ţărm pentru acordarea primului ajutor.

Treherne nu lăsă să se strecoare nici o undă de îngrijorare în glas.

— Birkenhead?

Subofiţerul cercetă din nou blocnotesul, ca să fie sigur că nu omisese ceva.

— Nu, domnule.

— O să-i spun.

Îl găsi pe Howard la locul lui obişnuit, pe partea dinspre babord a punţii de comandă, cu binoclul atârnat lejer de gât.

Howard nu se clinti cât timp Treherne îi citi semnalul destul de lung, şi secundul îşi închipui că se gândea la tatăl său, comparând raidurile care fusese provocate de rezistenţa îndârjită a bateriilor antiaeriene ce apărau obiectivele importante.

— Oamenii noştri au scăpat nevătămaţi?

Treherne îl măsură cu un aer de curiozitate.

— Aşa cred, domnule. Nu se specifică nimic despre avarii ale navelor sau docurilor.

Howard se ridică şi începu să se plimbe pe punte, atingând diferitele instrumente şi manete, de parcă nu le-ar mai fi văzut până atunci.

— Care e ora aproximativă de sosire în port? întrebă el.

— Păi, cinci dimineaţa, domnule. Dar, după cum i-am spus pilotului, nu veţi dori să…

— Dă ordin să mi se precizeze ora sosirii *aşa cum s-a calculat*, secund, spuse Howard. Raidul continuă şi acum?

— Nu, domnule.

Se uită spre cer, ca şi cum s-ar fi aşteptat să vadă licărul incendiilor. Văzuse zona Pool astfel în destul de multe ocazii.

Howard înclină din cap.

— Continuă cum era stabilit. Voi vorbi cu ceilalţi căpitani. E răspunderea mea.

Treherne coborî scările grăbit. Încă se mai gândea la tatăl lui, sau încă suferea amintindu-şi de băiatul care se înecase? *Ia totul pe umerii săi*. Îşi aduse aminte că Marrack îşi dorise să devină comandant mai mult decât orice pe lume. Ei bine, n-avea decât!

Howard puse la loc receptorul aparatului de transmisie radio şi se străduí să gândească limpede. Aveau loc raiduri în fiecare zi; mureau oameni, dar alţii reuşeau să meargă înainte. Se întoarse. *Ce spusese ea*. Nu era posibil. Nu ea. Poate nici nu fusese acolo.

— Îmi permiteţi să vă deranjez, domnule?

Howard se răsuci. Era Moffatt, noul doctor. Înfofolit în mantaua impermeabilă, cu cascheta trasă pe cap, ce parcă ar fi fost glazura unei prăjituri, ca să nu i-o sufle vântul, semăna mai curând a lup de mare decât a medic.

— Sigur, doctore. Prin minte îi fulgeră un gând. Apropo, ţi-a cerut secundul să vii?

— Nu, domnule. Dar mi-a spus despre raidul aerian. Am pregătit tot ce-mi trebuie.

— Te însoţesc pe ţărm. Vorbele îi veniseră prea uşor. Mergi cu mine.

— Aveţi pe cineva acolo, domnule? întrebă Moffatt încet.

— *De ce mă întreabă toată lumea câte ceva?* Văzu cum un observator aruncă o privire şi-l prinse de braţ pe doctor. Iartă-mă, doctore. Nu-i cinstit să faci paradă de grad. Da, am pe cineva la care ţin foarte mult, dar ea nu ştie asta.

Moffatt îl privi din profil şi rămase pe gânduri. Era încordat la culme. Nici un om nu putea rezista la atâtea. Dovada de încredere a lui Howard îl mişcase. Întotdeauna îşi imaginase că un căpitan ca Howard nu avea alte sentimente decât faţă de ceea ce trebuia să rezolve pe moment. Nu fiindcă aşa ar fi vrut el să fie, ci pentru că era singura modalitate de a rămâne întreg la minte.

În scurtul răstimp petrecut la bord, Moffatt ajunsese să-i cunoască pe ofiţeri şi pe mulţi dintre membrii echipajului. Era ciudat că nimeni nu scăpase vreo aluzie la viaţa personală a capitanului. La urma urmei, aflase foarte repede că, *în acest regiment*, cum spuneau marinarii, nu se puteau păstra secrete.

— Ce-ar fi să dormiţi puţin, domnule? V-ar fi de folos.

— Nu. Mai curând o să-ţi cer vreo pastilă care să mă ţină pe

picioare.

Bizley, care era de cart, spuse:

— E timpul să semnalizăm către celelalte nave din grup, domnule.

— Atunci, semnalizează!

— Şi acum ce se întâmplă? întrebă Moffatt.

— Formăm un şir, înainte de a intra pe drumul final. S-ar putea să fie dragoare în larg, chiar vreun convoi care navighează de-a lungul coastei, deşi nu am ştiinţă de vreunul. Dar s-ar fi putut ca raidul să dea totul peste cap.

Ascultă vocea clară a lui Bizley, care transmitea ordine prin radio. Era mai curând îmbufnat decât timorat, gândi Howard. Pesemne că fusese aşa cum spusese: un accident. Când o să prezinte raportul, şeful de Stat major o să dorească în mod cert să discute cu Bizley, precum şi cu unii dintre marinarii de pe balenieră.

Încercă să nu se mai gândească la tânărul marinar. Atât de săritor, însă era mort, iar un bădăran şi beţiv ca Bully Bishop încă trăia.

Când *Gladiator* şi navele din aceeaşi clasă trecură de insulele Skerry şi de coasta nordică a insulei Anglesey, oamenii care aveau rude şi prieteni în oraş fură cuprinşi de obişnuitul sentiment de îngrijorare. Treherne şi timonierul-şef pregătiră totul, pentru ca localnicii să obţină o permisie şi, de astă dată, nimeni nu mai sporovăi despre posibilitatea unei „distracţii pe cinste în oraş“.

Când primul cart se apropia de sfârşit şi navele se îndreptau spre est, către gura fluviului Mersey, certitudinea raidului plutea greu în aer, asemenea unei apăsări fizice. Se înregistraseră puţine incendii, dar asta nu spunea nimic. Howard duse binoclul la ochi când noul semnalizator-şef transmise o confirmare către mesajul unei nave de gardă. Bineînţeles, nu puteau fi multe incendii, gândi Howard. Raidul aerian avusese ca ţinte navele şi docurile; avioanele sigur avuseseră la bord bombe cu mare putere explozivă, nu incendiare.

Îşi aduse aminte de cealaltă revenire în port, petrecută nu cu mult timp în urmă. Uralele, oamenii îngrămădindu-se pe cheiuri să-i salute. Fata de pe balconul staţiei de semnale, fluturând din mână alături de toţi ceilalţi, fără a se sinchisi de ploaie şi cu părul umed lipit de faţă.

Semnalele luminoase mascate îi conduseră prin intrarea în doc, unde duhoarea de lemn ars era atotprezentă. La castelul provă, sclipiră câteva lanterne, şi văzu prima parâmă legănându-se, apoi răsucindu-se prin aer, ochiul unui garlin metalic unduindu-se în urma acestuia, ca un şarpe fără sfârşit.

— *Opriţi la babord!*

Howard se aplecă în afara punţii şi observă câţiva oameni care stăteau lângă brâul de acostare, încercând să distingă ceva în lumina cenuşie a zorilor.

— Încet înapoi la babord!

Alte cabluri, scârţâitul strident al baloanelor de acostare, când corpul navei ajunse paralel cu cheiul.

Motoarele virară ceva mai puternic, înainte de a amuţi, făcând loc altor zgomote. Sirene de ambulanţe şi clopote de maşini de stingere a incendiilor, vuietul cărămizilor ce cădeau, rostogolindu-se, când un buldozer începu să elibereze drumul care ieşea din docuri.

Ofiţerul gărzii păşi la bord exact când Howard cobora de pe puntea de comandă şi salută, în ciuda orei matinale. Moffatt se grăbi să ţină pasul şi întrebă:

— Sunt multe victime?

Locotenentul se uita la cei doi prizonieri germani, unul dintre ei fiind transportat pe targă.

— Ne sosesc tot timpul, răspunse el. Nu ştim precis. Aici e totuşi un loc destul de sigur. N-am văzut niciodată un asemenea baraj de artilerie antiaeriană.

Howard îl auzi pe timonierul-şef răcnind numele celor cărora li se aprobase permisia şi întrebă:

— Dar dintre *oamenii noştri*?

— Doar la sala de planificare. Câteva fete din Serviciul Auxiliar al Marinei au fost ucise. Patru, aşa cred. Rămăsese cu ochii la germani, fără îndoială primii dintre inamici pe care îi vedea, lucru valabil pentru mulţi alţi combatanţi. Îşi dădu seama că Howard aştepta răspuns şi adăugă: Una era ofiţer. Sărmana fată abia fusese transferată aici din sud.

Moffatt asculta discuţia şi interveni:

— Le-am spus celor de la SBA să aştepte cu nemţii. Secundul a chemat poliţia militară.

Urmări chipul lui Howard, ca al unuia aflat la picioarele

eşafodului.

— Şi unde le-au dus? La fete mă refer.

— Le-au transportat aici, împreună cu cele rănite. Infirmeria e tocmai…

— *Ştiu unde e*, i-o reteză Moffatt. Apoi adăugă spre Howard: Mă duc eu.

Howard trecu pe lângă şeful de echipaj şi santinelă, şi coborî pe pasarelă, care nici măcar nu fusese fixată bine. Nu remarcă defel chipurile curioase, agitaţia destul de ordonată a ambulanţelor şi a poliţiştilor ale căror uniforme erau îmbibate de praf.

— Dar dumneata unde mergi? se răsti un locotenent-doctor, care avea un halat alb atârnat pe braţ.

— Sunt comandantul navei *Gladiator*, răspunse Howard, văzând cum doctorul se retrage înapoi, de parcă l-ar fi înjurat. Vreau să aflu despre fata ofiţer din Serviciul Auxiliar, *aşa că nu mă face să pierd timpul!*

Locotenentul aruncă o privire spre Moffatt, care dădu aprobator din cap şi explică:

— Una dintre ele a murit pe loc, aşa cred. Prietena ei a suferit un şoc, dar îşi va reveni.

Howard îşi făcu loc pe lângă alt cadru medical şi deschise uşa. Înăuntru erau două femei întinse pe paturi acoperite cu pături, ţinând ochii închişi. Fuseseră, probabil, sedate.

Tânăra femeie subofiţer şedea pe o bancă din lemn, cu capul lăsat în piept, având haina şi părul acoperite de aşchii şi bucăţi de tencuială şi vopsea.

Când ridică privirea, Howard simţi că izbucneşte în lacrimi, crezând că şi ea fusese rănită grav. Cămaşa ei era îmbibată de sânge, la fel ca palmele şi încheieturile mâinilor.

Ea îl fixă îndelung, cu ochii verzi, foarte strălucitori, datorită luminii puternice din infirmerie. Apoi începu să tremure din tot corpul, însă nu scoase o vorbă. Moffatt rămase în picioare, urmărind scena şi ţinând uşa cu umărul, în timp ce căpitanul o ridică în picioare şi apoi, cu multă grijă, o trase spre el.

— Celia, sunt eu. Nu te teme. De-acum eşti în siguranţă.

Vorbe inutile, fără noimă.

Apoi Celia se uită din nou la el şi în ochi îi apărură lacrimi care începură să se rostogolească, lăsând dâre pe obrajii murdari.

Ea vorbi cu voce pierită şi ezitantă, ca un copil care încearcă să explice ceva ce nu înţelege.

— Tocmai stăteam. Jane îmi spusese despre mesaj, despre tine şi despre grupul tău. Submarinul. Făcând un efort să-şi amintească, se încruntă. Teleimprimatoarele făceau un zgomot infernal. Ştiam de raid şi urma să plecăm curând de-acolo. Oricum, ne cam terminaserăm treaba. Începu să tremure mai violent. Cred că amândouă am auzit bomba căzând. După aceea, nici un sunet. Cred că asurzisem. Apoi s-au aprins luminile de avarie şi am încercat să o ajut pe biata Jane. Nu mai avea picioare şi mă privea cu ochii mari. Am încercat să fac ceva, dar murise.

— Vino aici, draga mea.

Moffatt aşteptă ca Howard să o îndrume spre alt pat, unde Celia se prăbuşi ca o păpuşă dezarticulată.

Howard se aşeză alături, simţind degetele ei mânjite de sânge şi împreunate cu ale lui atât de strâns, încât abia şi le mai simţea.

Celia se uită spre doctor abia acum, îndreptându-şi privirea către dunga stacojie, prinsă între cele două trese ondulate.

— Doctore.

Un singur cuvânt.

— Da, aici sunt.

O ridicară împreună şi îi scoaseră haina. La vederea acesteia, probabil, îşi aminti de moartea groaznică a prietenei ei.

— *Ţineţi-o!*

Moffatt îi luă braţul, observă sângele şi îşi imagină cum trebuie să fi fost, gândindu-se, apoi, la supravieţuitorii germani care se arătaseră atât de recunoscători faţă de el şi de câţiva dintre marinarii care le aduseseră rom şi ţigări. Aceiaşi oameni care încercaseră să se ucidă unii pe alţii. Nu mai înţelegea nimic.

— Acum va dormi.

În rezervă intrară două asistente medicale, şi Moffatt se întoarse spre ele. Amândouă păreau la capătul puterilor, dar cea mai în vârstă reuşi să spună:

— Slavă cerului că a sosit Marina! Adăugă către Moffatt: Ne ocupăm noi de ea. O s-o spălăm imediat.

Cu toţii ridicară ochii miraţi când Howard întrebă:

— Tatăl ei a aflat deja?

Asistenta mai vârstnică spuse tăios:

— Am avut foarte multe de făcut!

Howard înclină din cap aprobator.

— Pot să dau un telefon?

Moffatt se uită după cealaltă asistentă, care îl conducea pe Howard până la uşă, şi arătă cu degetul în lungul coridorului.

— Anunţaţi-i că totul e în regulă! spuse ea.

— Am primit ordin să rămân şi să vă ajut, explică Moffatt. Mi-am adus geanta cu minuni.

— Ce înseamnă *toate astea*, doctore?

Moffatt privi la chipul fetei care dormea pe spate.

— Nu sunt sigur. Dar cred că am asistat la un miracol.

2

Moment de pace

După un drum scurt de la gara Waterloo, oprind în fiecare staţie, trenul sosi, în sfârşit, la Hampton Court, capătul liniei. Howard îşi amintea foarte limpede indicaţiile pe care le primise când telefonase pentru a se interesa de Celia Lanyon. Răspunsese mama ei, iar Howard nu-şi dădea seama prea bine dacă amabilitatea soţiei amiralului fusese sinceră sau dacă nu cumva aceasta reuşise să găsească o modalitate de a-l descuraja. După ce ieşi din gară şi porni să traverseze pe jos podul peste Tamisa, se simţi cuprins de o nesiguranţă pe care nici privelişte a vechiului Hampton Court Palace nu o putu alunga.

Călătorise de la Londra, după ce stătuse la clubul naval, al cărui membru devenise, împreună cu fratele său, la insistenţele Guvernatorului. *Nu se ştie când o să aveţi nevoie de un loc de cazare peste noapte*. Bătrânul avusese dreptate şi în această privinţă. Cele mai multe hoteluri păreau să fie pline de americani sau de oameni de afaceri prosperi, faţă de care războiul se arătase blând.

Se opri exact la mijlocul podului şi privi în lungul fluviului. Îţi venea uşor să uiţi de război când admirai o asemenea privelişte, gândi el. Navele de agrement stăteau sub prelate, în astfel de

timpuri, iar Marina interzisese circulaţia oricăror ambarcaţiuni mai mari sau mai puternice decât şalandele de mici dimensiuni sau şalupele cu motor. Totuşi, lângă maluri se vedeau lebede înotând, şi doar câteva baraje alcătuite din baloane antiaeriene aflate ceva mai departe stricau priveliştea altfel netulburată. Se sprijini de balustrada caldă din piatră şi simţi soarele pe ceafă.

În trecut, scrisese prea multe scrisori părinţilor şi soţiilor, atunci când vreun membru iubit al familiei murise în luptă sau dispăruse pe mare, însă numai când trebuia s-o faci personal puteai înţelege adevăratul şoc produs de război. Vizitase familia marinarului Milvain cu o zi înainte de a forma numărul de acasă al Celiei. Ştia că, dacă ar fi mers întâi la familia Milvain, probabil că nu ar mai fi telefonat la domiciliul ei la care, dacă mai ţinea bine minte indicaţiile, urma să ajungă peste vreo cinci minute.

Casa familiei Milvain se deosebea foarte mult de celelalte din apropierea fluviului, care erau marcate de vreme şi înconjurate de copaci. O găsise pe o stradă liniştită şi distinsă, din centrul cartierului Mayfair, care, printr-un miracol, nu suferise prea mult din cauza bombardamentelor. Una dintre clădirile înalte şi elegante fusese distrusă, dar locul fusese curăţat şi netezit cu meticulozitate, lăsând un gol pe stradă, ce amintea de lipsa unui dinte.

Howard nu reuşise să facă această vizită înainte ca ştirea să fi ajuns pe cale oficială: *Dat dispărut şi se presupune că a murit*. Doamne, suna destul de banal, dar nimănui nu-i era uşor să citească o astfel de înştiinţare!

În salonul cu tavan înalt şi cu draperiile pe jumătate trase la ferestre, mama băiatului ascultase în tăcere când el încercase să descrie cele întâmplate. Avea în faţă o femeie cu un aer sever, doborâtă de această din urmă pierdere, care încă nu-şi revenise după moartea celuilalt fiu. Pe o masă orbitor de lustruită, se găseau două fotografii în rame de argint, care parcă îl urmăriseră pe Howard cât timp îi povesti despre dispariţia tânărului. Una dintre fotografii îl arăta ca proaspăt recrut pe HMS *Ganges*, cu o faţă tinerească şi încrezătoare, căreia îi lipsea dăruirea de mai târziu, avea să o dovedească pe mare. Cealaltă înfăţişa un ofiţer cu privirea gravă, cel care fusese comandantul lui Bizley.

Singura mângâiere rămânea sora lui Milvain, o fată vioaie, cu ochi strălucitori, care mărturisise că spera să fie admisă în

Serviciul Auxiliar al Marinei. Howard observase privirea rănită pe care i-o aruncase mama, amărăciunea din tonul ei când, într-un târziu, vorbise: „Spuneţi că s-a întâmplat pe când salva nişte germani, comandant Howard?“

În camera liniştită, unde zgomotul traficului londonez ajungea înfundat graţie draperiilor şi străzii pustii, Howard îşi imaginã că aude vocea lui Bizley, de parcă acesta ar fi fost de faţă: *N-a fost vina mea, domnule!*

Howard se străduise să nu-şi amintească ceremonia la care participase cu prilejul unei înmormântări navale. Când se petrecuse asta? I se părea că fusese cu un veac în urmă.

Când o să fii acolo, gândeşte-te la noi şi spune că ţi-ai dăruit ziua ta de azi pentru ziua noastră de mâine. Acesta fusese războiul Guvernatorului.

Tatăl lui Milvain, general-maior, era undeva în nord; nu i se explicase prezenţa lui acolo şi nici cum primise cumplita veste. Lui Howard îi fusese ruşine şi se simţise uşurat să plece din casa aceea din Mayfair, mai ales după ce mama lui Milvain spusese fără nici o inflexiune în glas: „*Era aproape un copil*. Sunt sigură că nu trebuia să i se încredinţeze o treabă de bărbat.“

Îşi amintise, în acele momente, de un semnalizator de la bordul navei *Winsby*, retezat de gloanţele de mitralieră ale unui bombardier de atac Stuka. Se repeziseră în ajutorul echipajului de pe nava uşoară *East Dudgeon*, pe care o atacase aviaţia; din fericire, o întâmplare extrem de rară, în ciuda sălbăticiei extreme a războiului. Omul căzuse la picioarele lui Howard, iar ochii lui îşi pierduseră scânteia vieţii în timp ce strigase: *De ce tocmai eu?* Acestea fuseseră ultimele lui cuvinte.

Howard împărtăşea pe deplin suferinţa mamei lui Milvain şi înţelegea ce pierdere suferise; cu toate acestea, avusese impresia că vorbele ei îl urmăriseră şi pe stradă, ca o acuzaţie.

Se opri şi privi de-a lungul drumului de edec, la Hampton Court Palace, dormitând în soare. Îşi pierduse deja suflul. Prea multe zile şi nopţi petrecute pe puntea deschisă, prea multe vise agitate când găsise vreun moment potrivit pentru a dormi.

Pe lângă el trecură doi marinari, care îl salutară foarte corect. Pesemne sunt în permisie, gândi el în timp ce le răspundea la salut. Cum marinarii erau destul de rari pe-acolo, aceştia sigur scăpaseră de mare pentru o scurtă perioadă. Îl văzu pe unul

dintre ei aruncând o privire rapidă spre panglica reprezentând Ordinul pentru Servicii Deosebite; simţi camaraderia obişnuită care izvora ori de câte ori vedeai o uniformă familiară atât de departe de mare.

Îşi continuă drumul cu pas hotărât, încercând să-şi reamintească spusele ei despre adevărata lor casă, care era folosită ca spital de recuperare pentru ofiţeri. Se întrebă dacă menţionase asta doar ca să-l pună la locul său, sugerând, fără cuvinte, că adevăratul lor cămin era măreţ.

Din anumite motive, îşi aduse aminte cum îl descrisese Celia pe fratele lui. Viitor amiral. Surâse amar. Era la fel de posibil să o vadă pe Lilian, soţia fratelui său, drept *doamna amiral*.

Observă un om în uniforma Gărzii Apărării Locale citind titlurile cu litere de-o şchioapă dintr-un ziar şi remarcă privirea concentrată, prin ochelarii cu rame vechi, din oţel. Se întrebă dacă veştile se confirmaseră. Încă o retragere în acele momente ar fi însemnat un dezastru.

Titlul părea să strige la el: *Rommel părăseşte Africa de Nord, germanii puşi pe goană!*

Era greu de acceptat, iar ca să fi luat asta drept literă de evanghelie, îi venea şi mai greu. Aflase ştirea la Liverpool, în perioada în care se agitase, aşteptând să o vadă pe Celia, înainte ca ea să fie trimisă în concediu medical.

Hitler anulase Operaţiunea Vulpile Deşertului şi lăsase Afrika Korps în seama Generalului von Arnim, pentru retragerea finală. Acum, nimic nu mai putea să stea în faţa Armatei a VIII-a. În acele momente, germanii erau ţintuiţi într-un colţ al Tunisiei, având în spate doar oceanul. Fără inspiraţia lui Rommel, generalul care fusese admirat, deopotrivă, de prieteni şi duşmani, se părea că era o chestiune de zile până ce restul trupelor avea să se predea, în vreme ce altele se vedeau silite să arunce mănuşa submarinelor şi aviaţiei Aliaţilor.

Toate acestea se petrecuseră în timp ce submarinul se dusese la fund, iar Milvain fusese luat de Atlantic drept plată parţială. Trecuseră luni, ani de eforturi, şi acum totul apăruse exploziv, ca o floare pe lentila unui aparat de fotografiat.

Se opri şi rămase aproape fără suflare când văzu casa impunătoare, ce se înălţa dincolo de gardul din zid, la fel de vechi. Se părea că aceste case aveau menirea de a-l descuraja, gândi el.

Poate că ar trebui să se întoarcă din drum chiar acum. Să prindă următorul tren spre Waterloo, înainte de a se face de râs şi mai rău.

— Sunteţi comandant Howard, da?

Văzu o femeie înaltă şi zveltă, care îşi ferea ochii de soare cu mâna protejată de o mănuşă de grădinărit; în cealaltă mână, ţinea un coş cu diverse unelte.

Puse coşul jos şi trase mănuşa de pe mâna dreaptă pe care i-o întinse.

— Sunt Margaret Lanyon. Bună ziua! – şi îi strânse mâna cu căldură. Veniţi, vă rog, pe poarta laterală şi prin grădină. Nu prea folosim intrarea principală. Americanii cazaţi la Bushy Park vin mereu pe-aici să întrebe dacă avem casa deschisă pentru public! Dacă nu mi-ar fi interzis domniile lor de la Amiralitate, aş fi devenit un ghid de toată lauda!

Când ajunse în grădina încântătoare, înconjurată de zid, ea îl privi cercetător, iar el se gândi că atitudinea scrutătoare era comună şi fiicei.

— Nici nu există cuvinte de mulţumire pentru ceea ce aţi făcut. Îi zâmbi. Pot să-ţi spun pe nume? Am parte toată ziua de politeţuri rigide la Pompei!

— Îmi pare rău că nu am ajuns acolo mai devreme.

Păşi încet printre câteva tufe de trandafiri şi aruncă o privire la muguri.

— Cam devreme anul acesta. După care continuă: Ai salvat-o psihic, sunt convinsă de asta. Jane, prietena ei – of, trebuie să fi fost groaznic, la fel şi pentru celelalte fete. În felul ei mai ciudat, Jane i-a fost de un real folos fiicei mele. Soţul meu o considera cam fluşturatică, dar eu i-am zis să nu mai fie atât de scorţos. Sunt tinere; războiul bântuie, adevărat, dar nu le poţi pretinde oamenilor să uite de tinereţe din cauza lui. Am mers cu ea… a fost cumplit, dar cred că ştii destule despre acest aspect.

Howard zâmbi şi îşi aminti de mama lui Milvain.

— Oarecum.

Nu, nu era nicidecum aşa cum se aşteptase.

— Tocmai mă pregăteam să-ţi spun ceva înainte de a o vedea. E tot ce avem, înţelegi? Încercă să îndulcească această constatare, adăugând: Cred că George voia atât de mult un fiu, încât Celia s-a înrolat în Serviciul Auxiliar ca să-i facă *lui* pe plac!

Howard se întoarse cu faţa spre ea.

— Vă promit să am grijă de ea. I se păru că aude paşi pe dalele de piatră şi spuse grăbit: Pot să vă rog ceva? (O văzu că încuviinţează şi îşi dădu seama că ştia deja ce întrebare îi va adresa.) L-a iubit mult pe fostul ei soţ?

Margaret Lanyon nu-i răspunse direct.

— Mi-a povestit ce s-a întâmplat, cum l-ai văzut prăbuşindu-se în mare. Am rămas şocată că te-a vizitat ca să te întrebe cum s-au petrecut lucrurile. Şi apoi, sărmanul tău tată... Păru să alunge ideea şi continuă: Jamie era îndrăgostit... de sine. Asta e tot ce pot să *spun*. Apoi adăugă: Uite-o! Cea pe care ai venit s-o vezi.

Howard se întoarse şi o zări privindu-l, dar nu în felul acela direct, la care se aşteptase, ci cu o expresie de sfială. Era îmbrăcată cu un pulover simplu şi o fustă, iar mai târziu Howard constatase că nu-şi mai putea aminti nici măcar culoarea lor, ca şi cum totul s-ar fi şters, doar chipul şi ochii ei păstrându-se cu limpezime şi precizie.

El îi luă mâinile între ale lui şi spuse:

— Celia, arăţi minunat!

Ea îi studie faţa, amintindu-şi ceva, dar ce anume, se întrebă el. Acea primă imagine a lui în infirmerie, ori prezenţa lui aici declanşase groaza pe care Celia o simţise când lumina de avarie dezvăluise în toată brutalitatea rănile prietenei ei?

— Cât poţi rămâne?

Howard surâse. Toate la vremea lor.

— Tocmai îi spuneam mamei tale... Dar, când privi în jur, constată că rămăseseră singuri în grădina cu zid înalt. Cupola hidrolocatorului nostru a fost cam zdruncinată. Nava a trebuit să fie dusă în docuri pentru ca savanţii de-acolo să se ocupe de ea. Observă că ochii ei se întunecară şi adăugă: Din păcate, sunt nevoit să pornesc înapoi chiar în seara asta.

Celia se întoarse şi îşi strecură mâna pe lângă braţul lui, ca şi cum acesta ar fi fost cel mai firesc gest din lume.

— Ai făcut atâta drum doar ca să mă vezi. Speram, în secret, că aşa se va întâmpla. Păcat că tata e la muncă. A fost foarte mişcat când i-ai telefonat să-l anunţi ce mi s-a întâmplat. Howard simţi o apăsare pe braţ. Şi eu, după aceea. Cred că arătam groaznic.

El îi simţi trupul tremurând şi îşi dădu seama că, dacă ar

încerca să o liniştească, lucrurile s-ar înrăutăţi.

— Scumpa de Jane! spuse ea. La înmormântare, toţi se uitau la mine. De parcă ar fi întrebat de ce murise ea, şi nu eu.

Acum, începuse să plângă; Howard percepu eforturile ei de a vorbi; încercarea de a-şi stăpâni suspinele o făcea să tremure atât de violent.

— Aduc ghinion, nu crezi? zise Celia.

— Nu.

O simţi întorcându-se să-l privească în ochi, însă el rămase cu privirea la flori şi la cerul albastru, dincolo de zidul vechi, care trebuie să fi existat în acest loc şi pe vremea când oamenii se temeau că Napoleon o să invadeze Anglia. Aproape pe nesimţite, Celia se îndepărtă. Trebuia să ştie că nu avea nici o şansă. Până şi mama ei îl avertizase la ce se putea aştepta.

Apoi îi simţi degetele întinzându-se spre faţa lui, atingându-i părul în dreptul tâmplei şi o auzi şoptind slab:

— Ai încărunţit puţin, David. Vocea ei păru dintr-o dată furioasă, încărcată de amărăciune. Ce-ţi fac acolo?

Howard îşi aminti de gestul lui Treherne, care îl prinsese de încheietură ca să-şi aprindă pipa în momentele acelea, când nu era capabil să o facă singur. De câte ori i se întâmplase să fie în pragul prăbuşirii? Şi cum avea să fie data viitoare?

— Lasă asta, îi răspunse Howard. Se întoarse şi o ţinu la un pas depărtare de el. Nu înţelegi? Sunt îndrăgostit de tine.

Aşteptă, însă Celia rămase neclintită în strânsoarea mâinilor lui, de parcă nu ar fi auzit bine.

Apoi, ea întrebă calm:

— Cu tot ghinionul ce-l aduc? N-ai nici o şovăială, chiar aşa?

Mama Celiei apăru în capul scărilor ce veneau din spatele casei.

— Hei voi, tocmai am ascultat ştirile! Germanii au capitulat în nordul Africii!

Închise apoi uşa şi intră din nou în casă.

Un motan tărcat dormita rezemat de geamul încălzit de soare al ferestrei, iar femeia se opri să-l mângâie, făcându-l să toarcă protector.

— N-au auzit nimic, Stripey, murmură ea. Dumnezeu să-i aibă în pază pe amândoi!

Ţinându-şi braţele încrucişate la piept, căpitanul Ernle Vickers rămase în picioare, în vreme ce, împreună cu alţi câţiva ofiţeri, examina nava nou-sosită la Liverpool.

— Cum să zic, domnilor, s-ar putea să nu câştige nici un concurs de frumuseţe, dar cu ea şi cu următoarele cred că vom întoarce bătălia Atlanticului în favoarea noastră.

Howard privi cu atenţie portavionul de escortă amarat de cealaltă parte a docului. Puntea de zbor trepida de activitatea febrilă a oamenilor care se mişcau pe lângă şi pe dedesubtul bombardierelor torpiloare Swordfish, ce executaseră un exerciţiu de zbor în larg. Aceste aparate, cu trenul de aterizare fix şi carlingile deschise, arătau ca nişte avioane de pe Frontul de Vest, din primul război mondial, însă erau rezistente şi puternice, iar viteza relativ mică şi decolarea pe distanţe scurte le făcea să fie ideale pentru lansarea de mine de adâncime şi pentru misiuni de recunoaştere în largul Atlanticului, unde până atunci nu fusese posibilă asigurarea acoperirii aeriene.

În comparaţie cu portavioanele mai maiestuoase, acesta era mic – având aproape jumătate din lungimea surorilor mai mari – însă în doc părea un Leviathan, scund şi supraîncărcat în partea superioară.

— Deci, în curând, noi şi americanii vom reuşi să constituim un adevărat pod, domnule.

Căpitanul Vickers îşi scoase pipa şi o frecă de nasul spart, astfel încât pielea păru să se mişte aproape liberă pe faţă. Îl privi cercetător, surprins în sinea lui că Howard arăta atât de proaspăt. Fusese până în sud şi revenise în mai puţin de trei zile; ţinând seama de anularea trenurilor pe vreme de război, asta era o performanţă. Îi ajunsese la urechi că Howard ar fi foarte zdruncinat de misiunile care se ţinuseră lanţ în Atlantic. Dacă fusese adevărat ce auzise, se părea că reuşise să depăşească acea stare.

— Mai precis, săptămâna viitoare.

Vickers privi navele de escortă ancorate, pe ale căror bordaje, după prea multe mile parcurse şi şedere prea lungă în larg, apăruseră semne de rugină şi de lovituri.

— Transporturile vor deveni mai preţioase, David. Mai mulţi oameni în următoarea etapă a războiului. Convoaie de trupe din Canada şi SUA, din Noua Zeelandă şi Australia. Sud-africanii au

stat în deşert tot timpul, de aceea trebuie să ajungă acolo în siguranţă.

— *Unde*, domnule?

Vickers râse cu poftă.

— Unde va fi nevoie. Dar nu e nici un secret că prin inactivitate nu vom ajunge nicăieri. Întotdeauna se impune ca infanteria să pună ferm piciorul pe pământul duşman, şi abia după aia începi să te gândeşti că ai obţinut victoria. Ajungem în aceeaşi situaţie în care s-au aflat cei mai mulţi dintre voi încă de la începutul războiului.

Porniră alături, în acelaşi pas. Howard era foarte înalt, însă pe lângă fostul jucător de rugby, cu umerii foarte laţi, se simţea ca un băieţandru. În cabina folosită în cursul misiunilor, *Kinsale* avea, cu siguranţă, un pat mai mare decât altele.

Treherne îl aştepta, împreună cu un omuleţ îndesat, îmbrăcat în salopetă şi care purta un melon pe cap. Salută şi spuse:

— Regret, avem necazuri, domnule.

Vickers avea urechi pretutindeni, fără doar şi poate.

— Hidrolocatorul, domnule Robbins?

Bărbatul cu pălărie confirmă din cap, cu tristeţe.

— E mult de lucru, domnule.

Vickers îl măsură cu răceală.

— Vreau ca nava *Gladiator* să plece o dată cu întregul grup. Aveţi la dispoziţie douăzeci şi patru de ore. Dumnezeule, e chiar prea de-ajuns!

— Da, dar cred că sindicatul o să murmure din cauza asta, domnule.

Vickers rânji fioros.

— Bravo, dar *nu sindicatul* pleacă pe mare!

— Voi face tot ce pot, căpitane Vickers, spuse el, apoi adăugă sumbru: Ne cereţi foarte mult, să ştiţi.

Vickers clipi şmechereşte peste umăr către Howard.

— N-ar trebui să intri în sindicat! Îl luă pe Howard deoparte şi adăugă: Legat de necazul cu marinarul acela care s-a înecat în cursul misiunii trecute – îl privi direct în ochi –, mare ghinion, David! Dar, în comparaţie cu ceea ce a realizat echipa ta şi ţinând seama de scufundarea încă a unui submarin – cum să spun –, nu face să tulburăm apele cu tot felul de anchete. Grupul se bucură deja de renume, iar moralul este mai bun ca niciodată, e-

adevărat? Dă-i locotenentului o sticlă şi lasă lucrurile aşa cum sunt. Eu nu mă amestec.

Howard îşi aminti de furia marinarului brevetat Fernie şi de dispreţul lui faţă de Bizley.

— Voi face tot ce pot, domnule.

— Te rog. Ne vedem diseară, pe *Blackwall*. Ridicăm stindardul de permisie la gin. Sărbătorim scufundarea submarinului.

Se îndepărtă cu paşi mari, atingându-şi însemnul cu frunză de stejar de pe caschetă când răspunse la salutul unui marinar.

Howard clătină din cap. Chiar dacă era vreodată tulburat de ceva, Vickers nu arăta sub nici o formă. La fel ca amiralul, spusese cândva: „Vreau rezultate, nu scuze. Şi voi fi primul care să respecte acest ordin.“

Merse de-a lungul docului, uitându-se în jos spre nava sa şi străduindu-se să nu se gândească la ceea ce avea să se întâmple în continuare.

Celia îl însoţise până la gara Hampton Court. Vorbiseră foarte puţin şi se opriseră la mijlocul podului, aşa cum făcuse şi el însuşi, pentru a admira lebedele şi apusul de foc reflectat de ferestrele istorice ale palatului. Un moment de pace. Probabil, primul pe care nici unul dintre ei nu-l mai trăise de foarte multă vreme.

„Să ai grijă când traversezi Londra“, spusese ea calm. „Diseară, urmează să aibă loc un raid aerian.“ Tremurase. „Lună cu bombardiere.“

Rămăseseră unul lângă celălalt, privind fix la bariera de intrare pe peron şi la ultimul vagon al trenului cu multe dintre uşi deschise, pe care urcau pasagerii. Majoritatea, militari, observase Howard. Uniforme kaki şi cele albastre ale celor de la Forţele Aeriene. Zâmbete încurajatoare, în contrast cu lacrimi şi mâini strânse cu disperare. Doi poliţişti militari cu caschete roşii stăteau în apropierea controlorului de bilete, examinându-i cu ochi permancnt bănuitori pe militari, în căutare de dezertori, beţivi sau altceva, numai să alunge monotonia.

Mulţimea se subţia văzând cu ochii, uşile se închideau cu zgomot, iar controlorul de peron îşi desfăşură steagul verde şi îşi aruncă privirea către ceasul gării.

Aveau atâtea să-şi spună. Şi timpul se scursese. Probabil că aşa era scris.

„Ar trebui să pleci“, zisese ea. „Mai sunt două minute.“ Apoi

se întorsese brusc şi ridicase privirea spre el, cu ochi rugători. „Ce-ai întrebat, ce-ai spus...“ Îl îmbrăţişase şi, de undeva, un pasager scosese un urlet ca de lup, bucurându-se de siguranţa pe care i-o oferea aglomeraţia. „Ţi-am spus. Sunt îndrăgostit de tine“, răspunsese Howard. „N-am mai iubit pe nimeni până acum. Iar de azi înainte, nici n-ar mai fi posibil.“ Ea încuviinţase din cap. „O să ne vedem curând. Acum mă simt bine.“ Zâmbise, iar el îşi amintise imediat de visul îngrozitor pe care-l avusese. *Serios?!*

Apoi se sărutaseră. Nu era o scuză, un ultim prilej, ci pur şi simplu ceva care se întâmpla, fiind o reacţie firească. La fel cum ea îl luase de braţ în grădină.

„Veniţi, domnule.“ Controlorul de bilete zâmbise. „Dacă aş fi în locul dumneavoastră, aş rămâne!“

Howard se îndepărtase în grabă şi se urcase într-un compartiment. Când se aplecase pe fereastră, trenul căpăta deja viteză; făcuse semn cu mâna până ce trenul trecu de trecerea de nivel şi pierduse gara din ochi.

Aici, în mijlocul docului zgomotos, îi venea greu să creadă că totul se întâmplase cu adevărat. Când ea o să revină la Liverpool, s-ar putea ca evenimentele prin care trecuse să o terorizeze?

Se gândi de asemenea la soţul ei mort, la mama ei. *Jamie era îndrăgostit... de sine*. Asta nu răspundea întrebării lui sau subiectului ultimei lor discuţii aprinse.

Aflat pe pasarelă, Treherne îl urmărea. Şi el remarcase schimbarea. Ridurile de nemulţumire din colţurile gurii, absenţa gesturilor de nerăbdare când lucrurile nu mergeau cum trebuie. Noul doctor nu le spusese nimic, însă el reuşise să pună cap la cap o mulţime de amănunte. Deci era vorba de o femeie. Una dintre fetele de la Serviciul Auxiliar al Marinei.

Treherne văzu pe cineva dând târcoale pe la uşa holului comun. Era Vallance, încă ţinând o tavă în mână, lucru cel puţin neobişnuit. Treherne se gândise deseori că subofiţerul intendent ar putea deveni un valet perfect, reprezentantul tipic al unui gentleman.

— S-a întâmplat ceva, subofiţer?

Se strădui să vorbească încet, astfel încât căpitanul să mai aibă linişte măcar câteva momente.

— Da, domnule. Aruncă o privire peste umăr. Nu-i locul meu, domnule...

Asta însemna bucluc. Note de plată pentru băuturi, neachitate; argintăria careulului ofiţerilor, mai exact ce mai rămăsese din ea, lipsă; furată, sau transformată în broşe de oamenii de la camera motoarelor.

— Spune tot.

Vallance trase adânc aer în piept şi spuse cu glas uşor revoltat:

— Ofiţerul tunar, domnul Finlay, tocmai a ciripit că s-a logodit, domnule. Ridică ochii spre cer, să-şi aducă aminte că asta se întâmplase, totuşi, în careul lui. Domnul Bizley a fost, ca să zic aşa, sărit de la vestea asta, domnule.

Treherne înclină din cap.

— Continuă.

— Şi, după aceea, ofiţerul artilerist i-o retează: „Măcar eu nu fac ce fac să-mi omor subordonaţii!“ Vallance urmă întristat: S-au ridicat în picioare şi au ţipat unul la altul, iar domnul Bizley a încercat să-i tragă un pumn. Tunarul, vreau să zic, domnul Finlay, drept răspuns, i-a azvârlit un pahar de gin Plymouth în faţă.

Treherne încercă să surâdă.

— Mă bucur că ai reţinut marca băuturii, Vallance. Însă nu era deloc de râs. Cine mai era prezent?

— Toată lumea, domnule, mai puţin tunarul.

Treherne simţi cum fierbe de furie. Pe navele comerciale, situaţia stătea cu totul altfel. Cunoscuse timonieri şi câţiva zbiri de secunzi care apelau la pumni, în loc sa trateze chestiunea cu nepăsare. Nu se aflau însă pe o navă comercială, iar *Gladiator* avea nevoie de coeziune internă la fel de mult ca de armament şi motoare, dacă voia să supravieţuiască pe Atlantic.

Finlay era un ofiţer artilerist bun, dar nimeni nu era de neînlocuit. În ceea ce-l privea pe ticălosul de Bizley, *eroul*, ştia cum avea să procedeze pentru a-l pune la punct.

După cele auzite şi văzute în ultimele zile, şeful de echipaj făcu ochii cât cepele şi şopti:

— Căpitanul soseşte la bord, domnule.

— Mulţumesc, Laird.

Îl întâmpină pe Howard în capul schelei de acces pe navă şi salută.

Howard aruncă o privire de-a lungul punţii, acum pustie, cu excepţia câtorva electricieni şi a unui om din echipaj care ţinea un

ceainic în mână.

— Necazuri, nu?

Treherne rămase uluit.

— Tocmai mă pregăteam să mă ocup de asta.

Howard făcu un gest către doc. Hublourile de la careul ofiţerilor erau deschise.

— Sunt convins că scandalul se putea auzi din Birkenhead! Cu o mişcare surprinzătoare, întinse mâna şi-l atinse pe mânecă. Nu-i vina ta, secund. Trebuia să se întâmple şi, ca şi tine, speram să se rezolve de la sine. Făcu un semn din cap către Vallance. Adu-mi ceva de băut, te rog.

— Cum mai e Londra, domnule? (Vallance era atât de uşurat să-l vadă, încât nu reuşi să se abţină.) Tot frumoasă, domnule?

Lui Howard îi apărură în memorie întinsele locuri virane din apropierea gării Waterloo, unde fuseseră cândva numeroase străzi cu case spate în spate şi chiar o piaţă unde, până şi la vremuri de război, puteai cumpăra aproape orice, începând cu compoturi la cutie şi terminând cu căţeluşi. Toate dispăruseră. Şterse de pe faţa oraşului, nerămânând nici măcar molozul, ci doar pietrele de rigolă ce marcau locurile în care oamenii se jucaseră şi trăiseră, îşi crescuseră copiii, pentru ca aceştia să asiste la dispariţia a tot ce ştiau.

— Aş zice că anumite locuri, da, răspunse Howard, întorcându-se cu faţa la Treherne. N-o să călcăm în picioare toate lucrurile pe care le-am învăţat şi trăit doar din cauza comportării ridicole a celor care ar trebui să-şi vadă lungul nasului. O să discut cu amândoi. Neoficial, cel puţin deocamdată, primul să vină tunarul.

Finlay avu parte de câteva minute foarte nefericite.

— Ai devenit un foarte bun ofiţer artilerist pe această navă. Te poţi mândri de modul în care ai organizat sectorul. Majoritatea au fost amatori la început, iar tu i-ai transformat în tunari adevăraţi. Asta e tot ce-ţi cer, în afară de loialitate, înţelegi?

— Dar nu e vorba de asta, domnule, exclamă Finlay, m-a zgândărit…

— Iar tu ai uitat că eşti unul dintre ofiţerii importanţi de pe navă. Şi purtarea ta nesocotită se răsfrânge asupra mea, ori nu-ţi mai pasă?

— Cum să nu mă intereseze, domnule?

— Păi ştiu că ai cerut transferul, sau mă înşel?

Accentul lui Finlay deveni mai pregnant:

— Nu e nimic sigur, domnule.

Howard nu ridică vocea; nici nu era nevoie.

— Şi susţii că asta e o dovadă de loialitate? Unii n-ar numi-o aşa. Ştiu că ne-a fost greu tuturor, nu numai ţie – şi lucrurile vor deveni şi mai şi, nici nu mă îndoiesc. Aşadar, dacă nu eşti pregătit să justifici încrederea ce ţi-a fost acordată o dată cu funcţia, atunci, pe Dumnezeul meu, mă voi îngriji *personal* să fii înlocuit. Şi atunci poţi face uitat transferul! O să am eu grijă să nu mai calci niciodată pe puntea vreunei nave, unde să-ţi nesocoteşti răspunderile! Iar acum, *ieşi afară!*

Treherne intră şi-l privi plin de admiraţie.

— Am văzut cum ţâşneau aburii pe sub uşă, domnule!

Howard îşi trecu degetele prin păr.

— Da, iar eu am uitat să-l felicit pentru logodnă.

Treherne îl urmări, aşteptându-se să vadă cum îi revenea starea de încordare.

— Vreau să vă întreb înainte să discutaţi cu Bizley – şi-mi dau seama că poate merg prea departe –, dar cum e domnişoara?

Howard îl măsură sever, apoi surâse:

— O iubesc, rosti el, cu naturaleţe.

— Şi i-aţi spus-o şi ei?

— Da. (Se uită la paharul gol.) Anunţă-l pe Vallance. Oftă adânc. Apoi trimite-l pe *domnul* Bizley. A sosit vremea să i se spună câteva adevăruri despre sine.

Locotenentul Treherne urcă, bocănind, scara spre puntea de comandă şi se opri o clipă să privească prin ecranul de protecţie punctat de stropi. Trecuseră două zile de când părăsiseră portul Liverpool, având în jur oceanul nesfârşit, ca un deşert albăstrui-cenuşiu. Nici urmă de uscat, nici o navă. În ciuda ameninţărilor şi insistenţelor lui Vickers, lucrătorii nu încheiaseră reparaţiile la vreme, şi apoi apăruseră alte ore de întârziere până când *Gladiator* fusese repus în stare de plutire şi pregătit pentru ieşirea pe mare.

Având o întârziere de treizeci şi şase de ore, navigaseră în aval pe Canalul St. George, iar apoi pătrunseseră în Atlantic, lăsând în urmă coastele Irlandei, care se mai vedeau acum ca un abur neclar de culoare violacee.

Treherne făcuse un tur de inspecţie a navei, verificând toate sectoarele în privinţa noilor programe de cart şi a îndatoririlor pe care el şi cu timonierul le puseseră la punct, pentru a respecta promovările şi înlocuirile de membri ai echipajului.

Locotenentul Finlay era ofiţer de cart şi se postase acum cu picioarele uşor desfăcute şi cu cascheta aşezată perfect regulamentar. Treherne zâmbi către sine. Platoul de paradă. Rooke stătea aplecat peste masa hărţilor, iar semnalizatorul-şef era cu doi adjuncţi, cărora le dădea ordine. Ca şi căpitanul, Treherne se cam aştepta să-l vadă pe taciturnul Tucker la locul lui.

Traversă către repetitorul giroscopic şi-l auzi pe Finlay:

— Drept la doi-nouă-zero, secund.

Era încă afectat şi timorat după discuţia pe care o avusese cu căpitanul.

Treherne confirmă. Bizley avea să preia cartul următor. Era interesant de văzut cum aveau să reuşească acesta şi Finlay să-şi îndeplinească îndatoririle în mod corect, fără să se bage în seamă unul pe celălalt.

Treherne îşi curăţă lentilele binoclului cu o bucată de pânză.

— Tunar, te căsătoreşti curând, sau aştepţi până după război?

Finlay se repezi şi înghiţi nada ca un peşte flămând.

— Curând, domnule secund, aşa sper. Războiul ar putea ţine o veşnicie.

Treherne zâmbi.

— Altfel, te-ai duce la o bere, în loc să mergi la soţie.

Finlay făcu o grimasă.

— Asta n-ar fi deloc amuzant! Furişă o privire în jur, către ceilalţi oameni de cart. Bătrânul…

— Ce-i cu el? Treherne ştia precis ce o să urmeze.

— A mai zis ceva despre plecarea mea de pe navă?

Treherne se uită calm la el.

— Mie, nu.

— Doamne, mi-a tras o papară, domnule secund! După petrecerea aia de pe *Blackwall*, mi-am *cerut scuze*. Nu ştiu dacă a slujit la ceva.

— Dar la ce te aşteptai, nesăbuitule, să primeşti o medalie? şopti Treherne cu asprime.

— Nu văd nici un motiv să mă…

— A, nu vezi tu. Află că până şi un tunar căpăţânos trebuie să ţină minte cum era odată nava asta. Nimeni nu era în stare să execute cartul, fără să se milogească după sfaturi ba la Bătrânul, ba la Marrack. El ne-a dus pe toţi în spate – se pare că ai o memorie tare selectivă! Majoritatea celor de la tunuri nu puteau nimeri nici măcar o stâncă nenorocită la patruzeci de paşi! Ei, s-a terminat cu asta. Căpitanul are şi aşa destule pe cap, iar viaţa de aici nu va deveni în nici un caz mai uşoară. L-ai luat în primire pe Bizley încă de când a sosit la bord – iar acum, având o tresă în plus, încearcă şi el să vă pună la punct. O să fiu cinstit cu tine, Neil, nici eu nu-l prea înghit, încă de la început. Dar, dacă aş aduna toţi oamenii care mi-au displăcut în Trafalgar Square, n-ai mai vedea picior de porumbel acolo!

— Am priceput aluzia, domnule secund. Cred că amândoi am fost la capătul nervilor.

Ofiţerul navigator se trase înapoi, lăsându-şi capul în jos, ca să nu se lovească de ecranul de deasupra mesei hărţilor.

— Domnule, ar trebui să întâlnim grupul poimâine.

„Iar pare nebărbierit“, gândi Treherne. „Ar trebui să-şi lase barbă.“

Deci, poimâine aveau să-l găsească pe Vickers, dacă nu cumva acesta primise, între timp, ordin să pornească în altă direcţie. Pregătit pentru un nou atac împotriva submarinelor care se îndreptau spre vreun punct din ocean, ca să întâlnească şi să stea la pândă în calea altui convoi. De data asta, s-ar putea ca nemţii să primească o replică mai dură decât anticipează. Noul portavion de escortă pe care-l văzuse la Liverpool plecase înaintea grupului şi se spunea că la locul de întâlnire se mai afla deja unul. Se gândi la Joyce, în micul ei apartament din Birkenhead, la pasiunea şi plăcerile pe care le trăiseră împreună până când nici unul nu putuse oferi sau primi mai mult. Îi dăduse inelul, aşa cum promisese. Ea nu avusese o viaţă uşoară, mai ales din cauza brutalităţilor îndurate din partea soţului bătăuş, dar era prima oară când o văzuse plângând cu lacrimi adevărate.

Când încercase să o liniştească, ea spusese printre suspine: „Ţie îţi pasă, Gordon! Chiar ţii la mine!“ Stătea goală pe pat, în acele momente, iar el o plesnise uşor peste fese şi-i răspunsese: „Vreau să fac din tine o femeie cinstită!“

Acum, contemplând albiile valurilor întunecate ale Atlanticului,

se bucură că procedase astfel. Din punct de vedere legal, nu însemna nimic. Dar pentru ea şi pentru oricare altul care ar fi încercat să se bage, reprezenta extrem de mult.

Un adjunct al şefului de echipaj, îmbrăcat cu mantaua de cart, se întoarse de la portavoce şi se uită spre el:

— De la biroul de radiotelegrafie, domnule.

Treherne se apropie de portavoce:

— Secundul!

— Navă avariată grav, domnule. Semnal de la Amiralitate.

— Îi transmit eu comandantului, spuse el, apoi adăugă spre Finlay: Navă avariată? Asta nu se întâmplă chiar rar pe-aici, aşa-i?

Finlay surâse. Atitudinea dură a lui Treherne faţă de disciplină şi problemele precumpănitor navale îl ajutaseră să alunge unele temeri. Deocamdată.

În timp ce vorbea la telefon, Treherne şi-l imagină pe căpitan aflat în „ghereta“ lui, după cum o numea. Se gândea, probabil, la iubita sa. Noroc amândurora, oricine ar fi fost fata. Acum, aproape avea certitudinea că ştia cine era. La zgomotoasa petrecere de la bordul navei *Blackwall*, înainte ca restul grupului să plece în marş, remarcase o tânără, ofiţer maritim trei, cu un bandaj la încheietura mâinii. Aceasta se aflase în clădirea alăturată celei în care fuseseră ucise şi rănite celelalte fete.

Văzuse chipul lui Howard când se întorsese să asculte ceea ce povestea ea despre soţul mort al altei fete, un pilot RAF, care căzuse în misiunea de escortă a unui convoi către Rusia. Prin urmare, nu mai era nevoie să facă pe detectivul pentru a pricepe restul. Tânăra din Serviciul Auxiliar băuse, probabil, prea mult. La un moment dat, ea afirmase pe un ton doctoral: „Erau îndrăgostiţi *nebuneşte* unul de celălalt, bineînţeles…“ Howard îi spusese: „Trebuie să mă întorc pe navă, secund“ – şi plecase fără să mai adauge altceva.

La scurt timp după această întâmplare, Finlay încercase să-şi ceară scuze pentru comportarea ce o avusese în careul ofiţerilor. Treherne clătinase din cap. Sărmanul tunar, probabil că se simţea ca şi cum ar fi jucat şotron pe un teren minat.

— Căpitanul?

— Secundul, domnule, raportez. Semnal din partea Amiralităţii. Navă avariată.

Avu o senzaţie de uşurare când auzi un râs cam forţat. Se afla

încă sub efectul miraculos al permisiei.

— Vin imediat sus. Cum e vremea?

— Vânt dinspre nord-est, dar nu foarte puternic.

Repuse receptorul în furcă şi dădu din cap mulţumit. Nu-şi amintea să mai fi auzit o asemenea întrebare până acum. Ştiuse întotdeauna, chiar şi din cabina de jos ascultase, agitându-se. Astăzi era altfel. Howard apăru cu o haină nouă şi curată. Probabil, una dintre acelea produse în fabrica în care lucra Joyce, gândi Treherne.

Adjunctul şefului de echipaj trase micul tub din alamă sosit prin ţeavă de la biroul de radiotelegrafie şi-i înmână mesajul.

Howard aruncă o privire către navigatorul ce părea neras.

— Verifică pe hartă, pilot. Poziţia este aproximativă, cred eu, dar pe vremea asta s-ar putea să nu avem dificultăţi. Apoi îl trase deoparte pe Treherne. Vasul a fost abandonat la ultimul convoi ce se îndrepta spre est. După ce a fost lăsată la pupa de celelalte nave, a apărut la suprafaţă un submarin care a deschis focul asupra bărcilor de salvare.

— Isuse, ce oameni sunt ăştia?

Howard rămase tăcut o clipă. Ştia că Treherne se vedea pe sine, neajutorat, într-o barcă de salvare. Un civil în război.

— S-ar părea că oamenii dintr-o barcă s-au prefăcut morţi şi au aşteptat ca submarinul să plece în urmărirea convoiului. Apoi, amărâţii au urcat la bordul fostei lor nave şi au reuşit să transmită semnalul. După aceea, nu s-a mai primit nimic de la ei.

Treherne îşi încleştă pumnii.

— *Niciodată* nu trebuie să părăseşti nava, decât dacă scufundarea e iminentă.

— Eu nu sunt chiar aşa de sigur, spuse Howard liniştit. Nava e încărcată cu muniţii, plină până sus cu tipuri de explozibili de care nici n-ai auzit. Se putea scufunda, caz în care… Se deplasă către hartă şi o analiză aproape un minut. Bună treabă, pilot, ai fost iute!

Treherne remarcă o sclipire de satisfacţie în ochii ofiţerului navigator. O imagine rar întâlnită, gândi el. Însă căpitanul găsea întotdeauna prilejul de a-şi încuraja oamenii, indiferent cât de stresat ar fi fost.

— Uite. Howard măsură pe hartă cu compasul. Următorul convoi mare urmează să treacă la noapte prin zona aceea. Fără

stele, mai ţii minte?

Se gândi însă la altă noapte, când Celia îşi aşezase palma pe braţul lui şi îi şoptise: „Lună cu bombardiere“.

Treherne îşi frecă bărbia.

— Convoiul va avea destule probleme şi fără să treacă pe lângă o bombă uriaşă.

— O să ajungem primii acolo. Spune-i mecanicului-şef să uite puţin de economii. Vreau să ne deplasăm cu optsprezece noduri. Aşa vom reuşi. Ofiţerul tunar va avea de lucru dacă va trebui să torpilăm epava.

Treherne se grăbi spre celălalt telefon, neputând scăpa de gândul că oamenii aceia se întorseseră pe vas, în ciuda pericolului, preferând să moară ca nişte animale decât să fie seceraţi de mitralierele submarinelor.

— Hidrolocatorul către puntea de comandă.

Howard se aplecă spre portavoce.

— Căpitanul. Cine e, Whitelaw?

— Da, domnule.

O clipă, Howard avu în faţa ochilor figura omului, mai tânăr decât arăta, deoarece chelise aproape complet foarte timpuriu. Înainte de 1940, fusese vânzător de îngheţată la Worthing, în cursul verii, iar la cinematograful Odeon, iarna. Acum răspundea de una dintre cele mai importante arme ale navei *Gladiator*.

— Raportează, sau trebuie să ghicesc?

Dacă era vorba de un ecou, acesta apăruse prea devreme şi cu totul pe neaşteptate.

— Aparatul e pe ducă, domnule. Vocea lui trăda disperarea, furia. Funcţionează mai prost decât înainte de a fi reglat în docuri!

Howard acoperi portavocea cu palma.

— Du-te să vezi ce se întâmplă, secund. Rămânem fără hidrolocator.

Treherne şi ceilalţi îl priviră stupefiaţi. Apoi, Finlay spuse fără nici o inflexiune în glas:

— Va trebui să transmitem un semnal şi să precizăm data aproximativă de sosire la Liverpool.

Howard se gândi la bătrânul tunar, puţin iubitul Arthur Pym, care spusese odată pe un ton muşcător: „Pe vremea mea, nu avem nici hidrolocator şi nici radar, şi tot ne descurcam.“

Marrack îl pusese la punct cu obişnuita lui concizie: „Din

nefericire, arcul şi săgeata nu au fost interzise de Acordul de la Geneva.“

În mod surprinzător, acel mic incident, între multe altele, îl ajută să se liniştească, deşi, cu câteva clipe mai devreme, nu-i venise a crede ce se întâmpla.

Bărbatul cu melon spusese: „Sindicatul o să murmure din cauza asta.“ Se vedea acum clar că nu fusese numai atât.

Ross, noul ofiţer stagiar, apăruse pe puntea de comandă şi aştepta să vadă dacă Rooke avea nevoie şi de alte hărţi. Sigur auzise toată discuţia şi acum privea cu ochi mari întinderea nesfârşită a oceanului, de parcă şi-ar fi văzut soarta.

Howard îl urmări. În război, pierderile umane aveau cauze dintre cele mai diferite.

— Nu ne întoarcem, spuse Howard. Cred că motivul este evident.

Avu impresia că trece o eternitate până când Treherne reveni pe puntea superioară; în realitate, durase doar şapte minute.

— L-am verificat atent, spuse Treherne, iar mecanicul-şef a trimis câţiva oameni să dea o mână de ajutor. Clătină apoi din cap. Acum s-a stricat de-a binelea. E ca un orb, numai că-i lipseşte bastonul alb.

Nu râse nimeni, iar ofiţerul stagiar se prinse de un pontil, ca şi cum nava ar fi fost pe cale să se răstoarne.

Howard auzi din nou vocea Celiei: *Acum mă simt bine. Serios!* Dar se simţea cineva cu adevărat bine acum?

— Prea bine. (Aruncă o privire la ceasul de la mână.) Optsprezece noduri, sper că n-ai uitat. Pilot, cap compas! Nu-i scăpă aerul sumbru al lui Treherne. Fă o inspecţie a navei. Alertează-i îndeosebi pe cei de la reparaţii de urgenţă. Ia-i pe boţman şi pe tunar – mi s-a zis că e un marinar bun.

Treherne încuviinţă cu un gest. Bărci de salvare, pereţi şi uşi de etanşare, trebuia verificat totul.

Howard îşi întoarse privirea de la el.

— Ordonă radiotelegrafiştilor să transmită un semnal şi să precizeze poziţia noastră aproximativă din jumătate în jumătate de oră. Dacă se întâmplă ceva, cel puţin îi vom putea raporta şefului unde ne aflăm.

Treherne coborî vocea:

— Dacă mi se întâmplă ceva… Clătină cu încăpăţânare din

cap. Nu, daţi-mi voie să termin, domnule. Am pe cineva în Birkenhead. Am lăsat la bază un pachet pentru ea. Dar, dacă rămâneţi dumneavoastră şi eu mă duc, aş aprecia-o ca pe un serviciu deosebit…

Howard îşi aminti vocea femeii când telefonase în legătură cu Marrack. Era mişcat. Se putea aşa ceva, după ce văzuseră şi făcuseră atâtea?

— Poţi face acelaşi lucru pentru mine, deşi ea va şti probabil înaintea tuturor, răspunse el. Simţi un fior. O să supravieţuim noi.

Treherne ezită.

— Cred că procedăm corect, domnule, dacă vă interesează părerea mea, apoi se îndepărtă.

Howard îi urmări silueta masivă şi spuse, mai degrabă către sine:

— Nu vei şti niciodată cât de mult.

Apoi se întoarse pentru a-l căuta din ochi pe ofiţerul stagiar.

— Hai să vedem ce ne arată harta, bine? Cred că putem strica una nouă. Să-l ajuţi pe pilot după puterile tale, de acord?

Observă că Rooke era cât pe ce să protesteze că se poate descurca şi singur şi adăugă:

— Aşa capeţi experienţă.

Rooke încuviinţă din cap, arătând că înţelesese.

— Pofteşte, Toby. Lecţia întâi, ascuţiţi-vă creioanele!

Câteva clipe mai târziu, cu prova parţial ridicată, *Gladiator* începu să despice apa şi îşi schimbă cursul către cruciuliţa desenată de Rooke pe harta imaculată.

Howard aproape că auzi melodia „Ai priceput, John Peel?“

Văzu o siluetă scundă, într-o manta impermeabilă şi cu un fes din lână tras peste urechi, intrând pe poarta către puntea de comandă cu un vas mare de ceai. Asta îi readuse în memorie casa aproape mută din Mayfair. *Era aproape un băieţandru*. La fel ca toţi ceilalţi. Cândva. Când se uită din nou, silueta dispăruse. Poate avusese în faţă o stafie.

Până să se întoarcă Treherne, cartul se schimbase şi, faţă de scaunul lui Howard, Bizley stătea pe partea opusă a punţii.

— La apus, vom rămâne pe poziţii, spuse Howard. Marinarii trebuie să primească masa la posturile lor. Vorbeşte cu bucătarul-şef.

Treherne nu-l scăpă din ochi pe Bizley. Încă spumega. Bine cel

puţin că Finlay uitase de incident. O sticlă rezolva totul. O luai şi făceai totul uitat. Resentimentele erau călători nedoriţi pe orice navă.

Îşi aduse aminte de ceea ce îi spusese Howard cu câteva minute mai devreme. Nici nu trebuia exprimat în cuvinte. Howard voia să aibă pe punte toţi oamenii utili, să ştie uşile etanşe închise şi asigurate pentru cazul că s-ar întâmpla ceva. Radarul funcţiona, însă îşi aduse aminte de ultima misiune când, în loc să fie vânători, fuseseră urmăriţi de un submarin.

În drum spre cambuză, Treherne îl întâlni pe Knocker White, ajutorul boţmanului, care supraveghea desfăşurarea unei plase suplimentare în preajma afetului pentru tunul de 37 mm.

— Deci nu ne întoarcem, domnule?

— Chiar credeai asta, boţman?

Subofiţerul scund îşi arătă dinţii inegali.

— Nuu, nu chiar, domnule. Se uită gânditor la travers. Când eram începător pe bătrâna *Revenge*, grozavă navă a fost aceea, aveam un secund care-ţi punea păru' pe moaţe când îţi zicea câte una, da' meserie ştia, ce să spun, pentru vremurile alea.

Treherne zâmbi. *Bineînţeles*.

— Şi bătrânul secund Jimmy-cel-Mare avea o vorbă: oricât de prost ar merge lucrurile, aici pe vas tot n-ai cum să laşi pe cineva cu burta la gură, şi asta ne aducea puţină alinare!

Încă râdea când Treherne se îndepărtă.

Disperarea de moment îşi slăbise strânsoarea. Treherne mai era în stare să zâmbească. Cum să dea greş, dacă aveau la bord oameni ca şeful de echipaj?

3

Demn de amintit

Submarinul se deplasa doar cu trei noduri, croindu-şi drum prin puternica hulă ce umfla apele în mijlocul oceanului. Din puntea blindată şi chioşcul său se ridicau aburi în razele soarelui,

înălţat exact deasupra capului, ceea ce dădea iluzia de căldură.

Toţi observatorii se aflau la posturi, iar ofiţerul de cart auzi fâlfâitul flamurii fixate pe periscopul de căutare, semn că acesta se rotise şi că din interiorul submarinului alţi ochi stăteau în alertă.

Aici sus se afla în destulă siguranţă, dar niciodată nu strica să-şi ia măsuri suplimentare împotriva riscurilor. Locotenentul se apleca, din când în când, peste balustrada chioşcului să vadă cum îşi făcea treaba unul dintre marinari, care avea un vas de vopsea cu uscare rapidă şi o pensulă, şi împodobea oţelul cenuşiu cu încă o victimă, un vas american ce sigur fusese încărcat cu ceva greu, din metal. Se frânsese şi se scufundase doar după ce fusese lovit de o torpilă exact în mijloc. O navă americană din escortă declanşase câteva atacuri, însă yankeilor le lipsea experienţa britanicilor, iar submarinul reuşise să intre în imersiune şi să scape fără nici o zgârietură. Alţi cinci membri ai echipajului stăteau întinşi pe punte, expunându-şi la soare trupurile goale, un lux pentru pielea lor palidă şi ochii încercănaţi. Căpitanul aprobase serii de câte cinci oameni care puteau să fumeze, să privească marea, în locul interiorului curbat al navei în care aşteptau să atace sau să reziste vreunui atac cu bombe de adâncime.

Unul dintre oamenii de sub chioşcul submarinului cânta ceva sentimental la muzicuţă, pe când ceilalţi ascultau în tăcere sau contemplau nesfârşitele ape ale Atlanticului, gândindu-se la cei de-acasă, acea lume aproape imposibil de conceput.

Locotenentul suspină şi se îndreptă de spate, deoarece îl văzuse pe căpitan urcând cu repeziciune pe punte. Ca toţi ceilalţi, îl admira şi-l respecta pe căpitan. Viaţa tuturor atârna de priceperea şi şiretenia lui. Însă chiar în spaţiul extrem de limitat al navei părea imposibil de cunoscut, în adevăratul sens al cuvântului. Era ca şi cum ar fi trăit alături de cineva omniprezent şi, totuşi, izolat de un zid de netrecut din sticlă. Şi dădea impresia că nu oboseşte niciodată. Fiecare atac se declanşa de parcă ar fi fost unic, fără a se lăsa nimic la voia întâmplării, fără a se nesocoti anumite reguli stricte, în ciuda tuturor înfruntărilor, a încordării şi temerilor.

Kleiber ştia ce gândea celălalt ofiţer, dar asta nu-l tulbura câtuşi de puţin.

Era obosit, însă căuta să-şi mascheze această stare, iar pe sub îmbrăcămintea folosită pe mare îşi simţea pielea lipicioasă de sudoare.

Dacă lucrurile o să meargă strună, aveau să facă uitată lipsa de confort, cel puţin astăzi. Urmau să întâlnească unul dintre marile submarine de aprovizionare aparţinând grupului de nave supranumite „vaci cu lapte“, care aşteptau submarinele în anumite puncte stabilite special, ce alcătuiau o reţea; dacă ratai una, exista o nouă şansă mai târziu. Acest plan făcea ca prezenţa pe ocean a oricărui submarin să fie de trei ori mai lungă. Nu mai trebuia să abandoneze patrularea pentru a reveni la bază sau să piardă timpul îndreptându-se către zona stabilită. Asta însemna o încordare sporită pentru fiecare echipaj, însă menţinea submarinele pe mare, gata de atac şi distrugere, întocmai cum plănuise Donitz.

Această „vacă cu lapte“ era nouă, iar submarinul figura primul pe listă. Poate că aveau să obţină ce era mai bun de pe această navă uriaşă de aprovizionare, având la bord atât alimente, cât şi ateliere. Combustibil, apă de băut, hrană, scrisori de acasă, ziare; chiar şi luxul săpunului adevărat, în locul celui care părea să devină ca piatra după câteva spălări economicoase.

Poate găseau şi muniţii, şi reuşeau să înlocuiască lansatorul de torpile, ce se făcuse de râs după unul dintre atacurile împotriva unui convoi neînsemnat. Începuse să piardă aer comprimat, astfel că bulele ţâşneau din prova corpului rezistent, un adevărat cadou pentru orice observator cu ochi ageri dintr-un bombardier de recunoaştere.

Kleiber trebuia să întocmească un raport la întoarcerea în bârlogul său francez. Acum însă nimeni n-o să îndrăznească să-i reproşeze ceva. În ultima vreme, se înregistraseră inexplicabil de multe pierderi în rândul flotei de submarine. Majoritatea submarinelor fuseseră comandate de oameni cu experienţă, care nu ieşiseră de curând din şcoala de instruire tactică.

Mai avea o pierdere la garnitura de etanşare a periscopului faţă, pe care spera să o vadă remediată, sau măcar să fie împiedicată agravarea defecţiunii.

Enumeră problemele în minte, de parcă ar fi avut o listă în faţa ochilor.

Motoarele Diesel şi cele electrice erau bune. Rezultatele

obţinute, slabe, însă li se ordonase să atace un convoi care, în ciuda numărului redus de vase, se dovedise extrem de bine apărat, şi nu reuşiseră să dea decât o lovitură.

Aruncă o privire spre ceas. Nu mai avea mult de aşteptat. Făcu un semn din cap către locotenent, care rosti ceva precipitat în portavoce. Aici nu exista riscul de a fi depistaţi de vreun avion duşman, iar vremea era frumoasă pentru Atlantic. Pentru a încărca proviziile, urmau să deschidă tambuchiul faţă, operaţiune pe care nici un comandant nu o făcea cu inima uşoară.

Kleiber efectuase operaţiunea de destule ori şi cunoştea riscurile la care se expune. O să aştepte până în momentul întâlnirii. Locotenentul le dăduse doar ordin marinarilor de pe punte, ca să fie pregătiţi.

Încercă să alunge din minte veştile privind operaţiunile din Africa de Nord. Eşecul trebuia însă privit în faţă. Reprezenta o răsturnare a situaţiei, dar de ea aveau să beneficieze forţele terestre din Europa şi de pe frontul rusesc. Poate o să primească şi o scrisoare de la părinţi în legătură cu Willi. În Rusia, trebuie să se fi topit zăpezile, iar gropile îngheţate să se fi transformat din nou în băltoace şi noroi. Sărmanul Willi, scump îl mai costaseră idealurile.

Privi peste ecranul de protecţie către oamenii de pe punte. Willi ar duce-o mai bine aici, împreună cu el. Examină atent din ochi fiecare marinar. Toţi arătau subnutriţi, lipsiţi de aer curat şi de haine proaspete. Epuizaţi, cu feţe nerase, cu toate că puţini depăşeau vârsta de douăzeci şi cinci de ani.

Ce intenţionau, oare, să facă englezii şi aliaţii lor? Să atace prin Grecia, chiar după dezastruoasa lecţie primită în Creta? Poate prin Franţa? Respinse ideea de îndată ce îi apăru în minte. Văzuse cu ochii lui câteva dintre fortificaţiile de apărare, imposibil de cucerit, ce alcătuiau Zidul de Vest, construit din ordinul Führerului. Atunci, prin Italia?

Gândurile i se întoarseră la Willi. Să presupunem că Înaltul Comandament negocia deja o pace cu Aliaţii, pentru a se uni şi a distruge Rusia, pentru a termina cu Ivan o dată pentru totdeauna.

Locotenentul remarcă buzele lui arcuindu-se într-un surâs imperceptibil şi şi-l imagină pe Kleiber gândindu-se la cei de-acasă, ori la vreo fată.

Kleiber însă avea în minte imaginea Înaltului Comandament,

de-o parte, şi a lui Winston Churchill, de cealaltă. Nu putea descoperi nici un element care să-i unească.

Unul dintre marinari strigă şi căpitanul auzi scârţâitul periscopului, care se răsucea. La mare distanţă, se vedea o tulburare foarte mare a apei, la început domoală, apoi mai violentă, şi uriaşa navă de aprovizionare apăru la suprafaţă, iar o serie de siluete se răspândiră în goană pe punte, sărind din chioşcul de submarin ca o echipă de atleţi. Unul dintre oamenii lui Kleiber transmise un semnal de recunoaştere ca răspuns la mesajul primit anterior. Nava de aprovizionare vira deja, pentru a face loc submarinului care urma să se apropie şi să oprească bord la bord.

Nava de aprovizionare ieşise la suprafaţă mult prea departe, gândi el, şi o să se piardă timp preţios cu această manevră. Tocmai de aceea nu depistaseră apropierea ei. O nouă „vacă cu lapte“, sau avea un comandant lipsit de experienţă?

Marinarul care desena trofeul se prinse de o balustradă de siguranţă şi se lăsă puţin pe spate, pentru a-şi admira opera. Pe plăcile de oţel figurau şaizeci de astfel de victime, fiecare reprezentând câte o lovitură în numele patriei. Kleiber simţi solemnitatea acestui gând, surâse larg şi, ducând mâna streaşină la ochi, se întoarse ca să vadă mai bine celălalt submarin. Poate avea la bord şi nişte cârnaţi speciali, ca aceia pe care-i ştia din copilăria petrecută la Minden.

Nu reuşea să localizeze nava de aprovizionare, din cauza chioşcului. Distinse însă cascheta albă a căpitanului şi îl auzi dând ordine către puntea de comandă; unul dintre observatori îşi flutura mâna, uitându-se în altă parte decât ar fi trebuit.

Bărbatul se răsuci şi privi în jur. Reflexia era atât de orbitoare, încât părea să fi golit cerul de culoare, făcând ca albastrul-cenuşiu al oceanului să devină mai închis. Clipi uimit. Imposibil. Stătuse prea mult cu ochii în soare. Ca nişte cioburi de sticlă profilate la orizont, elementele punţii de comandă ale unei nave reflectau razele de soare. Ba nu; erau mai multe, deplasându-se prin apă mai iute decât orice altă navă. Se trezi strigând un ordin, auzi agitaţia precipitată pe punte şi apoi urletul unui claxon.

Marinarul ce desenase până atunci dădu să urce scara, însă uitase că era legat cu o bandulă de salvare, obligatorie când se efectuau operaţiuni în apropierea tancurilor de punte. Din partea

cealaltă, răzbătură gâfâielile oamenilor care alergau disperaţi către scară şi apoi, pentru prima oară, uruitul îndepărtat al motoarelor unui avion. *Era imposibil*. Omul se zbătu, dar bandula fusese bine fixată. Percepu o umbră deasupra capului, ridică ochii şi-l văzu pe căpitan urmărindu-i chinurile. O privire trecătoare, nimic mai mult, dar marinarul înţelese ce se petrecea. Auzi bubuitul tambuchiului închizându-se, şuieratul brusc al valvelor în timp ce apa mării bubuia pătrunzând în tancuri, pentru a forţa submarinul să se scufunde cât mai urgent. Omul încă urla când prima mină de adâncime explodă în apropierea navei de aprovizionare, a cărei soartă era deja pecetluită, din pricina tambuchiului faţă larg deschis.

Apoi, urletul lui se stinse şi ultimele lucruri întipărite pe retină rămaseră trofeele desenate pe punte.

Kleiber aşteptă douăzeci de minute, după care ieşi până la adâncimea de periscop. Auzise explozia minelor de adâncime lansate de pe aparate biplan, ce nu puteau veni decât de pe un portavion. Descrise un cerc complet şi percepu o ultimă explozie înăbuşită, produsă aproape sigur când nava de aprovizionare lovise fundul oceanului.

Nu văzu nimic, nici măcar vreunul dintre aparatele cu aspect ciudat, despre care ştia că sunt de tip Swordfish. Nu remarcă nici măcar pete de ulei sau de motorină, ca şi cum nu s-ar fi întâmplat nimic.

Slăbi strânsoarea asupra manetelor; le simţi umede, dar, de data asta, umezeala nu avea nimic de a face cu vreo garnitură defectă.

Ceva se frecă de corpul navei şi observă cum unul dintre subofiţeri se uita fix la oţelul curbat, de parcă s-ar fi aşteptat să vadă un intrus. Marinarul înecat stătea încă agăţat de bandulă, iar cizmele lui atingeau tancul de punte, din cauza resacului, care îl purta de colo-colo.

Simţea nevoia de a se justifica. Ce însemna viaţa unui om când la mijloc fusese soarta atâtora? La noapte vor ieşi la suprafaţă pentru a elibera cadavrul.

Se aplecă asupra mesei hărţilor, care vibra uşor, şi consultă calculele întortocheate.

Nu trebuia să dea nici o explicaţie. El comanda, nu ceilalţi.

Îşi privi palma pe care apăruse sudoarea, deşi, cu câteva clipe

înainte, fusese uscată.

Preţul vigilenţei. *Al supravieţuirii*.

— Radarul – către puntea de comandă. Nava se deplasează la zero-trei-zero, aliniament trei mii trei sute de metri.

Howard se aplecă şi privi atent la repetitorul radar. Părea ceva sub apă, gândi el, nişte forme sclipitoare în faţa fasciculului care se rotea pe deasupra punctului solitar de vârf de ecou.

— Altceva, Whitelaw? întrebă căpitanul.

— Nu, domnule.

Whitelaw era surprins de faptul că fusese întrebat. Ar fi trebuit să-i spună că era ceva.

— Rotaţiile pentru douăsprezece noduri, secund.

Îl auzi pe Treherne foindu-se, apoi confirmarea neclară venind de la timonerie:

— Cârma la trei-unu-cinci.

Curând aveau să se ivească zorile; era inutil să expună silueta completă a navei de-a lungul liniei de orizont la ora răsăritului.

— Drept la trei-unu-cinci, domnule.

Vocea lui Treherne trăda încordarea. Fără hidrolocator, n-ar fi putut detecta un submarin nici dacă acesta se afla sub chila lor. Trecuseră deja două zile de când căutau acest vas, iar următorul convoi mare avea să treacă prin acest punct pentru a primi nave suplimentare de escortă în drumul spre Anglia. Nu li se permitea nici cea mai mică eroare. La vreme de noapte, orice convoi mare constituia o problemă, mai ales că auziseră deja de un atac în care fuseseră scufundate trei vase.

Bizley executa serviciul de cart pentru a uşura activitatea altora şi pentru că nu avea posibilitatea de a controla nici fişa dublă a hidrolocatorului, nici bombele obişnuite de adâncime fără ochiul hidrolocatorului, care să-i ofere indicaţii.

— Mi-nchipuiam că avioanele de recunoaştere cu rază lungă de acţiune pot ajunge şi până aici, spuse el, fără a se adresa cuiva anume. O simplă bombă ar fi trimis epava aia la fund, asta-i clar, nu?

Howard îi aruncă peste umăr:

— Pe epava aia se află oameni, sau se aflau, din câte se ştie.

— Cred că au suferit îndeajuns, nu? interveni Treherne.

Bizley se aplecă deasupra giroscopului. Procedase astfel mai

degrabă pentru a-şi ascunde zâmbetul, decât pentru a verifica direcţia navei. Întotdeauna era uşor să-l atragă pe secund într-o ceartă. Lor ce dracu' le păsa? Până acum, lăsaseră destui oameni să moară în largul oceanului; ce importanţă avea dacă mai piereau câţiva?

Îi văzu pe Treherne şi pe căpitan apropiindu-şi capetele, ca să schimbe câteva cuvinte, în vreme ce ofiţerul navigator stătea ascuns sub copertina din pânză groasă, ocupat să studieze harta, împreună cu noul ofiţer stagiar care nu se dezlipea de el. Semnalizatorii, observatorii şi, imediat sub puntea de comandă, servanţii de la tunurile Oerlikon – care îşi mişcau ţevile subţiri dintr-o parte în alta – erau suspicioşi la fiecare mustaţă prova, la orice val care se spărgea.

Se gândi la fata căreia îi telefonase înainte de plecarea din Liverpool. Sarah, sora lui Milvain, se arătase resemnată şi docilă, dar se luminase parcă la faţă, după câteva momente, când îşi dăduse seama cu cine vorbea. Ea îi povestise despre scurta vizită a lui Howard şi făcuse aluzie la atitudinea rece a mamei ei. Lucrurile decurseseră mult mai bine decât îndrăznise el să spere. Şi-o imagina aşa cum o văzuse în fotografia pe care Milvain o purta în portofel. Şi era de familie bună. I se părea ciudat că fratele lui Milvain, comandantul, nu se lăudase cu acest lucru. Tata, general, casa, frumoasă şi situată în Mayfair. Exact amănuntele ce cântăreau foarte mult în educaţia lui Bizley, care îşi petrecuse viaţa într-o suburbie. El sugerase o întâlnire la prima permisie pe care urma să o obţină. Spre uimirea lui, fata se arătase sincer încântată. În glasul ei apăruse, totuşi, un ton precaut, când spusese că se cuvenea să-şi consulte mama.

Bizley jucase atunci asul din mânecă: „Voiam să-ţi arăt decoraţia, înţelegi? Am primit-o *datorită* fratelui tău – nu pentru ceea ce am făcut. Ţineam să o vezi şi tu, să te bucuri de ea."

Aruncă o privire la cei în jur. *O să vă arăt eu tuturor cine sunt*.

Furia marinarului brevetat Fernie constituia încă o problemă, dar nu chiar atât de gravă pe cât crezuse la început. Descoperise că Fernie făcea toate eforturile pentru a fi înălţat la gradul de subofiţer. Având promovarea aproape în buzunar, sigur o să se străduiască să nu intre în conflict deschis cu un ofiţer, din cauza consecinţelor pe care le-ar provoca instituirea unei comisii de anchetă. Bizley era încă zdruncinat serios de mustrarea pe ton

dispreţuitor pe care i-o administrase căpitanul – niciodată nu ieşise atât de şifonat dintr-o discuţie cu vreun superior. Era nedrept; Milvain se înecase cu totul accidental, exact cum descrisese situaţia în raportul său. Poate înţelesese greşit când i se ordonase să-l ajute pe germanul epuizat să urce în barcă. Dar *sigur* nu era vina lui. Pesemne că dorinţa sinceră a tânărului de a intra în graţiile locotenentului fusese cauza principală a morţii lui accidentale. Surâse în sinea lui. Un soi de venerare a eroului. Sora lui Milvain o să vrea să audă şi despre asta, socoti el.

— Distanţa de acum e o mie şapte sute de metri. Vasul s-a întors cu pupa înainte.

— Înseamnă că e tot în derivă, murmură Treherne.

Howard se gândi la nava pe care o comanda. Era posibil ca oamenii să se întrebe ce s-ar putea întâmpla. Fiecare dintre ei o să-şi dea seama imediat că toate plutele Carley fuseseră dezlegate, gata pentru lansare, iar gruiele de barcă rotite astfel încât şalupa să poată fi lăsată la apă neîntârziat. Fuseseră blocate şi toate mecanismele de declanşare a bombelor de adâncime, pentru cazul în care, din cauza neglijenţei comandantului, s-ar fi întâmplat ca vreun submarin să iasă la suprafaţă în apropierea lor, şi astfel le-ar fi luat prea mult ca să le mai amorseze.

Echipele de tunari ale lui Finlay stăteau pregătite pentru orice eventualitate, cu muniţia aşezată la îndemână, doar pentru a fi introdusă în culate, iar servanţii tunurilor de 37 mm şi ai celor de tip Oerlikon aveau încărcătoarele gata de tragere.

— Pornim! se auzi glasul semnalizatorului-şef.

Orizontul începea să se profileze, prins de linia subţire şi ondulată de culoarea cositorului bătut, iar dedesubtul lui, marea era întunecată ca tuşul.

— Secund, ajutorul lansatorului de torpile este pregătit?

— Da, domnule. Tunarul i-a spus ce aşteaptă de la el.

Cele două afeturi cvadruple pentru lansarea torpilelor de 52 cm de pe *Gladiator* nu fuseseră folosite niciodată în cursul războiului decât pentru scufundarea navelor de luptă ce nu mai puteau fi recuperate şi a vaselor avariate care nu puteau să mai ţină pasul cu convoaiele. La origine, cei care planificaseră şi proiectaseră la vreme de pace o Marină a viitorului îşi închipuiseră că războiul o să se sfârşească mai repede decât precedentul. Aceeaşi linie de luptă, cu distrugătoare, supranumite „ogarii

flotei“, aşteptând să se năpustească, dacă era nevoie, împotriva formaţiilor duşmane, sub protecţia perdelelor de fum şi să lanseze atacuri ucigătoare cu torpile – aceasta era mentalitatea tipică pentru războiul din Iutlanda, Dogger Bank şi insulele Falkland. La început, cei mai mulţi ofiţeri comandanţi fuseseră selectaţi dintre cei specializaţi în artilerie; cei care luptaseră pe submarine sau oamenii care credeau că viitorul flotei trebuia să se bizuie pe portavioane fuseseră, adesea, consideraţi drept nebuni.

Pierderile îngrozitoare suferite pe mare, atât ca tonaj comercial, cât şi în ceea ce privea navele de renume, precum *Hood*, *Repulse*, *Royal Oak*, *Barham* şi altele, oferiseră dovada concretă a monumentalei greşeli.

Exact la acest lucru se gândea Howard, şi nu pentru prima oară, în clipa în care auzi unul dintre afeturile lansatoarelor de torpile scârţâind slab când se răsuci spre travers.

În cadrul programului de construire a navelor într-un ritm disperat, menit să egaleze, dacă nu chiar să depăşească numărul celor scufundate, care alcătuiau o listă foarte lungă, tuburile de lansare a torpilelor erau considerate mai degrabă elemente inutile, care îngreunau suprastructura, decât arme cu adevărat redutabile. Pentru războiul ce se purta în prezent împotriva submarinelor, puntea de comandă era mai avantajată dacă avea mai multe tipuri de lansatoăre de mine şi tunuri uşoare combinate. La fel ca în cazul proaspătului grup de escortă, alcătuit din fregate noi, unele de dimensiunile navei *Gladiator,* care nu aveau nici măcar un lansator de torpile.

Totuşi, chiar când se gândea la acest lucru, Howard ştia că şi el îşi începuse cariera ca susţinător al distrugătoarelor şi, fiind de-acum învăţat cu situaţia, dacă ar fi fost consultat, ar fi preferat să rămână totul cum era.

— Fum, domnule!

Pe când cerul continua să se lumineze, revărsându-se peste orizont şi colorând oceanul în primele nuanţe de albastru, văzură cu toţii norul mare şi greu de fum care era purtat încet de vântul ce bătea dinspre nord-est.

— N-am ştiut că arde, domnule! constată Treherne.

Howard nu răspunse. Incendiul făcea ca pericolul să fie nemăsurat de mare, iar riscul foarte real de a fi urmăriţi de vreun submarin trecea pe un plan secundar.

Probabil că la bordul acelui vas se afla suficient explozibil de un tip sau altul care ar fi putut şterge de pe faţa pământului un oraş de mărimea Liverpool-ului.

— Doctorul cere permisiunea de a urca pe puntea de comandă, domnule, auzi el vocea încordată şi firavă a lui Ayres.

Dâra de fum se împrăştia pe cer ca o pată uriaşă.

— Da. Să vină, spuse Howard.

Abia dacă auzise întrebarea. Era clar că, dacă incendiul ar fi fost periculos, nava ar fi explodat demult. Îl auzi pe doctor păşind pe punte însă, îndreptând binoclul puternic spre poziţia indicată şi văzând abia acum vasul încărcat cu muniţii, uită de el. O navă mare, cu etrava adâncită în apă, din care ieşea fum. Nu zări nici o flacără. Se trezi că-şi muşca buzele. Între punţi însă ar fi fost nevoie doar de o scânteie, ca totul să sară în aer. Dacă s-ar întâmpla aşa ceva, ar simţi suflul şi de la distanţa aceea.

Păşi precipitat către partea opusă a punţii şi simţi cum siluetele celorlalţi se retrăgeau grăbite din calea lui.

Se aplecă peste balustradă şi văzu cele patru tuburi de lansare a torpilelor, membrii echipei de lansatori strânşi în spatele lor îmbrăcaţi în mantale impermeabile, şi, din cauza distanţei, i se păru că avea sub ochi un grup de călugări concentraţi în rugăciune.

Finlay urmărea scena, împreună cu oamenii lui, şi raportă prin portavoce:

— Domnule, dacă urmăm acest curs, ajungem în poziţie de tragere peste şapte minute.

— Mulţumesc.

Pentru Finlay, totul reprezenta o simplă ecuaţie, un exerciţiu la care măcar o dată avea să fie spectator.

Howard aruncă o privire spre Treherne, al cărui chip căpătă formă şi personalitate între umbrele ce se dădeau la o parte.

— Domnule! îl atenţionă semnalizatorul-şef, care se uita prin binoclu. Mesaj!

Howard lăsă binoclul să-i cadă la piept. Nu-i trebuiră mai mult de câteva secunde. Era un SOS, transmis rar, dar limpede, cu ajutorul unei lanterne puternice.

Simţi cum i se usca gura. Deci, supravieţuitorii se mai aflau la bord.

— Ne-au văzut, spuse încet Treherne.

— Poate mai au o barcă, domnule, zise doctorul.

Îl urmări pe căpitan, felul în care acesta evalua din ochi fumul, de parcă n-ar fi fost în stare să gândească sau să se clintească. Asta îi readuse în memorie imaginea fetei din infirmerie, cămaşa şi mâinile ei mânjite de sânge, uimirea ei când Howard o luase în braţe.

Howard se îndepărtă de balustradă şi ordonă:

— Transmiteţi un mesaj. *Rar*, ca să-l poată descifra. Se frecă la ochi, văzând celălalt vas aşa cum apărea în vizorul lansatoarelor de torpile. Ce uşor ar fi! Cine l-ar putea învinui? Continuă: Cere-le să abandoneze vasul, dacă pot. Îi vom recupera.

Se auziră sunetele metalice făcute de aparatul de semnalizare luminoasă, iar zgomotul i se păru neînchipuit de puternic în camera de comandă, în care se înstăpânise încordarea. Toţi îndreptară binoclurile spre vas, pentru a afla mai curând răspunsul, sclipirile luminoase fiind singurul contact, şi acela fragil.

Semnalizatorul-şef îşi mişca buzele în vreme ce citea, cu mare atenţie, mesajul transmis.

— *Nu putem... abandona*.

Bizley nu reuşi să se stăpânească:

— Ce dracu’ e cu ei?

Un observator murmură cu respiraţia tăiată:

— De necrezut!

Semnalizatorul-şef luă binoclul de la ochi.

— Au şapte răniţi, doi dintre ei grav.

Howard le studie chipurile: înţelegere, milă, îngrijorare. Depistă toate nuanţele.

— Virează, pilot, curs de apropiere de navă. Spune-le radiotelegrafiştilor să pregătească un mesaj. *Am luat legătura cu nava încărcată cu muniţii. Vom încerca să salvăm supravieţuitorii de pe ea*.

— Constant la trei-cinci-cinci, anunţă Rooke.

Howard se sili să se urce pe scaunul înalt.

— Sporeşte viteza la douăzeci de noduri.

Treherne rămase în picioare, în apropierea lui Howard, fără a scoate o vorbă, ştiind că unii dintre oameni trebuie să fi fost uimiţi de această hotărâre şi detestându-l pe căpitan.

— Ce altceva să fac? întrebă Howard, întorcându-se şi

uitându-se la Treherne. Pentru numele lui Dumnezeu, la ce se aşteaptă?

— Am o propunere, domnule. Îl fixă fără să se clintească, ştiind că un cuvânt nelalocul lui ar putea strica totul. Iau eu baleniera şi un grup de voluntari.

— Las-o baltă, secund. Ştiu că ai intenţii bune, dar…

Se răsuci şi observă cum, de pe puntea de comandă sfărâmată a celuilalt vas, ieşea şi mai mult fum.

Treherne clătină din cap.

— Dacă ne aşezăm alături de vas, în starea în care e, suntem terminaţi. Am văzut nenumărate incendii pe mare, la fel şi dumneavoastră. Trebuie să fie un adevărat furnal. Nu avem şanse de supravieţuire nici unii, nici alţii.

Howard îşi lăsă capul în jos. Acum, putea mirosi incendiul, de parcă ar fi fost ceva viu.

— În orice caz, mă pricep la vasele comerciale mai bine decât oricare, spuse Treherne.

Hdward îşi înălţă capul şi-l măsură, căutând să-i citească gândurile.

— Chiar vorbeşti serios? Nu încerci, cumva, să-mi salvezi gâtul?

— Dacă navigăm în volte contra vântului, pregătesc barca, răspunse Treherne.

Între timp, doctorul Moffatt se apropiase de ei.

— Aş vrea să te însoţesc, secund.

Treherne se sili să zâmbească.

— Poftim, nimic mai simplu! Apoi redeveni serios. Cel puţin vom face o încercare memorabilă, domnule.

Howard îşi pipăi buzunarul, dar făcu uitată pipa, şi zise:

— Ar putea exploda din clipă în clipă sau ar putea să ardă zile în şir, dar asta nu trebuie să se întâmple. Mai există posibilitatea ca, în aceste momente chiar, pe când noi discutăm despre valori umane, vreun submarin să fie atras de dâra de fum. Oricum ar fi, cât te mai afli la bord… Întinse mâna şi-l prinse de braţ. Ei bine, n-o să-ţi ordon să mergi acolo.

Treherne aprobă cu un gest.

— Ştiu. Numai că, întâmplător, e o treabă la care mă pricep. Făcu un efort să rămână detaşat. Nu uitaţi ce v-am spus despre pachet. Apoi adăugă: Hai, doctore, să mergem şi să găsim nişte

nebuni gata de orice!

Ajuns la poarta de acces pe puntea de comandă, se opri şi privi înapoi spre Howard, care stătea pe scaun. Nu scoase o vorbă, însă ochii lui spuneau totul. Apoi plecă.

— Încet înainte, ordonă Howard! Cârma dreapta la cincisprezece grade.

Urmări giulgiul de fum ce coborâse, de parcă ar fi vrut să-i învăluie în duhoarea de vopsea arsă şi metal încins.

Nu trebuia să dea vreun semn de şovăială sau îngrijorare. În aceste clipe, de el depindeau prea multe lucruri.

— Cârma zero!

Verifică repetitorul giroscopic, însă în ochi îi rămăsese doar chipul lui Treherne.

— Drept!

— Drept, domnule. Curs zero-opt-zero, motoarele încet înainte.

— Menţine viteza, timonier.

Se sili să urmărească nava în derivă. Aflaţi pe direcţia vântului faţă de ea, avariile deveniseră vizibile, iar înclinarea transversală mai pronunţată. Etrava rămăsese neatinsă; reuşi să-i vadă numele, *Ohio Star*, însă portul de domiciliu fusese pârjolit de incendiu, aşa cum îl descrisese Treherne.

Aruncă o privire către Ayres.

— Sublocotenent, coboară şi ocupă-te de echipa de salvare. Te descurci?

Ayres se uită la el disperat, cu ochi mari, care păreau să-i domine tot chipul.

— Am înţeles, domnule.

— O să te anunţ când să coborâţi baleniera.

— Barca are deja personalul la bord, comunică semnalizatorul-şef. Îl fixă pe unul dintre semnalizatori: Ştii ce se zice despre voluntari în regimentul ăsta, fiule – sunt oameni care n-au priceput bine întrebarea!

Howard îşi mută privirea în altă parte. Întotdeauna, acelaşi pretext. Avu impresia că aude glasul ei şi nuanţa de furie când îl întrebase: „Ce-ţi fac acolo?“

Apoi coborî de pe scaun şi rămase în picioare, cu faţa spre pupa, în apropierea reflectorului şi a husei din pânză impermeabilă, vopsită în culori de camuflaj.

— *Eliberaţi mola!*

Barca viră, îndepărtându-se de navă, iar Howard îl văzu pe doctor ţinându-şi cascheta cu o mână. Se întoarse către Bizley şi ordonă:

— Manevrează în jurul epavei, dar rămâi în contra vântului. Aceeaşi viteză. N-are rost să gonim.

— Baleniera s-a pierdut în norul de fum, domnule, raportă semnalizatorul-şef.

Howard îşi înfipse între dinţi pipa încă neaprinsă.

— Anunţă-i pe radiotelegrafişti să transmită un mesaj. Apoi gândi doar pentru sine: *Dacă explodează toată încărcătura, n-o să mai apucăm să anunţăm pe nimeni*.

Locotenentul-doctor Moffatt scrută îngrijorat suprastructura pupă a vasului *Ohio Star*, care atârna dominator deasupra lor. *Gladiator* nu era o navă mare, dar dimensiunile reduse, de numai nouă metri, ale bărcii îl făceau să se simtă el însuşi un supravieţuitor.

Marinarul brevetat Fernie, acum şef de barcă, ţinea strâns echea între degetele înmănuşate, iar alături de el, Treherne, ud leoarcă din cap până în picioare, arăta ca întruchiparea hotărârii. Voluntarii ce formau echipa de salvare se numărau printre oamenii cei mai căliţi de pe *Gladiator*. Ca şi Bully Bishop, fostul şef de echipaj „Wally“ Patch, un marinar capabil, cu faţă de boxer, era de obicei înglodat mai tot timpul în necazuri. Amicul lui, tot marinar brevetat, care avusese şi el destule frecuşuri cu superiorii din Marină, se dovedise un om de nădejde pe mare, dar se ştia că, o dată ajuns la ţărm, bea şi se încăiera fără nici o reţinere.

Moffatt se bucura că pe acest distrugător avea o situaţie de mijloc. Îmbrăcat ca orice ofiţer, cu excepţia dungii roşii dintre trese, se putea simţi ca acasă, atât pe puntea de comandă, cât şi pe puntea inferioară. În realitate, îi cunoştea pe unii mai bine decât îşi închipuiau ei, şi i se încredinţase şi sarcina de a le cenzura scrisorile, în căutarea unor amănunte care priveau viaţa şi acţiunile vasului. Nu descoperise mari secrete, însă unele dintre scrisorile în care pasiunile se exprimaseră mai dezlănţuit îl făcuseră chiar să roşească.

Acţiunea aceasta însă era cu totul diferită. Ambarcaţiunea deschisă se ridica şi cobora între valuri, iar cei cinci vâslaşi erau

concentraţi să respecte avertismentele şi ordinele lui Fernie. Moffatt habar nu avea cum urmau să urce la bordul vasului grav avariat. O singură mişcare greşită, şi exista posibilitatea de coliziune sau de răsturnare, din cauza obiectelor ce pluteau în apropierea lui.

Îl auzi pe Treherne exclamând:

— *Acolo, cârmaci!*

Făcând un gest către o scară ce se legăna lângă bord, vocea lui îi trădă starea de uşurare. Moffatt se întrebă dacă Treherne chiar era la fel de încrezător, aşa cum părea să sugereze chipul lui bărbos.

La probă, mai luase doi oameni suplimentari; probabil că Fernie se gândea la acea tristă întâmplare când unul dintre ei fusese tânărul Milvain.

— Opriţi cu ramele la babord! Fernie făcuse aprecierea şi dăduse ordinul cu o precizie de care Moffatt n-ar fi fost în stare. Fiţi pregătiţi la probă!

— Pesemne, pe-aici au revenit la bord, doctore! spuse Treherne, care fusese nevoit să strige, fiindcă apa de sub pupă fremăta ca mareea într-o peşteră. Dumnezeu ştie ce s-a întâmplat cu barca lor de salvare. Ori s-a desprins şi au luat-o valurile, ori era prea găurită de gloanţele de mitralieră!

— Pe-aici, băieţi! auziră o voce.

Bully Bishop se opinti în braţul său de ramă şi mârâi:

— Cum adică, ne primesc fără ceai şi biscuiţi?

— Legaţi-o! se răsti Fernie.

Treherne văzu lângă balustradă un bărbat care privea spre ei. Era atât de murdar, încât nici nu i se mai distingeau trăsăturile.

— Trei oameni rămân în barcă – ţineţi-o departe de bordaj, dar asiguraţi-vă că parâma rezistă. Nu vreau s-o sfărâmaţi!

Unul câte unul, aşteptând ca barca să se ridice până la înălţimea scării, o secundă sau două, urcară cu greu, treaptă cu treaptă, până spre omul care îi urmărea încordat.

Treherne rămase ultimul.

— Hai, urcă, doctore!

Îl prinse de braţ, iar cascheta acestuia îi zbură, în cele din urmă, de pe cap, fiind luată de vânt, apoi purtată de valuri pe lângă bordul vasului.

— O să-ţi cumpăr eu alta, după ce terminăm treaba asta!

Bărbatul cu pantaloni jegoşi se holbă la ei cu nişte ochi gata să-i sară din cap.

— Aţi venit după noi.

— Aşa s-ar zice, prietene, îi răspunse Fernie cu glas răguşit.

— Dacă bestia aia ucigaşă se-ntoarce, s-a zis cu noi, spuse omul. Se frecă la ochii înroşiţi de fum şi văzu silueta palidă a navei *Gladiator* apărând din perdeaua de fum, pentru ca apoi să dispară din nou. Căpitanul vostru îi poate detecta pe ticăloşi, nu?

Treherne aruncă o privire către doctor. Nu avea nici un rost să-i spună că hidrolocatorul nu funcţiona. Puteau fi pândiţi de zeci de submarine, fără să ştie.

— Arată-ne drumul. Trebuie să ne mişcăm repede.

Îl urmară către o magazie mare şi goală, care trebuie să fi fost locul ales de timonierul-şef pentru păstrarea parâmelor şi a lemnului. Acestea fuseseră folosite pentru a izola pereţii etanşi cei mai apropiaţi de zona exploziilor. Cea de-a doua torpilă făcuse o gaură care produsese inundarea primei magazii, iar apa, prin greutatea ei, contribuise la echilibrarea vasului şi acoperise lăzile cu explozibili, înainte ca incendiile să se extindă până la ele.

Treherne îi găsi pe supravieţuitori ghemuiţi alături de răniţi, singura lumină de acolo venind prin găurile din puntea de deasupra.

Îi numără grăbit, cincisprezece cu toţii, dintre care unul, îşi dădu el seama, era căpitanul. Acesta zăcea rezemat de nişte baloane de acostare şi respira greu, iar un tânăr îl ţinea de mână şi-l supraveghea atent.

— Dă-te la o parte, tinere! îl îndemnă Moffatt. Lasă-mă să văd despre ce e vorba.

Persoana firavă se întoarse şi-l privi fix. Era o chinezoaică, ale cărei trăsături delicate păreau de o mare frumuseţe în acel loc îngrozitor.

— Soţia mea, Ana, spuse hârâit căpitanul, urmărind mâinile doctorului care deschise geanta de prim-ajutor şi scoase ceva să taie bandajul. Un glonţ, sau un fragment. (Gemu când Moffatt pipăi locul din jurul rănii umflate.) Au trecut la suprafaţă prin dreptul nostru şi au mitraliat bărcile din mers, ticăloşii! Aşa au murit cei doi ofiţeri de punte. Doar Dumnezeu ştie ce s-a ales de restul. Am crezut că avea de gând să oprească pentru a ne comunica poziţia, un drum către uscat sau către rutele

comerciale. Însă nemernicul stătea pe punte, uitându-se cum tunurile trăgeau în bărcile de salvare.

Căpitanul avea o inflexiune în voce care îl desemna drept galez, ca şi mecanicul-şef.

— Dar cu alte ocazii, cum a fost? întrebă Treherne încet.

Căpitanului nu-i scăpă tresa decolorată de pe mâneca acestuia.

— A, şi dumneavoastră sunteţi din tagma noastră?! (În încercarea de a-şi aduce aminte întrebarea, se încruntă.) Am mai naufragiat de două ori. Comandantul primului submarin ne-a dat ţigări şi nişte brandy, înainte de a ne lăsa în pace. Scoase un gâfâit de durere şi adăugă printre dinţi: Dar asta era la începutul războiului. Ştiţi cum e...

— Da, ştiu.

— Vasu-i pe ducă, domnule, strigă Fernie.

Căpitanul întoarse capul să-l audă pe Fernie şi apoi spuse:

— Peretele etanş rezistă. Am pus o pompă în funcţiune o vreme, până când s-au echilibrat presiunile. Acum nu mai avem energie. E o chestiune de timp.

Se lăsă să cadă la loc imediat ce Moffatt scoase acul seringii din braţul lui.

— Poţi încerca să-l mişti, secund. Mă tem mai mult pentru celălalt rănit.

De obicei, foarte delicat şi curios în legătură cu tot ce se întâmpla, Moffatt se vedea dintr-o dată preluând comanda. Privi atent cum Bully Bishop îşi folosea pumnalul marinăresc, ascuţit ca briciul, pentru a despica pantalonii însângeraţi ai altui bărbat. Se uită sumbru la Treherne.

— Trebuie să-l expediem cât mai repede. Dădu roată cu ochii spre urmele de incendiu şi siluetele ghemuite şi înspăimântate. Nu suntem chiar pe Harley Street[1], ce să facem?

Tânăra chinezoaică rămăsese lângă el.

— Stai liniştită, draga mea, soţul tău se va înzdrăveni după ce ajungem pe nava noastră.

Ea clătină din cap şi părul ei negru străluci în aerul plin de fum.

---

[1] Harley Street este renumită în Londra pentru cabinetele medicale particulare (n.trad.).

— Stau cu dumneavoastră. Ajut. Lucrat ca soră în Hong Kong.

Treherne o privi mai atent. Femeia aceea avea ce povesti, gândi el. Poate căpitanul, care era de două ori mai în vârstă decât ea, o luase de-acolo înainte de intrarea japonezilor.

Fernie îl susţinu pe omul rănit grav şi rămase fără grai când îl văzu pe doctor punându-şi mănuşile şi deschizând ceea ce era supranumit „trusa de unelte a lui Moffatt“. Încercă să-şi imagineze cum ar fi procedat Bizley, dacă ar fi comandat această operaţiune de salvare. Îşi dădu seama că bărbatul se holba la el şi clipea, simţind anestezicul cum îl ia în stăpânire.

— Nu, *piciorul* meu! Pentru Dumnezeu, *nu face asta!*

Fata îşi tamponă fruntea, rămânând la fel de impasibilă ca şi doctorul, care efectua prima incizie.

Treherne nu-l scăpă din ochi pe marinarul brevetat. Dacă nu era zădărât, se purta ca un urs îmblânzit. Tocmai de aceea Treherne ştia sigur că Bizley minţise, după cum înţelesese şi de ce chestiunea fusese trecută în uitare.

— Fernie, când o să te văd cu însemnele de subofiţer pe mânecă, o să-ţi torn în pahar până te topeşti!

Fernie văzu fata împachetând piciorul amputat într-o bucată de prelată şi plecând cu el.

— O tipă ca asta n-o să te dezamăgească niciodată, murmură acesta.

Rostise cuvintele cu atâta îndârjire, încât Treherne îşi dădu seama că şi în viaţa lui Fernie existase cineva la care ţinuse enorm. Numai că asta se întâmplase *demult*.

Gândul îi fugi la Joyce şi înţelese că trebuia să o revadă, în ciuda convingerii că avea să moară.

Privi în jur, observă înclinarea accentuată a punţii şi auzi clipocitul apei între punţi. Un vas care refuza să piară, aşteptând probabil să mai ia câţiva oameni cu el.

— Domnule, în tura asta luăm doar răniţii! strigă Wally Patch.

Treherne puse mâna pe umărul lui Fernie.

— Te descurci?

Bărbatul masiv se ridică în picioare, iar ochii îi trădară tulburarea.

— Da, mă descurc, domnule. Îşi desfăcu larg braţele. O să revenim cât putem de repede.

— Nu-ţi face griji. Căpitanul va aduce nava mai aproape, când

o să vadă baleniera.

Fernie urcă pe puntea înclinată, cu paşi precauţi.

— Pe curând – surâse –, domnule.

Se lăsă o tăcere deplină, ceea ce accentua hidoşenia locului. Nu se mai auzea decât tusea înfundată şi aproape continuă a unui marinar care înghiţise multă motorină, când plonjase ca să scape de gloanţele mitralierelor.

— Acum, du-te, o îndemnă Moffatt pe chinezoaică. Şi-ţi mulţumesc.

Ea îi aruncă un zâmbet fugar şi plecă împreună cu Fernie.

— Degeaba, izbucni Moffatt, nu pot opri hemoragia. Îi scade şi pulsul. Apoi îşi plecă uşor capul înfrânt şi rosti spart: Ce cumplit să mori în felul acesta!

Un alt rănit spuse gutural:

— Nu te necăji, doctore, ai făcut tot ce se putea. Numai că de data asta i-a bătut ceasul, asta e!

Apoi, epuizat, se prăbuşi pe spate.

Moffatt îşi suflă nasul.

— Cum de mai rezistaţi? Atacaţi mereu-mereu?

— Şi eu mă-ntreb adesea.

Până la reîntoarcerea balenierei, li se păru că trecuse o veşnicie, şi Fernie îi lămuri că scara care atârna era aproape imposibil de atins. Asta însemna că vasul se înclinase şi mai mult, şi se putea chiar răsturna.

— O să avem necazuri la tura asta.

Treherne îi supraveghe pe Fernie şi pe Patch, care îi legau pe supravieţuitorii neajutoraţi cu saule.

— Mai bine aşa decât să moară…

Uimit, rămase cu vorbele în gâtlej, fiindcă auzi un zgomot sfâşietor, pe care păru să-l perceapă şi prin tălpile cizmelor.

— Ce-a fost *asta*? întrebă Moffatt.

— A cedat un perete etanş. Treherne îl împinse, împreună cu răniţii, spre ieşirea din magazie. Grăbiţi-vă cât puteţi, flăcăi! Bătrânul vas încearcă să ne ia cu el în adânc!

Un rănit scoase un urlet agonizant când, coborât cu saula, se lovi de copastia bărcii, după care marinarii îl traseră deoparte. Aerul se umplu de fumul izbucnit din alte părţi, parcă ţâşnit de sub presiune, ca un abur din interiorul vasului, astfel că, fără să vrea, Treherne îşi aduse aminte de gheizerele pe care le văzuse în

Islanda.

Întoarse capul şi observă distrugătorul virând spre ei. O clipă, rămase orbit de strălucirea razelor de soare reflectate de ecranul de protecţie de pe puntea de comandă, de unde Howard îi urmărea încordat, manevrând nava astfel încât să încheie cu bine această misiune imposibilă.

Treherne aruncă o ultimă privire în urmă, la cele două cadavre şi la pachetul însângerat, lăsat alături de ele. *Deci acesta e sentimentul de pierdere*.

Puntea se cutremură violent şi auzi urletul neaşteptat al apei, nişte pocnituri puternice, şi apoi văzu plăcile de oţel desfăcându-se sub presiunea enormă, de parcă ar fi fost din placaj.

După ce coborî toate treptele scării de frânghie, se văzu nevoit să sară în mare, fiindcă aceasta nu ajungea până la barcă. Se agăţă de copastia balenierei, iar vâslaşii traseră puternic la rame, ca să se îndepărteze de vasul ce se scufunda. Treherne văzu corpul vasului înălţându-se deasupra lui şi se întrebă dacă nu cumva îl abandonaseră prea târziu; deasupra capului, percepu o sclipire ca de bronz, reflectată de elicea neclintită, care nu avea să mai prindă viaţă ca răspuns la clinchetul telegrafului de pe puntea de comandă.

Fernie aşteptă până când un marinar fixă o saulă pe după umerii secundului şi urlă din rărunchi:

— Îndepărtaţi barca la tribord! Trageţi tare la babord! Furişă o privire spre masa uriaşă de metal ars, care începuse să se încline abrupt la pupă. În acea porţiune a vasului, incendiile din interior fuseseră atât de cumplite, încât corpul lui era înnegrit şi radia ca apa morţilor.

Uneori se mai întâmplă şi miracole. Tancuri petroliere care nu iau foc atunci când sunt torpilate sau bombardate; sau veterani precum *Ohio Star*, care cruţase viaţa câtorva dintre oamenii săi, poate pentru ca aceştia să poată spune şi altora despre lupta lui solitară cu Atlanticul. Un vas cu nume american, un căpitan galez şi frumoasa lui soţie.

Treherne simţi că vâslaşul prova îl trage de braţ, însă nu voia să scape acel moment, să plece fără să-l trăiască.

— Gata, se scufundă!

Unul dintre marinarii cu răni mai uşoare se trase cu greu până peste copastie şi privi fix la bătrânul vas care se ridică brusc la

pupa şi plonjă în adânc.

Treherne întoarse capul şi văzu că marinarul necunoscut plângea, ca şi cum ar fi pierdut un prieten. Poate că aşa era.

Baleniera intră într-un balans puternic şi alunecă în vârtejul ce se crease în jurul locului în care vasul se dusese la fund – Treherne simţi forţa lui trăgându-i picioarele, asemenea unui rău din abisuri, încercând să-l aspire, pentru a urma vasul tot mai adânc, la sute de metri sub apă, unde să-şi găsească odihna de veci.

Evenimentele următoarelor minute trecură în uitare, cu excepţia chinurilor şi eforturilor de a urca la bordul navei *Gladiator*, cu ajutorul plaselor de salvare, prin forţă brută sau prin orice mijloace.

Chipuri îngrijorate, priviri în care se citea uimirea, oameni care manevrau fungile şi trăgeau baleniera spre capetele de gruie, interiorul bărcii, de obicei curat, acum băltind de apă şi de bandaje însângerate.

De pe puntea de comandă se auziră clopotele, şi elicele începură să frământe apa, înspumând-o pe măsură ce căpătau viteză tot mai mare. Marinarii se priveau unii pe alţii, zâmbeau sau îşi umflau obrajii, respirând în sfârşit uşuraţi. Nava pornise din nou la drum. În timp ce urca destul de greoi treptele spre puntea de comandă, Treherne observă mâinile întinse ale câtorva oameni, care-l atinseră protector pe haina udă leoarcă.

Îl văzu pe Howard retrăgându-se de lângă portavoce, după ce terminase de dat comenzile pentru repunerea navei pe curs. Îl remarcă şi pe Vallance, cu o cană mare în mână. Nu-l văzuse aproape niciodată pe subofiţerul intendent apărut pe punte – Vallance era capabil de tot felul de surprize.

— Avem rom, secund, îi spuse încet Howard. Ştiu că, de obicei, nu te dai în vânt după el, dar asta a fost tot ce am putut să găsesc pe nepregătite. Aşteptă până ce Treherne luă o înghiţitură zdravănă. Mă bucur al naibii de mult că ai reuşit!

Treherne mai luă o gură de rom.

— Doctorul a fost grozav.

— Şi tu la fel. Încercă să alunge încordarea, glumind: Unde mai pui că domniile lor de la Amiralitate ar trebui să ne mulţumească, pentru că am economisit o torpilă.

— În războiul ăsta nenorocit, cred că acesta a fost unul dintre

lucrurile cele mai memorabile pe care le-am reuşit împreună, spuse Treherne.

Apoi redeveni tăcut, gândindu-se la căpitanul care pierduse trei vase până atunci şi urma să primească altul. Şi la fata care avea să-l însoţească. Asta conta enorm.

— Mă duc să mă schimb, domnule, spuse el.

Howard îi întinse propria lui haină impermeabilă.

— Îmbrac-o, te rog. Eu n-o să păţesc nimic.

Îşi dăduse seama de starea de epuizare emoţională şi fizică a acestuia; în aceeaşi situaţie se găsise şi el atunci când Treherne îi venise în ajutor la nevoie.

Dar Treherne nu se clinti. Privea fix spre ocean şi părea să facă un efort pentru a exprima un gând ce-l măcina. În cele din urmă, zise:

— Am fost atâţia ani pe mare, dar abia azi am aflat cum te simţi când nava se scufundă cu tine. Se uită la Howard cu ochi îndureraţi: Simţi cum mori.

4

Pentru Servicii Deosebite

Cartierul General al Rutelor de Vest era situat într-o citadelă masivă, impenetrabilă la bombardament şi la atacuri cu gaze, în subsolul cu nenumărate coridoare al unei clădiri numite Derby House, din Liverpool. Betonul şi blindajul gros transformaseră acest labirint de coridoare în postul de comandă al Marinei pentru Bătălia Atlanticului şi devenise centrul său vital imediat după încheierea lucrărilor, în 1941.

Acum, diferitele secţii nu mai erau dispersate de-a lungul coastei sau în alte porturi; fiecare parte cuprindea totul şi şeful, în acest caz, amiralul Max Horton avea acces imediat la orice compartiment: dragarea de mine, desfăşurarea convoaielor, activităţile inamicului şi Comanda de Coastă a Forţelor Aeriene Regale. Amiralul putea să intre în legătură prompt cu oricare

dintre ele doar ridicând receptorul, iar informaţiile secrete îi erau transmise printr-o linie protejată. În caz contrar, Comandantul Operaţiunilor ar fi cerut lămuriri şi ar fi aflat cine se făcea vinovat. Inima acestui sistem rămânea camera operaţiunilor, având un perete întreg acoperit de un plan uriaş al terenului de luptă şi fiind în unele locuri de trei ori mai înalt decât femeile din Serviciul Auxiliar al Marinei sau oamenii din echipa de operaţiuni care lucrau pe ea. Pentru a muta semnele multicolore reprezentând convoaie, grupuri de escortă, informaţii verificate despre grupurile de submarine germane şi situaţia pierderilor de vase, operatorii foloseau scări reglabile. Mai exista o hartă mare pe peretele alăturat, reprezentând Marea Irlandei şi situaţia convoaielor ce navigau de-a lungul coastei. În această încăpere, se lucra cu personal complet la orice oră din zi şi din noapte, astfel încât ceea ce se întâmpla în oraş şi în jurul lui îşi pierdea orice însemnătate sau realitate. Importante erau doar oceanul uriaş şi bătălia neîncetată pentru supremaţie între inamic şi Aliaţi.

Un tânăr locotenent se prezentă în faţa căpitanului Ernle Vickers şi raportă cu respectul cuvenit:

— Domnule, căpitanul Naish vă poate primi acum.

Locotenentul îi deschise o uşă pe care scria *Adjunct al şefului de Stat major* şi se dădu uşor la o parte, parcă vrând să sugereze că întâlnirea trebuia să fie scurtă. Însă căpitanul înalt, care se ridică de la birou pentru a-i strânge mâna lui Vickers, îi zâmbi generos. El şi Vickers fuseseră ofiţeri practicanţi pe aceeaşi navă şi aveau cam aceeaşi experienţă.

— Mă bucur să te revăd, Ernle! Aruncă o privire spre locotenentul care zăbovea protector şi adăugă: Cine mă caută la telefon să mai aştepte.

Locotenentul dispăru îndată.

Naish îşi invită prietenul să ia loc, apoi scoase o sticlă şi două pahare dintr-un dulăpior cu inscripţia *Lucrări fără termen* şi turnă două porţii zdravene.

— Ştiu că nu pleci pe mare, deci poţi aprecia nişte scotch adevărat, spuse el, râzând. Nu poţi intra la şef -joacă golf, dacă-ţi poţi închipui aşa ceva. La fel ca Drake – şi el juca popice. Primul-ministru va sosi în seara asta special să-l întâlnească.

Vickers gustă din scotch, dar îşi reprimă intenţia de a-l întreba de unde făcuse rost de el. Dacă va dori să ştie, Naish o să-i spună

asta la vremea potrivită. Urmări mâna acestuia, care extrăgea un dosar cu nişte mesaje.

— Tocmai am terminat de citit raportul referitor la eforturile făcute de *Gladiator* pentru a salva supravieţuitorii de pe *Ohio Star*. Bună treabă, după părerea mea.

— Howard e cel mai bun căpitan pe care-l am, spuse Vickers şi apoi aşteptă.

Erau amândoi prea ocupaţi pentru a pierde vremea cu subiecte asupra cărora aveau aceeaşi opinie.

— Da, are rezultate bune. Văd că fratele lui tocmai a încheiat alcătuirea propriului grup de escortă.

Vickers pricepu aluzia.

— Am înaintat un raport pentru ca Howard să fie propus să primească Ordinul pentru Servicii Deosebite, cu o medalie adecvată şi pentru secundul lui. O, Doamne, cred că întregul echipaj ar trebui decorat pentru riscurile prin care a trecut.

Vickers asistase la debarcarea supravieţuitorilor; chinezoaica purta o haină de subofiţer şi stârnise uralele privitorilor şi ale infirmierilor de pe ambulanţe.

— Aşa e foarte bine. Howard merită Ordinul.

Naish îi aruncă un zâmbet lipsit de umor.

— Înţeleg că vrei să faci din el un comandant activ, ca să ai ca mână dreaptă un combatant adevărat. E cam tânăr, dar asta îl va ajuta enorm când va primi o altă navă.

Vickers surâse larg.

— Ziua în care vei reuşi să-l smulgi pe Howard de pe scumpul lui *Gladiator* va merita să fie trecută în calendar!

Rămase cu ochii la mâna cu care Naish trăgea un alt dosar, de parcă n-ar fi dorit să strice bucuria veştii de mai devreme.

— A apărut ceva destul de neplăcut.

Răsfoi documentele şi Vickers văzu bine cunoscuta ştampilă a Amiralităţii, precum şi cuvintele *Strict Secret*, scrise cu roşu.

— Un marinar brevetat aflat în serviciu activ la Forţele Uşoare de Coastă a fost ucis în Marea Nordului, dar nu asta e problema, continuă Naish. După înmormântarea lui, s-a trimis un plic către şeful de Stat major, Nurori – omul absolvise şcoala de la Chatham, înţelegi? Suna ca o confesiune înainte de moarte – o scrisese chiar el cu vreun an înainte.

Lui Vickers nu-i scăpă sentimentul de jenă şi de oarecare

dezgust al lui Naish, care urmă:

— Individul acesta voia să fie sigur că, în eventualitatea morţii sale, scrisoarea va fi predată autorităţilor competente.

— A procedat cam bizar, Geoffrey.

Naish îl privi, fără să clipească.

— Pe nava lui Howard e un ofiţer căruia i s-a acordat Medalia pentru Servicii Deosebite, pentru curaj în luptă când vasul lui a fost scufundat de navele inamice. Lucru destul de curios, întâmplarea nu s-a petrecut prea departe de locul în care a murit acest marinar.

— Locotenentul Bizley.

Îşi aminti cu uşurinţă chipul acestuia. După cum spusese Howard, un ofiţer destul de capabil, dar prea îndrăzneţ, ceea ce nu-i servea în mod deosebit.

— Da, aşa îl cheamă… Probabil că asta va însemna o pierdere de vreme – fiind ceva care ar putea aduce multă nefericire altora, o pătare a conceptului de onoare. Acest marinar susţinea că Bizley nu a făcut nici o încercare de a salva răniţii, iar căpitanul era încă pe puntea de comandă, grav rănit, când Bizley a dat ordinul de părăsire a navei. În interiorul ei mai erau oameni blocaţi, ca şi cum ceea ce ţi-am spus nu ar fi fost suficient. Se aplecă puţin în faţă cu sticla. Cred că nu ne-ar strica încă o duşcă.

— Dar dacă nimeni nu ştie cu siguranţă…

Naish îi aruncă o privire supărată.

— Ştiu deja prea mulţi. Amiralul de la Chatham, cei de la Amiralitate, iar acum tipii de la Diviziunea Specială din Bath.

— Deci brigada de inchizitori se ocupă deja de chestiune?

— Din nefericire. A mai existat un supravieţuitor care a fost citat prin Ordin de Zi. Încercăm să dăm de urma lui. Dacă omul susţine confesiunea scrisă, toată afacerea asta murdară va ieşi la suprafaţă.

— Puţin probabil, aşa am crezut. Celălalt marinar va fi şi el amestecat până-n gât!

— Am citit raportul lui Howard privind înecul acelui marinar care era fratele fostului comandant al lui Bizley. Doar Dumnezeu ştie ce va avea de spus familia despre incidentul acesta. Poate a fost o simplă coincidenţă. Trebuie să aşteptăm să vedem ce iese.

— Eram la curent şi cu asta, bineînţeles. Vickers se încruntă. Navele mele şi moralul oamenilor sunt mai importante decât orice

altceva.

— De acord. Dar, dacă Bizley a minţit ca să apară ca un erou, nu putem trece situaţia sub tăcere. Şeful o să mă facă fărâme pentru aşa ceva.

— Să stau de vorbă cu Howard?

— Nu. Deocamdată, totul rămâne între noi. Ai putea să aduci vorba de Ordinul pentru Servicii Deosebite. Consider că îl merită cu prisosinţă.

Amândoi se calmară şi sorbiră din pahare. Dăduseră piept cu ceea ce era mai greu. Maşinăria birocratică avea să-şi continue procesul.

— Ne putem aştepta la ceva nou în viitor?

Li se părea mai sigur să revină la discuţia cu probleme de război.

Naish îşi împreună degetele.

— O mulţime de convoaie cu trupe. Acestea sunt transporturi cu adevărat preţioase. Anul acesta, ori se va întâmpla totul, ori nimic, după părerea mea, atât în Atlantic, cât şi în Mediterana. Aliaţii vor fi nevoiţi să facă o încercare de debarcare în Mediterana – iar pentru o asemenea operaţiune, au nevoie de trupe aduse de pretutindeni. Din nefericire, germanii vor afla în mod sigur – aşadar, lupta va continua, ba chiar mai crâncenă!

La câţiva metri depărtare, într-un colţ al spaţioasei camere de operaţiuni, ofiţerul Celia Lanyon primea de la un alt ofiţer din Serviciul Auxiliar instrucţiuni privind organizarea activităţii. Numele acesteia era Evelyn Major, o femeie destul de simplă, care fusese profesoară la o şcoală de fete foarte căutată din Sussex. Ea se adresa uneori ofiţerilor din Serviciul Auxiliar cu „fetelor“ atunci când vorbea cu ele, iar Celiei nu-i veni greu să şi-o imagineze agitând o rachetă de lacrosse [1] şi strigând: „Mai cu viaţă, fetelor!“ Cu toate acestea, ea tratase cu multă seriozitate misiunea din cadrul operaţiunilor navale. Celia se uită la fetele aflate pe scările cu rotile, apoi la altele, care sortau foile mari cu mesaje ce soseau şi se transmiteau încontinuu către sutele de nave aflate pe Atlantic, la orice oră din zi şi din noapte. Privirea ei

[1] Joc practicat, la origine, de indienii din America de Nord, în care două echipe de câte zece jucători, folosindu-se de rachete, încearcă să introducă o minge de mici dimensiuni în poarta celeilalte (n.trad.).

zăbovi asupra unui şef de escadron al Forţelor Aeriene Britanice, şi cealaltă fată îi şopti:

— E căsătorit. Oricum, nu e decât specialist în meteorologie. Apoi se îmbujoră şi exclamă: Ce nătângă sunt – soţul tău a fost pilot, nu-i aşa?

Celia se deplasă către o altă masă unde indicatoarele minuscule erau marcate cu diferite nume de nave, începând cu crucişătoarele de luptă şi terminând cu ultimul trauler dotat cu hidrolocator. Îl atinse pe acela care arăta că nava respectivă se afla în port: *Gladiator*.

Lui Evelyn nu-i scăpă acest lucru.

— Chiar îl cunoşti pe căpitan? E apetisant, zâmbi ea.

Celia o privi mirată.

— Ce vrei să spui cu asta?

— Păi, e un tip atât de agreabil, încât multe dintre fetele mele se înfierbântă când vine cu câte ceva. Am auzit că te-a vizitat şi pe tine când a murit biata Jane.

Celia se mai linişti. Poate că Evelyn avea dreptate. Probabil era mai bine aşa. Prea multă întristare te putea doborî.

— Da, e-adevărat. Ridică bărbia, gest amintind de sfidarea ce o caracterizase până nu de mult. Ca să fiu sinceră, mi-a telefonat când a sosit nava. Voia să afle dacă m-am întors din permisie. Şovăi, ştiind ce va crede Evelyn. Diseară, o să luăm masa împreună.

— Ştii că ai fost repartizată în cameră cu mine? O văzu pe Celia confirmând din cap şi se întrebă dacă era cazul să continue ideea. E greu să fii singură aici. Nu mă deranjează, desigur, nici nu văd ce rost ar avea. Dar, dacă vrei cumva… Păru stânjenită. În fine, aş putea să dorm o noapte în altă parte.

— Lucrurile nu stau chiar aşa.

— Bine, ştiu prin ce-ai trecut, dar cred că eşti persoana potrivită pentru el. Se vorbeşte că…

— Se vorbeşte? Ce anume?

— Cred că te-ai lămurit cum e cu băieţii din Aviaţie. Sunt plini de aere şi se dau curajoşi, dar în sinea lor sunt speriaţi de moarte. Şi el e cam dus cu mintea, fiindcă nimeni nu se sinchiseşte.

— Bună ziua, doamnelor!

Căpitanul Vickers trecu pe lângă ele, dominându-le pe amândouă şi lăsând în urmă o adiere de scotch.

Această întrerupere îi oferi timpul necesar pentru a-şi reveni din uimire.

— Te referi la comandantul Howard? întrebă ea. Spune-mi, vreau să ştiu.

Evelyn o trase uşor de mânecă.

— A avut căderi psihice, şi nu numai o dată. Uită-te numai la harta de pe perete. Fiecare din cruciuliţele acelea reprezintă o navă scufundată. Îţi dai seama cum e acolo, lună după lună? Cum poţi rezista, când alţii sunt măcelăriţi?

Celia rămase cu privirea la numele de pe un semn: *Ohio Star*. Howard vorbise foarte degajat despre el la telefon, iar apoi ea văzuse ştirea relatată într-un ziar. De data asta, nu mai erau nume necunoscute, ci oameni pe care îi ştia, menţionaţi şi de el. Dar, în primul rând, numele lui Howard.

— Îţi rămân datoare că mi-ai spus. Am pierdut prea mult timp plângându-mi de milă. Şi mă bucur că vom sta împreună.

— Dacă simţi că te cuprinde vreodată tristeţea, poţi să i te destăinui mătuşii Evelyn!

O măsură din ochi pe o tânără scundă, care se uita nesigură la ea.

— Ce s-a întâmplat, fata mea?

— Mă gândeam că ar trebui să ştiţi, doamnă. Şeful Statului-major tocmai a părăsit terenul de golf de la Hoylake şi e pe drum spre sediu.

— Mulţumesc. Apoi îi zâmbi Celiei. Ai face bine să o ştergi cât mai poţi. Ne vedem mâine, aici. *La fix*.

O urmări pe Celia îndepărtându-se, după care se opri o clipă să arunce o privire la harta de pe perete, şi rămase cu buzele întredeschise, de parcă ar fi văzut ceva rău. Apoi rosti cu glas milităros:

— Haideţi, mai vioi, fetelor, nu e momentul să lenevim tocmai acum, nu?

Însă nu reuşi să intre în starea de alertă pe care o recomanda, fiindcă nu se putea gândi decât la acele două persoane singuratice. Împreună.

Micul restaurant, aflat într-unul dintre hotelurile din port ce se bucurase cândva de un renume deosebit, nu era exact ceea ce ar fi preferat Howard, dar fusese luat pe nepregătite. O aripă a

hotelului arsese într-un raid aerian în care se folosiseră bombe incendiare, iar ferestrele goale şi înnegrite îi întâmpinau pe nou-sosiţi cu aspectul lor melancolic. Cândva, prosperase pe seama vaselor mari, care traversau regulat Atlanticul între Anglia şi cele două Americi, acum însă, la fel ca mulţi dintre ofiţerii veniţi să stea sau doar în trecere, hotelul nu mai cunoştea viaţa pe care o trăise înainte de război.

Mâncarea era, totuşi, bună, peştele foarte proaspăt şi bine gătit, deşi nu puteai să nu te gândeşti la cei de pe traulerele de pescuit, care măturau marea şi aveau de înfruntat şi alte pericole mai mari decât vremea rea.

Howard se uita la fata care stătea în faţa lui la masă, dorindu-şi să fi fost absolut singuri, dar localul era aproape plin, populat îndeosebi de ofiţeri de marină, însoţiţi de femei. Era lesne să deosebeşti soţiile de iubite, şi se întrebă dacă Treherne obişnuia să vină pe-aici.

— Mă simt foarte bine, spuse ea, apoi îi studie faţa cu o expresie gravă. Ai avut o idee minunată să mă inviţi. (Surâse şi îşi simţi inima bătând mai tare.) Hai, David, ne purtăm ca nişte şcolari! Eram tare agitată când ai telefonat şi era cât pe-aci să-mi găsesc vreo scuză oarecare ca să te refuz.

El râse.

— Şi eu mă simţeam ca un ofiţer stagiar!

— Şi acum? întrebă ea.

Howard întinse mâna peste masă şi îi prinse degetele. Văzu câteva persoane de la mesele alăturate întorcând capul, dar, de data asta, lăsă sfiala la o parte.

— M-am gândit foarte mult la tine, Celia. O văzu cum făcea ochii mari auzind cu câtă uşurinţă îi pronunţase numele. Asta mi-a dat putere când…

— A fost, într-adevăr, greu? (Parcă auzi vocea noii ei prietene: *Fiindcă nimeni nu se sinchiseşte*.) Povesteşte-mi. Vreau să simt şi eu cum e, să te ajut.

Vocea lui deveni aproape detaşată:

— Uneori, ai nevoie de câte un moment de repaus, dar nu ajungi niciodată să te bucuri de el. Fiecare lună pe care o petreci pe Atlantic înseamnă o nouă experienţă, o mai bună înţelegere a inamicului, pe care nu-l prea vezi… Asta te afectează şi, în unele clipe, îţi vine să renunţi. Ridică ochii şi o privi direct. Sunt convins

că ai văzut diagramele, hărţile şi toate semnele acelea. Dar ceea ce se mişcă pe perete înseamnă de fapt nave care au la bord oameni în carne şi oase, care au îndurat tot ce se poate imagina din partea inamicului. Gândeşte-te, de pildă, la căpitanul acelui vas încărcat cu muniţii.

Fata îşi plecă privirea, fiindcă simţise degetele lui strângându-se în jurul mâinii ei, şi îşi dădu seama că revenise cu mintea pe navă, retrăind totul.

— Omul a fost cât se poate de curajos, preciză el. Doar o mână de oameni şi soţia lui, o chinezoaică frumoasă, plutind pe un munte de explozibili. Dar vei vedea, se va întoarce pe mare cât de curând.

— De-aş fi ştiut, măcar dacă aş înţelege cât de greu ţi-a fost. Puteaţi să muriţi cu toţii.

Howard surâse.

— După cum s-a văzut, din fericire, nava s-a scufundat singură. Mă îndoiesc că ceilalţi din convoi au ştiut ceva când au trecut pe lângă ea.

Un chelner vârstnic se apropie de masa lor.

— Încercaţi ceva dulce, domnule?

Ochii lui obosiţi pendulară între ei şi, probabil, se întreba în sinea lui dacă să le ofere celor doi camera cu pat dublu şi un foc de cărbuni pentru o oră-două.

Celia refuză cu un gest din cap.

— Mulţumim, nu. Dar aş dori o cafea, spuse ea.

Chelnerul pufni uşor:

— Nu e cafea *adevărată*, ca în zilele de altădată, domnişoară.

— Oare îşi închipuie cumva că noi trăim cu adevărat!? exclamă ea, când omul se îndepărtă.

Îşi dădu seama că Howard o ţinea încă de mână şi, privindu-l, rămase surprinsă de strălucirea intensă din ochii lui.

— Ce s-a întâmplat? Spune-mi, te rog.

— Suntem prieteni, Celia, şi vreau ca relaţia noastră să fie mai mult decât atât.

Howard se aşteptase ca ea să-şi retragă mâna, însă răspunsul veni direct:

— Încă sunt aici, David.

— Când ai venit să vorbeşti cu mine – prima oară, mai ţii minte? Ştiam că eşti foarte nefericită, iar tata mi-a zis că te

condamnai pentru ceea ce se întâmplase. Îmi dau scama că nu porţi nici o vină. Am fost acolo, şi am văzut totul. Pentru asta, e nevoie să-ţi păstrezi tăria, altfel, eu unul nu aş mai fi bun de nimic.

Cafeaua sosi, dar ei nici nu băgară de seamă.

— În ultima noapte când am fost cu el, s-a întâmplat ceva ieşit din comun.

Buzele începură să-i tremure şi Howard o preveni:

— Nu-mi povesti, dacă te tulbură atât de mult. Nimic nu merită atâta chin.

Celia îl privi direct în ochi, aşa cum obişnuia.

— Ba da, cred că merită, spuse ea. Vezi tu, întotdeauna am fost puţin, cum să zic, protejată – nu aşa se spune despre fetele care refuză să se joace? Am urmat o şcoală particulară costisitoare, unde singurii bărbaţi pe care i-am văzut erau un preot şi grădinarii. (Clătină din cap, parcă nevenindu-i să creadă.) N-o să-mi pot explica niciodată cum de am făcut cerere să fiu primită în Serviciul Auxiliar al Marinei. Dormitoarele erau aglomerate cu tinere care se străduiau din răsputeri să le facă pe celelalte de ruşine cu aventurile lor sentimentale. Multe dintre ele ştiau că tatăl meu e contraamiral – bine, la vremea aceea, era doar căpitan – şi mă ironizau pentru asta. Toţi credeau că pentru mine era vorba de o simplă joacă, şi chiar mă întrebau dacă aşa stau lucrurile. Iar eu nu fusesem niciodată mai serioasă în legătură cu ceva. Am absolvit şi am fost numită la Armata Aerului… Acolo l-am cunoscut pe Jamie. Părea atât de plin de viaţă – părea că nimic nu-l poate speria. Ştiam că stătea cu ochii pe fete – cred că toată lumea era la curent cu asta. Dar nu numai cu ochii, în câteva cazuri. Poate l-a atras faptul că nu am intrat „în joc“, sau că tata era amiral… A fost ca o nebunie. Era prima oară când stârnisem invidii, chiar şi admiraţie pentru felul în care m-am purtat. Nu cred că relaţia noastră ar fi rămas stabilă. A suferit o depresie când i s-a comunicat că avea să fie reţinut la sol. Zborul era viaţa lui – trebuia să-mi fi dat seama de asta mai demult. Zborul şi adoraţia pe care o stârnea acest lucru.

Umbra chelnerului se profilă deasupra mesei.

— Doriţi nota, domnule? întrebă acesta.

Ea o să se ducă la toaletă pentru a se pudra puţin, aşa cum fac toate, gândi chelnerul. *După aceea, el o să-i propună tinerei*

locotenent-comandant să urce în dormitor.

— Două pahare cu brandy, spuse Howard. O văzu încercând să protesteze şi preciză: Mari. Se întoarse din nou către ea şi adăugă: Iartă-mă pentru asta!

Dându-şi seama că Celia lupta să-şi alunge amintirile, Howard aşteptă.

— Se vedea cu o fată pe care o cunoscuse la aerodromul unde fusese pilot. Am avut o ceartă foarte aprinsă, şi atunci mi-a zis despre misiunea pentru care se prezentase ca voluntar. L-am rugat să renunţe. Îşi riscase viaţa de nenumărate ori. Norocul nu te poate însoţi o veşnicie. Se întrerupse şi-l întrebă pe neaşteptate: Ai o ţigară?

El clătină din cap.

— Regret, fumez pipă, dar o să apelez la legitimaţie pentru a face rost de câteva.

Celia refuză printr-o mişcare a capului, astfel că părul îi căzu pe frunte, iar Howard şi-o imagină cum arăta ca şcolăriţă.

— Nu fumez, David. Mă gândeam că acum aş găsi prilejul să încep. Apoi îl urmări pe chelnerul care aşeză atent paharele pe masă şi continuă: Dar ajunge şi un pahar.

Howard o privi concentrat; nici cu băutura nu era obişnuită, gândi el. Era preferabil să nu amintească de paharele de Horse’s Neck oferite de Vallance, care deveniseră tot mai pline în ultimele luni.

Privirea ei rămase calmă.

— A ieşit valvârtej din casă, spunându-mi că era treaba lui şi că o muiere încuiată n-o să-l facă să se răzgândească. În noaptea aceea, s-a întors acasă atât de beat, încât abia putea să se ţină pe picioare. Parcă era cu totul alt om, un străin. Vrei să continui?

Howard rămase mut. Oricum avea să-i povestească, indiferent de răspunsul lui.

— Mă dorea. Trăgea de mine, spunându-mi că voi scăpa curând de el. Am încercat să-l domolesc, să regăsesc bărbatul cu care mă căsătorisem – până la urmă, am ajuns să lupt pentru a-l îndepărta. (Îl strânse de încheietură, până când unghiile ei îi pătrunseră în carne.) M-a lovit peste faţă şi m-a azvârlit pe pat. (Acum se uita drept în ochii lui Howard.) După aceea, m-a violat.

— Doamne!

Howard îşi imagină scena: dorinţă, furie, nebunie. Iar ea

fusese nevoită să îndure totul şi, în plus, amintirea care încă o tortura.

— Restul îl ştii, spuse ea simplu. A murit la scurtă vreme după acea întâmplare.

— Altfel, cred că l-aş fi ucis eu, spuse Howard încet.

Celia îşi retrase mâna cu delicateţe.

— Se întoarce chelnerul, anunţă ea. Am aflat că se ocupă de „aranjamente“ pentru anumiţi ofiţeri şi iubitele lor. (Îşi căută din ochi poşeta.) Cu alte cuvinte, dacă m-aş afla într-o asemenea situaţie, nu cred că aş putea...

Se opri în clipa în care chelnerul puse nota de plată pe o tavă ciobită.

— Sunteţi mulţumită, domnişoară?

Glasul ei rămase uimitor de stăpânit:

— A fost o masă foarte bună, mulţumesc. Apoi i se adresă lui Howard: Mă conduci acasă, da? Să-ţi arăt unde locuiesc.

Se îndreptară spre ieşire, însoţiţi de câteva priviri, amănunt care îl deranjă pe Howard mai mult decât şi-ar fi închipuit.

— Asta o să-i dea de gândit bătrânului ţap! adăugă Celia.

Howard îşi dădu seama însă că ea vorbise astfel, pentru a-l face să uite ceea ce încercase să-i spună: că nu va mai fi în stare să facă dragoste cu cineva.

Mergând pe străzile cufundate în întuneric, zăriră primele fascicule ale reflectoarelor încrucişându-se pe cer.

— Vezi, David, mie *îmi pasă*, zise ea, apoi. Foarte mult. N-am crezut că voi mai apuca această clipă. Pesemne că nici n-am ştiut ce doream.

El o răsuci uşor şi o îmbrăţişă. Nu se întâmpla aievea. Era doar un vis.

— Te iubesc, Celia. N-o să mă schimb. O reţinu şi apoi se sărutară delicat, de parcă ar fi fost la prima lor întâlnire. N-o să fac şi n-o să rostesc niciodată ceva care să te rănească.

Ea îi strânse haina între degete, ca şi cum nu ar mai fi vrut să se desprindă, dar, în acelaşi timp, conştientă că trebuia să-i dea drumul.

— Ştiu asta, David. Tocmai de aceea vreau ca totul să se petreacă *firesc*.

Se despărţiră la apropierea a doi poliţişti, ale căror căşti sclipeau în lumina slabă a reflectoarelor.

Întunericul le pria unora, aşa păreau să spună poliţiştii.

— Aş vrea să ne revedem îndată ce îţi preiei noile sarcini de la Operaţiuni. Acum, după ce comandantul responsabil cu întreţinerea navelor i-a pus pe jăratic pe oamenii care au reparat hidrolocatorul, o să plecăm. Nu te îngrijora, am învăţat bine lecţia, şi nu vom avea probleme.

— O să ştiu tot timpul unde eşti şi o să mă gândesc mereu la tine. Mă bucur că ţi-am povestit despre...

El o sărută uşor pe buze.

— Hai să terminăm plimbarea!

Vasul cu muniţii arzând mocnit, imposibilitatea de a depista submarinele, chiar şi următorul convoi – toate rămâneau undeva departe.

Ceea ce se întâmpla acum era important, iar David Howard redevenise tânăr.

— E o încântare să vezi aşa ceva, domnule!

Treherne îndreptă binoclul şi studie convoiul care efectua un viraj larg, iar rândurile de hublouri ale etajelor de suprastructură şi ale punţii de comandă ale navei-directoare sclipeau în soare. Trei transatlantice, bine cunoscute din afişele de dinainte de război, care invitau la călătorii de plăcere – toate nişte nave familiare pe Atlantic pentru cei îndeajuns de norocoşi ca să-şi permită un asemenea lux în perioada Recesiunii. Nici măcar vopseaua cenuşie de camuflaj nu reuşea să ascundă liniile lor maiestuoase şi, când lămpile de semnalizare începură să clipească între grupul lui Vickers şi escorta imediată a convoiului, Howard reuşi să vadă că punţile superioare ale navei-directoare erau înţesate de soldaţi. Majoritatea erau americani şi fuseseră transferaţi noii lor escorte, undeva la mijlocul Atlanticului.

Howard îşi desfăcu puţin haina; era surprinzător de cald pe puntea deschisă şi încercă să aprecieze câţi soldaţi fuseseră îngrămădiţi pe fiecare transatlantic. Toţi cu destinaţia Anglia, iar apoi, după încă o etapă de instrucţie, aveau să plece către locul unde trebuia lansată invazia.

— Cârma cincisprezece grade la babord.

Howard aruncă o privire spre repetitorul giroscopic. Ca şi ceilalţi comandanţi ai grupului, ştia ce are de făcut. Jumătate dintre nave urma să descrie un viraj la pupa, pe lângă escorta

imediată a convoiului; restul aveau să-şi ocupe poziţiile mai departe, spre sud. Navele originale de escortă trebuie să fi întâmpinat mari probleme pentru a ţine ritmul cu acele vase frumoase, gândi el; asta îngreuna şi mai mult realimentarea distrugătoarelor pe mare, deoarece transatlanticele nu opreau pentru nimeni.

— Cârma la zero. Înainte.

— Înainte, domnule. Curs zero-patru-zero.

Howard zâmbi. Aceasta era direcţia corectă, oricum. Dacă vremea continua să rămână bună, aveau să revină în port peste câteva zile.

— Avioane, domnule! La Verde patru-cinci. Unghi de vizualizare doi-zero!

— Nu le băgaţi în seamă.

Treherne îşi luă binoclul de la ochi. Până şi depistarea avioanelor era diferită acum. Fiorul de disperare când se depista vreun avion devenise mai puţin evident. Acesta de-acum era un hidroavion mare, de tip Sunderland, care traversa pe deasupra convoiului, iar soldaţii priveau silueta masivă ca de balenă şi îşi fluturau beretele.

Howard auzi bocănit de cizme urcând scara şi îşi dădu seama că sosise Bizley ca să-l înlocuiască pe Treherne la cartul de zi. Se făcuse deja amiază?

Bizley părea să-şi fi recăpătat vechea încredere în sine, consideră Howard. Discuta despre cursul şi viteza navei, precum şi despre semnalele de recunoaştere aeriană, de parcă numai asta ar fi făcut toată viaţa. Bine măcar că el şi Finlay evitau să mai aibă conflicte, astfel încât careul ofiţerilor aflat în grija lui Vallance urma să fie mai liniştit.

Howard urcă pe scaun şi se gândi la fata pe care o condusese până la locuinţa pe care o împărţea cu ofiţerul căruia toată lumea îi spunea „mătuşica“. Îi venea greu să creadă cele întâmplate şi modul în care începuse totul. Celia era timidă; pesemne, încă trăia şocul celor povestite. Dar asta însemna mult mai mult pentru Howard. Avusese încredere în el. De aceea, niciodată n-o să-i răspundă cu vreo încercare necugetată de a face dragoste. Însă atunci când o strânsese la piept, în faţa intrării cufundate în întuneric, simţise cum se lipise strâns de el, şi îşi dăduse seama cât de mult o dorea.

— Mesaj de la *Kinsale*, domnule, raportă sublocotenentul Rooke.

Îi întinse receptorul intercomului, iar Howard privi prin ecranul de protecţie, de parcă s-ar fi aşteptat să-l şi vadă pe comandant. Însă *Kinsale* şi celelalte nave dispăruseră, pierzându-se în ceaţa învolburată, ce se ridicase din cauza soarelui.

Vocea lui Vickers suna ca venită de pe altă planetă sau ca şi cum ar fi călătorit prin apă.

— Am primit un mesaj de la Sunderland, David. Li s-a părut că au zărit un submarin aflat în imersiune şi mult la pupa faţă de convoi. Vor face tot posibilul ca să-l împiedice să iasă la suprafaţă, pentru a încerca să ne prindă din urmă. Apoi râse gâlgâit. N-are nici o şansă, aşa-i?

Howard consultă repetitorul radar. Transatlanticele cu trupe apăreau uriaşe, iar escortele – toate distrugătoare, fiindcă nici o corvetă nu ar fi reuşit să ţină pasul cu convoiul – răsfirate în jurul lor, ca un scut de netrecut. *Cea mai preţioasă încărcătură dintre toate*.

— Am detaşat nava *Ganymede*, pentru a vă sprijini, adăugă Vickers. Rămâi pe poziţie, pentru orice eventualitate.

Howard îi transmise informaţiile lui Treherne, care mai era încă pe punte.

— Îi vor sili pe ticăloşi să rămână în imersiune, preciză el. Comandantul neamţ nu avea cum să-şi dea seama că a fost reperat. L-au văzut ca o umbră în apă, presupun.

— A apărut *Ganymede*, raportă semnalizatorul-şef.

Howard urmări nava din aceeaşi clasă îndepărtându-se către partea cealaltă a orizontului, unde un alt distrugător, aflat în urma tuturor navelor de escortă, semnaliza către hidroavionul ce zbura încet pe deasupra lui.

Howard se gândi la prietenul lui, Spike Colvin, aflat pe puntea de comandă a navei *Ganymede*, purtând, cu siguranţă, una dintre faimoasele eşarfe, viu colorate, pe care le afişa încă de pe vremea când era sublocotenent. Îşi îndreptă din nou atenţia asupra repetitorului radar. Văzu punctul luminos reprezentând distrugătorul modern şi mare, pe nume *Mediator*, situat la cinci mile la pupa. Apoi, *Ganymede*, deplasându-se pe ecranul radar, de parcă ar fi fost tras cu o parâmă.

Era întru totul de mirare că Spike Colvin reuşise să devină

comandant, gândi el. Comisese toate şotiile imaginabile. Trasase numărul clasei pe gazon cu erbicid, cu puţin timp înainte de absolvirea cursurilor şcolii de artilerie de pe *Excellent*. Plouase însă pe neaşteptate, şi cifrele enorme apăruseră chiar atunci când căpitanul pregătea parada de absolvire. Colvin îşi mărturisise isprava. Întotdeauna fusese sincer. Cu altă ocazie, la o petrecere de Crăciun, încărcase un tun din alamă şi trăsese din faţa careului de la Cazarma Devenport. Din nefericire, şocul bubuiturii spărsese mai toate ferestrele locuinţei comandantului.

Cele trei nave cu trupe încheiau un nou marş în zigzag, iar luminile sclipeau către comandantul escortei imediate, exact în momentele în care virară într-o sincronizare perfectă. Nimic nu a fost lăsat la voia întâmplării, în cazul acestui convoi, socoti Howard.

— Cârma tribord zece grade. Cârma dreaptă. Guvernează la zero-opt-zero. Duse binoclul la ochi, dar era greu să-l mai distingă pe *Ganymede* acum, şi, în orice caz, una dintre navele din aripa escortei îi bloca vederea, deoarece executa şi ea o schimbare rapidă de curs.

Sublocotenentul Rooke avea din nou receptorul în mână şi strigă:

— Mesaj de la *Kinsale*, domnule! Sunderland a raportat că a văzut torpile…

Howard observase deja lumina orbitoare a exploziei, apoi şi pe următoarea. În comparaţie cu lumina orbitoare a soarelui, nu fuseseră decât nişte mici sclipiri palide. Prin contrast însă, când unda sonoră ajunse la ei, dubla explozie răsună ca un tunet. Howard simţi puntea tremurând sub tălpile cizmelor, de parcă ar fi trecut cu chila peste un banc de nisip.

— Unde *dracu*' a fost asta? izbucni Treherne.

Howard urmări punctul de pe ecranul radar situat cel mai departe la pupa. Trebuia să fie *Mediator*. În spatele acestuia, nu mai era nici o navă.

Aparatul Sunderland cobora spre suprafaţa sclipitoare a mării, pregătit să lanseze minele de adâncime, dacă observatorii săi ar fi depistat vreo umbră. Tocmai pe acest lucru se bizuise comandantul celui de-al doilea submarin.

Howard văzu două flăcări gemene şi, în ciuda ceţii, desluşi gheizere de apă ţâşnind spre cer, urmate imediat de o pală uriaşă

de fum negru.

— Căpitanul Vickers – pentru dumneavoastră, domnule.

Howard nu avea nevoie să i se comunice. Cea de-a doua salvă, venită din altă direcţie, lovise nava *Ganymede*.

— Cei de pe Sunderland aruncă plute de salvare, David. Mobilizează-ţi oamenii să dea o mână de ajutor!

— Banda dreapta! Cu toată viteza. Cârma la doi-cinci-zero. Semnalizările, transmite către *Blackwall* şi *Belleisle*: *Ocupaţi poziţii pentru căutare în direcţia mea*.

Treherne îl urmări cu un aer sumbru. Ştia exact ce gândea Howard. Îi prevenise de câteva ori; era vorba de ceea ce îi spusese unul dintre superiori: *Când inamicul va începe să atace escortele, nu convoiul, poţi fi sigur că suntem pe cale să câştigăm bătălia*.

O puternică explozie vui deasupra mării, acoperind cu desăvârşire zgomotul elicelor lui *Gladiator*, care se învârteau cu toată viteza. Explodase un vas? Nu puteau fi bombe de adâncime; cei de pe hidroavion nu ar fi îndrăznit să lanseze un asemenea atac, din cauza nenumăraţilor marinari care se zbăteau în apă, căutându-şi salvarea. Inamicul îşi dădea şi el seama de asta. Un alt aparat Sunderland se alătură celui dintâi şi începu să patruleze, dar submarinul intrase în imersiune profundă şi se îndepărta de pericol.

Când *Gladiator* şi cele două nave de aceeaşi clasă ajunseră la locul atacului, *Mediator* se scufundase deja. Fusese un distrugător mare, mai nou şi mai puternic decât *Kinsale*, comandat de Vickers. Avusese un echipaj compus din aproximativ două sute de oameni. Din nava de aceeaşi clasă cu *Gladiator* mai plutea doar partea de la provă. Torpilele o loviseră la mijloc şi o frânseseră în două, iar camera motoarelor explodase ca o bombă uriaşă.

În mijlocul peliculei de motorină şi al resturilor de navă plutitoare, Howard zări câteva siluete care se căzneau să înoate; nu erau mulţi supravieţuitori.

— Trecem la posturile de luptă, domnule?

Vocea lui Bizley suna rigidă şi ireală, ca şi cum nu-i venea a crede ce se întâmplase.

— Nu. Dar eliberează puntea inferioară şi pregăteşte bărcile. Anunţă-l pe Ayres să fie gata cu plutele Carley şi cu plasele de salvare.

— Operaţiunile se execută deja, domnule, raportă Treherne.

Îndreptă binoclul spre prova ridicată în aer a navei *Ganymede* şi se întrebă câţi marinari fuseseră surprinşi înăuntru. Observă două siluete minuscule agăţate de ancora babord, o alta încercând să tragă pe cineva pe o plută ce bălţea de apă.

— Încet înainte. Howard auzi motorul bărcii de salvare tuşind şi apoi pornind, chiar în timp ce era coborâtă lângă bord. *Opriţi motoarele!*

Acesta era momentul de risc maxim. I se făcu brusc rău şi avu impresia că nimic nu o să-l mai poată împiedica să vomite în faţa tuturor.

— Bărcile s-au îndepărtat, domnule!

Blackwall îşi cobora cele două bărci în apropierea locului în care se scufundase cealaltă navă de luptă, în vreme ce *Belleisle* continua să se deplaseze în cerc, în jurul locului de dezastru, urmărind cu atenţie hidrolocatorul pentru a depista orice ecou ce ar fi trădat submarinul duşman. Howard ştia, totuşi, în sinea lui că nu va depista nimic. Două distrugătoare dispărute în mai puţin de treizeci de secunde. Inamicul îşi demonstrase puterea.

Într-un târziu, după ce rechemă bărcile, iar un înotător solitar, gâfâind şi suspinând, fusese tras de pe plasa de salvare, Howard îi raportă lui Vickers că recuperase numai cincizeci de supravieţuitori de pe ambele nave. Spike Colvin nu fusese găsit.

În timp ce baleniera era ridicată la bord, din pântecele navei *Ganymede* ţâşni o arteziană de bule murdare de motorină, după care epava dispăru. Echipajul balenierei reuşise să îi salveze pe cei doi marinari agăţaţi de ancoră. Aceştia avuseseră noroc.

— Măriţi rotaţiile, pentru a ne relua patrularea, pilot. Howard se uită la Treherne cu ochii goliţi de orice expresie. Secund, ce senzaţie ai când câştigi?

Le trebuiră câteva ore să ajungă din urmă convoiul, şi deja se înserase. Howard privi spre transatlanticele cu bordul foarte înalt şi se întrebă dacă vreunul dintre soldaţi îşi dăduse seama ce se petrecuse şi dacă o să-şi amintească această zi când avea să sosească vremea pentru a-şi risca viaţa, la rândul său.

Gândul î se îndreptă spre cealaltă navă de aceeaşi clasă, *Garnet*, care făcea parte din grupul lui Vickers. Căpitanul acesteia, Tom Woodhouse, de asemenea fost coleg la Dartmouth, era un glumeţ care nu se putea înfrâna şi fusese foarte bun prieten cu

Colvin. Oare în aceste momente gândea şi el tot aşa? *Cine va urma?*

Îşi închipui fata din Liverpool, urmărind diagrama chiar acum, când cele două nave fuseseră declarate pierdute. *Au fost informate rudele apropiate*. Celia nu trebuia să trăiască aceeaşi experienţă a doua oară.

Mai târziu, stând pe scaun şi contemplând primele stele apărute, se gândi din nou la toate. Probabil că, aidoma cursului navei pe ocean, cineva hotăra soarta fiecăruia.

5

Nu e dragoste mai mare

O nouă serie de bombe de adâncime explodă ca un tunet îndepărtat, însă îndeajuns de aproape, pentru a zgudui submarinul de la provă până la pupă. Marinarii aflaţi la posturile de luptă priveau încordaţi şi fără să clipească la pereţii navei, iar în lumina scăzută li se vedea doar albul ochilor.

Totul durase doar o oră, chiar mai mult, dacă socoteau şi atacul ratat asupra convoiului mic, dar rapid.

Stând în picioare lângă puţul periscopului, Kapitänleutenant Manfred Kleiber îşi mută privirea de la ceas la indicatoarele de adâncime. Acum avea pe urme doar un vânător la suprafaţă. Aceeaşi corvetă cu o singură elice, aparţinând escortei convoiului. Poate, totuşi, avea să renunţe, grăbindu-se să ajungă din urmă celelalte nave. Îi cercetă cu privirea pe câţiva dintre oamenii aflaţi mai aproape de el – cei de la comenzile cârmei orizontale, timonierul, ofiţerul navigator. Părul şi umerii le erau pudrate de particulele de vopsea cu praf de plută, care căzuseră ca nişte fulgi de pe tavanul punţii, în timpul ultimelor explozii ale minelor de adâncime. Aveau feţele pământii, palide, în ciuda căldurii radiate de lămpile de iluminat din cabina de comandă. Haine murdare; chipuri supte şi nerase. *Lupii cenuşii*, cum îi descrisese un ziar cu conţinut patriotic.

Ticăloşii aceia ar trebui să stea aici, alături de noi, gândi el cu amărăciune.

Bănuia ce gândeau cei mai mulţi dintre membrii echipajului; sperau să-şi întrerupă curând patrularea, pentru a reveni la bază. Numai că *el* trebuia să ia o asemenea hotărâre. Trecuseră deja de ultimul loc de întâlnire cu un submarin de aprovizionare. Oare nu mai fusese scufundat încă unul? Kleiber ştia totul despre noua tactică aplicată de duşman – grupurile de vânători care căutau submarinele ca nişte ucigaşi profesionişti. Trei dintre submarinele grupului său de atac nu mai luaseră legătura cu el, deci sigur fuseseră distruse. Gândul îi fugi la baza din Franţa. Acum era plină vară acolo – câmpii înverzite, soare, mâncare bună. Nici nu era de mirare că oamenii lui arătau atât de disperaţi. Li se adresase tuturor, după ce primise mesajul de la Cartierul General. După succesul din Africa de Nord, englezii şi aliaţii lor începuseră primele operaţiuni şi lansaseră debarcarea în Sicilia. Până la urmă, acţiunea nu avusese loc în Grecia, aşa cum anticipase comandantul grupului, însă aveau să fie alungaţi şi de-acolo sau capturaţi. La fel ca în Creta.

Strâmbă din buze dispreţuitor. Ce ştia el? Nu numai că Aliaţii erau acolo, dar orice rezistenţă încetase. Urma întreaga Italie – nu exista cale de întoarcere. Italienii fuseseră dintru început veriga slabă. În ciuda credinţei de paradă în fascism, se dovediseră nişte laşi, o armată care mai degrabă o rupea la fugă, decât să lupte până la moarte.

Surprinse căutătura din ochi a operatorului cârmei orizontale şi dădu ordin: „Măriţi adâncimea cu treizeci de metri, schimbaţi cursul din nou cu nouăzeci de grade.“

Kleiber avea prea multă experienţă ca să simtă nevoia unei căşti. Duruitul continuu al corvetei semăna cu cel al unui tren expres.

Un marinar intră tiptil printr-o uşă de urgenţă, având o cârpă legată peste nas şi peste gură. Kleiber îşi aduse aminte de omul care-i murise, după ce fusese lovit de un şrapnel, cu câtva timp în urmă, când se apropiaseră de un convoi la suprafaţă, căutând o poziţie de atac favorabilă. Fusese o rafală la nimereală, trasă de pe o navă de escortă, o navă pe care nici măcar n-o observase. Ghinionul lui. Apelând la o carte de medicină, Kleiber îi amputase braţul când duhoarea insuportabilă a gangrenei pătrunsese peste

tot în navă. Sedat, marinarul murise fără să ştie ce se întâmpla cu el. Camarazii îi regretaseră moartea; omul se bucurase de aprecierea lor. Acum, fără nici o excepţie, ajunseseră cu toţii să îl urască, abia aşteptând să scape de cadavrul care le amintea permanent de moarte.

Corpul navei se cutremură înfiorător când o altă serie de mine explodă la mică distanţă de submarin. Câteva becuri se sparseră şi un marinar răcni, fiindcă cioburile de sticlă îi pătrunseseră în faţă.

Motorul corvetei se stinse din nou, însă operatorul hidrofonului clătină din cap. Comandantul inamic încetinea – făcând un joc al ascultării sau aşteptând, probabil, alte ajutoare.

Cât mai putea rezista corpul navei? Kleiber simţi privirile sfredelitoare ale oamenilor. Căutându-şi speranţa, disperaţi, slăbiţi.

Se apropie de masa hărţilor şi analiză paralelogramul desenat în creion, care indica extremităţile zonei operative ale „vacii cu lapte“. Nu avea nici un rost. Precis fusese scufundată. Ţinând seama de prezenţa tot mai evidentă a aviaţiei în regiuni altădată sigure, aceste submarine deveniseră ţinte prioritare, fiind prea mari şi vulnerabile, ca să poată scăpa în cazul unui atac prin surprindere.

Dintr-o dată simţi nevoia disperată de a pleca; de a ajunge înapoi la bază ca să afle ce se întâmpla. Unii dintre colegi, comandanţi de submarine, fuseseră în Mediterana şi participaseră la acţiunile împotriva convoaielor de aprovizionare ale invaziei aliate. Îşi aminti cu amărăciune de ultima scrisoare foarte scurtă primită de la fratele lui, care se afla pe frontul rusesc. Fusese nebun să-i scrie asemenea lucruri; dacă scrisoarea ar fi fost deschisă, ar fi putut să fie pedepsit pentru comentarii defetiste. În ea descrisese hrana îngrozitoare şi lipsa cumplită de medicamente, de muniţie, şi alte amănunte despre front. Kleiber încercă să nu se gândească la alimentele şi băuturile de care se bucurau trupele inamice. Urcase la bordul câtorva nave britanice de aprovizionare, înainte de a le scufunda, asta în vremuri mai fericite, şi era destul de informat despre cât de bine o duceau soldaţii inamici. O să le povestească oamenilor lui, iar asta o să le ridice moralul, în drum spre bază. Alternativa nici nu putea fi concepută.

Dar, mai întâi… Dădu ordinele fără să ridice deloc glasul. Nu avea de gând să fie infam; iar dacă era, asta se datora Atlanticului. Mai rămăseseră două torpile, şi după ce lansase trei, fără să aibă siguranţa vreunui trofeu după atâta patrulare, Kleiber se simţea deziluzionat şi frustrat din cauză că ratase întâlnirea cu nava de aprovizionare.

Auzi duduitul uşilor etanşe închizându-se şi şi-i imagină pe oamenii săi uitându-se unii la alţii, pe măsură ce uşile compartimentelor personale se deschideau şi se închideau. Ce ar spune rudele mortului dacă ar cunoaşte ultima misiune pe care avea s-o îndeplinească în numele Patriei?

Corveta se deplasa din nou, iar zgomotul motorului ei devenea tot mai slab, semn că se pregătea să-şi schimbe poziţia, ceea ce putea, dintr-o clipă în alta, să facă fasciculul de detecţie să atingă submarinul din adânc, aidoma unui baston folosit de orbi. Pe tabloul de comandă licări o luminiţă. Cadavrul se afla într-un tub gol de torpilă, alături de gunoaiele pe care marinarii reuşiseră să le strângă. Ofiţerul mecanic avea să adauge nişte motorină, dar nu multă. Prin dispariţia navei de aprovizionare, drumul spre Franţa o să fie greu şi dureros.

Corveta declanşase atacul; loviturile resimţite de corpul submarinului erau mult mai puternice decât până atunci. Pesemne că îl depistase.

Dădu ordinul cu glas răstit şi văzu luminiţa pâlpâind când tubul îşi vărsă conţinutul în mare. În acelaşi moment, simţi sudoarea rece sub marginea rigidă a caschetei, cândva albă ca promoroaca, în timp ce număra scurgerea secundelor, imaginându-şi cadavrul cu braţele răsfirate, cu îmbrăcămintea impermeabilă, plutind către suprafaţă şi înconjurat de tot felul de resturi adunate de prin lăzile de gunoi, plus o cantitate mică de motorină. Se trezi cum gura i se contracta, în dorinţa nebunească de a hohoti. Trebuia să spere că englezii nu aveau să bage de seamă că „voluntarul“ avea doar un braţ! Apoi îşi stăpâni gândurile cu o hotărâre glacială; o asemenea ieşire de isterie putea deveni periculoasă, distructivă.

Cei din cabina de comandă rămaseră cu ochii lipiţi de cadranul ce le arăta corpul navei inamice, ascultând şi încordându-şi toate simţurile pentru a detecta un semn oricât de mic.

Extrem de concentrat şi lent, Kleiber manevră nava, care descrise un arc larg, reducând turaţia motoarelor atât de mult încât, abia le putea auzi.

Continuă rotaţia, îndepărtându-se, până când operatorul hidrofonului îi raportă că nava inamică oprea, iar apoi aparatul nu mai înregistră nimic. Kleiber se încruntă, încercând să ghicească în ce poziţie o să se afle soarele când submarinul va ieşi din imersiune, până la înălţimea periscopului. Reuşi să vizualizeze totul, de parcă ar fi fost deja acolo: o barcă de salvare coborâtă pentru a culege dovezile indubitabile ale reuşitei. Dacă acum se întâmpla ceva neprevăzut, comandantul corvetei nu ar mai avea nici o îndoială – *ar şti cu siguranţă* că în zonă exista un submarin. Ar putea să solicite chiar sprijin aerian.

Kleiber făcu un semn din cap către secund şi se aplecă aproape în genunchi când aerul pătrunse cu forţă în tancurile de balast, iar cârma orizontală se mişcă precum aripioarele unui peşte, pentru ca deplasarea navei să devină lentă şi furişată. La patruzeci de metri, Kleiber ordonă ca periscopul de atac să fie din nou ridicat, foarte încet, astfel încât reuşea să audă până şi respiraţia precipitată a mecanicului care îl manevra.

Percepu slab o lumină verzuie, apoi albastră-violacee, când lentila sparse suprafaţa apei. Kleiber văzu corveta nemişcată, prinsă exact în centrul vizorului; barca fusese probabil coborâtă de la celălalt bord, pentru a recupera respingătoarea dovadă a „reuşitei“.

Kleiber nu mai zăbovi. Stătuse îndeajuns cât să memoreze numărul de identificare al corvetei: HMS *Malva*. Dintre toate navele de luptă de pe Atlantic, aceste vase micuţe şi solide se dovediseră cele mai de temut pentru submarine.

Coca tresăltă de două ori, şi periscopul culisă cu un şuierat în teaca lui, timp în care submarinul căpătă viteză şi descrise un unghi faţă de ţintă, iar apa se năpusti cu vuiet în tancuri, pentru a-l duce din nou în adânc.

Subofiţerul aflat în apropierea diagramei apăsă pe butonul cronometrului şi rămase fără aer când explozia torpilelor zdruncină violent coca, apoi unda sonoră trecu, suspinând, prin navă şi dincolo de ea, pierzându-se în imensitatea oceanului.

Câteva momente mai târziu, auziră ecoul sfâşietor al oţelului frânt, semn că nava inamică începuse să se desfacă în bucăţi, în

drumul ei spre fundul oceanului.

Kleiber se apropie de hartă, refuzând să asculte uralele turbate şi hohotele nesănătoase care răsunau în întregul submarin, ca huietul de la azilul de nebuni Bedlam[1]. Dacă marele amiral i-ar ordona să atace cu prioritate navele de escortă, atunci ar face-o fără să crâcnească.

Trebuia să nu se mai gândească la fratele lui şi la camarazii care răbdau de foame în Rusia, dar şi la navele încărcate din belşug cu alimente, pe care le-ar putea pierde din cauza noilor instrucţiuni primite.

Deasupra lor şi rămânând tot mai departe la pupa, supravieţuitorii de pe corvetă erau purtaţi de vestele de salvare, sau se zbăteau prin stratul de motorină, în căutarea unei plute ori a vreunei bucăţi de lemn de care să se agaţe. Nici nu apucaseră să lanseze apel de sinistru; nu avuseseră timp de nimic, iar cei mai mulţi, dacă nu toţi, aveau să moară până va veni cineva să-i caute.

Printre supravieţuitorii disperaţi, care abia gâfâiau, germanul mort plutea nepăsător, fără să ştie la ce contribuise, fără să aibă măcar satisfacţia răzbunării. Pe Atlantic nu exista un asemenea lux.

Sala principală de operaţiuni din Liverpool părea mai animată decât de obicei. Subofiţerul Celia Lanyon şedea la acelaşi birou cu colega ei de cameră, Evelyn Major, şi sortau împreună ultimele mesaje recepţionate de Departamentul Semnale, aflat pe un alt coridor al citadelei.

Era o după-amiază târzie de noiembrie, şi în acest loc fusese mare agitaţie în tot cursul zilei, din cauza ştirilor legate de debarcarea efectuată în Italia continentală. Oriunde se găseau, italienii îşi aruncau armele, oferindu-şi serviciile în favoarea Aliaţilor, deşi, până nu de mult, le fuseseră duşmani de moarte. Prăbuşirea completă a celui mai puternic aliat al Germaniei fusese pecetluită când nava-amiral italiană pornise în fruntea celei mai

[1] Lăcaş pentru alienaţi mintal, înfiinţat în 1247; mai apoi, în 1547, a fost încredinţat de regele Henric al VIII-lea primăriei Londrei, ca spital pentru boli nervoase. Din 1676, transferat în altă zonă a Londrei, a devenit un loc de atracţie unde, pentru o sumă neînsemnată, oricine putea să privească bolnavii, ba chiar să-i întărâte, lucru dezaprobat de unii contemporani (n.trad.).

mari părţi a flotei lor, pe sub tunurile de pe insula Malta, acea insulă care fusese cândva unul dintre trofeele jinduite de Mussolini.

Aşteptaseră, zi de zi, o răsturnare a situaţiei, iar asta era o altă dezamăgire care făcuse parte din soarta lor în ultimii ani. Dar, cu excepţia venirii sezonului ploios în sudul Italiei, ceea ce împiedicase deplasarea tancurilor şi a mijloacelor de aprovizionare, nu întrevăzuseră semnele altor dificultăţi. Se înregistraseră pierderi pe plajele italiene, când forţele aliate declanşaseră primele operaţiuni de debarcare, în vreme ce, pe mare, navele de luptă de acoperire şi escadroanele de bombardament folosiseră cea mai recentă armă secretă germană: o bombă zburătoare, care putea fi îndreptată împotriva unei ţinte plutitoare şi care crease probleme noi pentru ofiţerii artilerişti ai flotei. Nava amiral *Warspite* şi câteva alte nave mari de luptă, inclusiv crucişătorul american *Savannah*, suferiseră avarii grave şi pierderi de vieţi omeneşti.

În operaţiunile de aici însă, în ciuda ştirilor încurajatoare de pe Mediterana, înfrângerea şi victoria rămâneau ciudat de îndepărtate, la fel ca oraşul de deasupra. În aceste momente, pe mare se găseau două convoaie importante, unul îndreptându-se către est, celălalt către vest, care aveau să treacă unul pe lângă altul chiar în acea noapte, la depărtare de nouăzeci de mile.

Convoiul spre est venea de la Halifax şi cuprindea două nave mari pentru transportul trupelor, precum şi câteva cargouri cu autovehicule şi avioane dezmembrate. În vreme ce examina coloanele de nume, confruntându-le cu lista ofiţerului responsabil cu operaţiunile, Celia se gândi la *Gladiator*, aflat undeva împreună cu grupul de escortă, sub comanda căpitanului Vickers. Îl întâlnise pe Howard doar de trei ori, de când o condusese de la hotel până la locul de cazare – grupul funcţionase şi dirijase convoaiele din sediul aflat în Islanda, asigurând condiţiile necesare pentru ca navele cu trupe să ajungă în port nevătămate.

Îşi aminti cu claritate momentul în care văzuse două nave marcate pe hartă ca fiind pierdute. *Mediator*, şi cealaltă, comandată de prietenul lui, *Ganymede*. Numai cincizeci de supravieţuitori de pe ambele nave. Simţise că i se înfige o gheară în inimă, când Howard îi povestise totul. Dar chiar şi aşa, nu prea voise să vorbească despre asta. Ca şi cum ar fi vrut să o protejeze

de adevăratele orori ale vieţii pe care o trăiau amândoi.

Atacurile inamice asupra vaselor de escortă nu reprezentau o coincidenţă; alte nave fuseseră lovite atât de submarine, cât şi de Aviaţie, iar alte câteva cruci pe hartă stăteau ca dovezi sumbre ale acestei noi faze a războiului.

Ofiţerul de serviciu cu operaţiunile se apropie de masa lor şi salută cu o uşoară înclinare din cap.

— Luaţi o pauză. Presimt că lucrurile se vor încinge peste foarte puţină vreme. Şeful a sosit deja, ceea ce, de obicei, e semn rău.

Încăperea minusculă, în care ofiţerii puteau să bea un ceai sau să se relaxeze fumând, era aproape umedă – vara fusese cam lungă.

Evelyn aduse două ceşti de ceai şi o lingură.

— Doar atât a mai rămas. Se aşează neglijent şi îşi întinse picioarele în faţă, ca un bărbat.

Celia îşi aminti cum o strânsese el în braţe, cum îşi dăduse seama că o dorea cu disperare. Nu ştia şi nici nu putea spune…

Ridică ochii uimită, când Evelyn spuse pe neaşteptate:

— Ia povesteşte-i mătuşii, scumpo. N-ar fi oare momentul cel mai potrivit să te destăinui? Dacă n-o faci, o să-ţi pierzi minţile. Ai slăbit, lucru de care n-ai avut niciodată nevoie, spre deosebire de *mine!* Apoi redeveni serioasă. *El* ce crede?

Probabil că avea dreptate. I-ar fi fost de ajutor să se confeseze.

— Mă iubeşte. I se păru că vorbele sunau lipsite de consistenţă, şi de aceea adăugă: Mă iubeşte *cu adevărat*. Dumnezeu ştie, dar aduc ghinion – i-am şi spus-o. Se ridică brusc şi traversă încăperea. Mă tem. Vreau să mă iubească.

— Şi crezi că nu ai putea răspunde iubirii lui? Că s-ar simţi jignit, că ar obosi de atâta aşteptare, şi toate celelalte?

Celia se aşează din nou şi surâse discret.

— Întocmai.

— Cred că te cunosc foarte bine, Celia. Ştiu că nu eşti genul de femeie care sare în patul primului bărbat ce-i cade cu tronc şi, din câte mi-ai zis, nici el nu pare să fie amator de aşa ceva. Altfel nu te-ai fi destăinuit lui în legătură cu ceea ce s-a petrecut între tine şi Jamie.

— S-ar părea că ţi-am mărturisit cam multe, nu crezi? spuse

Celia, oftând.

— Altceva nici nu avem ce face aici. (O studie cu fereală.) Un văr al meu are o căsuţă undeva în Districtul Lacurilor. Am putea aranja ceva cu el, data viitoare când puteţi fura amândoi o scurtă permisie.

Celia făcu ochii mari.

— Cum adică, un loc secret, vrei să spui? Doar aşa? O cămăşuţă de noapte neagră şi puţin parfum?

Evelyn zâmbi.

— Ţi-a sugerat el vreodată aşa ceva?

Celia nu-i răspunse. Howard îi povestise despre fata pe care o cunoscuse cândva şi, după cum bănuise ea, o iubise. El tocmai primise comanda primei nave şi plecase neîntârziat să se îmbarce, când, credea ea, primise Ordinul pentru Servicii Deosebite. Fata nu-l aşteptase, iar Celia se întrebă cât de mult îl afectase acest lucru pe Howard. Avusese un şoc la ultima lor întâlnire, în acelaşi restaurant sărăcăcios, înainte ca el să plece spre Islanda. I se păruse pustiit, complet epuizat; nici măcar vestea că fusese propus pentru acea medalie nu avusese vreun efect.

— M-aş dărui şi mâine, dacă aş crede că ar sluji la ceva. Să-i pot oferi ceva de care să se agaţe. Şovăi, amintindu-şi vorbele lui: *Nu înţelegi? Sunt îndrăgostit de tine!* N-aş dori s-o fac cu nimeni altcineva.

— Asta-mi sună îngrijorător de mult a dragoste, Celia, spuse Evelyn amical, în stilul ei serios şi plin de vervă.

Ea abia dacă auzi, fiind cu gândul la şuviţele albe apărute în părul lui, la ridurile din jurul gurii, la felul în care se agăţase de mâna ei, de parcă ar fi fost un colac de salvare.

— Ce să spun? Ce trebuie să fac?

Reveniră la birou şi îl văzură pe adjunctul şefului de Stat major absorbit în consultări cu ceilalţi şefi de servicii.

Un subofiţer din serviciul auxiliar, purtând însemnul serviciului de codificări pe mânecă, se aplecă deasupra mesei lor.

— Convoiul aflat în marş spre est întâmpină unele dificultăţi, doamnă. Portavionul de escortă are probleme cu motoarele şi va reveni la Halifax. În cel care merge spre vest, există un alt portavion, *Seeker* – acesta va asigura sprijinul aerian, începând de mâine.

— Mulţumesc.

Evelyn răsfoi cu precizie dosarul şi apoi înmână curierului documentul respectiv.

— Defecţiunea portavionului produce întârzierea convoiului ce se deplasează spre est, spuse ea printre dinţi, apoi, mijindu-şi ochii spre diagramă, adăugă, pe un ton prea distant: Cel de-al treizeci şi doilea grup de escortă a fost redirijat. Două sute de mile. Potrivit rapoartelor meteo, n-ar trebui să aibă probleme.

Celia urmări apariţia pentru prima oară a dispunerii escortei: nava *Kinsale*, comandată de Vickers, şi apoi, la circa douăzeci de mile depărtare, secundul la comandă, *H-38*. De data asta, apărea un spaţiu gol. Sărmana *Ganymede*.

Ziua continuă cam în acelaşi mod. Ordine transmise şi primite, ofiţeri superiori discutând cu diverşi subordonaţi. Fetele din Serviciul Auxiliar urcând şi coborând scările, deplasând navele, marcând unele pierderi înregistrate de un convoi ce se deplasa de-a lungul coastei, timp în care oamenii din Comanda de Coastă a RAF ascultau ultimele rapoarte meteo, posibilitatea de a folosi noile avioane cu rază mare de acţiune din Irlanda de Nord, Islanda şi Newfoundland.

Ofiţerul de serviciu cu operaţiunile, un locotenent-comandant brevetat, spuse:

— Domnule, una dintre navele din escorta suplimentară a lansat un semnal de sinistru.

Adjunctul şefului de Stat major îşi încrucişă braţele, iar ceilalţi din jurul lui simţiră un fior, aşa cum li se întâmplase de nenumărate ori.

Căpitanul Naish privi încordat la diagramă.

— Transmiteţi un semnal către grupul treizeci şi doi – căpitanul Vickers să acţioneze pentru rezolvarea situaţiei. El se află cel mai aproape de locul sinistrului. Aşteptă ca telefoniştii să-şi facă datoria, apoi se interesă: Cât de grav e?

— O torpilă, domnule. Jos, în zona prova. Cere ajutor.

— Din cauza acestui convoi care soseşte, nu putem să ne lipsim de nici o altă navă de escortă, Tim. Adjunctul şefului de escortă este singurul candidat. Ordonă-i lui Vickers să detaşeze nava *Gladiator*. Ea s-a realimentat ultima.

Se deschise o uşă şi fata îşi dădu imediat seama că sosise şeful.

— Ce escortă? întrebă acesta.

— Corveta *Tacitus*, domnule. Locotenentul-comandant Marrack.

— Să mă ţii la curent.

Uşa se închise din nou.

Cele două fete din Serviciul Auxiliar se priviră, iar Celia întrebă încet:

— De ce nu trimit pe altcineva?

Neputând înţelege, Evelyn o urmări cu un aer nefericit.

— Mi-a vorbit deseori despre Marrack. Sunt prieteni. Îşi apăsă pumnii strânşi peste gură şi spuse cu voce speriată: Nu înţelegi? După *Ganymede* şi toate celelalte...

— Ba înţeleg.

Evelyn se uită la diagramă şi remarcă doar un semn, unde o navă izolată se găsea în voia mării şi a inamicului. Pesemne că *Gladiator* se afla deja în marş şi avea să ajungă la nava torpilată în zori. Marrack participase la escortarea portavionului şi încercase să revină la convoi. Aruncă o privire la cei doi ofiţeri RAF. *Ar trebui* să existe acoperire aeriană, asigurată de avioane cu rază mare de acţiune, chiar la acea distanţă, când soarele o să răsară.

Alături de ea, Celia prelua ultimul vraf de semnale de la un curier şi aşteptă să i se limpezească privirea. Apoi şopti către sine: „Of, David, ce mult te iubesc!“.

Ofiţerul se serviciu rosti repezit alte două cifre şi scările mobile începură să se deplaseze din nou.

— Către comandantul convoiului. *În vecinătatea voastră se află peste douăzeci de submarine*.

Naish îşi pipăi buzunarele şi constată că îşi uitase ţigările. Şi-l imagină pe prietenul lui cel înalt conducând grupul de vânători către convoiul ce se îndrepta spre est. *Ai priceput, John Peel?* Se potrivea cum nu se putea mai bine. Privirea îi căzu asupra ultimei achiziţii feminine de la personalul sălii de operaţiuni. Fata contraamiralului Lanyon. O adevărată comoară pentru norocosul care o s-o cucerească. Însă ea părea încordată şi palidă la faţă şi îşi aminti brusc un zvon pe care îl auzise la club. După ce privi intens la semnul mic şi izolat, *H-38*, căpitanul Naish înţelese că nu era vorba doar de o simplă vorbă aruncată la întâmplare.

Howard deschise uşa glisantă a camerei hărţilor şi îi văzu pe Treherne şi Rooke care se concentrau asupra unor calcule. Se lăsase întunericul, iar norii denşi păreau să anunţe ploaia. N-ar fi trebuit să-şi îngăduie să se întindă în cabina de pe punte; întotdeauna avea necazuri când proceda astfel – sunetul strident al telefonului, toate instinctele care sileau somnul şi dorinţa de evadare să se şteargă.

— Secund, n-aţi mai recepţionat nici un mesaj?

— Nimic, domnule.

Treherne îl măsură şi detectă imediat semnele bătăliei pe care o purta căpitanul.

Howard se uită la Rooke.

— Vorbeşte, domnule, doar nu sunt cititor de gânduri!

Rooke arătă cu compasul.

— Douăzeci de grade la vest, cincizeci şi cinci nord, domnule.

— Mă duc sus, spuse Howard, încheindu-şi nasturii hainei – aceea pe care i-o oferise cândva lui Treherne. Până ajung acolo, vreau să-mi comunicaţi cursul de urmat şi ora aproximativă de sosire. O să am o discuţie cu şeful.

Trase uşa după el şi, câteva clipe, rămase rezemat cu spatele de peretele umed din oţel ca să-şi stăpânească respiraţia precipitată.

Rămaşi singuri, Treherne îi spuse încet lui Rooke:

— N-o pune la suflet, pilot. N-a vrut să-ţi ia capul. Căpitanul de pe *Tacitus* a fost secund la noi. E prieten bun de-al căpitanului nostru. (Zâmbi cu tristeţe.) Un membru de familie, ca să zic aşa.

Rooke suspină.

— În cazul acesta…

Treherne se îndreptă spre uşă.

— În cazul acesta, *procedează întocmai!*

Aflat pe puntea superioară, Howard puse în furcă receptorul care asigura legătura cu camera motoarelor şi ascultă bătaia regulată a acestora.

Îi auzi pe Rooke şi Treherne vorbind lângă masa hărţilor, transferând calculele pe care ofiţerul navigator tocmai le încheiase.

— Capul compas este doi-patru-cinci, domnule.

Howard aruncă o privire spre silueta hirsută a lui Treherne.

— Întoarce nava. Viteza douăzeci de noduri. Cum oceanul este

destul de calm, n-o să ne legănăm prea tare, dar ar fi mai bine să-i prevenim pe oamenii de cart.

— Am înţeles, domnule.

În vreme ce *Gladiator* se va deplasa cu mare viteză, descriind salturi mari pe hula neîntreruptă şi creându-le tuturor o stare de greaţă, oamenii îşi vor lua masa de seară. Tot ce puteau spera era ca bucătarul să nu fi gătit ceva prea gras.

Îl auzi pe Rooke spunând cu reţinere:

— Ora aproximativă de sosire va fi după şase, domnule. Pe lumină, dacă vom avea vizibilitate bună.

— Foarte bine.

Howard detectă resentimentul lui Rooke, dar asta nu avea acum nici o importanţă. Cândva şi-ar fi cerut scuze imediat, dacă s-ar fi răstit fără motiv la vreun subordonat. Însă acele zile se pierduseră undeva pe Atlantic. Mâine ar putea beneficia de sprijin aerian, după cum, la fel de bine, puteau să fie descoperiţi. Două convoaie mari în marş şi trupe care să consolideze victoriile din Italia şi din alte părţi.

În aceste momente însă, lui nu-i păsa decât de două nave, iar Marrack, cu siguranţă, se afla într-o situaţie disperată. Până şi poziţia transmisă de corvetă era prea neclară ca să poată fi găsită cu uşurinţă. Atunci când vedeai abisul iadului, nu mai aveai timp să verifici coordonatele.

Urmări apa despicată, fără dificultate, de etrava navei, stropii de apă care începeau să plutească spre puntea de comandă sau să bată în ecranul de protecţie. Avuseseră noroc să fie ultimii care se aprovizionaseră de la petrolierul flotilei; altfel, spre punctul abia schiţat pe hartă, la sud-vest, s-ar fi îndreptat altă navă. Telefonul din cabina folosită de Howard doar când se aflau în marş îl smulsese din alt vis îngrozitor. O văzuse pe Celia violată de un bărbat îmbrăcat în costum de pilot, care o ţintuia de pat şi râdea sălbatic.

Treherne i se alătură.

— N-am mai primit nici un mesaj de la radiotelegrafişti, domnule. Pesemne că păstrează eterul liber pentru strategi.

Spuse acestea fără amărăciune, însă Howard depistă durerea pe care o împărtăşea alături de el.

— Am primit, totuşi, o veste bună, când am fost în permisie, spuse Treherne pe neaşteptate. A murit soţul iubitei mele.

(Chicoti prin întuneric.) După toate probabilităţile, era beat criţă şi a fost călcat de o maşină blindată!

Râseră amândoi, ca nişte şcolari, iar apoi Howard rămase cu privirea aţintită la secund, ştiind că aveau să înnebunească; altă explicaţie nu găsea.

— Acum, o să vă căsătoriţi?

— Nu sunt sigur, domnule. Soţia m-a părăsit. Va trebui să rezolv chestiunea pe cale legală, când o să-mi găsesc timp. Apoi adăugă repezit: Dacă ticălosul acela ar mai fi atins-o o dată, l-aş fi ucis cu mâna mea!

Howard îşi aminti propriile-i vorbe spuse Celiei în restaurant.

— Pesemne că se ia.

Îşi lăsă capul pe braţe şi simţi cum nevoia de somn îi întuneca mintea. Ştia însă că, dacă ar ceda ispitei, visul terifiant îl aştepta să-şi bată joc de el şi să-l tortureze.

De aceea, spuse:

— Vezi dacă poţi găsi ceva fierbinte de băut. O să avem parte de o noapte lungă.

Încercând să se ferească de ploaia care bătea pieziş pe puntea de comandă, Howard îşi încheie până sus haina impermeabilă. Picăturile erau grele şi surprinzător de reci, ca un memento, dacă ar mai fi fost nevoie, că toamna şi iarna soseau devreme pe Atlanticul de Vest. Observatorii fuseseră schimbaţi din nou, pentru ca simţurile să nu le amorţească din cauza mişcărilor aproape regulate de afundare ale navei, devenind astfel neatenţi şi putând să scape ceva. Ticăitul monoton al hidrolocatorului, hârşâitul întâmplător al tălpilor vreunui membru al echipei de tunari B de sub puntea de comandă, toate stăteau ca dovadă a stării de alertă. Chiar dacă vreunul sau altul dintre convoaie ar fi intrat în luptă, acest lucru era prea departe pentru a se simţi îngrijoraţi. În acelaşi timp, întregul echipaj de pe *Gladiator* trebuia să fie conştient că fiecare rotaţie a elicelor îl îndepărta tot mai mult de posibilitatea de a primi ajutor.

Privind prin ecranul de protecţie, Howard văzu apa bolborosind pe lângă bordul navei. Dincolo de valurile prova, răsucite ca nişte mustăţi, cele mai apropiate concavităţi ale valurilor abia erau sugerate, defilând prin dreptul lui cu unduiri uleioase.

Treherne se afla din nou alături de el, parcă încercând să se asigure că nu uitase nimic.

— Secund, vom rămâne la posturile de apărare, spuse Howard, dar vreau ca ambele carturi să stea pe puntea de comandă, iar corpul navei să fie etanş ca o cutie de sardele. L-am anunţat pe tunar că-l scutesc de cart – doresc însă ca la postul lui de control să se afle un om pentru cazul în care am avea nevoie de vreun obuz sau de ceva mai puternic. Mai ştie că armele cu bătaie scurtă vor rămâne închise. (Îşi şterse faţa cu un prosop, dar şi acesta era umed.) Asta ne va da de furcă în privinţa vizibilităţii.

— Le-am transmis ordine celor de la radar şi hidrolocator, domnule. (Treherne ezită, de parcă nu voia să continue.) Trebuie să ne aşteptăm la tot ce poate fi mai rău, domnule.

— Da, rosti el încet, cu vocea aproape pierdută în fâşâitul apei şi în bura marină, un vechi inamic al marinarilor. Îmi dau seama de asta. Dar Marrack oricum n-ar mai transmite nimic prin radio. Dacă ar mai fi vreun submarin prin zonă – şi trebuie să ne gândim la aşa ceva –, ar putea recepţiona semnalele.

Îl auzi pe ofiţerul stagiar izbucnind într-un acces de tuse nervoasă. I se întâmpla des, iar starea lui se înrăutăţise după pierderea navelor *Ganymede* şi *Mediator*. Discutase cu Moffatt despre asta şi, furios, doctorul spusese: „Domnule, sper să nu vă supere părerea mea. Trimiţând un puşti ca el înapoi pe mare, după ce abia şi-a pierdut nava, cei de la spital au fost cu siguranţă surzi şi orbi – băiatul e cu nervii la pământ.“

Howard strigă spre cealaltă parte a punţii de comandă:

— Practicant, vino aici!

Ross păşi cu precauţie pe puntea umedă şi alunecoasă, şi rămase tăcut în întuneric.

— Am nevoie aici de toţi ofiţerii cu experienţă. L-am trimis pe domnul Ayres jos, la pupă, împreună cu oamenii boţmanului. Du-te acolo să-i ajuţi.

Îşi mută privirea de la tânăr şi gândul îi fugi la corvetă. Dacă vremea se înrăutăţea, probabil că nici nu voi reuşi să-i găsească decât cu sprijinul unui avion de recunoaştere.

— A, Ross… Consider că vei avea nevoie de odihnă la ţărm. Ai trecut prin multe necazuri.

Treherne îşi aruncă în gură o bucată de ciocolată şi se minună că Howard era în stare să se gândească la ceva atât de greu de

depistat.

Ofiţerul practicant clătină din cap.

— Domnule, prefer să rămân aici. Văzând că Howard nu-i răspunde, tânărul adăugă cu reţinere: Ştiţi ce vor spune, domnule. S-ar putea să fiu debarcat.

Howard simţi disperarea lui. *La fel şi ceilalţi*, gândi el. *Dacă nu sunt atent, îmi va veni şi mie rândul*.

— Bine, vom vedea. Acum, du-te şi ajută-l pe Ayres.

Îl auzi coborând cu precauţie scara, cuprins de un nou acces de tuse. Câţi ani avea – optsprezece? Semăna cu unul dintre oamenii care participaseră la Marele Război, pe care Howard îl văzuse când era copil. Încă traumatizat de bombardamente, retrăind iadul pe care i-l descrisese, uneori, domnul Mills.

Se întrebă cum mergea reconstrucţia casei din Hampshire. Asta îi oferea domnului Mills prilejul de a organiza munca; o ocupaţie de care avea mare nevoie, mai ales de când Guvernatorul pierise.

Fratele lui Howard nu manifestase nici un interes. Avea deja casa lui, deşi numai Dumnezeu ştie cât plătea pentru o locuinţă atât de somptuoasă. Soţia sa, Lilian, avea însă bani şi ştia precis ce voia pentru Robert şi pentru propriul ei viitor.

Picăturile de ploaie şiroiau pe haina impermeabilă şi pe faţă, dându-i o senzaţie de arsură. *Viitorul* – cum puteai şti ce-ţi rezerva el?

— Ce oră e?

— Cinci treizeci, domnule, răspunse Rooke.

Vocea îi trăda nefericirea, de parcă s-ar fi gândit că, dacă nu reuşeau să descopere epava, toată vina avea să cadă în spinarea lui.

Treherne îşi curăţă dinţii de ciocolată. De obicei, punea deoparte raţia de dulciuri pentru Joyce, dar, de data asta, avea nevoie de energia care se spune că o dă ciocolata. Joyce… Suportase bine telegrama trimisă de Ministerul Apărării. Aceasta fusese urmată de o scrisoare din partea comandantului pe care îl avusese soţul ei. Cu siguranţă că omul fusese beat când o scrisese, socoti el. Făcuse din moartea brutei o tragedie naţională.

— Ar trebui să se lumineze curând, spuse el.

— Convinge-mă de asta.

Treherne îşi strânse gulerul în jurul gâtului, dar simţi şiroaie

de apă strecurându-se de-a lungul şirei spinării.

— Păi, se zice că…

— Radarul! Către puntea de comandă!

— Puntea!

— Recepţionăm un semnal slab la doi-şase-zero, la circa doisprezece kilometri. Omul tăcu, de parcă, neauzit, ar fi izbucnit în sudalme. Iertaţi-mă, domnule. Cred că l-am pierdut din nou.

Treherne urmărea repetitorul radar.

— Nimic.

— Ce părere ai, Lyons? întrebă Howard.

În felul acesta, arunca răspunderea asupra omului, însă îl cunoştea bine. Era un marinar care ştia să aprecieze o asemenea dovadă de încredere.

— Un vas mic, domnule. Pare să nu se deplaseze.

Howard se răsuci, simţind un fior.

— L-am găsit! Se îndreptă către compas. Tribord zece grade-cârma dreaptă-drept înainte!

— Am înţeles, domnule, răspunse Sweeney, care se afla la post, fără să fi fost cartul lui. Înainte la doi-şase-şase.

— Cârma la doi-şase-zero. Pipăi în căutarea telefonului de legătură cu camera motoarelor.

— Mecanicul-şef? Aici, căpitanul.

Încercă să străpungă întunericul, dar cu ochiul minţii îl vedea aievea pe Evan Price, aflat în pântecele navei, undeva sub linia de plutire, printre angrenajele ce trepidau nebuneşte, în arşiţa tropicală plină de abur.

— Cred că am găsit-o. Dar aş vrea să reduci viteza la jumătate. Viteză maximă, sau opreşti complet motoarele dacă îţi ordon eu, ai înţeles?

I se păru că-l aude pe Price chicotind.

— Nu asta vrea întotdeauna puntea de comandă, domnule?

Treherne îl urmări deplasându-se neliniştit încoace şi încolo şi-l auzi spunând:

— Comunică-i ofiţerului tunar ce se întâmplă.

Howard avea o comportare neobişnuită. O iritare care, dacă nu se înşela cumva, reuşea mai întotdeauna să şi-o ascundă. Cu o singură excepţie. Treherne şterse lentilele binoclului; amintirea aceea îl tulbura de fiecare dată. Era ca şi cum ar fi împărtăşit un secret foarte bine ascuns.

Pe punte apăru Bizley.

— M-am prezentat, domnule.

Howard nu se întoarse spre el.

— Da, te vreau aici, lângă mine. Preia cârma. O să te instruiască pilotul.

Howard se răsuci apoi către Treherne şi rămase surprins văzându-i simultan chipul bărbos şi cascheta mototolită pe care o purta întotdeauna când era de cart. Acum avea altă emblemă, dar Howard ştia că aceasta aparţinea unei caschete de pe vremea când servise în marina comercială. Pesemne, era un talisman.

— Zorile, în sfârşit!

Era mai curând o lumină cenuşie şi tulbure, dincolo de care oceanul şi orizontul se contopeau, deocamdată.

— Mă-ntreb dacă le mai funcţionează radarul, spuse Howard.

Treherne nu-i răspunse. Punctul de pe cadranul radar putea fi orice altceva. Ori puteau fi morţi cu toţii.

— Am fost îmbarcat pe corvete din aceeaşi clasă, domnule, interveni sublocotenentul Rooke. Radarele s-au dovedit mereu foarte sigure.

— Mulţumesc.

Howard alungă din minte gândurile negre. Poate că fusese distrus de explozie. Orice era posibil.

Treherne se trase de barbă în timp ce-l asculta pe operatorul radar raportând că nu survenise nici o schimbare, cu excepţia faptului că distanţa scăzuse la zece kilometri.

— Încet înainte, ordonă Howard.

Imediat după comandă, legănarea păru să devină mai violentă, vibraţia echipamentelor neasigurate şi zdrăngănitul cănilor din metal adăugându-se celorlalte zgomote de pe navă.

— Şaptezeci de rotaţii, domnule.

— Am putea lansa o rachetă de semnalizare, sugeră Treherne. Atunci am şti cu precizie.

De ce încetiniseră? Prelungeau starea de incertitudine, sporind primejdia, dacă mai existau supravieţuitori acolo, la cinci mile de prova întunecată a navei *Gladiator*...

Howard se întoarse cu faţa spre el, iar Treherne rămase împietrit de fixitatea privirii acestuia.

— Ce s-a întâmplat, domnule? Vă pot ajuta cu ceva?

Trăgându-l pe Treherne spre colţul dinspre babord al punţii de

comandă, Howard îl atinse pe un observator care rămăsese încremenit.

— Gordon, o să mă crezi nebun!

Treherne aşteptă, ţinându-şi respiraţia. Observase că Howard i se adresase deseori pe numele mic, iar asta chiar pe punte, în faţa altora. Îi făcuse plăcere, dar nu în aceste momente. Se petrecea ceva deosebit de grav.

— Spuneţi-mi, domnule.

Howard îşi coborî vocea, simţind un nod în stomac, din cauza mişcărilor extrem de bruşte. Sau era presentimentul acela?

— Cred că acolo ne pândeşte un submarin.

Treherne simţi picăturile de apă de pe spinare transformându-se în gheaţă. I se făcu teamă să vorbească.

— E în submersie, altfel, Lyons l-ar fi detectat deja. Gândurile îi alergau cu viteza fulgerului. Ordonă-le celor de la hidrolocator să nu mai caute.

Îşi scoase cascheta şi îşi trecu agitat degetele prin păr. *Ce-o fi cu mine?*

Ori era un fel de instinct evoluat, după ce trăise atâta vreme în preajma pericolelor, încât putea simţi submarinul, pândind în adânc precum un rechin, aşteptând vreun salvator sosit în ajutorul corvetei? Ca să aibă două trofee, în loc de unul.

— Ordonă-i lui Ayres să pregătească două serii de bombe de adâncime, secund. Vocea îi redevenise precisă şi poruncitoare. Şi momeli magnetice. Adăugă apoi cu o vehemenţă neaşteptată: O să-l dobor eu pe ticălosul ăsta!

Unul dintre semnalizatori îl întrebă pe şeful său:

— *Ce ticălos*, domnule?

— Să mă bată Dumnezeu dacă ştiu, fiule.

Din portavocea artileriei se auzi:

— Nu avem nici o ţintă, domnule.

Urmă comunicarea de la radar:

— Distanţa opt sute de metri, domnule.

— *O navă*, domnule! La tribord!

Zorile răzbăteau prin norii groşi, luminând porţiuni mici, care sclipeau pe suprafaţa oceanului. Howard îşi fixă coatele pe oţelul ud şi plimbă binoclul foarte încet, de-a lungul navei îndepărtate.

— Corvetă! Ea este! rosti Treherne cu glas gutural.

Howard manevră cu mare grijă binoclul, examinând imaginea

minusculă, care creştea în intensitate şi dispărea, după cum se plimbau norii pe deasupra ei.

Avea prova căzută în apă şi era de mirare că peretele etanş nu se prăbuşise cu totul. Nu se observa nici o urmă de fum, ci doar un ruliu slab, produs de mişcarea navei printre adânciturile valurilor.

— La ce vă gândiţi acum, domnule? întrebă Treherne încet.

— Trebuie să ne fi zărit.

Parcă vedea cu ochiul minţii. Disperarea făcea loc speranţei. Nu mai erau singuri. Şi o navă pe care o ştiau bine sosea pentru a-i salva. Howard clătină din cap, ca şi cum s-ar fi certat cu cineva pe care nu-l vedea decât el însuşi.

— Semnalizează către navă! Comunică-le numărul nostru.

— Parcă-s orbi! spuse Bizley, nemulţumit, amintindu-şi brusc de ascuţimea limbii lui Marrack.

Lampa de semnalizare clănţăni parcă asurzitor pentru cei de pe puntea de comandă, care priveau silueta minusculă a corvetei, temându-se ca nu cumva să le scape ceva.

Semnalizatorul-şef îşi umezi buzele cu limba.

— În sfârşit! spuse el. Urmări clipitul rar al luminii de semnalizare de pe *Tacitus* şi apoi exclamă: *Ţintă la trei-trei-zero!* Îşi înghiţi nodul din gât şi îl fixă pe Howard. Mai e ceva: *Dumnezeu să vă aibă în pază!*

Howard se azvârli în faţă şi strigă în portavoce:

— Cu toată viteza înainte! Cârma la trei-unu-zero! (Aruncă o privire spre Treherne, timp în care clopotele de alarmă dăngăneau înnebunitor.) Lansează atacul! Transmite către hidrolocator şi dă ordin să…

Bubuitura exploziei îi asurzi şi, când Howard făcu un salt să ajungă pe un grătar ca să aibă un câmp vizual mai bun, văzu cascadele de apă căzând încet-încet, ca o cortină la sfârşitul spectacolului, iar suprafaţa oceanului marcată de mii de fragmente ce se prăbuşeau.

— Hidrolocatorul raportează că nu a depistat nimic, domnule.

— Ordonă-le să continue căutarea!

Simţi apa fierbând la trecerea navei, însă nu avea ochi decât pentru vârtejul tot mai mare de motorină şi alte resturi. Marrack ştiuse că submarinul se afla în apropiere şi încercase să-l prevină, cu toate că fusese conştient de preţul pe care urma să-l

plătească. *Dumnezeu să vă aibă în pază!* Parcă i-ar fi auzit şi vocea.

Gladiator descrise două cercuri mari, dar nu reuşiră să depisteze nici un semnal. Comandantul submarinului folosise tubul de la pupă pentru ultima lovitură; dar, oricum, nu descoperiră nimic. Când reveniră la locul în care nava lui Marrack se scufundase, nu găsiră decât doi supravieţuitori. Marrack sigur îşi adunase tot echipajul pe punte, departe de secţiunea provă, care se afundase. Acesta nu mai era război. Era de-a dreptul crimă. O navă sfărâmată, ca o capră legată de un copac ca să atragă tigrul.

La amiază, îi găsi un bombardier uriaş de tip Liberator, împreună cu care continuară căutarea. Dar fără nici un rezultat.

Howard se sui pe scaun, iar curând nava începu să reducă viteza. Una era să mori, dar cu totul altceva să faci gestul despre care Marrack ştiuse că avea să răpească echipajului său şi ultima şansă de supravieţuire. Altfel, *Gladiator* s-ar fi aflat acum pe fundul oceanului.

Începu să tremure violent şi descoperi că nu reuşea să se înfrâneze.

Treherne se apropie de el în aceeaşi clipă în care doctorul apărea pe punte.

— *Ei bine?* (Îl văzu pe Moffatt aruncând o privire spre căpitan, însă clătină furios din cap.) Nu te deranja, doctore!

Moffatt rămase cu privirea spre oceanul care se lumina.

— Unul dintre supravieţuitori e semnalizator. Un copil.

Treherne se uită la semnalizatorii de pe punte, încă în stare de şoc şi căutând unii spre alţii, de parcă nu s-ar fi cunoscut.

— Nu sunt toţi aşa? spuse el, adânc tulburat.

Howard păru să renască din propria-i disperare.

— Un semnalizator? A vorbit?

Trebuie să fi fost acolo, pe puntea de comandă, alături de Marrack. Stegarii, cum erau ei porecliţi, vedeau de toate.

— Încercau să revină la convoi, după ce conduseseră portavionul escortei în afara pericolului, spuse Moffatt. Apoi, după explozie, submarinul a ieşit la suprafaţă şi a deschis focul cu tunul de punte. Corveta a rămas fără radiotelegraf şi abia a reuşit să se menţină în stare de plutire. Pesemne că germanii au priceput, ori au detectat semnalul SOS... şi s-au retras, rămânând la pândă.

După prima torpilă, au fost o mulţime de răniţi. Acum au murit cu toţii.

— Ce altceva a mai spus? întrebă Howard, ştiind că trebuie să fie mai mult.

Moffatt oftă.

— Când a văzut semnalizarea noastră, căpitanul a strigat: „E fosta mea navă! Eram sigur că aşa se va întâmpla!“ (Îl urmări pe Howard, neştiind dacă să continue sau să se oprească.) Apoi i-a zis semnalizatorului să ne răspundă – şeful lui era rănit. „Am făcut-o pentru noi toţi“, a mai adăugat el. Se poate să mai fi spus şi altceva, dar băiatul nu-şi aminteşte – a ajuns în apă, supt de vârtej, şi atunci şi-a revenit. Nu mai are habar de explozie.

— Aşa se întâmplă de cele mai multe ori, remarcă Treherne, încercând să alunge starea de încordare.

— Treceţi pe cursul şi viteza necesare pentru a ne alătura grupului, ordonă Howard. Se răsuci pe scaun şi adăugă: N-am păţit nimic, doctore, încă nu-s pregătit să dau ochii cu oamenii în halate albe.

Îşi concentra privirea, dar nu mai avea ce să vadă. Nici măcar un firicel de fum.

— Semnalizator-şef, notează şi transmite radiotelegrafiştilor. *Către Amiralitate, contacte repetate pe Rutele de Vest. Tacitus scufundat de o a doua torpilă. Nu am depistat submarinul. Doi supravieţuitori*. Obţine numele lor înainte de a transmite mesajul.

— Doar unul, domnule, spuse Moffatt sec. Al doilea a murit.

Îl auzi pe Rooke vorbind în portavoce:

— Cârma zero-nouă-zero. Rotaţiile la o sută zece.

Apoi răsună vocea gravă a lui Sweeney:

— Confirm o sută zece, domnule.

Howard urmări semicercul siajului lăsat de *Gladiator* după ce luase noul curs.

Când ridică din nou privirea de la ocean, Moffatt dispăruse.

— Gordon, dă-le de mâncare oamenilor. Fă un tur pe navă. Ştii care-i treaba ta.

Treherne se pregăti să plece, dar ceva îl îndemnă să se întoarcă spre scaunul înalt.

Howard îl privi lung şi în ochi îi apărură lacrimi când spuse:

— *Am făcut-o pentru noi toţi*. Cumplit lucru să-ţi aminteşti de cineva în felul acesta, nu crezi?

Treherne îşi pipăi haina impermeabilă şi spuse gutural:

— Ne-aţi salvat pe *toţi* – şi, dacă-mi iertaţi îndrăzneala, domnule, bine ar fi să nu uitaţi asta!

Howard înclină rar din cap.

— Mulţumesc.

Îl măsură vreo câteva secunde, de parcă ar fi căutat să descopere un lucru – şi, probabil, îl găsi.

— O să vorbesc eu cu băieţii imediat, adăugă el, rămânând cu ochii lipiţi de ocean. Dar acum aş avea nevoie de…

— Ştiu.

Treherne se retrase cu spatele. Niciodată nu vorbise astfel cu un căpitan. Nu-şi revenea. Ca şi în precedenta ocazie – Howard *ştiuse*. Majoritatea căpitanilor s-ar fi repezit orbeşte în ajutor, neavând ochi decât pentru nava torpilată. Ar fi putut să însemne sfârşitul tuturor. I se adresă cu asprime lui Bizley:

— Ai grijă să nu-l deranjeze nimeni pe Bătrân, ai înţeles?

Locotenentul se uită la el calm.

— S-a întâmplat ceva, secund?

Treherne aruncă o privire spre silueta îmbrăcată în haină impermeabilă care se rezema de balustradă şi coborî vocea.

— Ţine mint*e, flăcăiaşule*, dacă n-ar fi fost el, în clipele astea ai fi fost bucăţi. Observă spaima apărută brusc pe chipul lui Bizley. Aşa că bagă asta la cap şi nu uita!

Seara, când intră în careul ofiţerilor, scuturându-şi hainele ude, ca un câine mare, Treherne îl găsi pe locotenentul-doctor Moffatt aşezat comod.

— Mă gândeam la stagiarul nostru, secund. Ar putea depăşi situaţia fără să fie lăsat la ţărm. Ridică privirea din revista pe care o avea în faţă. Ce s-a întâmplat?

— Doctore, poţi să-l ştergi pe stagiarul Ross de pe listă. (Aruncă o privire cruntă către oficiu.) Aş putea să iau o picătură chiar acum? Necazul e că n-o să-mi vină să mă opresc şi mai sunt trei zile de marş până la gara Liverpool. (Se aşează greoi.) Doctore, am cotrobăit toată nava. Nu e la bord. Remarcă uimirea împietrită de pe faţa lui Moffatt şi continuă repede: În orice caz, avem ordin să ne alăturăm grupului până în zori.

— L-ai anunţat pe căpitan?

— Tocmai mă pregătesc să-i comunic.

Rămase cu privirea aţintită la perete, de parcă ar fi putut

vedea prin el puntea de comandă. Asta-i mai trebuia!

— De ce a făcut-o? Chiar sinucidere? Moffatt frunzări prin minte toate cărţile medicale pe care le studiase. S-a temut să înfrunte situaţia?

Un val se sparse pe puntea cabinelor şi mătură podeaua ca un torent zgomotos.

— Auzi, doctore? Şi-a pierdut voinţa de a mai duce o astfel de luptă!

Ieşi valvârtej pe uşa pe care o trânti în urmă şi îşi aduse aminte brusc de vorbele lui Howard. Cumplit lucru să-ţi aminteşti de cineva în felul acesta.

Rudele apropiate au fost anunţate.

6

Nouă zile

David Howard îşi ridică gulerul paltonului şi ieşi cu paşi nesiguri din clădirea staţiei de cale ferată. Trenul fusese neîncălzit şi avusese impresia că i-a trebuit o zi întreagă pentru a parcurge cele şaizeci de mile spre nord de Liverpool.

Se lăsase întunericul şi împrejurimile îi rămâneau străine, iar aerul avea un iz greu, care venea, bănui el, de la lacul întins.

Îşi pierduse simţul orientării în spaţiu, lucru deloc surprinzător, şi fiecare muşchi părea să fi declanşat propria-i mişcare de protest. Acum, când se afla aici, nu era nicidecum sigur că proceda bine; pesemne că ea sugerase acest loc, fiindcă îi era milă de el, şi nu din alt motiv.

Îşi aduse aminte de întâlnirea cu căpitanul Vickers, la revenirea grupului din misiune, de gravitatea severă din tonul acestuia, ceea ce era un aspect nou pentru Howard: „David, nu poţi duce povara tuturor. Evident că asta te afectează, dar eu nu-mi pot permite să am sub comanda mea o verigă slabă. Eşti cel mai bun comandant al meu, rezultatele tale nu le egalează nimeni, şi n-o să fac un secret din faptul că am sugerat să urci

ierarhic, devenind ofiţer superior, chiar dacă războiul se va termina înainte ca tu să confirmi încrederea. Adevărul este, David, că astfel de lucruri se *întâmplă*. Data viitoare, poate fi oricare dintre noi – şi ştii foarte bine acest lucru!“.

Gândurile lui Howard o luaseră razna, către cântecul pe care îl auzise murmurat de un marinar mai mult către sine: *Da’s aici azi - mâine, mai ştii?!*

„Am înţeles, domnule. N-o să vă dezamăgesc“, răspunsese el. „Pe asta mă şi bazez.“

Oare Vickers înţelesese cu adevărat, ori avea să insiste asupra unui transfer sau, mai rău, asupra unui post pe uscat? Încă un veteran suferind de depresie nervoasă care să se dea mare în faţa recruţilor.

„Aveam de gând să sugerez o permisie mai lungă şi să pun un alt comandant în locul tău“, continuase Vickers, netulburat. Ridicase deja mâna ca să stăvilească orice încercare de protest. „*Temporar*. Ştiam că nu agreezi prea mult ideea asta, aşa-i?“ „E nava mea, domnule.“ Rămăsese el însuşi surprins de disperarea din propriul lui glas. „Nu vreau s-o părăsesc chiar aşa.“ Vickers dăduse aprobator din cap, aprinzându-şi iar pipa. „Pricep. Şi eu am fost la fel, cândva. Ca să fiu cinstit, *Kinsale* urmează să intre în reparaţii pentru curăţirea cazanelor şi verificarea radarului, am discutat deja asta cu şeful de Stat major.“ Prin fumul de pipă, ochii lui îl fulgeraseră pe Howard. „Ai avea încredere ca propriul tău căpitan să-ţi ţină locul vreme de zece zile?“ Howard îşi dăduse seama, în aceeaşi clipă, că sugestia nu presupunea alternativa ca el să fie lăsat la comandă. „Pe de altă parte, poate că le-ar prinde bine oamenilor tăi să se simtă cu o treaptă mai sus, o vreme.“

Prin urmare, situaţia fusese pecetluită.

Îi telefonase Celiei din şantierul naval şi rămăsese uimit când ea adusese vorba despre căsuţa de ţară, aflată în proprietatea vărului prietenei ei. Îi spusese totul pe nerăsuflate, şi încă pe o linie telefonică plină de paraziţi. Îi lăsase puţin timp să comenteze, fiindcă se arătase foarte dornică să discute despre raţiile de hrană, destinaţie şi modul în care se putea ajunge acolo. Încheiase spunând: „Vreau tare mult să te văd. Aproape că m-am îmbolnăvit, gândindu-mă la tine. Şi nu-ţi face probleme de nici un fel – doar vino la căsuţa aceea. O să fiu acolo, te aştept.“ Voise să protesteze, să-i amintească de ceea ce ar putea crede şi spune

lumea. Pesemne că îi ghicise gândurile. „Ascultă, David, nu-mi pasă de nimeni. Vreau doar să fim împreună, departe de toate…“ O auzise cum se controlase: „De fiecare zi care trece“.

Asta se întâmplase în acele clipe. Poate că acum nu mai era atât de convinsă.

În parcare, se zăriră două faruri de automobil semimascate şi din întuneric apăru un automobil vechi, tip Wolseley. Dinăuntru coborî un individ foarte înalt, cu o haină largă de ploaie, care îi strânse mâna.

— Mă numesc Major, Tony Major. Vara mea mi-a spus să încălzesc puţin căsuţa pentru sosirea dumneavoastră. Aşează în portbagaj valiza grea a lui Howard, apoi masca de gaze şi adăugă: E cam răcoare pentru luna octombrie, dar o să vă simţiţi bine. Am folosit şi eu casa, mai ales vara. Se întoarse şi, profitând de lumina slabă a farurilor, îl privi pe Howard. Bine aţi venit la Windermere!

Howard se întrebă câţi alţii ştiau de aventura asta. Coate date discret şi semne făcute cu ochiul. Se aşează pe banchetă şi, când trecu pe lângă ei un automobil militar, în lumina farurilor lui remarcă un bilet lipit pe parbrizul maşinii Wolseley: *Doctor*. Asta explica măcar cum făcea individul rost de benzină. În cel mai rău caz, totul putea să fie o stratagemă, în cadrul căreia Celia era folosită ca o momeală nevinovată.

— Nu-i departe. E puţin mai retrasă faţă de drumurile circulate. De unde eşti… David?

— Hampshire.

Bărbatul surâse larg.

— De-acolo se trag mai toţi marinarii. Trebuia să-mi dau seama.

Howard urmări siluetele copacilor defilând prin întuneric, Nu era un drum pentru orice şofer amator.

— Ai fost pe mare în ultimul timp?

Howard încercă să se calmeze. Prin urmare, verişoara lui nu-i spusese prea multe.

— Da. În general, în escorta convoaielor, răspunse el.

Nu voia să fie atras într-o conversaţie pe această temă, însă îşi dădea seama că bărbatul nu încerca decât să fie prietenos. De aceea îl întrebă:

— Deci, eşti doctor?

— Deocamdată, sunt *doctorul*. Ceilalţi sunt fie în armată, fie lucrează în spitale. Mie-mi convine. Nu am prea mult timp să gândesc. (Trase pe stânga şi opri brusc, motorul continuând să toarcă în beznă.) Fratele meu a fost doborât deasupra Germaniei, iar acum fiul meu abia aşteaptă să se înroleze, după cum zice el, *înainte de încheierea războiului*.

Se întoarse şi-l privi pe Howard, dar faţa îi rămase ascunsă în umbră.

— Spune-mi ceva, continuă el. Merită tot efortul ăsta? O să câştigăm?

Howard se sili să zâmbească, dar îşi aduse aminte de singurul supravieţuitor de pe nava lui Marrack, cel pe care Moffatt îl descrisese drept un copil.

— Trebuie.

Coborî fereastra şi simţi aerul umed mângâindu-i faţa. Nu semăna cu atingerea aspră a Atlanticului de Nord, cu aroma de sare şi motorină; era o briză blândă, proaspătă. Nici nu era de mirare că doctorul iubea aceste locuri.

— Altfel, s-ar termina cu toate astea. Nu vor mai fi niciodată ca înainte, dar măcar vor rămâne *ale noastre*.

Tovarăşul lui de călătorie băgă în viteză şi intră din nou pe drum; acesta devenise mai îngust decât cel din Hampshire, unde bombele căzuseră urlând.

În cele din urmă, doctorul spuse:

— Dacă ai nevoie de ceva, numărul meu e lângă telefon. Înţeleg că amândoi aţi avut multe de îndurat. Scutură din cap. Nu ţin să devin sâcâitor, dar sunt gata să vă sar în ajutor, în caz de nevoie.

— Mulţumesc. Îmi pare rău dacă ţi-am dat impresia că sunt puţin cam dificil.

Îşi aminti comportarea lui Treherne de pe puntea de comandă, după ce nava lui Marrack se mistuise în adâncuri. *Bine ar fi să nu uitaţi asta!* Se mira în sinea lui cum o să se împace el cu Vickers.

— Am ajuns. Atenţie la bălţoace! Lacul e acolo. Se poate vedea ziua.

Rămaseră alături, privind silueta pătrăţoasă a casei. Curând avea să răsară luna, iar lui Howard i se păru că vede fum ridicându-se din coşul nu foarte înalt.

Apoi, doctorul îi întinse mâna.

— Nu vă pot împrumuta maşina, dar în magazie sunt câteva biciclete vechi.

Howard urmări automobilul îndepărtându-se, după care se întoarse şi păşi încet către uşa principală.

Aceasta se deschise înainte de-a ajunge în faţa ei şi, în clipa următoare, o avea pe Celia în braţe, simţindu-i părul apăsat de obrazul său. Apoi, ea îl luă de mână şi-l ajută să care geamantanul.

Făcuse în cămin un foc straşnic de buşteni, iar încăperea devenise primitoare, parcă satisfăcută de sine, judecând după felul în care dansau şi licăreau umbrele.

Howard îşi scoase paltonul şi îşi azvârli cascheta pe un scaun.

— Lasă-mă să te admir.

Celia era îmbrăcată cu un pulover alb pe gât şi cu o pereche de pantaloni marinăreşti largi. El o prinse din nou în braţe şi se sărutară abia acum.

— N-am crezut niciodată că mi se poate întâmpla aşa ceva. O să descopăr, probabil, că totul nu-i decât un vis.

Ea îl ciupi delicat de braţ şi exclamă:

— Vezi? Sunt în carne şi oase!

Avea ochii foarte strălucitori, obrajii îmbujoraţi, iar asta nu doar de la foc. Howard mai remarcă faptul că Celia purta inelul de căsătorie. Ea observă privirea lui şi îl scoase de pe deget – *ca un copil ce se ştie vinovat*, gândi el. Dar în vocea acesteia nimic nu păru copilăresc atunci când îl măsură şi spuse:

— L-am împrumutat. Nu e de la el. Numai că am făcut nişte cumpărături, şi unii dintre oamenii de-aici sunt mai... ştii tu... Îl strânse din nou în braţe, de astă dată fără a-l mai privi. Suntem singuri aici. Acesta va fi cuibul nostru vreme de...

— Nouă zile încheiate.

Încercă să nu se gândească la *Gladiator*, care avea să plece din port fără el. Cu Vickers stând pe scaunul lui – bătrânul căpitan de distrugătoare. Probabil că o să se bucure de fiecare clipă, îşi închipui el; Vickers nu făcea un secret din faptul că socotea distrugătoarele moderne drept o adunătură de jucării sofisticate.

Celia îl conduse la masă; până şi aceasta fusese decorată cu frunze de ferigă.

— Vin la gheaţă – şampanie, de fapt... Sesizând aerul de neîncredere de pe faţa lui, adăugă: Uneori, merită să fii fată de

amiral!

Se îmbrăţişară din nou, nesigur, de parcă nu ar fi ştiut ce se întâmpla cu ei.

— Poţi face baie, spuse ea încet. Seamănă puţin cu o caricatură de Heath Robinson [1], dar funcţionează – apoi lasă uniforma şi-ţi voi oferi o masă de neuitat.

Îl ţinu puţin la distanţă de un braţ şi-i zâmbi. I se frângea inima, văzându-i expresia de pe chip, care aducea a recunoştinţă. Apoi spuse:

— Nu-ţi mai face griji din pricina mea şi gândeşte-te la tine. Am zis că îţi aduc ghinion, dar n-aş mai vrea să trec prin aşa ceva… încă nu sunt sigură că voi reuşi să…

Howard îi puse uşor palma peste gură.

— Nu, Celia. Te iubesc. *Te vreau*, numai pentru mine – indiferent ce s-ar întâmpla.

Ea încercă să se desprindă din strânsoarea lui, însă el adăugă:

— Doar să rămâi cu mine.

— Trebuie să mai pun un buştean pe foc. Aplecată lângă vatră, cu părul căzându-i pe frunte, Celia spuse încet: Vezi tu, David, gândul mi-a venit pe neaşteptate, în ziua aceea când totul ţi-a mers îngrozitor şi eram atât de departe unul de celălalt. *Vreau* să mă iubeşti. Nu cred că e pervers sau inutil, din cauza războiului – e vorba de ceva ce trebuie să fi ştiut încă din ziua în care te-am silit să-mi vorbeşti despre Jamie, fără să mă gândesc la ororile prin care trecuseşi.

El îngenunche în spatele Celiei şi îşi petrecu braţele în jurul taliei acesteia, urmărind amândoi jocul flăcărilor.

— Nu ştiu ce m-aş fi făcut dacă nu veneai.

Howard o mângâie şi-i simţi încordarea.

— N-o să-ţi pricinuiesc niciodată vreun rău.

Celia se ridică şi-l privi cum îşi scoate haina şi o aruncă pe alt scaun.

— Nu eşti prea ordonat, *domnule comandant*.

Privirile li se întâlniră, şi amândoi înţeleseră că nu mai exista cale de întoarcere, chiar dacă ar fi vrut.

Ea lăsă uşa întredeschisă, traversă încăperea, călcând

[1] William Heath Robinson (1872-1944) – grafician şi scenograf, cunoscut însă mai cu seamă pentru caricaturi înfăţişând maşinării şi dispozitive fantastice şi absurde (n.trad.).

desculţă şi fără nici un foşnet pe carpetele răspândite pe podea, şi intră în camera alăturată. Howard privea de la fereastră contururile bine profilate ale copacilor şi cerul scăldat în lumina sclipitoare a lunii, care părea mai alb în comparaţie cu vegetaţia.

Celia trecu încet prin dreptul mesei la care mâncaseră şi stătuseră de vorbă, fiecare încercând să-l descopere pe celălalt. Sticla de şampanie rămăsese cu fundul în sus, în frapieră, iar gheaţa pregătită de doctor se transformase de mult în apă călâie. Abia se atinseseră de mâncare; agitaţia şi nevoia unuia de celălalt se făceau vinovate de asta. Ea rămase în picioare în faţa căminului mare şi îşi întinse braţele către jarul căzut care, până de curând, fusese o masă de flăcări vii.

Îl ţinuse strâns la piept, calmându-l, după ce el plânsese. Simţise o împunsătură de gelozie până când îşi amintise că numele rostit de el, Ross, era al ofiţerului stagiar care dispăruse, nu al vreunei fete.

Asta se întâmplase, de fapt, şi în cazul lui Jamie? Războiul devenise deja prea apăsător, iar el voise să-i pună capăt, în singurul fel pe care îl ştia. O surprindea faptul că se putea gândi tocmai la asta acum, fără nici un sentiment de vinovăţie, fără altă manifestare în afara curiozităţii.

Jamie îi vorbise deseori despre fostul comandant al escadronului, un as, şi tot ce însemna acest lucru. Fusese poreclit Pariorul, din cauza riscurilor la care se expunea; de-a lungul anilor de război, doborâse avioane duşmane care, însumate, ar fi putut alcătui un escadron. Apoi, într-o zi, pe când zbura singur în iubitul lui Spitfire, fusese atacat de un Messerschmitt solitar şi se prăbuşise pe o plajă din apropiere. Când echipa de salvare sosise să recupereze epava, se descoperise că butonul de declanşare a focului era încă blocat, iar armele aveau muniţia intactă. Aşa se întâmplase? Prea multe misiuni de zbor, saţietatea după atâtea trofee individuale! La fel ca şi Pariorul, pesemne că Jamie sfârşise în modul în care se aşteptase mereu, în luptă, dar moartea să fie regizată de el însuşi.

Fără să-şi dea seama, luă un şal de pe sofa, se apropie de fereastră şi contemplă peisajul arctic. Printre copaci, reuşi să zărească până şi lumina lunii sclipind pe apele lacului.

Tresări înfiorată când auzi un lătrat strident de vulpe venind de prin desişuri şi îşi strânse mai bine şalul peste umeri.

Apoi, încercând să-şi păstreze mintea limpede, se gândi la cele ce i se întâmplaseră. Jamie se arătase întotdeauna flămând, chiar violent, simţind mai curând nevoia de a o cuceri decât de a o seduce. Îşi aduse aminte brusc de prietena ei, Jane, care afirmase de nenumărate ori că atingerea extazului era adevăratul deliciu al amorului. Dăruirea completă a celor doi unul altuia. Nici nu era de mirare că tatăl ei o socotise fluşturatică.

Celia nu trăise niciodată asemenea momente. Nici măcar în seara asta, când el o ţinuse în braţe, mângâind-o şi apoi penetrând-o. David se purtase cu blândeţe şi atenţie, aşa cum se aşteptase ea, dar simţise o uşoară durere şi atunci îşi încleştase pumnii peste umerii lui, pentru ca el să nu-şi dea seama şi să se învinuiască de ceva. Trecuse atâta vreme de când…

Îşi atinse sânii prin cămaşa de noapte, aşa cum făcuse şi el, coapsele şi pielea netedă în zona în care simţise că o mângâiase şi el, pregătind-o pentru acel moment visat şi temut, când avea să simtă pătrunderea lui. David adormise aproape imediat şi, vreme de câteva ore, ea îl ţinuse la piept, alungându-i visele rele, rugându-se ca el să nu regrete nimic atunci când o să-şi aducă aminte.

Descoperi că încă tremura, deşi nu simţea frigul la braţe şi la picioare. Parcă ar fi auzit o voce, iar nişte degete o pipăiau şi se strângeau pe braţele ei.

Se apropie de masă şi bâjbâi printre umbre în căutarea paharului de brandy, pe care îl lăsase neatins.

Tot aşa se întâmplase şi la restaurant, când îşi dorise în secret ca bătrânul chelner să le fi oferit o cameră. Atunci ar fi acceptat, indiferent ce ar fi crezut lumea sau părinţii ei, dacă ar fi ajuns să afle.

Băutura i se păru ca un foc pe limbă. Aruncă deoparte şalul şi parcă nişte mâini invizibile o îndrumară din nou înainte.

Încăperea era inundată de lumina lunii şi, pe partea cealaltă a patului, se văzu reflectată în oglinda garderobului demodat, unde uniformele lor, aruncate în grabă, stăteau alături ca nişte fugari.

Îl auzi pe David mişcându-se şi respirând mai iute, însă ea rămase cu ochii la propria-i reflectare, în timp ce, cu gesturi deliberate, îşi trase cămaşa de noapte peste cap, după care o azvârli spre un scaun.

În lumina rece, trupul ei dezgolit, sânii fermi şi frumoşi păreau

să lucească precum marmura lustruită.

— Tu eşti bărbatul pe care mi-l doresc, David. (Îngenunche pe salteaua grea din puf şi îl prinse de mână). Şi voi rămâne a ta atâta vreme cât vei dori.

Chipul lui se afla în umbră, dar îi simţi dorinţa când el întinse mâna spre ea, o atinse, după care, mângâind-o, o iubi. Mai devreme Celia rămăsese imobilă şi înspăimântată. De data asta, ştia că pasiunea pe care o simţea depăşise orice reţinere.

Rămaseră îmbrăţişaţi îndelung, iar ea îşi încolăci picioarele în jurul trupului lui, prelungind această stare cu mângâieri şi sărutări.

— Iubeşte-mă, David! exclamă ea, brusc. Fă tot ce vrei, tot ce-ai dorit vreodată...

Restul rămase nerostit, după ce o întoarse uşor pe spate.

Afară, ţipătul vulpii se pierdu în noapte.

La un milion de mile depărtare de căsuţa izolată, locotenentul Lionel Bizley îşi croi drum pe lângă doi marinari brevetaţi şi închise uşa cabinei telefonice.

Gladiator avea să ridice ancora peste mai puţin de-o oră şi, în cazul în care căpitanul ar fi descoperit cu ce se îndeletnicea el, lucrurile ar fi căpătat o întorsătură urâtă. Dar se vorbise de o permisie, de cel puţin două săptămâni, după această operaţiune, indiferent unde i-ar fi dus. Trebuia să o anunţe pe Sarah Milvain despre asta. Cu puţin noroc, ar putea locui în casa lor din Mayfair, cu condiţia ca mama ei, care părea cam bătăioasă, să îngăduie aşa ceva.

O casă în Mayfair. În mintea lui de locuitor al suburbiilor, acest lucru reprezenta ceva situat între înalta societate şi Hollywood.

Îşi revizuise deja originea, căutând să o facă mai acceptabilă pentru părinţii fetei, în special dacă s-ar fi întâmplat ca generalul să se afle de faţă. Avea să-l descrie pe tatăl său ca funcţionar la bancă, poate chiar în *City*. Oamenii erau întotdeauna impresionaţi de cuvântul „finanţe“. Dacă se gândea mai bine, era doar o glumă, având în vedere banca micuţă şi sărăcăcioasă din Horsham, unde tatăl său lucrase mai toată viaţa. Iar mama, care, fără îndoială, se fălea cu fiul ei devenit „ofiţer de-adevăratelea“, după cum se exprima ea – cu atât mai mult după ce primise medalia –, o să rămână uimită când o să-i povestească unde a

fost şi-a locuit, şi ce fată cunoscuse.

Prin geam îl văzu pe şeful de echipaj de pe *Gladiator* trecând încet către Docul Gladstone, cu un sac de corespondenţă gol pliat pe braţ. Asta îi dădu lui Bizley senzaţia de grabă agitată, şi înjură neliniştit receptorul care tremura şi zdrăngănea în strânsoarea degetelor lui.

— Hai odată, ce mama dracului!

Apoi îi auzi vocea. Era o uşurare să descopere că nu-i răspunsese mama ei, fiindcă avea prea puţin timp până la plecarea navei.

— Sunt eu! Lionel! Aruncă o ocheadă la coada ce se formase în apropierea cabinei. Nu spune nimic, Sarah, legătura ne-ar putea fi întreruptă.

Glasul ei suna îndepărtat, uimit:

— Speram să mă cauţi.

Bizley se studie în oglinjoara de sub anunţul tipărit care preciza: CUM SĂ PROCEDAŢI ÎN CAZ DE ATAC AERIAN. Un hâtru mâzgălise dedesubt: *Încercaţi să nu vă scăpaţi în pantaloni!*

— Adevărul e că o să am o permisie peste scurtă vreme. Mă-ntrebam dacă…

Pesemne că ea plecase de lângă telefon, ca să închidă vreo uşă. Roşi la gândul micului lor secret.

— Iartă-mă, Lionel, m-am întors. Îşi drese glasul. Permisie, zici? Ţi-ar prinde bine.

Nu era tocmai ceea ce aşteptase. *Bine*. Aşa ar fi spus şi maică-sa.

— S-a întâmplat ceva? Eşti bine?

— Trăgeam cu urechea după mama, preciză Sarah. E cam supărată.

— Îmi pare rău. Transmite-i toate cele bune din partea mea. Spune-i că sunt întreg. Abia *aştept* s-o întâlnesc.

— A fost pe la noi un bărbat ca să discute cu ea.

Minciuna lui părea să fi fost trecută cu vederea.

— Un bărbat? Ce bărbat?

Cineva pe care nu-l văzu bătu în geam cu o monedă, însă Bizley se uită urât, clătinând din cap.

Repetă întrebarea, iar Sarah îi răspunse:

— N-a vrut să-mi povestească, dar era o persoană oficială, sau cam aşa ceva. Eu i-am deschis. Era de la Amiralitate. Mama a fost

tare tulburată. După cât se pare, i-a pus o mulţime de întrebări despre Greg – moartea lui, chestii din astea. (În voce îi apăru un suspin.) De ce oare mai tulbură apele? A adus vorba chiar şi de Andy.

De undeva răzbătu urletul plângăreţ al unei sirene care anunţa un atac aerian. Era ciudat să creadă că venea de atât de departe, tocmai din Londra.

Bizley îşi văzu în oglindă propriii ochi, care, dintr-o dată, se dilataseră de şoc şi nelinişte.

— Poate venise pentru a închide dosarul, ştii?

Însă gândurile lui păreau să ţipe la el. *Au început să bănuiască ceva!* După atâta vreme, cineva se apucase să răscolească trecutul.

— O să te mai sun, spuse el. Trebuie să plec. Ai grijă…

— Dar, Lionel, e bine ce se întâmplă? Doar nu ne ascund nişte secrete – ai vreo idee?

Ea încă vorbea, când el aşeză încet receptorul în furcă şi ieşi din cabină, dispărând în întuneric.

Nu avea de ce să se îngrijoreze. Raportul îi fusese acceptat destul de uşor. Iar ceilalţi doi supravieţuitori ar face bine să-şi ţină gura.

Până să ajungă la pasarela navei *Gladiator*, transpiră destul de mult, de parcă ar fi alergat tot drumul.

Timonierul de serviciu şi santinela de la pasarelă îşi făceau de lucru pe lângă biroul din holul de intrare, iar Bizley strigă la ei:

— *Drepţi!* Aranjaţi-vă ţinuta, altfel vă trimit la raport în faţa secundului!

Dar nici măcar ieşirea aceasta nu-i dădu vreo satisfacţie.

Timonierul-şef îşi îndreptă cascheta şi bolborosi:

— Speram să-şi găsească moartea pe undeva, Bill.

Santinela râmji.

— Pesemne că abia a reuşit să ajungă. Chiar îmi pare rău de prostituata aia!

Apoi hohotiră amândoi.

Ajuns în cabina lui, Bizley îngenunche şi luă o sticlă de votcă din dulăpior. O primise în cursul voiajului spre Nordul Rusiei. Nu-i plăcea, dar i se spusese că mirosul nu era detectabil în respiraţie. Aruncă nişte apă din paharul pentru spălat pe dinţi şi turnă alcool până îl umplu pe jumătate.

Părea să ajute.

Nu mai fi aşa de tâmpit. Nimeni nu ştie nimic. Atinse bareta albă cu albastru de pe pieptul hainei şi mai luă o înghiţitură. *Păstrează-ţi calmul*.

Prin sistemul de amplificare, se auzi o voce poruncitoare:

— Marinarii de serviciu la posturi! Tot cartul de la babord! Prima parte la provă, a doua la pupă, fiţi pregătiţi pentru ieşirea din port!

Bizley se ridică. Acesta nu era decât începutul. Rutină şi servicii. O să le arate el tuturor!

David Howard stătea întins pe spate şi privea spre tavan. Simţi miros de lemn ars, amestecat cu un iz de şuncă. Dormise bine – o noapte lipsită de încordare şi sentimente de vinovăţie – şi se trezise cu Celia în braţe, încolăciţi unul în jurul celuilalt, şi împăcat cu lumea. Făcuseră dragoste cu îndârjire şi, uneori, într-o armonie lenevoasă, fără ca vreunul să se gândească la trecerea timpului. Le mai rămăseseră patru zile.

Uşa se deschise şi în cadrul ei apăru Celia, care îl privi. Purta partea de sus a pijamalei, şi nimic altceva, nici măcar papuci, cât pregătise micul dejun – sau poate era chiar prânzul.

— O să facem şi azi o plimbare. Se apropie de pat şi-l studie, cu o tandreţe pe care n-o mai simţise până atunci. Dar întâi mâncăm. Azi avem ouă, o raţie ce nu trebuie risipită!

El se rostogoli pe o parte şi, strecurându-şi palmele pe sub pijama, o mângâie pe fese.

— Eşti cam neruşinată. O trase spre pat. Dar eu te iubesc şi aşa.

Celia îl privi în ochi tot timpul cât el îi desfăcu nasturii bluzei. Apoi o atinse, palmele alunecându-i parcă independent de voinţa lui, pentru a explora şi a o excita. Îi făcuse multe confesiuni despre război, şi cu cât discutau mai mult, aşezaţi lângă foc, în fiecare seară după plimbare, despre aventurile lor simple, cu atât mai stăpânit devenea. Ea nu încercase să se gândească la despărţirea ce avea să urmeze. Peste câteva săptămâni, sosea Crăciunul, când Atlanticul era în plină tălăzuire. Clipele *de-acum* aveau să dureze.

— Dacă mă tot atingi pe ici-pe colo, o să uit de ouă! spuse ea.

David nu-şi mai exprimase îndoielile. Felul în care se

învinovăţea pentru că nu înţelesese din timp la ce act disperat putea să recurgă ofiţerul stagiar, cum ar fi reacţionat cu totul altfel dacă ar fi fost vorba de chinurile prietenului său Marrack. Odată, noaptea, rămăsese privind-o fix pe Celia, dar ea ştiuse că el dormea.

„Stătea acolo aşteptând să moară, şi totul din cauza mea!“ Dimineaţa, nu-şi mai amintise vorbele, iar după aceea nici nu le mai rostise.

Ea îi simţi degetele alergând peste stomac în jos şi renunţă la bătălie. Apoi rămaseră întinşi alături şi urmăriră razele soarelui traversând încăperea ca nişte lănci.

— Încă te simt, David, spuse Celia. Adânc. Cu atâta dragoste.

Howard se ridică într-un cot.

— Nu vorbim despre asta, Celia, dar e încă acolo. O mângâie pe păr şi observă că îl studia. Aş vrea să ştiu – crezi că te poţi răzgândi?

Celia îl privi intens, ochii ei devenind sclipitor de verzi în razele traversate de firicele de fum.

— În legătură cu noi?

El o strânse de mână.

— Vrei să te căsătoreşti cu mine?

— Strânge-mă, îl rugă, îngropându-şi faţa în umărul lui. E rău să doreşti pe cineva atât de mult? Să punem propriile noastre persoane mai presus de războiul ăsta nenorocit?

Howard o mângâie pe spate. N-o mai auzise vorbind atât de liber.

— Atunci, ne-am înţeles.

Îngheţară amândoi când soneria telefonului tulbură liniştea şi nemişcarea, de parcă ar fi fost o sirenă de alarmă.

Ea păşi goală până la masă şi duse receptorul la ureche, urmărind tot timpul reacţiile lui David.

— M-am gândit că tu eşti, spuse Celia. Da, o să-i transmit. Dumnezeu să te apere!

Aşeză receptorul în furcă şi îşi ridică bluza pijamalei.

— Cine a fost?

O clipă, simţi vechea şi cunoscuta spaimă.

— Mama. Îl măsură cu un aer grav. Întotdeauna trebuie să ştim una de cealaltă. În vremurile astea, se poate întâmpla orice.

— I-ai spus…– întinse mâna, simţind apropierea ei –… despre

noi?

— Cred c-a ştiut dintotdeauna, zâmbi ea, retrăgându-se din calea mâinii lui. Mai întâi, ouăle. (Îşi şterse ochii cu mâneca pijamalei.) Azi, fără plimbări. Să păstrăm lumea asta doar pentru noi doi.

7

Jocul sorţii

În ciudă ventilatoarelor puternice de la fiecare capăt al refugiilor destinate uriaşelor submarine, aerul umed mirosea acru, din cauza fumului de motorină scos de două nave ce se pregăteau să iasă în larg cu pupa înainte.

De pe puntea navei sale, Kleiber urmărea cu ochi de profesionist fumul scuipat asupra debarcaderului semănând cu un chei, ce separa submarinele. Câţiva dintre cei care se ocupaseră de parâme fură apucaţi de accese de tuse. Îl cunoştea pe celălalt comandant de submarin şi luptase alături de el mai tot războiul. Relaţia dintre ei nu depăşea acest aspect. Căpitanul de corvetă Otto Schneider era întruchiparea eroului promovat de departamentul de propagandă – ori asta, ori avea câţiva prieteni foarte buni acolo. Surâsul lui necizelat apăruse de multe ori în jurnalele de ştiri şi în cotidiane. Văzut, de obicei, fie cu câte un ofiţer superior şi plin de importanţă din rândul personalului naval, fie cu câte un membru al partidului. Castelul submarinului era împânzit de însemnele atacurilor reuşite şi de mascota vasului, un rechin care rânjea larg şi purta o cască încornorată.

După părerea lui Kleiber, omul era un lăudăros, care se repezea la ţintele cele mai neînsemnate, doar ca să-şi treacă încă o scufundare la activ. Kleiber se simţea măcinat de invidie – era capabil să recunoască şi acest lucru. Schneider doborâse şi ţinte mari, nu numai plevuşcă, şi probabil că devenise cel mai decorat căpitan de submarin în viaţă.

Înainte de a părăsi baza navală din Franţa, de exemplu, se

lăudase în legătură cu o corvetă britanică, pe nume *Tacitus*, pe care o imobilizase cu câtva timp în urmă; vorbise şi despre faptul că dăduse târcoale, după aceea, şi aşteptase o altă pradă – distrugătorul care primise misiunea de a căuta corveta. Ştia de interesul lui Kleiber privind distrugătorul britanic *Gladiator*; aproape toţi veteranii erau la curent. Râzând, Schneider îl plesnise peste spate şi-i povestise despre ghinionul pe care-l avusese, când supravieţuitorii de pe corveta torpilată şi imobilizată transmiseseră la timp un avertisment către distrugător, pentru ca acesta să lanseze atacul. Ca urmare, nava *Tacitus* fusese scufundată, iar Kleiber reuşise să vadă proaspătul desen dedesubtul tuturor celorlalte pentru a marca distrugerea ei.

Acum, când submarinul lui începuse să se deplaseze încet cu pupa înainte către port, Schneider flutura mâna spre el. Kleiber îi adresă un salut scurt şi milităros. La urma urmei, Schneider îi era superior.

Întoarcerea de acum se deosebise mult de celelalte, socoti el. Nici măcar ofiţerii din Statul major nu putuseră să-l asigure că o să găsească vreun submarin de aprovizionare la locul stabilit atunci când o să aibă nevoie de alimente şi combustibil. Primise veşti de-acasă, însă pe scrisori apăruse o altă adresă. Casa lor fusese evacuată după un raid aerian teribil, în cursul căruia majoritatea străzilor pe care le ştia de când era copil fuseseră rase de pe faţa pământului. Părinţii lui nu păţiseră nimic, însă ştirile trimise de tata erau scurte şi zgârcite în privinţa muncii lui, ca şi cum acesta s-ar fi temut că scrisoarea i-ar putea fi deschisă şi citită de vreun cenzor.

De la Willi nu se mai primise nimic, iar pe frontul rusesc sosise deja a doua iarnă. Oare cum se descurca – supravieţuise?

Prin portavoce auzi o comandă căreia îi răspunse prompt un subofiţer.

Kleiber se adresă punţii de comandă şi îşi urmări oamenii de pe puntea castelului strângând cablurile, momente în care motoarele Diesel tuşiră şi căpătară viaţă.

În luna precedentă, se petrecuse o altă întorsătură nedorită, în legătură cu care vestea fusese făcută publică la mult timp după aceea. Uriaşa navă de luptă *Tirpitz*, cea mai puternică din lume, fusese avariată grav, în urma unui atac declanşat de minisubmarine în fiordul norvegian unde se afla. Nimeni nu ştia

sau nu voia să spună cât timp aveau să dureze reparaţiile sau cât de serioase fuseseră distrugerile. În afară de renumitul crucişător de luptă *Scharnhorst*, cunoscut pentru succesele sale, *Tirpitz* rămăsese ultima dintre navele mari care putea intra în acţiune. Asta însemna că, pe viitor, convoaiele inamice către Rusia aveau să sporească numeric, fără a se mai teme de atacurile crucişătorului *Tirpitz*. Gândul îi reveni la fratele lui mai mic. Ivan o să iasă întărit după primirea atâtor arme şi ajutoare; situaţia s-ar putea deteriora din nou pe frontul acela înspăimântător, în ciuda sacrificiilor făcute de Wehrmacht.

Serviciul la submarine se dovedea cel mai primejdios din întreaga Marină, însă acesta era comandat de *Admiral* Donitz, capabil să cunoască şi să înţeleagă bine oamenii pe care îi îndruma şi îi inspira. Un luptător cu multe succese înregistrate pe submarine, în cursul Marelui Război, acesta se arăta întotdeauna pregătit să-i asculte pe comandanţi la întoarcerea din patrulare.

Bătălia Atlanticului *trebuia* câştigată, şi ambele tabere erau foarte conştiente de acest lucru. Supravieţuirea, hotărârea şi curajul valorau la fel de mult ca noile arme şi echipamente cu performanţe superioare.

Tocmai în această privinţă constatase o deosebire, când revenise la bază. Unele dintre aparatele şi componentele necesare proveneau de la Kiel şi alte şantiere navale, iar piesele de schimb fuseseră luate de pe nave prea deteriorate, pentru a mai fi reparate.

Kleiber tropăi cu cizmele îmblănite să se mai încălzească şi se gândi la ceea ce îl aştepta. Era octombrie şi se spunea că, dincolo de acest buncăr masiv, ningea. Se cerea o mare precauţie când aveau să iasă la suprafaţă, în Golful Biscaya. Orice avion înzestrat cu radar îi putea depista chiar şi prin ninsoare, în vreme ce pe ei, aceasta i-ar stânjeni serios.

Îşi aduse din nou aminte de împunsătura lui Schneider în legătură cu nava *Gladiator* şi se întrebă ce fel de om o comanda. Era posibil să fi avut mai mulţi oameni; se ştia prea bine că britanicii fuseseră atât de nepregătiţi pentru război, încât comenzile fuseseră încredinţate oricărui marinar care avea pregătirea de bază. Cu toate acestea, ar fi fost interesant de ştiut. Pe de altă parte, era furios pe sine pentru simplul fapt că îl preocupa un asemenea amănunt. Războiul nu era un joc, în nici

un caz, prilejul unei competiţii personale, aşa cum părea să gândească Schneider. Războiul trebuia purtat de maşini bine coordonate, cu o minte şi un scop bine controlate.

Mai era ceva ce-l tulbura. De astă dată, nu efectuase acea călătorie lungă pentru a-şi vedea părinţii. În schimb, îşi petrecuse mai tot timpul cu Ingrid. Nu era de naţionalitate germană, ci austriacă, asistentă medicală la spitalul militar din apropiere de Lorient. O cunoscuse când vizitase un ofiţer, frate de arme, internat acolo. Era brunetă şi, prima oară când o văzuse, avea pielea bronzată de soarele verii şi părul negru ca pana corbului; îi mărturisise că mama ei era belgiancă. La început, ori de câte ori se întâlneau întâmplător, Kleiber se simţise atras de ea, deşi îşi spunea că, lăsându-se sedus, greşea nepermis, dovedind lipsă de înţelepciune. Constatase ce păţiseră alţii – soţia în Germania, o amantă în Franţa, sau în oricare dintre numeroasele ţări unde zvastica flutura biruitoare.

Pe de altă parte, Ingrid păruse agitată în prezenţa lui, ca şi cum ar fi dus cu sine mirosul primejdiei. Dar, de astă dată, lucrurile se schimbaseră şi deveniseră intimi. Povestea continua să-l mişte. Se simţea depăşit de pasiunea ei, de abandonul deplin când făceau dragoste. Nu era vorba de iubire. Aşadar, ce altceva putea fi? Oare asta îl afecta în vreun fel în privinţa profesiunii lui? Dacă Schneider ar fi ştiut acest amănunt, în scurt timp, întreaga bază ar fi fost la curent.

După ce motoarele se stabilizaseră, castelul submarinului nu mai vibra atât de violent şi rapoartele primite de la toate sectoarele demonstrau că pregătirile pentru ieşirea în larg se încheiaseră. Dacă nu ar fi nins, pesemne că Ingrid ar fi urmărit plecarea asta. Dar ce importanţă mai avea? După plecarea lui, o să găsească pe cineva care să-i umple nopţile. Însă *conta*, şi tocmai asta îl frământa. Bazinul îngust, sânii mari şi o limbă îndrăzneaţă, care îl incitase la o nebunie nemaicunoscută de el până atunci.

Clopotele răsunară, şi oamenii eliberară ultimul cablu de pe un bolard, aruncându-l către navă, ca să fie păstrat până când… Când o să se întâmple asta? Foarte delicat, submarinul începu să se deplaseze către pupa, fumul motoarelor Diesel fiind purtat de vânt pe deasupra punţii pe care drapelul de culoare roşie cu crucea neagră şi zvastica atârna moale, aproape lipit de catarg.

Când o să fie revederea?

La capătul ultimului dig de larg, comandantul lui direct stătea grav, urmărind silueta neagră şi strălucitoare, ce luneca spre ninsoarea care se îndesea. Kleiber salută încă o dată respectuos şi bănui că bărbatul trecea, probabil, în revistă celelalte dane goale, întrebându-se dacă ele aveau să mai fie ocupate vreodată.

Urmară apoi o şalupă, ale cărei lumini fuseseră camuflate, până când Kleiber se declarase satisfăcut. Acesta dădu câteva ordine de verificare către cabina de comandă şi aruncă o ultimă privire panoramică, deşi era destul de întuneric, iar zăpada cădea pe corpul lucios al navei ca o perdea de nepătruns.

O dată ajunşi în larg, observatorii se expuneau unei suferinţe cumplite, în asemenea condiţii. Schimbarea lor la intervale scurte o să-i împiedice să se plângă. Kleiber se simţi cuprins de încrederea care îl caracterizase mereu. Căpitanul urma să stea treaz până în clipa primei imersiuni de încercare.

El şi Schneider aveau să rămână împreună, pentru a se sprijini reciproc în cazul unui atac aerian când ieşeau la suprafaţă. Combinată, forţa lor de foc ar fi reuşit să facă faţă patrulelor aeriene mai lente, deşi el ar fi preferat vigilenţa în locul duelului nechibzuit, care se putea încheia prin solicitarea de întăriri.

Oamenii aplecaţi şi ghemuiţi de pe punte, luptându-se cu cablurile şi baloanele de acostare, priviră prin ninsoarea deasă către şalupa care scoase un sunet vesel de sirenă.

Umbra ei tot mai neclară le stârni un sentiment care aducea a dezgust. Cât atârna un semnal de sirenă în comparaţie cu ceea ce aveau de înfruntat în următoarele săptămâni?

Kleiber şterse lentilele puternicului său binoclu Zeiss şi îl aşeză cu grijă sub manta. Marinarii trecură pe lângă el şi se mistuiră în căldura navei, iar curând simţi puntea înălţându-se în confruntarea cu primele valuri ale Atlanticului.

Un subofiţer desfăcu drapelul îmbibat de apă şi-l împături, căutând din ochi uscatul. Nu văzu însă decât albul ninsorii.

Omul zărise un cor compus din şcolari care repetau colinde de Crăciun. Toţi amuţiseră când îşi dăduseră seama că se oprise să-i asculte.

Aruncă o privire spre căpitan, care stătea cu spatele la el. Nu aveau să revină până la sărbătoarea Crăciunului; probabil că acesta era un drum fără întoarcere. Se gândi la micuţa

franţuzoaică din cor. Părea să aibă aproape aceeaşi vârstă cu fiica lui, pe care n-o mai văzuse de aproape un an. Ea îl privise drept în ochi. Cât trăise, niciodată nu văzuse atâta ură în ochii cuiva.

Howard îşi trase capul şi umerii sub gluga impermeabilă şi aprinse lumina. Percepea ploaia amestecată cu lapoviţă răpăind pe manta, în timp ce se uita la hartă şi compara calculele lui Rooke cu ultimele informaţii primite de la Amiralitate.

Rămase departe de masa de lucru şi simţi ploaia reînnoindu-şi atacul. Ninsoarea se dovedise foarte urâtă, fiindcă navigaseră orbeşte, ca prin ceaţă. Dar măcar reuşise să rămână uscat.

Şi-i imagină pe cei de pe navele care îl însoţeau: *Blackwall*, la babord, şi *Belleisle*, la tribord, rămânând aproape atât datorită intuiţiei căpitanilor, cât şi ajutorului oferit de radar.

Treherne îl aştepta.

Howard se prinse de un pontil, fiindcă puntea se înclină brusc în clipa în care un val brizant mare se izbi de corpul navei.

— După cât se pare, convoiul stă bine, spuse el. Cel puţin, nu a mai fost atacat. Numai că unul dintre petrolierele mari, lovit mai înainte, are dificultăţi – dar şi aşa, căpitanul Vickers şi grupul lui vor reuşi să facă faţă. Are şi sprijin aerian. Aparatele Seeker vor putea oferi acoperire aeriană imediat ce se îmbunătăţeşte vremea.

Vedea totul în minte: convoiul masiv, alcătuit din treizeci de nave comerciale, încărcate de data asta, spre deosebire de misiunile de început, care aveau o impresionantă escortă canadiană şi americană, aflată acum la mai puţin de cinci sute de mile de coasta Irlandei. Pierduseră două nave, iar petrolierul, unul dintre cele mai mari de pe Atlantic, reuşise să supravieţuiască unei lovituri de torpilă, fără să explodeze sau să se scufunde. Convoiul nu trebuia să rămână pe loc din cauza unui vas, indiferent cât de valoros ar fi fost acesta. Într-o asemenea situaţie, îşi puteau dovedi eficacitatea grupurile independente de escortă şi atac. Vickers se găsea în zonă, iar micul portavion de escortă devenea de nepreţuit.

— De la Plymouth s-a trimis remorcherul de salvare *Tiberius*, adăugă Howard. Namila aceea poate înfrunta şi un uragan, dacă e nevoie!

Îşi aminti de încântarea nedisimulată a lui Vickers când

revenise din permisie. „David, ai făcut minuni pe nava ta! Doamne, aproape că-mi pare rău când mă gândesc că trebuie să mă-ntorc pe *Kinsale!*“

Plecaseră din Liverpool în formaţie, aproape imediat. Cei de la serviciul de informaţii îi prevenise că se depistase o grupare de submarine care avea să ia urma convoiului, asemenea unor câini de vânătoare. Pierderea a numai două nave nu era altceva decât un miracol. Dacă s-ar reuşi salvarea petrolierului, inamicul ar avea ce să-şi reproşeze.

La nord faţă de convoi, mai existau un grup de escortă, precum şi un escadron de crucişătoare pregătit să intre în acţiune. Slăbirea acţiunilor navale din Mediterana eliberase mai multe nave de luptă decât se credea posibil.

— Preia comanda, secund! Mă duc până jos să-mi iau un prosop uscat.

Treherne îl urmări plecând. Avea, oare, în faţa ochilor acelaşi bărbat care aproape se prăbuşise psihic pe aceeaşi punte? Acum părea posedat de ceva mai puternic decât teama şi disperarea.

Îl auzi pe Rooke transmiţând ordine către timonerie şi observă că, în ploaia nemiloasă, corpul lui părea să lucească. Venise deja luna noiembrie. Încă un an. Îşi imagină poziţia în care se găseau: trei distrugătoare, toate veterane ale Atlanticului, la circa două sute de mile sud-vest de Land’s End şi, probabil, la aceeaşi distanţă spre vest faţă de Ushant. Deşi se aflau în raza de acţiune a aviaţiei germane, nu mai simţeau acest lucru ca pe o ameninţare serioasă. Introducerea micilor portavioane schimbase totul. Marinarii le porecliseră Cărăuşi-de-Woolworths sau „lăzi de banane“ – cu toate că, din câte observase, aici, pe puntea de comandă se abţinuseră să folosească ultimul termen pentru a nu-l irita.

Îşi aminti reacţia lui Joyce când îi povestise despre convingerea avocatului că prima lui căsătorie putea fi dovedită drept nulă. Se părea că părăsirea domiciliului conjugal, indiferent de motiv, avea mare greutate.

Fusese copleşită. „Gordon, vrei să spui *căsătorie?*“ În ochi îi străluciseră lacrimi de fericire. Aşadar, în sinea ei, îi pusese la îndoială intenţiile. „O să am grijă să nu regreţi niciodată!“ Apoi avuseseră parte de două zile de nebunie, în apartamentul ei modest.

Se bucurase în mod deosebit văzându-l pe Howard revenind pe scaunul său. Se temuse vag că acesta putea fi reţinut la ţărm, din motive medicale; mulţi alţi comandanţi fuseseră trecuţi pe linie moartă din pricini mai neînsemnate. Un alt motiv de uşurare fusese plecarea căpitanului Vickers. Se simţise ca şi cum l-ar fi avut pe Dumnezeu pe puntea de comandă şi, chiar dacă fusese scurtă, prezenţa lui se făcuse simţită în mod considerabil. Treherne nu era obişnuit să intre în legătură cu un ofiţer superior, căpitan cu patru trese, şi îşi dăduse seama că Finlay şi alţi câţiva se amuzaseră văzându-i efortul de a se comporta firesc.

Aruncă un ochi la ceas.

— Pilot, se face curând miezul nopţii. Ai trimis vreun ajutor de boţman să-i trezească pe cei de la cartul tribord?

— Acum cinci minute, domnule secund, răspunse Rooke.

Până şi el părea mai relaxat de când Howard se întorsese la comandă.

— Foarte bine.

Şi-l imagină pe Howard împreună cu iubita lui. Ce făcuseră? Unde fuseseră? se întrebă el. Încercă să şi-i imagineze comportându-se la fel ca el şi Joyce, dar nu putea fi sigur că lucrurile stăteau aşa.

Rooke se împletici pe punte, în momentul în care un val se izbi de bord şi azvârli o trombă masivă de apă pe puntea metalică, astfel încât suprastructura se cutremură sub greutatea ei.

— Domnule secund, credeţi că ne întoarcem până de Crăciun?

— Ar fi frumos, răspunse Treherne, gândindu-se la Joyce, care se va arăta jenată când îi va sugera să vină la petrecerea organizată în careul ofiţerilor. Dacă s-ar întâmpla aşa, ar fi primul Crăciun pe care l-aş sărbători pe uscat de când a început războiul ăsta blestemat!

Un semnalizator se apropie cu greu de ei.

— De la transmisionişti, domnule. *Două submarine distruse de escorta imediată a convoiului*.

Scăldaţi de ploaie şi stând în întuneric, ofiţerii se priviră.

— Pilot, pe Dumnezeul meu, asta mai reduce puţin din scor, nu?

Howard nu mai adusese vorba de Marrack; nici nu avea s-o mai facă. Pe majoritatea navelor de escortă şi pe alte vase mai mici aflate în misiuni lucrurile stăteau la fel. Dispărut, dar în nici

un caz uitat. Cei proaspăt îmbarcaţi şi lipsiţi de experienţă care încălcau această regulă erau priviţi cu o răceală tăioasă. Îşi aduse aminte şi de ofiţerul stagiar Ross. Cum de fusese în stare să facă aşa ceva? Să se arunce de pe navă direct în beznă, să despice suprafaţa apei, fără să mai vadă decât siajul lăsat de *Gladiator* şi nimic altceva?! Cu puţin noroc, se putea azvârli peste bord, dacă trebuia să recurgă la un asemenea gest. Elicele aveau să-l atragă în îmbrăţişarea lor ucigătoare, prilejuindu-i doar o clipă de suferinţă.

Deocamdată, Ross nu fusese înlocuit. Se spera ca următorul să fie plămădit din alt aluat.

Dinspre scară auzi vorbele afectate ale lui Bizley şi se pregăti să facă faţă situaţiei. Părea s-o fi luat razna, gândi Treherne. Punea mereu întrebări despre procedurile din Marină, despre diferite servicii ale Amiralităţii, până când, într-o bună zi, mecanicul-şef îl întrebase, strâmbând din nas: „Te-ai gândit, cumva, să ceri un post pe uscat? Poate devii *amiral*, mai ştii?“

Mesagerul de punte strigă pentru a acoperi vuietul oceanului şi răpăitul ploii:

— De la radiotelegrafişti, domnule!

Treherne se deplasă lângă portavoce, simţind că apa îi pătrunsese prin cizmele lui vechi.

— Secundul!

Îi răspunse chiar subofiţerul telegrafist, până şi la această oră. Mai devreme, i se plânsese lui Moffatt că avea dureri de stomac. Probabil, ulcer. În orice caz, aveau să-l piardă la revenirea în port. Mare păcat. Era cel mai bun.

Vocea lui Hyslop răzbătu clar prin portavoce:

— De la Amiralitate, domnule. *Două submarine la nord faţă de poziţia voastră. Am primit raport de la Comanda de Coastă a RAF. Există bănuieli că se îndreaptă spre nord-vest. Terminat*.

— Mulţumesc, murmură Treherne, în ce mă priveşte, e suficient. Se uită la Rooke. Pregăteşte traseul pe hartă, fiule. Dumnezeu ştie unde s-or afla acum. Cred însă că e prea târziu pentru convoi.

Cu regret, ridică receptorul singurului telefon din apropierea scaunului de pe puntea de comandă.

— Domnule căpitan!

Howard apăru în camera hărţilor şi-l urmări pe Rooke lucrând

cu compasul şi liniile paralele.

Îşi masase faţa şi gâtul cu un prosop curat şi uscat, gândindu-se la fata, *acum fata lui*, la ultimele îmbrăţişări înainte de a se despărţi, când admiraseră casa de vacanţă a doctorului, de parcă ar fi lăsat în urmă o parte din ei înşişi. Abia dacă îşi adresaseră vreo vorbă când doctorul telefonase să-i ducă la gară. Fiecare era cufundat în propriile-i gânduri, simţindu-se suficient unul pe celălalt cu sufletul şi trupul, pentru a mai avea nevoie de cuvinte.

Howard o văzuse ultima oară pe Celia la complexul Cartierului General, când participase la o scurtă consfătuire cu comandanţii navelor din diferitele grupuri de escortă, înainte ca acestea să fie repartizate la marele convoi ce se îndrepta spre răsărit. Stătea lângă un teleimprimator care ţăcănea şi scuipa hârtia, de parcă nu mai avea de gând să se oprească. Ea îi rostise numele doar din buze şi cele două cuvinte, *te iubesc*, după care comandanţii fuseseră trimişi să-şi pregătească bagajele pentru următoarea misiune.

Şi-ar fi dorit să o mai strângă în braţe o dată. Să-i simtă trupul lipit de-al lui şi părul mângâindu-i buzele. În aceeaşi clipă, îşi dădu seama că acest lucru ar fi făcut ca despărţirea să devină mult mai dureroasă.

— Deci avem două submarine.

Îşi aprinse pipa şi se miră că aceasta reprezenta un lux pe care nu ţi-l puteai permite pe puntea de comandă bătută de vânt şi de ploaie.

— Cam pe-aici, domnule, răspunse Rooke, cu precauţie.

— Nu înţeleg de ce oamenii din RAF nu le-au administrat câteva bombe, domnule!

Treherne se strădui să nu privească prea fix la felul degajat în care Howard ţinea pipa între degete. Până şi ochii, care urmăreau liniile şi poziţiile trasate cu creionul, păreau a-i fi mai curând curioşi decât neliniştiţi.

— Verifică ora la care au fost depistate, secund. Nu prea era lumină când cei din Comanda de Coastă au observat ţintele. Nu e sigur dacă nemţii au zărit sau nu avionul. Asta nu ne ajută prea mult. Apoi se hotărî: Pilot, dă-mi şi mie compasul.

Îi simţi pe ceilalţi urmărindu-l cum se apleca deasupra mesei, compensând din corp mişcările neaşteptate şi bolnăvicioase ale întregii camere a hărţilor.

— Nemţii ştiau totul despre convoi. Asta e o informaţie importantă. Ar fi nevoie de ceva ca să salvăm onoarea cuiva. (Azvârli compasul pe masă.) Înaltul Comandament german e aproape la unison cu Amiralitatea, înţelegi? Pe faţă îi apăru un surâs fugar. Găseşte mesajul acela despre remorcherul de salvare, te rog.

Rooke se îndepărtă în grabă, iar Treherne spuse:

— După *Tiberius*?

Howard observă neîncrederea lui.

— De ce nu? Fără remorcher, petrolierul va fi silit să rămână în voia oceanului şi a duşmanului. Doar nu te aştepţi ca şeful convoiului sau portavionul de escortă să zăbovească lângă el prea multă vreme.

Rooke se întoarse şi-i înmână mesajul. Ochii lui Howard se luminară brusc şi dădu aprobator din cap.

— Asta trebuie să fie. Frumoşii ăştia doi ar putea încerca să scufunde petrolierul. Şi numai după câteva zile în larg. Le-ar conveni de minune.

Luă din nou compasul şi aşteptă până ce balansul punţii se mai potoli.

— Calculaţi un curs de interceptare, ca să ajungem la trei-cinci-zero. O să discut şi cu cei doi căpitani ca să-i previn. Se întoarse cu faţa către Treherne, iar Rooke se grăbi să coboare scara punţii de comandă. Ar fi tare plăcut dacă am reuşi să-i urmărim noi pe ei!

Treherne făcu un efort să-şi înghită nodul din gât.

— Adevărat.

Cele zece zile reuşiseră să-l transforme complet pe căpitan.

Howard auzi pe cineva tuşind în timonerie, dar apoi accesul se transformă într-un strănut puternic. Vreme de câteva secunde, îşi adusese aminte de ofiţerul stagiar Ross. Dacă ar fi avut mai mult timp liber să-l cunoască – şi probabil să-l ajute. Ascultă vuietul oceanului şi fâşâitul apei de-a lungul bordajului, şi şi-l imagină pe tânăr căzând, iar ţipătul acestuia pierdut în tălăzuiala lui triumfătoare. Numai că în vâltoarea luptei nu era niciodată timp de aşa ceva.

— Mă duc sus, spuse Howard. Apoi, după ce discut cu *Blackwall* şi *Belleisle*, cred că o să trag un pui de somn în ghereta mea. Ai grijă să mă chemaţi la încheierea cartului din zori. Mi se

pare că e prea multă linişte în mijlocul oceanului.

Ezită puţin înainte de a deschide uşa glisantă, fiindcă îşi aminti de momentele în care se răstise la Rooke şi fusese obligat să rămână ghemuit în faţa acestei uşi, luptând împotriva dorinţei de autodistrugere.

— Aşadar, au mai trecut pe listă două submarine, nu? zise el, cu o privire de băiat pus pe şotii. Sau aproape. Foarte bine, o să mai adăugăm unul, secund – cel puţin!

— Am auzit un zvon că o să fiţi promovat, domnule, spuse Treherne. Dacă e adevărat, felicitări! Altul mai bun nu cred că există. Asta înseamnă să plecaţi de pe *Gladiator?*

Howard se aşeză pe un dulăpior şi rămase cu ochii la cizmele din picioare, care se legănau la unison cu nava.

— Nimic nu mai poate fi ţinut secret, aşa-i? Eu am crezut că-i doar o sugestie! (Remarcând neliniştea lui Treherne, redeveni serios.) Să părăsesc nava? Nu acum, în nici un caz, după câte am reuşit împreună. Ofiţer superior... Ei, o să mai vedem. (Atinse cu palma peretele cenuşiu din oţel.) Să te las, fată? Ducă-se naibii!

Uşa se închise, şi Treherne surâse pentru sine. Apoi verifică giro-repetitorul care ticăia alene, şi, scăpând o înjurătură, înşfăcă receptorul.

Auzi vocea lui Bizley.

— Ofiţerul de cart.

— Ce mama dracului faci acolo, domnule? îl auzi pe celălalt pufnind. Ai grijă de timonă – nava se deplasează ca beată, parc-ar fi o târfă la o nuntă! Bătrânul tocmai urcă la voi, aşa că *trezeşte-te*, *băiete!*

Aşteptă apoi ca izbucnirea de furie să se stingă şi rânji.

O să fie nevoit să stea cu ochii pe domnul Bizley „mare şi tare“. Precis s-a întâmplat ceva în ultima vreme, dacă a devenit atât de neglijent. Putea să-şi rişte viaţa după voia inimii, dar singur; când toţi ceilalţi erau puşi în primejdie, nu mai era de glumă.

Cercetă harta. Două submarine – amândouă pornite să distrugă, pentru ca apoi să caute o pradă şi mai apetisantă. Auzi dangătul înfundat al clopotelor şi reacţia imediată a celor din camera motoarelor. La răsăritul soarelui, *Gladiator* şi suratele ei aveau să ajungă suficient de aproape de cursul urmat de remorcherul de salvare.

Se aplecă deasupra hărţii şi cuprinse între palmele lui mari poziţiile estimate ale navelor.

Îşi aduse aminte de felul în care evaluase Howard toată situaţia şi de deplina lui siguranţă de sine.

— Tot înainte. Ce mama naibii!

Howard înghiţi ultimele picături de cafea şi se simţi întremat de fierbinţeala ce i se răspândea în tot corpul. Era cinci şi un sfert, dar, cu excepţia dungii cenuşii perceptibile spre tribord, alte semne ale noii zile nu se arătau. Înapoie cana unui mesager şi încercă să se aşeze mai comod pe scaunul înalt. Simţi apăsarea metalului în coaste chiar şi prin grosimea hainelor călduroase, întâi într-o parte, apoi în cealaltă, după cum plonja nava pe deasupra şirurilor zimţate de brizanţi masivi. Ploua, dar picăturile de ploaie erau greu de deosebit de stropii azvârliţi din etravă; şi unele, şi altele erau sărate.

Echipajul se afla la posturile de luptă de-o jumătate de oră, după ce se primise ultimul mesaj din partea Amiralităţii. Un alt avion al Comenzii de Coastă raportase că depistase două dâre fine de fum când prinseseră un scurt moment de vizibilitate. Fusese o pură întâmplare; pe o suprafaţă atât de întinsă, acest amănunt ar fi putut să treacă neobservat. Asta nu însemna decât că cele două submarine păstrau acelaşi curs şi erau silite să-şi încarce acumulatoarele, navigând în semi-submersie. Din cauza acoperirii aeriene sporite şi a utilizării de portavioane de dimensiuni mici, submarinelor duşmane le era din ce în ce mai greu să iasă la suprafaţă şi să navigheze cu motoarele Diesel, în timp ce-şi încărcau acumulatoarele. Majoritatea submarinelor erau dotate cu un tub de respiraţie, care ieşea vertical alături de periscop, când era ridicat. Acest dispozitiv, denumit *snorkel*, trebuia folosit cu pricepere şi mare precauţie. Dacă nava plonja ca un delfin, se bloca în mod automat pentru a împiedica apa să pătrundă înăuntru. Dacă motoarele electrice nu erau pornite instantaneu, interiorul submarinului devenea ca o cameră vidată, iar acrul era aspirat de motoarele Diesel, lăsându-i pe membrii echipajului gâfâind în căutarea acestuia, vreme în care nava se prăbuşea la fund.

Se primiseră câteva rapoarte în legătură cu submarine uriaşe de alimentare care fuseseră surprinse la suprafaţă cu bocaportul

deschis, în timp ce se pregăteau să alimenteze un submarin de luptă. Probabil că aceste două nave inamice îşi încărcau acumulatorii cât mai aveau prilejul, pentru cazul în care întâlnirea cu „vaca cu lapte“ fusese zădărnicită.

— Asta e o veste bună! remarcă Treherne.

Avionul Comenzii de Coastă era la sfârşitul misiunii de recunoaştere şi îşi lansase mai toate minele de adâncime când intervenise în ajutorul unui convoi modest, care se îndrepta spre vest. Când pilotul descrisese un cerc complet în jurul zonei, ambele submarine se scufundaseră şi nu lăsaseră nici o urmă de ulei sau alte resturi. Asta le dăduse mari dureri de cap, gândi Howard.

Li se promisese sprijin aerian suplimentar după ce condiţiile meteo aveau să se îmbunătăţească, iar portavionul de escortă *Seeker*, aflat destul de aproape, putea trimite câteva bombardiere torpiloare de tip Swordfish.

Amiralitatea îi asigurase că remorcherul marin îşi continua marşul. Nu comunicaseră mai mult, de teamă că mesajul interceptat ar fi putut să fie decodificat din nou.

Howard duse binoclul la ochi şi cercetă spre travers, în căutarea navei *Blackwall*, dar nu zări altceva decât jerbe de stropi sărind din etrava navei, atunci când aceasta făcea câte un plonjon în apă.

Treherne aşteptă lângă scaun, ştergându-şi faţa de stropi şi blestemând ploaia.

— Domnule, s-ar putea să se despartă, când îşi vor da seama că le urmărim.

— Tot ce se poate. *Belleisle* va fi pregătită în cazul în care se întâmplă aşa ceva.

Treherne râmase tăcut, revăzând în gând cum arăta nava când echipajul îşi ocupase posturile de luptă. Armamentul principal cu ţevile coborâte şi îndreptate în afara bordului, ca să acopere ambele laturi, armele cu rază scurtă de acţiune cu glonţ pe ţeavă şi gata de tragere, încărcătoarele de rezervă şi benzile de mitralieră de calibru mare pregătite, fără restricţii la muniţie. Ayres răspundea de minele de adâncime; Howard hotărâse să-i ofere prilejul de a căpăta mai multă experienţă, în vreme ce Bizley se afla chiar pe puntea de comandă, încă mahmur, după ce băuse din sticla pe care chiar el i-o dăduse pe merit.

Se gândi la oamenii din camera motoarelor şi a cazanelor, care pesemne erau azvârliţi de colo-colo, înconjuraţi de vuietul ventilatoarelor şi de uruitul angrenajelor. Un singur pas greşit şi un fochist putea sfârşi ca o componentă a maşinii. Iar în mijlocul acestei lumi zgomotoase, strălucind umed, Taff Price veghea peste toate. Acolo jos, *el* era şi căpitan, şi mecanic.

— Secund, transmite mesaj către celelalte nave. *E momentul să porniţi. Reduceţi viteza la jumătate şi dispuneţi-vă în formaţie. Începeţi desfăşurarea*. Pilot, alertează-i pe cei de la hidrolocator şi radar. Ridică braţul stâng şi se uită la cadranul luminos al ceasului, iar după o secundă, se trezi din nou stropit de picurii ploii. Transmite ordinul către timonerie!

Îl auzi pe Bizley rostind răspicat ordinele prin portavoce şi simţi vibraţia grea a motoarelor scăzând puţin în intensitate, deşi, din cauza mişcărilor violente provocate de oceanul furios, diferenţa nu era prea mare.

Urmări cadranul repetitorului radar şi văzu cele două puncte reprezentând celelalte două distrugătoare cum începeau să pornească spre exterior, astfel încât, la încheierea manevrei, formaţia să arate ca dinţii unui trident uriaş.

S-ar fi bucurat dacă vremea se mai limpezea, sau măcar dacă norii se mai subţiau, pentru ca lumina soarelui să-şi croiască drum prin ei.

Howard se gândi brusc la fata aflată în camera de operaţiuni maritime, urmărind, verificând; devenită o părticică a echipei de lucru.

— Hidrolocatorul – puntea?

Howard înşfăcă receptorul.

— Căpitanul!

— Am depistat un ecou, domnule, la zero-doi-zero, deplasându-se spre dreapta.

Howard îl privi pe Treherne.

— Unul dintre ticăloşi se deplasează în marş forţat înapoi. Poate că acum ne urmăreşte el. Du-te şi verifică echipa de la hidrolocator. De data asta, nu trebuie să greşim! Apoi strigă peste umăr: Anunţaţi nava *Belleisle* despre inamic. Repetaţi ordinul către *Blackwall*, însă ea să rămână unde este, pentru eventualitatea în care apare şi celălalt nenorocit! Se aplecă deasupra portavocii: Cârma dreapta zece grade!

Urmări repetitorul giroscopic, care începu să ticăie pe măsură ce timona se rotea, în vreme ce oamenii aflaţi pe punte simţeau că le alunecă tălpile cizmelor şi căutau să se agaţe de ceva, indiferent în ce compartiment al navei s-ar fi găsit.

— Cârma dreaptă! *Drept înainte încet!*

— Înainte, domnule. Zero-unu-zero.

Howard zâmbi satisfăcut. Niciodată nu-l putea surprinde pe timonier.

— Foarte bine. Cârma la zero-doi-zero.

Văzu acul compasului stabilizându-se din nou şi se gândi la grupul de oameni încordaţi din timoneria de sub picioarele lui. Bob Sweeney, ceilalţi care stăteau lângă aparatele de telegraf şi la controlul turaţiei elicelor, alături de el. Adjunctul ofiţerului navigator, în spaţiul strâmt alocat lui, lângă masa hărţilor, şi un ajutor de timonier de serviciu la portavoci.

— Urmărim un submarin, ca să ştiţi, adăugă Howard.

Sweeney chicoti.

— Aşa gândeam şi eu, domnule.

— Hidrolocatorul – către puntea de comandă. Era vocea lui Treherne. Ţinta se deplasează tot spre dreapta, domnule. Foarte încet, păstrându-şi poziţia.

Howard îşi frecă bărbia. Dacă se întâmplase ca avionul să fi avariat unul dintre submarine? Atunci, acesta pe care îl urmăreau ar fi fugit ca un iepure; precis interceptaseră deja semnalele transmise de cel puţin unul dintre distrugătoare. Să fie vorbă de o nouă capcană? Respinse ideea aproape instantaneu. De astă dată, miza era prea mare.

Vocea lui Treherne trăda concentrarea maximă:

— Ca mai devreme, domnule. Deplasare spre dreapta, dar aproape că s-a oprit.

Bizley constată că, în ciuda ploii ce şiroia pe punte, tot mai era în stare să transpire. Căută prin întuneric silueta neclintită a lui Howard, căţărat pe marginea scaunului, de unde putea vedea şi atinge tot ce-i trebuia.

— Avion, domnule!

Lui Bizley îi scăpă un hohot nervos.

— *Unde*, omule?

Aparatul trecu vuind chiar pe deasupra lor şi, la câteva momente după aceea, prin ploaie scăpără o serie de rachete de

recunoaştere.

— Se luminează, domnule! constată Rooke.

Howard aprobă din cap. Pe dedesubtul unora dintre norii dinspre prova apăruse o geană argintie. Aruncă o privire grăbită la repetitorul radar; celelalte două nave se aflau pe poziţii, în timp ce *Blackwall* rămase ceva mai în urmă, gata să se repeadă la atac, dacă manevra pe care o învăţaseră şi o exersaseră cu atâta chin avea să dea greş.

Auzi murmurul comenzilor transmise prin sistemul de comunicare al navei şi bănui că Ayres îşi pregătea armamentul – pentru orice eventualitate.

— Ţinta pare să se fi oprit, domnule.

Howard verifică din nou radarul. Nimic. Fără a se adresa cuiva anume, spuse:

— Ori se dă lovit, ori e avariat. Preluă intercomul de la Rooke şi li se adresă scurt celorlalţi căpitani: Trec la atac. Descrieţi un arc mai larg pentru a doua căutare.

Puse receptorul la loc şi clipi, orbit de o rază de lumină ce căzuse pe sarea depusă pe ecranul de protecţie presărat cu picături de apă. *Căpitanului Vickers i-ar plăcea manevra asta!*

Auzi declicul clemelor produs de montarea stindardului negru pe fungi.

— Întoarce-te aici, secund.

Simţi puntea trepidând. Ca o fiară care simte prada rănită.

— Transmiteţi către Amiralitate, cu o copie către comandantul Rutelor de Vest. *Am depistat sigur un submarin în poziţia*... Completaţi voi asta, spuse el şi îl văzu pe Rooke notând precipitat pe un carneţel. *Atac ţinta*.

O umbră uriaşă trecu pe deasupra, iar urletul motoarelor păru să ajungă la urechile lor după multă vreme. Dacă cel de-al doilea submarin se mai afla prin zonă, era cu totul improbabil să rişte ridicarea la suprafaţă până la nivelul periscopului. Aceasta uşura mult situaţia. Treherne revenise şi se aşezase să supravegheze compasul, în timp ce *Gladiator* urma ordinele lui Howard.

— Drept la zero-cinci-zero, domnule.

— Hidrolocatorul – către punte. Ţinta stă pe loc. Aceeaşi poziţie.

— Are să tragă în orb, se răsti Howard. Se aplecă imediat în faţă. Cu toată puterea înainte! Fiţi pregătiţi la minele de adâncime

şi la aruncătoarele de mine!

Urcuş în mers înainte, apoi coborâre vertiginoasă, şi tot astfel la fiecare adâncitură de val, făcând nava să se cutremure teribil, de la vârful etravei până la chilă, de parcă ar fi măturat numai praguri de nisip.

— Ecou continuu, domnule!

La câteva secunde după aceea, oceanul explodă la pupa şi de cealaltă parte a navei, iar torentele de apă căzură înapoi în cascadă, în vreme ce *Gladiator* executa o întoarcere pentru a lansa minele. Urmară explozii şi mai puternice, vuietul lor fiind reflectat de santinele laterale, de parcă ar fi fost lovite de şrapnele. Howard se aplecă din nou deasupra compasului.

— *Al doilea atac!*

— Cei de la bombele de adâncime încă nu au raportat, anunţă Bizley.

În ciuda incertitudinii şi a primejdiei, Howard se întrebă de ce se deranjase Bizley să aducă vorba despre asta. Încă nu-şi încheiaseră de executat arcul de cerc, iar Ayres avea cea mai bună echipă pe care şi-ar fi putut-o dori cineva. Bizley procedase astfel pentru a sugera, probabil, că tânărul sublocotenent nu avea priceperea demonstrată de el când fusese de serviciu la pupă.

Howard îşi lipi ochiul de compasul ticăitor şi scrâşni din dinţi. *Cred că semăn cu secundul, când e vorba de Bizley!*

— Constant la doi-doi-zero, domnule!

— Prea bine. Cu jumătate de putere înainte.

Aruncă o privire prin ecran exact în momentul în care silueta neclară a navei *Belleisle* se îndepărta, ori cel puţin aşa i se păru lui, aliniindu-se pentru noul curs stabilit.

Observă că Treherne se uita la el.

— Ce s-a întâmplat, secund?

Treherne tuşi.

— Mi s-a părut că vă aud spunând „încet-încet“…

Howard zâmbi.

— Aşa am spus?

Deveni încordat când operatorul hidrolocatorului raportă că ţinta se deplasa din nou, însă cu viteză redusă.

— Transmite către *Blackwall!* Atacă!

Celălalt distrugător îşi croia drum prin valuri, iar fumul ţâşnea tot mai gros din coşurile gemene, pe măsură ce turaţia motorului

creştea.

Minele de adâncime lansate de navă răsunară înfundat, dar Howard văzu apa aruncată în câteva coloane înalte, după care suprafaţa oceanului începu să fiarbă de forţa exploziei.

— Tunarii, fiţi pregătiţi!

— Hidrolocatorul – către punte! Interferenţă mare – probabil că ţinta iese la suprafaţă!

— Tunurile A şi B, proiectile perforante, încărcaţi, încărcaţi, încărcaţi!

Treherne se ridicase pe vârfuri, deşi era cel mai înalt de pe puntea de comandă.

— Unde e ticălosul?

Avionul, un bombardier Hudson, cu două motoare, trecu uruind gutural pe deasupra catargului de antenă, legănându-se pe aripi, pilotul arătându-şi, astfel, încântarea de a participa la o operaţiune combinată.

— *Submarinul iese la suprafaţă! Spre tribord prova!*

Howard duse binoclul la ochi exact când etrava cu linii ascuţite începea să se ridice deasupra crestelor valurilor.

— O, nu, drace, nu! Apucă receptorul şi strigă în el: *Deschideţi focul!*

Cele două tunuri prova traseră instantaneu, un obuz explodând foarte aproape de corpul submarinului, celălalt azvârlind o trombă de apă şi stropi mai departe, spre travers.

— Ochiţi! Trageţi orizontal! Foc!

Submarinul ieşise forţat la suprafaţă şi, prin lentilele binoclului, Howard văzu urmele adânci de pe chioşcul de submarin, câteva plăci de blindaj sfârtecate, rezultatele exploziilor de bombe.

— *L-am terminat!* răcni Treherne.

Howard îndreptă binoclul către chioşcul submarinului şi simţi cum un fior rece îi trecu pe spinare. Emblema ce reprezenta un rechin rânjind cu o cască încornorată părea să-l orbească.

— Asta-i nava lui Otto Schneider, Gordon, spuse, mai mult pentru sine. Dumnezeule, l-am terminat pe unul dintre aşii nemţilor!

Alte două explozii cutremurară corpul navei plin de mâl şi alge, şi submarinul se ridică violent, apoi începu să se aşeze la provă, iar secţiunea pupă, în formă de ţigară de foi, se înălţă din

apă, scoţând la iveală elicele nemişcate. În chioşcul navei nu apăruse nici o siluetă, iar când apa oceanului ajunse la baza structurii înguste, care fusese martoră la scufundarea a nenumărate vase, Howard văzu coloana lungă de trofee, ultimul dintre ele fiind acela al unei corvete. Îşi dădu seama că era vorba de nava lui Marrack.

Îl auzi pe Treherne rostind gutural:

— Ăsta a fost nenorocitul care a mitraliat bărcile de salvare! Am uitat acest amănunt! Unul dintre supravieţuitori mi-a povestit despre rechinul desenat pe chioşc. Iertaţi-mă, domnule, am... am uitat.

— Erai prea ocupat atunci.

Howard îşi puse la încercare reacţiile, dar nu simţi nici exaltare, nici milă. Acum se vedea o dâră de fum, probabil de la vreun incendiu provocat de un scurtcircuit în pântecele submarinului. Dintr-o armă mortală, ceva detestat şi temut, devenise un coşciug de metal pentru Schneider şi toţi oamenii lui.

Corpul navei, înclinat, era deja înconjurat de bulboane uleioase, respingătoare şi înspăimântătoare. Pupa se înălţă tot mai sus, până lăsă impresia că stătea perfect dreaptă, ca un soi de catarg, sau de mausoleu pentru toţi cei ucişi ori mutilaţi de acest submarin.

Howard se aplecă deasupra portavocii.

— *Opriţi motoarele!*

Detectă dezorientarea neaşteptată a celorlalţi, care îşi întoarseră privirile cu părere de rău de la epava submarinului muribund, ca să-l fixeze întrebător.

Treherne îşi dădu seama de justeţea ordinului.

— Da, domnule!

Bombardierul Hudson revenea în viteză pe vechiul curs, iar lampa de semnalizare licărea atât de rapid, încât până şi semnalizatorul-şef abia reuşi să-l descifreze.

— *Torpilă către tribord!*

Submarinul era pe punctul de a plonja definitiv în abis, când torpila îl lovi şi îi sfărâmă corpul în fragmente mari, unele dintre ele fiind azvârlite în aer de suflul exploziei.

Treherne urmări cercul tot mai larg de motorină şi ulei, bolboroseala şi palele de fum purtate de vânt. De departe, auzi cum bătrânul Hudson îşi arunca minele de adâncime în locul în

care trebuia să se afle celălalt submarin, în vreme ce *Belleisle* mări viteza ca să se alăture vânătorii.

— E-adevărat că aţi ştiut? Ca şi data trecută?! exclamă Treherne.

Howard îl privi, dintr-o dată epuizat, deşi ceva mai devreme nu simţise altceva decât nevoia imperioasă de a găsi şi a distruge inamicul.

— Era prea departe. Aşa că *trebuia* să fie o torpilă acustică. Am oprit motoarele ca să nu-şi mai găsească ţinta. Nava lui Schneider era mai aproape. Ridică din umeri şi simţi că şi acest simplu gest îi dă dureri. Secund, cineva, acolo sus, ne iubeşte foarte mult. Se întoarse, fiindcă *Blackwall* despică aerul dimineţii cu sirena ei stridentă. Încet înainte. Transmiteţi mesaje către celelalte nave să-şi reocupe poziţiile.

Treherne îi strânse mâna.

— N-aş fi crezut nici dacă mi-ar fi spus cineva!

Howard îl remarcă pe Rooke pregătind noul curs, cu degetele lui agile care lucrau rapid cu rigla şi creionul, însă în minte îi răsuna încă acel ultim moment de triumf. Pesemne că nici nu-şi dăduse seama cât de aproape fuseseră să însoţească sicriul lui Schneider în adâncuri.

Schneider fusese unul dintre puţinii comandanţi de submarin care ieşise din anonimatul total al profesiei. Oameni de felul lui duceau un război primejdios, şi mulţi alţii aveau să plătească cu viaţa pentru îndrăzneala de a-şi mai adăuga un trofeu la multe altele. Dar reputaţia lui Schneider nu se întemeiase doar pe curaj şi reuşite, ci insuflase spaimă. Acesta scufundase chiar şi nave neutre, pe vremea când se mai putea vorbi de neutralitate, şi se afirma că era foarte devotat în misiuni, de parcă ar fi purtat un război personal.

Howard se îndreptă către partea posterioară a punţii de comandă şi aruncă o privire spre puntea lucioasă şi îngustă, unde Ayres şi oamenii lui râdeau şi se felicitau unii pe alţii, plesnindu-se peste spate, în timp ce reîncărcau rastelele cu muniţie. Bine fac, gândi el, cu o mândrie neaşteptată. Şcolari şi comercianţi în luptă cu comandanţii cei mai temuţi ai lui Hitler.

Treherne îl urmări aprinzându-şi pipa, remarcă siguranţa degetelor care îndesau tutunul şi zări firicelul de fum purtat dincolo de scara de acces pe punte.

— Pe loc repaus la posturile de luptă, secund! Bătrânul nostru Hudson o să mai amuşineze prin zonă până la încheierea misiunii... Nu cred că neamţul celălalt va mai îndrăzni un nou atac.

— Credeţi că a fost acelaşi care era cât pe ce să ne lovească data trecută, domnule?

— Probabil. Se frecă la ochi. Ia vezi dacă nu poţi face rost de nişte sandvişuri, te rog.

Se gândi la întrebarea lui Treherne şi înţelese că ocolise răspunsul în mod deliberat. Astfel de lucruri nu se prea întâmplă în vreme de război. Îşi aduse iar aminte de Marrack şi mica lui navă.

— Am făcut-o pentru tine, *secund*.

În ciuda tuturor zvonurilor şi a informaţiilor din surse autorizate, distrugătorul *Gladiator* nu reveni la Liverpool în perioada Crăciunului; dar nici nu rămase în docul Gladstone îndeajuns de mult pentru ca oamenii să poată sărbători Anul Nou pe uscat. Era însă exclus să nu celebreze scurta lor revenire şi toate reuşitele, astfel că organizară în pripă, în careul ofiţerilor, o petrecere care să le amintească amândouă sărbătorile.

Howard nu avea habar câte persoane fuseseră invitate şi nici nu spera să le poată primi pe toate în careul ofiţerilor de pe *Gladiator*. La bord apăru o mulţime de oameni, unii de pe alte nave ale grupului de luptă, prieteni de la Cartierul General al Rutelor de Vest, şi mulţi alţii care luptaseră în locul lor, în lunile şi anii de chin ai aceluiaşi război.

Şeful nu sosi, deşi îl chemase personal pe Howard, ca să-l felicite pentru succesul obţinut ca adjunct al lui Vickers, şi mai ales pentru atacul şi distrugerea navei lui Schneider. Max Horton nu făcu nici un secret din faptul că acesta era un exemplu perfect al propriei sale strategii, al cooperării adevărate dintre forţele navale şi cele aeriene, ceva care până atunci fusese practic necunoscut. Howard aflase că remorcherul de salvare îşi îndeplinise misiunea, în cele din urmă, şi, cu sprijin aerian din partea portavionului *Seeker*, adusese uriaşul tanc petrolier nevătămat până în port.

Howard îşi făcu loc cu greu printre oameni, dând mâna cu mulţi, revăzând chipuri pe care le cunoştea bine, altele total

necunoscute. Căpitanul Vickers îi domina pe toţi şi nimănui nu-i scăpă faptul că punea flecare pahar gol pe conducta de ventilaţie, aflată deasupra capului. Era de dorit ca Vallance să le recupereze de-acolo înainte ca nava să părăsească portul din nou.

Apoi, într-un târziu, o văzu pe Celia lângă uşă, alături de Ayres, care arăta cu degetul spre el, pentru a-i indica drumul.

— Iartă-mă pentru întârziere, spuse ea pe nerăsuflate, scoţându-şi pălăria şi eliberându-şi părul ondulat. Un mic accident în ultima clipă. Ce îngrămădeală! „Mătuşica“ o să apară ceva mai târziu!

Luă un pahar de pe tava camarotului şi-l privi cu ochii ei verzi. Vreme de câteva clipe, locul li se păru pustiu, doar al lor, vacarmul din careu nefiind mai supărător decât susurul obişnuit al oceanului.

— Arăţi minunat, spuse ea, apoi. Sunt egoistă – te vreau doar pentru mine. (Aruncă o privire către oaspeţii din apropiere.) Toţi ţin la tine, David. Prietenii „mătuşicii“ te socotesc cel mai grozav căpitan! (Izbucni în râs şi îl luă de braţ.) Când a sosit mesajul tău, am rămas acolo şi m-am rugat. Sunt tare *mândră* de tine. De tot ce reprezinţi. (Îi atinse cele două barete de pe pieptul hainei.) Te iubesc atât de mult, încât sufăr!

Celia îl văzu apoi pe Treherne croindu-şi loc printre invitaţi, însoţit de o tânără atrăgătoare, îmbrăcată cu o rochie viu colorată.

Howard le făcu un semn din mână.

— Aceea e Joyce. Vor să se căsătorească în curând.

— Apropo, David. Îşi lăsă ochii în pământ. Cât ai fost plecat, am trecut prin Hampshire – era vorba de o misiune, dar am dat un mic ocol ca să văd… (Şovăi, apoi îl privi în ochi.) *Casa noastră*. Amicul tău, domnul Mills, face o treabă minunată cu muncitorii. El simţi strânsoarea mai puternică pe braţ, când ea îi şopti: O să facem dragoste acolo!

David o ajută să traverseze încăperea până când ajunseră lângă Vickers.

— A sosit, domnule.

Vickers se aplecă şi o sărută pe obraz.

— Mare noroc ai, David!

Aruncă apoi o privire la bareta reprezentând Ordinul pentru Servicii Deosebite şi adăugă:

— Am înţeles că premierea oficială va fi făcută la anul de Majestatea Sa Regele, personal.

— O să mă iei şi pe mine la ceremonie, David? îl întrebă Celia.

— Sigur că o să te ia!

Vickers făcu un semn cu un pahar către Vallance, mai curând pentru a evita să ajungă faţă în faţă cu locotenentul Bizley. *Ce diferenţă, ca de la cer la pământ!* gândi el. Discutase despre Bizley ceva mai devreme cu prietenul său, adjunctul şefului de Stat major. Ar fi interesant să-i audă părerile când o să sosească la petrecere şi o să-l vadă cu ochii lui pe locotenent. Bizley părea mototolit rău, socoti el. Avea faţa aprinsă şi lucioasă, iar Vickers bănui că acesta băuse mai mult decât putea duce.

Căpitanul Naish îi expusese pe scurt conţinutul raportului întocmit de Diviziunea Specială în ceea ce-l privea pe Bizley. După îndelungi căutări, îl găsiseră pe celălalt supravieţuitor de pe aceeaşi canonieră cu Bizley; pentru rolul jucat în acea luptă, fusese şi el citat pe Ordinul de Zi. Aşa cum spusese şi Vickers când se ridicase chestiunea, omul nu se lăsase intimidat şi îşi menţinuse declaraţia, sprijinind versiunea lui Bizley în legătură cu scufundarea navei şi uciderea micului ei echipaj. Adusese însă lumină asupra unui aspect. Executase ordinele lui Bizley şi fusese prea preocupat de coborârea plutei în apă, ca să mai observe ce se petrecea pe puntea de comandă.

„Prin urmare, asta pune capăt întregii istorii, Ernle. Îmi pare totuşi rău că a durat atât de mult!“ Naish îl măsurase cu uimire când el răspunsese: „De ce nu-l întrebaţi chiar pe Bizley? Nu prea înţeleg de ce trebuie să folosim un crucişător pentru a scufunda o coajă de nucă oarecare!“

Vickers spuse pe neaşteptate:

— David, s-ar putea ca domnul căpitan Naish să nu vină. N-ai vrea să adresezi câteva cuvinte oaspeţilor, înainte de a-i lua apa pe toţi? Ceva de mâncare ar putea face minuni!

Howard o privi pe Celia.

— Eşti pregătită? Faci faţă situaţiei?

Ea surâse şi răspunse oarecum agitată:

— Doar sunt fata tatei. Am trecut prin toate de când ne cunoaştem.

Howard surprinse privirea lui Treherne, şi bărbosul locotenent trânti cu putere o halbă de tejgheaua oficiului.

În cele din urmă, se făcu tăcere şi Treherne spuse:

— Nu mă prea pricep să ţin cuvântări. Privi către cei doi. Dar ca secund al acestei nave…

— Gordon, nu crezi că ei ar fi mai buni? strigă cineva.

Treherne nu luă în seamă remarca.

— Peste o zi sau două, vom ieşi din nou în larg, aşa că, în felul acesta, întâmpinăm anul 1944 şi speranţele care se leagă de el. În ultimul an am pierdut o mulţime de buni prieteni şi am văzut nenumărate nave grozave sfâşiate în bucăţi, pe Atlanticul de Vest.

Deja le acaparase atenţia, fiindcă Howard observă o tânără din Serviciul Auxiliar al Marinei ştergându-se la ochi cu batista. *O părticică din echipă*.

— Am fost marinar toată viaţa şi sunt al naibii de bătrân faţă de mulţi dintre cei prezenţi. Am văzut o mulţime de locuri, am făcut multe isprăvi, de unele dintre ele nefiind prea mândru acum. (Întinse mâna în spate şi o apucă pe Joyce de degete.) Dar niciodată nu m-am temut, înţelegeţi, nu m-am temut cu adevărat, până am ajuns pe Atlantic. Cu tot respectul pentru ofiţerii superiori aici de faţă, indiferent de ce vor spune aceştia, eu consider că sorţii s-au schimbat, iar anul viitor inamicul o va rupe la goană! Aşteptă până când cele câteva urale se stinseră şi adăugă cu un aer sobru: În ce mă priveşte, îi datorez sănătatea mintală şi viaţa unui om, iar el este acum printre noi. (Ridică palma impunătoare.) Căpitanul nostru doreşte să vă spună câteva cuvinte, fiindcă la el m-am referit. Ceva mai rău decât misiunile de escortă nu există, iar Atlanticul este o scursură unde războiul înseamnă furtişag, supravieţuire şi crimă. (Ridică un pahar fără să-i tremure deloc mâna şi privi către Howard, peste capetele celorlalţi.) Am avut onoarea să servesc sub comanda celui mai curajos şi cinstit dintre oamenii pe care i-am cunoscut.

Negăsind alte cuvinte potrivite pentru a continua, se întoarse şi plecă din mijlocul camerei.

Celia îl strânse pe Howard de braţ.

— David, ce fericită sunt că mă aflu aici!

Se auziră aplauze şi urale, şi Howard se urcă pe şemineu.

— Secund, îţi mulţumesc. Puteam să spun aproape aceleaşi cuvinte despre tine. Ridicară paharele unul în cinstea celuilalt, şi Howard vorbi mai departe: Ştim cu toţii ce am reuşit, ceea ce ni

se cere să facem în 1944. Comanda unei nave este adeseori, în mod necesar, o misiune singuratică, astfel că te deprinzi să-ţi împărtăşeşti emoţiile doar atunci când presiunile dispar pentru o vreme. (O luă pe Celia de mână şi o ajută să urce alături de el.) De aceea vă invit să trăiţi acest miracol alături de noi. Nici nu se putea găsi un loc mai potrivit pentru a anunţa logodna noastră, o companie mai fericită decât...

Restul cuvintelor fură acoperite de un val de urale şi tropăituri. Invitaţii deveniseră atât de zgomotoşi, încât nici măcar Vallance nu-l văzu pe Rooke, care era ofiţer de serviciu, făcând semne disperate din uşă.

Căpitanul Vickers se întoarse când vacarmul uralelor se mai linişti şi-l văzu pe prietenul său, căpitanul Naish, privindu-l cu o mulţumire mută.

Îl conduseră pe Naish până la şemineu şi, după ce acesta îi salută pe Howard şi pe Celia, se răsuci cu faţa la ceilalţi invitaţi. Aducea cu un judecător care trage concluziile procesului, socoti Howard.

— Este inutil să mai spun că adaug şi eu felicitări tânărului nostru căpitan şi frumoasei lui luptătoare din Serviciul Auxiliar al Marinei, spuse Naish. Am întârziat puţin, însă am auzit totul din hol şi nu am vrut să vă întrerup. Rămase cu privirea la Treherne. Consider că ai exprimat ideile mai bine decât un om politic – aici, tuşi sec – sau, fiindcă veni vorba, decât *un ofiţer superior*.

Trecu în revistă chipurile oamenilor, tinere, dar bătrâne, obosite, dar entuziaste, după cele văzute şi auzite.

— Domnilor, doresc să vă comunic că am primit un mesaj de la nava-amiral *Duke of York* a amiralului Fraser, în care se precizează că ieri, în largul Capului North, a întâlnit şi angajat în luptă crucişătorul *Scharnhorst*, pe care l-a distrus. În tăcerea respectuoasă care se lăsă, Naish îl căută din nou pe Treherne din ochi şi adăugă: Prin urmare, „sorţii s-au schimbat“, într-adevăr!

— La Capul North, şi iarna. Sărmanii de ei, remarcă Vickers.

— Doar trei supravieţuitori au fost salvaţi de pe *Hood*, mai ţii minte?

Howard auzi acest schimb de cuvinte şi rămase pe gânduri. Vickers, căpitan de distrugător, care participase din plin la numeroase bătălii vreme de patru ani, putea să găsească sentimente de compasiune pentru un inamic hotărât şi curajos.

Naish, pe de altă parte, nu vedea decât premiul imposibil pe care i-l putea oferi această victorie pe apă. Asta, fiindcă era mai greu să-i trimiţi pe alţii la luptă, decât să înfrunţi direct brutalitatea războiului? Ştia că nu va reuşi niciodată să-l înţeleagă şi, în aceste momente, nici nu dorea s-o facă.

În careu se făcuse atâta gălăgie şi agitaţie, în vreme ce camaroţii şi intendenţii se zbăteau să răzbată cu tăvile mari încărcate cu cârnăciori, sandvişuri şi alte bunătăţi, încât Howard *se* îndoi că avea să remarce cineva plecarea lor; păşiră, împreună, pe puntea pustie, având încă în urechi vacarmul dinăuntru.

Era o noapte cu lună care se juca de-a v-aţi ascunselea cu norii ce treceau grăbiţi prin dreptul ei, acoperind-o din când în când. Suprastructura şi antenele navei se profilau negre şi precise pe cer; gruiele balenierei şi plasele de salvare rulate, de care mulţi marinari se agăţaseră pentru a fi salvaţi, sau în apropierea cărora mulţi se înecaseră, la câţiva metri de mântuire. Tunurile, acoperite, pentru ca să le fie ascunse gurile afumate, stăteau ca mărturie a folosirii lor în ultima acţiune a lui Finlay împotriva submarinului.

Dinspre castelul prova răzbăteau alte zgomote ale petrecerii la care se încerca sărbătorirea laolaltă a Crăciunului şi Anului Nou.

Văzându-i, o santinelă aflată în post la pasarela de acces pe navă luă poziţia de drepţi.

Howard se opri o clipă.

— Glossop, au avut grijă şi de tine?

Nici nu era nevoie să întrebe; simţi mirosul de rom de la câţiva paşi.

Santinela dădu afirmativ din cap.

— Ăă… felicitări, domnule şi domnişoară! Am auzit şi eu vestea!

Celia îl bătu uşor pe braţ.

— Mulţumim.

Se îndepărtară şi simţiră privirea santinelei aţintită asupra lor.

Trecură pe lângă balustrada de protecţie, locul din care, după cum bănuia Treherne, ofiţerul stagiar se azvârlise peste bord. Nici acest trist eveniment nu mai părea real sau important. Toate reprezentau o altă lume.

Celia îl privi, cu chipul foarte palid în lumina stranie.

— Mi-e greu să-mi imaginez cum este când… Se uită la

tunurile neclintite, la suporturile părăsite. E atâta liniște. Pace.

Se întoarse iarăşi spre el, şi Howard doar îşi închipui expresia de pe faţa ei, fiindcă luna dispăruse din nou după un nor.

— Uite, acolo! (Celia privi către forma rectangulară, de neconfundat, a punţii de comandă.) Unde stai când eşti pe apă. Vocea îi tremură imperceptibil: Data viitoare, aş vrea *să ştiu*. Ca să fiu acolo când vei avea nevoie de mine.

Urcară împreună treptele îngheţate spre puntea de comandă, oprindu-se un moment să arunce o privire în timoneria pustie, în care instrumentele luceau rece, şi în care oamenii luptaseră, urâseră şi cunoscuseră teama. Singurele zgomote veneau dinspre biroul radiotelegrafiştilor, unde un operator solitar citea o revistă şi mânca un corn. Nici măcar nu le simţise prezenţa.

Celia îl prinse de umeri şi spuse:

— Până sus. Te rog.

Pe puntea superioară era cumplit de frig; toate păreau umede la atingere. *Gladiator* stătea alături de alte două distrugătoare, dar acestea parcă erau părăsite, fiindcă dinspre umbrele lor nu răzbătea nici un sunet.

Howard o conduse către scaunul înalt şi îl şterse cu o cârpă înainte de a o ridica pe el.

Celia îl sărută şi rămaseră îmbrăţişaţi îndelung. Apoi îi îngădui să o coboare de pe scaun şi stătu câteva clipe contemplând formele şi reflecţiile distorsionate în apă, ca să le păstreze în minte.

— Voi fi aici, spuse ea. Când o să ai nevoie de mine. Acum ştiu.

Coborâră pe puntea principală.

— De-acum înainte, nu vei mai fi singur, adăugă Celia.

Un remorcher cu lumini camuflate trecu prin dreptul lor, şi nava *Gladiator* se legănă uşor alături de celelalte vase.

Celia se rezemă de balustradă. Simţea că nava vibrează, dornică să plece şi să revină la singurul mod de viaţă pe care îl cunoştea.

Încă nu. Mai rămâi. Abia l-am găsit.

Noul an era deocamdată la orizont; nimeni nu putea să prevadă ce avea să aducă, ce dureri avea să provoace.

Dar pentru cele două siluete contopite lângă balustradă, aceste momente rămâneau o răsplată îndestulătoare.

EPILOG
1944

Howard stătea întins, înţepenit şi fără să se mişte, pe patul îngust din cabina sa strâmtă când, brusc, precum o explozie, telefonul îi spulberă visele.

Îl sunase Finlay, care era ofiţer de serviciu pe navă.

— Îmi pare rău că vă deranjez, domnule, dar căpitanul Vickers ar dori să discute cu dumneavoastră prin intercom.

— Vin imediat sus.

De câte sute de ori rostise aceste cuvinte? Îşi coborî picioarele din pat şi, câteva secunde, rămase cu privirea la cascheta nouă, cu frunze de stejar strălucitoare, care aştepta pentru a-i reaminti de cele întâmplate. Când se surprindea în vreo oglindă, abia de se recunoştea. Un chip tineresc, cu caschetă de comandant. Deşi purta în continuare vechea haină cu trese noi, acest lucru părea să accentueze modificarea de esenţă. Îşi roti privirea prin cabina minusculă. Până şi aceasta îi provoca o durere ca un cuţit răsucit în inimă.

Vickers fusese foarte ferm. „David, lucrurile s-au schimbat. Nave noi, echipamente moderne, şi totuşi nu avem ofiţeri capabili să preia comanda lor. Cariera ta este în Marină, iar această promovare rapidă nu-ţi poate aduce decât foloase. Vei reprezenta o garanţie la numirea pe o altă navă.“ Încă îşi auzea propria-i voce, ridicată în semn de protest: „Dar cu *Gladiator* ce se va întâmpla?“ Vreme de o clipă doar, glasul lui Vickers se mai înmuiase: „Tocmai urmează să fie trimisă într-o misiune mai lungă de escortă, împreună cu *Garnet*. Ştii cum stau lucrurile. A fost foarte utilă cu unele dintre vechile distrugătoare, cele din clasa V & W, de exemplu. *Gladiator* a adus servicii mari, dar ca distrugător, cu un comandant pe puntea de comandă – ei bine, mă tem că s-a terminat cu asta, sau aşa se va întâmpla după următorul convoi.“

Howard se îndreptă spre puntea superioară şi căută din ochi silueta neclară a navei *Kinsale*. Aveau parte de o vreme ciudată, friguroasă, dar aerul era aproape umed când stătea în vântul ce bătea pe Atlantic. Era aproape august, însă oceanul rămăsese

cenuşiu ca întotdeauna, adânciturile valurilor mari întinzându-se cât putea cuprinde cu privirea în soarele după-amiezei, semănând cu sticla topită. Cum se scurseseră ultimele luni? Îşi aminti de petrecerea din careul ofiţerilor; Celia, cu inelul pe deget; momentele de pace şi de fericire.

Apoi, în continuare, alte misiuni de escortă pentru trupe, din Canada şi Statele Unite, ofensiva finală, care explodase în titlurile ziarelor din toată lumea, într-o zi rece de iunie, când armatele aliate debarcaseră în Normandia, ţărmurile pe care se afla Zidul de Vest construit de Hitler, şi chiar acum se desfăşurau pe întregul teritoriu al Franţei şi în sud, către Peninsula Cherbourg. Înaltul Comandament german nu avusese altă soluţie decât să evacueze baza de submarine din Golful Biscaya şi să revină din nou în propria-i patrie. În caz contrar, bazele şi refugiile pentru nave ar fi fost izolate de armatele ce mărşăluiau biruitoare şi distruse.

Asta ar constitui o amarnică lovitură, greu de îndurat de oamenii de pe submarine. După toate succesele lor, aproape adjudecându-şi victoria în Atlantic, ei vor fi nevoiţi să se retragă la vechile baze din Germania, având de înfruntat temuta *Grădină de Trandafiri*.

Howard ridică receptorul şi-l auzi pe Vickers spunând:

— Te-am luat din pat, David?

Howard surâse. Nu era vina lui Vickers. Nu era vina nimănui. Aruncă o privire în jur către puntea ce-i devenise atât de familiară. Atâtea ore de veghe acolo – nopţi cumplite, nave arzând, marinari murind.

— Ordonaţi, domnule.

— Am primit un mesaj ultrasecret de la Amiralitate. În seara asta, două convoaie vor trece unul prin dreptul celuilalt. După cum ştii, noi vom fi pregătiţi pentru a oferi sprijin. Grupul patruzeci de escortă şi un portavion procedează la fel spre nord.

Howard aşteptă. Ştia toate acestea. După ziua de mâine aveau să revină la Liverpool. Simţi un nod în gât. Demonstraţia supremă că *Gladiator* era cu adevărat un distrugător, iar după aceea, el avea să predea comanda.

— Ai citit rapoartele despre *Burmese Princess*, continuă Vickers, ei bine, e clar că s-a întâmplat ceva neplăcut. A rămas fără energie electrică.

Howard făcu un semn rapid către Finlay să-i dea un blocnotes şi scoase un creion din buzunar să-şi noteze poziţia pe care o raportase nava. Observă că Treherne sosise pe puntea de comandă, ca şi cum ar fi simţit că se petrecea ceva neobişnuit.

— Regret că trebuie să te trimit tocmai pe tine, spuse Vickers, dar e nevoie de mine aici. Le-ai reda încrederea, dacă te-ai afla în preajmă. Va fi asigurată şi acoperirea aeriană.

— Plec imediat într-acolo, domnule.

Îi întinse receptorul lui Finlay, iar Treherne îl întrebă:

— Necazuri, domnule?

Rămăsese cu ochii la cascheta nouă a lui Howard, parcă în semn că nici el nu accepta schimbarea.

— Puneţi poziţia asta pe hartă. E la vreo sută de mile de coasta Irlandei. Mergem să dăm o mână de ajutor.

Ochii lui Treherne deveniră mai critici după ce studie notiţele lui Howard.

— *Burmese Princess*. Mi-amintesc bine nava asta. Efectua de obicei curse spre Orientul Îndepărtat, pornind de la Southampton. Navă de croazieră care transporta şi mărfuri – niciodată nu mi-a plăcut amestecul ăsta.

— Ei, secund, află că nu mai e aşa. Îl privi fără să clintească. Acum e navă-spital.

Era plină cu soldaţi răniţi, unii în cursul Debarcării din Normandia, în iunie, alţii, răniţi mai grav, din debarcările în Sicilia şi Italia, din anul precedent. Căderea generatorului electric îi îngreuna traversarea oceanului şi, dat fiind că submarinele evitau să atace navele-spital, cu excepţia cazurilor când erau escortate, această schimbare a sorţilor războiului o făcea extrem de vulnerabilă.

Treherne se aplecă deasupra mesei hărţilor.

— O să ajungem în apropierea ei cam în zori, domnule. În acea zonă, nu se semnalează submarine. Asta, probabil, datorită celor două convoaie.

— Foarte bine, secund. Urmaţi cursul necesar. Transmiteţi către *Kinsale*. *Regret, dar vă părăsesc*.

Răspunsul prin semnale luminoase sosi curând peste valurile mari de hulă.

— *Orice despărţire e o dulce durere. Noroc*.

— În orice caz, s-ar putea să ne întoarcem la Liverpool

înaintea celorlalţi, constată Treherne.

Howard se sui pe scaun şi, în gând, o revăzu pe Celia cum şedea acolo. Ţinând-o în braţe în acest loc, ar fi făcut-o să înţeleagă lumea în care trăia el, acceptarea primejdiei, clipă de clipă.

Stabiliseră data căsătoriei în octombrie când, după cum sugerase Vickers, aveau să se acorde permisii. Iar după aceea? Atinse plăcile cenuşii şi aspre din oţel. N-o să se întoarcă pe *Gladiator*. Niciodată.

Se gândi la Debarcarea din Normandia. Să însemne că aceasta o să fie ultima vară de război? Oare era posibil?

— M-am tot gândit la ceva, secund. Îl măsură cu un aer grav. Dacă aş face o cerere personală prin căpitanul Vickers, ai fi pregătit să preiei comanda navei?

Lui Treherne nu-i scăpă durerea din ochii căpitanului. *Iubeşte cu adevărat nava*. Treherne înţelesese acest lucru aproape de la început, însă era uimitor să citească asta pe chipul lui Howard, să o simtă în tonul întrebării.

— Păi, ştiţi destul de bine ce părere am despre comandă, domnule.

— *Dar Gladiator* nu e o navă oarecare.

— Ştiu, domnule.

— Atunci, măcar gândeşte-te până ne întoarcem.

Treherne îl observă pe Bizley urcând pe puntea de comandă pentru a-l schimba pe ofiţerul de cart. Părea foarte încordat, însă tonul vocii îi rămase la fel de sfidător ca întotdeauna, când preluă comanda de la Finlay.

Vickers îi mărturisise lui Howard rezultatele anchetei efectuate de Brigada Specială. „Ţi-aş fi spus mai de mult, dar…“

Acel cuvânt, *dar*, atârna foarte greu în Marină, gândi el. Adevărat sau nu, conta prea puţin. În caz că versiunea lui Bizley era o minciună, nimic nu-l mai putea separa de ea. Avea să ajungă mai insuportabil decât înainte. Chiar şi acest aspect îl tulburase profund pe Howard. Bizley o să devină subordonatul altcuiva peste vreo două zile.

În vreme ce încerca să se aşeze mai comod, Finlay coborî cu paşi mari de pe puntea de comandă, după ce-i aruncase lui Bizley o căutătură glacială. Oamenii aveau să fie dezbinaţi, cu excepţia mecanicului-şef şi a ofiţerului tunar. Finlay urma să plece la un

curs lung de artilerie, iar Ayres şi Portland plecau la instruire pentru lupta anti-submarină. Bizley avea să fie avansat ca secund pe vreo altă navă de escortă, în timp ce Treherne… Poate o să se răzgândească. Howard se uită la vopseaua scorojită, la instrumentele lucioase de atâta folosire. Avea nevoie de cineva care să înţeleagă.

Echipajul îşi ocupă posturile de luptă pentru testarea tunurilor şi pregătirea cartului de noapte, apoi cartul de la tribord urma să treacă la posturile de veghe, ca de obicei. Oale întregi de ceai şi cacao, cârnaţi plini de grăsime şi cartofi conservaţi. Oamenii veneau şi plecau de la posturi, oceanul şi radarul nu ofereau, deocamdată, nici o surpriză.

Howard moţăi pe scaun, trezindu-se întâmplător, doar când radiotelegrafiştii raportară că în apropiere se semnala ceaţă. Era sub formă de petice şi, când traversară unul dintre ele, văzură cum rămânea agăţat de instalaţia radar sau de alte cabluri şi fire, creând forme spectrale.

Cu puţin timp înainte de zori, radarul detectă cealaltă navă, în derivă, după cum aveau să constate curând, fără lumini sau energie electrică. De obicei, bordurile navelor-spital stăteau luminate puternic, pentru a evidenţia crucile roşii uriaşe pictate pe bordajele albe, un mijloc de protecţie care, de cele mai multe ori, dăduse rezultate. Navele de acest tip căzute pradă inamicului fuseseră ţinta unor atacuri din aer, declanşate de bombardiere în picaj, care avuseseră la dispoziţie doar câteva secunde pentru a remarca adevărata situaţie.

Howard rămase în picioare, în partea din faţă a punţii de comandă.

— Încet înainte. Cârma la zero-şase-zero. Trebuie să o vedem în curând. Apoi adăugă spre semnalizatorul-şef: Pregăteşte-te să transmiţi un mesaj către ei.

Vickers promisese pentru azi sprijin aerian. Dar după aceea? O navă de dimensiunile acestea transporta, probabil, câteva sute de răniţi. Ar fi fost nevoie de un remorcher.

— Secund, eliberează puntea inferioară. Nu te nelinişti – de data asta, nu te trimit dincolo!

Treherne aşteptă transmiterea ordinului prin portavoce şi sosirea precipitată a oamenilor de cart.

— Aş încerca să o iau la remorcă, spuse Howard. Însă inamicul

ar putea interpreta asta ca un act de război.

— Navă, domnule! La babord faţă!

— Mulţumesc, semnalizator!

Lampa de semnalizare tip Aldis clănţăni zgomotos, fasciculele de lumină părând extrem de puternice prin întunericul ceţos.

Primiră răspuns transmis de o lanternă, iar semnalizatorul-şef murmură:

— Dumnezeule, sistemul lor electric e dus!

Howard urmări apariţia impunătoare în semiîntuneric a celuilalt vas; navă de croazieră şi mărfuri, aşa cum o descrisese Treherne, iar acum, când se apropiaseră destul de mult, reuşi să distingă bordul slab luminat, ca o apariţie fantomatică în contrast cu oceanul unduitor. Comută portavocea cu amplificator, şi vorbele se întoarseră cu o sonoritate metalică, reflectate de bordul celeilalte nave:

— Salut*, Burmese Princess!* Sunt distrugătorul *Gladiator!* Ce probleme aveţi?

Răspunsul părea să vină de la mile depărtare, fiindcă probabil celălalt căpitan folosea un megafon.

— Ni s-a defectat generatorul, căpitane! Bine ai făcut să te deplasezi până aici! Sărmanii soldaţi suferă din cauza ruliului, şi nici nu au loc să se mişte pe navă!

— Câţi sunt?

— Cinci sute, căpitane, cu destinaţia Halifax! Păru apoi să capete curaj şi strigă: Mecanicul-şef tocmai mi-a raportat că suntem aproape gata să pornim!

— Generatoarele – şi-au găsit momentul când să se strice! spuse Rooke.

— Pilot, nava asta are douăzeci şi cinci de ani! răspunse Treherne cu răceală. Eu cred că i-a cam sosit vremea să se odihnească!

Bizley stătea în apropierea platformei compasului, gândindu-se la temerile lui de început. Nu se întâmplase nimic. Toată agitaţia nu avusese nici un rezultat. Când o să scape de pe nava asta, o să se ducă s-o vadă pe Sarah. Era curat. Ce ştiau ceilalţi despre ce se întâmplase? Simţi încrederea revenindu-i precum căldura interioară provocată de votcă.

Ajunseseră aproape paralel cu nava cealaltă, care se înălţa deasupra lor asemenea unei stânci. Se auzea un zgomot slab de

motoare, iar cineva aflat la pupă scoase un chiot. Bordul avea să fie luminat dintr-o clipă în alta; misiunea ei umanitară avea să continue.

— Avion, domnule!

Din nori coborâră trei rachete luminoase, iar semnalizatorul-şef transmise un mesaj de confirmare. Aparatul, un Hudson, aparţinând Comenzii de Coastă, descrise un cerc, lărgindu-şi aria de căutare, şi se îndepărtă în uruit de motoare, satisfăcut că nava mai primise ajutor şi din partea altora.

— Hidrolocatorul – puntea!

Howard se aplecă pentru a răspunde:

— Căpitanul!

— Depistat ţintă la unu-şase-zero, domnule. *Se apropie!*

— Dumnezeule, e pierdută! spuse Treherne dintr-o suflare.

— Înainte cu toată viteza! urlă Howard. Privi intens prin ecranul de protecţie la cealaltă navă, a cărui bord defila tot mai repede. Anunţaţi radiotelegrafiştii! Mesaj către Amiralitate, cu o copie către comandantul operaţiunilor!

— Ambele motoare cu forţă maximă, domnule! Constant la zero-şase-zero!

— Secund, alertează-i pe cei de la bombele de adâncime! Tunurile, pregătite să tragă!

Gladiator înaintă cu viteză, ajungând mult în faţa navei-spital, când, deodată, cârma începu să intre în derivă. Cauza putea fi aspiraţia exercitată de uriaşa navă sau vreo defecţiune mecanică – cine mai putea spune? Înclinându-se pe o parte, exact cum îl înfăţişa o fotografie făcută în cursul testelor de canarisire, distrugătorul se năpusti pe sub prova navei *Burmese Princess*, atât de aproape, încât, dacă uriaşul ar fi fost în marş, i-ar fi despicat în două.

Howard nu auzi torpila care lovi castelul provă, însă se trezi aruncat pe punte, îngropat sub tone de apă, care duhneau a explozibil. Încercă să se ridice în picioare, dar scoase un ţipăt când durerea îl lăsă fără suflare şi prea ameţit pentru a se mai putea mişca. Văzu lumini pe cer şi auzi urletul în crescendo al motoarelor avionului, care se năpustea la atac. Urmară alte explozii, bombe sau mine de adâncime, dar nu avea cum să-şi dea seama; acestea puteau fi chiar în pântecele navei sale.

Treherne îl ajută să se ridice şi, după ce îl rezemă de scaunul

înalt, îşi dădu seama că puntea începuse deja să se încline.

— Ordonă-i mecanicului-şef să evacueze camera motoarelor!

Se târî către ecran şi se uită spre castelul provă. Dincolo de tunul B, nu mai exista nimic. Doar metal contorsionat în locul în care explozia sfârtecase totul. Oamenii strigau şi alergau, iar Howard îşi aminti că ordonase evacuarea punţii inferioare. *Ştiuse şi asta?* Ştiuse şi nava, şi îşi dovedise furia întorcându-se pentru a se aşeza în calea torpilei?

— Au avariat nenorocitul ăla de submarin! urlă cineva. După aceea, tăcu brusc, suspină şi ţipă: Sunt eu, Tom – spune ceva, pentru numele lui Dumnezeu!

— Evaluează avaria şi raportează!

Treherne rămase alături.

— O să-l chem pe doctor.

Howard clătină din cap şi luptă cu durerea. Acum ar trebui să leşine. Se pregătise toată viaţa pentru această clipă. Era singurul lucru ce sperau să nu se petreacă. Mintea lui nu voia să accepte adevărul, cu toate că ştia că nava *Gladiator* era pierdută.

— Doar ceva la coaste, Gordon... Doamne, ce mizerie!

Se auzi urletul nefiresc al aburului, ceea ce însemna că mecanicul-şef elibera presiunea din cazane. Slavă cerului că erau feriţi de o nouă explozie! Acesta era un alt motiv de spaimă; li se întâmplase multor nave.

— Pereţii etanşi rezistă, domnule.

Rooke ţinu telefonul la urechea lui, urmărind neputincios cum instrumentele alunecau de pe masa de lucru, semn că înclinarea se accentua.

— Verificaţi dacă bombele de adâncime sunt asigurate. Azvârliţi focoasele peste bord!

Sosi şi Finlay.

— Am executat totul. Numai că nu-l găsesc pe Ayres.

Se trase deoparte când intendentul veni în fugă pe puntea de comandă şi-l ajută pe Howard să stea rezemat de scaun.

— Domnule, am pus fotografia tatălui dumneavoastră în sacul etanş. (Tremura şi vorbea precipitat pentru a-şi ascunde groaza.) O să scăpăm, domnule?

— Domnule, să arunc peste bord documentele confidenţiale? întrebă Treherne.

Îi venea să urle la Howard. *Nava e pe ducă, nu înţelegi? Ai*

încercat, dar nu se mai poate face nimic altceva decât să ne salvăm noi înşine. În loc de toate acestea, spuse calm:

— E vremea să ne mişcăm.

Howard îl privi printre gene. Celia o să vadă nava ca pe atâtea altele. Mici cruciuliţe. Secretarul Amiralităţii anunţă cu regret pierderea navei *Gladiator*. Rudele apropiate au fost anunţate.

O, Doamne, nu şi pentru Celia! N-o mai răni încă o dată!

— Adună oamenii! spuse Howard printre dinţi.

Tresări când avionul trecu pe deasupra lor cu zgomot ca de tunet; îşi dădu seama că strălucirea crescuse mult, iar lumina crudă, necruţătoare, evidenţia şi mai mult starea de şoc şi distrugerea.

Sosise şi mecanicul-şef, descoperit şi mânjit de unsoare pe faţă, săgetând cu privirea în toate părţile, ca şi cum ar fi simţit că puntea nu mai prezenta siguranţă.

— Mulţumesc, Price. Mă bucur că ţi-ai salvat oamenii.

Gemu când puntea se cutremură şi un obiect greu veni în derivă între punţi.

— Domnule, peretele etanş nu mai rezistă mult, spuse Price. Am verificat. Apa pătrunde în disperare.

— Bine. Secund, evacuaţi puntea! Poţi prelua comanda.

Treherne îl privi cu un aer sumbru.

— De asta se poate ocupa ofiţerul artilerist. Rămân cu dumneavoastră.

Howard se agăţă de umărul lui şi clătină rar din cap.

— Tot oamenii vechi, nu?

În spărtura ce se căsca în castelul provă, câţiva oameni se pregăteau deja să coboare baleniera; barca cu motor de pe partea cealaltă nu se clintea, întrucât suflul exploziei mototolise gruiele ca pe nişte bucăţi de hârtie.

Şeful de echipaj evaluă dezastrul, apoi se întoarse când pe punte apăru şi prietenul său timonierul, împreună cu echipa din timonerie.

— Ai terminat cu motoarele, timonier, spuse acesta, rânjind.

Sweeney aruncă o privire spre apa întunecată ce lipăia de bordul navei şi oftă.

— Sunt prea bătrân pentru isprava asta. Ar fi vremea să-mi găsesc un locşor la cazarmă.

Cu genunchii zdreliţi de colţii ascuţiţi ai plăcilor de oţel

sfârtecate, Moffatt stătea alături de sublocotenentul Ayres.

— Boţman, ia-l pe ofiţer pe plută!

Knocker White privi spre rănit. Bandajele îl făceau să arate şi mai rău, gândi el. În explozie, Ayres îşi pierduse un braţ şi un picior. Ar fi fost mai uman să-l lase să piară o dată cu nava, socoti el, însă strigă:

— Dobson, Bully Bishop, veniţi încoace, urgent!

Deşi sedat, Ayres părea să simtă ce se întâmplase cu el.

— *Ajutaţi-mă*. Nu simt nimic!

Când îl duseră de-acolo, începu să scâncească.

Bizley avea o senzaţie de greaţă, dar n-ar fi putut spune dacă din cauza spaimei sau a şocului. Cei care supravieţuiseră aveau să fie salvaţi. Spectator neajutorat, nava-spital era aproape, dar avea bărci şi mulţi oameni. Când se vor întoarce în port, va folosi din plin permisia ce li se acorda supravieţuitorilor, iar apoi – se bătu cu palma peste buzunar. *Medalia*. Preţioasa Medalie pentru Servicii Deosebite rămăsese în cabină!

— Preia comanda, timonier! strigă el şi alergă de-a lungul punţii înclinate, dispărând, fără să fie văzut de ceilalţi.

Peisajul dintre punţi era straniu şi înspăimântător. Toate amintirile sfărâmate şi locurile familiare de nerecunoscut. Veselă spartă şi o baltă de cafea în oficiu, draperiile din careul ofiţerilor atârnând neclintite şi îndepărtate de cornize la un unghi ireal. Se furişă spre cabina lui şi-l văzu pe marinarul brevetat Fernie, cu o lanternă mare de semnalizare, urcând puntea spre el.

— *Ce* cauţi aici?

Fernie îl privi scârbit.

— Dar tu ce crezi?

— Când o să ne întoarcem, o să regreţi amarnic vorbele astea! Dosarul meu e *curat*, m-auzi?

Îi râse în nas, iar Fernie simţi mirosul de votcă.

Îl urmări pe Bizley intrând cu greu în cabina lui şi trăgând un sertar, pentru a găsi cutiuţa pe care o preţuia ca pe nimic altceva.

Fernie îl auzi pe ajutorul lansatorului de torpile strigând prin tambuchi:

— Fernie, urcă mai repede! Abandonăm nava!

Apoi capul acestuia dispăru din dreptul deschizăturii.

Fernie simţi furia crescând în el, arzând dogorâtor, ca un incendiu pe mare.

Cu o iuţeală neaşteptată, trânti uşa cabinei şi o închise, apoi blocă cârligele de siguranţă. Auzi bubuiturile disperate dinăuntru, strigătele slabe devenind apoi urlete, şi se îndepărtă, urcă scara, după care blocă şi tambuchiul.

Nava se cutremură încă o dată, iar oamenii, purtând veste de salvare, se ghemuiră unii în alţii, în vreme ce baleniera coborâtă se legăna pe apă, cu ramele şi cângile pregătite pentru a o îndepărta de bordul sfârtecat.

Aflat încă pe punte, Finlay se rezemă de chesoanele din care pavilioanele se împrăştiaseră care încotro, ca după o petrecere dementă.

— Barca şi plutele au fost coborâte, domnule. Regret, dar a trebuit să-l aducem înapoi la bord pe Ayres. Îşi găsi cu greu cuvintele. A murit. Au mai murit alţi trei oameni, iar locotenentul Bizley lipseşte.

Puntea de comandă păru să tresară şi Howard spuse:

— Ajută-ne, Gordon!

În lumina stranie, Treherne îl privi pe căpitan.

— Domnule, nu ştiu dacă mai are vreo importanţă… *aş fi acceptat* oferta dumneavoastră, dar, după cum stau lucrurile, nava nu mai are nevoie de nici unul dintre noi.

Toţi trei îl urmară pe Vallance către puntea laterală, unde nimeni nu ar fi putut să stea în picioare. Era aproape sigur că secţiunea pupă se ridicase din apă, cu elicele încremenite, la fel ca ale submarinului comandat de Schneider.

— *Uşurel*, domnule!

Treherne se uită îndurerat la Howard, care încerca să se întoarcă pentru a-şi mai privi o dată nava. Peretele de etanşare putea să plesnească dintr-o clipă în alta, şi, cu toate acestea, se opri să asculte şoaptele lui Howard:

— Secund, ai avut dreptate. Când te-ai întors de pe vasul acela cu muniţie. *Este* ca o moarte.

Trăgând la rame, oamenii din balenieră şi de pe plute se îndepărtau de bord, în vreme ce câţiva înotători stăteau agăţaţi de barcă, pentru a evita vârtejul inevitabil ce avea să se formeze la scufundarea navei.

Aflat pe o plută mare tip Carley, Howard şedea rezemat, susţinut pe după umeri de Treherne şi sprijinit din cealaltă parte de Evan Price. Cei trei aşteptau să asiste la ultimele clipe ale

navei. Pentru binecuvântarea din urmă.

— Of, Doamne, se duce! zise scurt Price.

Se auzi un scrâşnet înspăimântător, şi *Gladiator* începu să alunece repede în vârtejul turbat pe care îl văzuseră cu toţii de nenumărate ori.

Apoi, la fel de repede, dispăru, în vreme ce oceanul continuă să fiarbă, ca şi cum nava, cu bine cunoscuta ei dorinţă de sfidare, ar fi încercat să ţâşnească din nou la suprafaţă.

Parcă pentru a marca sfârşitul distrugătorului, toate luminile navei-spital se aprinseră şi, după alte câteva momente de ezitare, marinarii de pe ea începură să coboare bărcile pentru a sări în ajutorul supravieţuitorilor.

Oare navele chiar au suflet? Mândria o determinase să se sacrifice în acel fel, ca să nu fie nevoită să mai suporte jignitoarea dezmembrare cu aparate de sudură şi discuri de tăiat în vreun doc oarecare?

Howard îşi lăsă capul să cadă pe umărul lui Treherne şi rămase cu privirea aţintită la cer. O să-i povestească Celiei totul. Cum pierduseră ultima bătălie, dar salvaseră atâtea vieţi.

Cu un braţ de fier, până în ultima clipă.

CUPRINS

Prolog 7

Partea întâi 1942 11
1. Fără cruţare 13
2. Ambarcaţiunea nepuntată 31
3. Martori la măcel 49
4. Gheaţă şi foc 67
5. Orbitorul chip al primejdiei 84
6. Când pleci? 105
7. L-am văzut murind 123
8. Convoiul 144

9. ...Şi nu privi înapoi 159
10. De fiecare dată când îţi iei rămas-bun 179

Partea a doua 1943 195
1. Învingători şi victime 197
2. Moment de pace 221
3. Demn de amintit 243
4. Pentru Servicii Deosebite 265
5. Nu e dragoste mai mare 284
6. Nouă zile 308
7. Jocul sorţii 222

Epilog 1944 351

63

Marea crudă şi atacul perfid al submarinelor germane întindea la maxim nervii marinarilor de pe HMS Gladiator. Niciodată nu erai în siguranţă. Trebuia să lupţi fără milă.

Tunurile bubuiră din nou, iar de pe puntea de comandă şi din tunurile de 37 mm mingiile de un roşu-aprins ale trasoarelor descriseră arce către ultima poziţie în care fusese detectat submarinul.
Se gândi febril că ar fi suficiente doar câteva proiectile de tun pentru a distruge periscoapele, iar submarinul ar ieşi brusc la suprafaţă.
Îşi imagina submarinul – *duşmanul* –, pe comandantul acestuia...
Se stabiliseră metode noi de lansare a bombelor de adâncime, dar, de cele mai multe ori, aşezarea navei într-o anumită poziţie reprezenta cea mai obişnuită modalitate folosită: o serie de bombe lansate de la pupă, rostogolite ca nişte cazane mătăhăloase de gunoi, în timp ce alte două serii se lansau la travers, simultan cu altele la pupa.
Exploziile urmau să alcătuiască un desen de forma unui romb mare, care ar trebui să încercuiască ţinta, scufundând-o sau silind-o să iasă la suprafaţă.

ISBN 973-569-529-4

www.nemira.ro